

**ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YAĞMA SUÇU

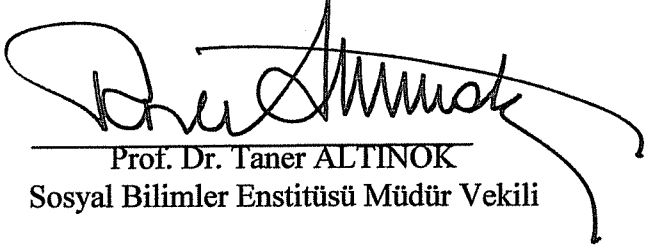
MÜSLÜM KUZUDIŞLİ

Eylül, 2012

Tez Başığı : Yağma Suçu

Tezi Hazırlayan: Müslüm KUZUDİŞLİ

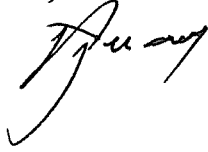
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. Taner ALTINOK
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdür Vekili

Bu tezin yüksek lisans derecesi elde etmek için gerekli koşulları sağladığımı onaylarım.

Prof. Dr. Doğan SOYASLAN
Kamu Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

Bu tez, tarafımdan incelenmiş olup Yüksek Lisans Tezi olarak uygun bulunmuştur.

Yrd. Doç. Dr.
Prof. Dr. A. Uğur ERİŞ
Tez Danışmanı

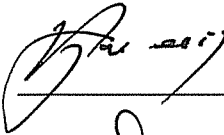
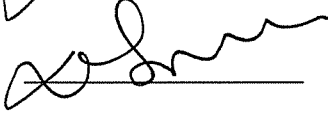
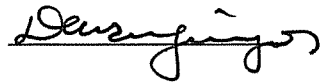
Tez Sınav Tarihi : 18.09.12

Tez Jüri Üyeleri :

Yrd. Doç. Dr. A. Uğur ERİŞ (Çankaya Üniversitesi)

Prof. Dr. Doğan SOYASLAN (Çankaya Üniversitesi)

Doç. Dr. Devrim GÜNGÖR (Ankara Üniversitesi)

**ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları bilimsel etik kurallarını gözeterek ifade ettiğimi ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.

Adı Soyadı : Müslüm KUZUDİŞLİ

İmzası :

Tarih : 18.03.12

ÖZET

YAĞMA SUÇU

KUZUDİŞLİ, Müslüm

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kamu Hukuku Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Uğur ERİŞ

Eylül 2012, 143 sayfa

Tez çalışmamızın konusu olan ‘*yağma suçu*’, üç ana bölümde incelenmiştir.

Birinci bölümün başlığı , ‘*Genel Olarak Malvarlığına Karşı Suçlar, Yağma Suçu ve Benzer Suçlardan Ayırımı*’ olup, bu başlık altında mal ve malvarlığı kavramları, malvarlığına karşı suçlar, malvarlığına karşı suçlarda zarar ve yarar, zilyetlik, malın başkasına aidiyeti, malvarlığına karşı suçların sınıflandırılması ve yağma suçunun benzer suçlardan ayırımı konuları incelenmiştir.

İkinci bölümün başlığı ‘*Türk Ceza Hukuku’nda Yağma Suçu*’ olup, bu başlık altında basit yağma, senedin yağması ve 765 sayılı TCK’da düzenlenen yağma suçları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Üçüncü bölümün başlığı ise, ‘*Yağma Suçunun Nitelikli Halleri, Özel Görünüş Şekilleri, Kovuşturma Usulü ve Etkin Pişmanlık*’ olup, bu başlık altında anılan konular incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Malvarlığına Karşı Suçlar, Yağma Suçu, Cebir ve Tehdit, Nitelikli Haller

ABSTRACT
CRIME OF PLUNDER
KUZUDİŞLİ, Müslüm

The Institute of Social Sciences
Department of Public Law
Thesis advisor: Yrd. Doç. Dr. Uğur ERİŞ
September 2012, 143 pages

Crime of plunder, the subject of our thesis, is examined in three main sections.

With the heading of the first section being Crimes Against Estate In General, Crime of Plunder and Its Separation from Similiar Crimes, issues of concepts of property and estate, crimes against estate, damage and benefit in crimes against estate, possession, state of property belonging to someone else, classification of crimes again estate and separation of crime of plunder from similiar crimes are examined under this heading.

With the heading of the second section being Turkish Criminal Law, simple plunder, looting of deed and crimes of plunder held in Law No 765 TCK are examined comparatively under this heading.

Finally, with the heading of the third section being Aggravated States of Crime of Plunder, Special Apperance Forms, Order of Prosecution and Effective Repentance, issues referred under this heading are examined.

Keywords: Crimes against Estate, Crime of Plunder, Coercion and Intimidation, Aggravated States

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL BULUNMADIĞINA İLİŞKİN SAYFA.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	x

BÖLÜMLER

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1

BÖLÜM II

GENEL OLARAK MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR, YAĞMA SUÇU ve BENZER SUÇLARDAN AYIRIMI

1.1. MAL VE MALVARLIĞI KAVRAMLARI	3
1.2. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR	5
1.3. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLARDA ZARAR VE YARAR.....	7
1.3.1. Genel Olarak.....	7
1.3.2. Zarar	7
1.3.3. Yarar	8
1.4. ZİLYETLİK	9
1.4.1. Genel Olarak.....	10
1.4.2. Özel Hukukta Zilyetlik	10
1.4.3. Ceza Hukukunda Zilyetlik.....	11
1.5. MALIN BAŞKASINA AİDİYETİ.....	13
1.6. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLARIN SINIFLANDIRILMASI	15

1.7. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYIRIMI.....	17
1.7.1. Genel Olarak.....	17
1.7.2. Yağma Suçu ve Hırsızlık Suçu.....	17
1.7.3. Yağma Suçu ve Dolandırıcılık Suçu	18
1.7.4. Yağma Suçu ve İrtikap Suçu	19

BÖLÜM III

TÜRK CEZA HUKUKU'NDA YAĞMA SUÇU

2.1. GENEL OLARAK	21
2.2. BASİT YAĞMA SUÇU.....	22
2.2.1. Suçun Hukuki Konusu.....	22
2.2.2 Suçun Maddi Konusu	23
2.2.3. Suçun Faili ve Mağduru	24
2.2.4. Suçun Unsurları	27
2.2.4.1. Maddi Unsur.....	29
2.2.4.1.1. Cebir Kullanarak Malın Alınması	30
2.2.4.1.2. Tehdit Ederek Malın Alınması	40
2.2.4.1.3. Cebir ve Tehditte Nedensellik Bağı.....	45
2.2.4.1.4. Cebir ve Tehdidin Gerçekleştirilme Zamanı	46
2.2.4.2. Manevi Unsur	47
2.2.4.3. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	50
2.3. SENEDİN YAĞMASI SUÇU.....	54
2.4. MÜLGA 765 SAYILI TCK İLE 5237 SAYILI TCK'NIN YAĞMA SUÇU BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	60
2.4.1. Genel Olarak.....	60
2.4.2. Basit Yağma Cürmü	61
2.4.3. Dolaylı Yağma Cürmü	65
2.4.4. Senedin Yağması Cürmü.....	71
2.4.5. Korkutarak Yararlanma Cürmü.....	73
2.4.6. Adam Kaldırma Cürmü	77
2.4.7. Adam Kaldırmada Muhabere Nakletme Cürmü.....	83

BÖLÜM IV

YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, KOVUŞTURMA USULÜ ve ETKİN PİŞMANLIK

3.1. NİTELİKLİ HALLER.....	87
3.1.1. Silahla İşlenmesi.....	87
3.1.2. Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi.....	91
3.1.3. Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi.....	92
3.1.4. Yol Kesmek Suretiyle ya da Konut veya İşyerinde İşlenmesi.....	94
3.1.5. Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak Durumda Bulunan Kişiye Karşı İşlenmesi.....	98
3.1.6. Var Olan veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi.....	100
3.1.7. Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi.....	100
3.1.8. Gece Vaktinde İşlenmesi.....	102
3.2. SONUCU NEDENİYLE CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN HAL.....	103
3.3. DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HALLER.....	104
3.3.1. Alacağın Tahsili Amacıyla Tehdit veya Cebir Kullanılması.....	104
3.3.2. Malın Değerinin Az Olması.....	111
3.4. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ.....	116
3.4.1. Teşebbüs.....	116
3.4.2. İştirak.....	119
3.4.3. İçtima.....	122
3.5. KOVUŞTURMA USULÜ VE ETKİN PİŞMANLIK.....	125
3.5.1. Kovuşturma Usulü.....	125
3.5.1.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	125
3.5.1.2. Yaptırım.....	126
3.5.1.3. Zamanaşımı.....	128
3.5.2. Etkin Pişmanlık.....	129

SONUÇ	133
KAYNAKÇA.....	138
EK-1	143

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
Bkz./bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CD	: Ceza Dairesi
CGK	: Ceza Genel Kurulu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
CMUK	: Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
m.	: Madde
S	: Sayı
s.	: Sayfa
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TMK	: Türk Medeni Kanunu
vd.	: Ve devamı
Y.	: Yargıtay
YKD	: Yargıtay Kararları Dergisi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Kişilerin malvarlığı ve mülkiyet hakkı, öncelikle, uluslararası ve anayasal düzenlemelerle güvence altına alınmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 17. maddesinde '*Herkesin tek başına veya başkalarıyla birlikte mülkiyet hakkı vardır, kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamaz.*' ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1 no'lu protokolünün 1. maddesinde '*Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.*' şeklinde düzenlemeler bulunmaktadır. Yine, Anayasa'nın 35. maddesinde '*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.*' şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

Mülkiyet hakkının ihlali halinde, kamu düzeninin bozulduğu ve toplumsal endişe doğduğu dikkate alınarak tazminat ve aynen iade gibi özel hukuk yaptırımları yeterli görülmemiş, ayrıca Ceza Hukuku'na ilişkin hürriyeti bağlayıcı ve adli para cezalarının da uygulanması kabul edilmiştir.

1 Haziran 2005 tarihinde, 13 Mart 1926 yılından beri uygulanmakta olan mülga 765 sayılı TCK yürürlükten kalkmış ve yerini 5237 sayılı TCK'ya bırakmıştır. 5237 sayılı TCK'nın ikinci kitabının, kişilere karşı suçlar başlığını taşıyan ikinci kısmının, son bölümü olan onuncu bölümünde, 141 ile 169. maddeleri arasında '*malvarlığına karşı suçlar*' yer almaktadır. Yağma suçu, '*hırsızlık*' ve '*cebir veya tehdit*' kullanma suçlarından oluşan bileşik bir suçtur. Bu suçta, cebir veya tehdit, yalnızca birer araç olup, bu suçun failinin asıl amacı bu araçlara başvurmak suretiyle mağdurun malvarlığı üzerinden haksız bir yarar elde etmektir. Bu nedenle, yağma, malvarlığına karşı işlenen suçlardan biridir. Bu suç,

vücut dokunulmazlığı ve kişi özgürlüğünün ihlali boyutunun da bulunması yönüyle, malvarlığına karşı işlenen suçlar arasında en tehlikelidir.

Yağma suçunun incelendiği bu çalışmada aynı zamanda konu ile bağlantılı olarak, 5237 sayılı TCK ile getirilen yeniliklere ve mevzuatta yapılan değişikliklere değinilmiştir. Bu bağlamda, yağma suçu, hem mülga 765 sayılı hem de 5237 sayılı TCK'daki şekliyle incelenmiştir. Aslında, yağma suçu bakımından, mülga 765 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK arasında bir takım farklılıklar olsa da esasta bir farklılık bulunmamaktadır. Bu nedenle, mülga 765 sayılı TCK dönemindeki doktrindeki görüşler ve Yargıtay kararları, 5237 sayılı TCK'da düzenlenen yağma suçuna ilişkin düzenlemelerin yorumlanmasında önemini korumaktadır. Bununla birlikte, anılan iki yasaı kıyaslamanın; yağma suçunun kavranmasını kolaylaştıracağı, bu suçun geçirdiği aşamalar hakkında fikir vereceği ve bu suçun nasıl daha iyi bir şekilde düzenleneceği konusunda ışık tutacağı bir gerçektir. Bu yüzden tez çalışmamızda, önemli olan yerlerde mülga 765 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Bu çerçevede tez çalışmamız, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, genel olarak malvarlığına karşı suçlar ile yağma suçunun bazı suçlarla benzer ve farklı yönleri incelenmiştir. İkinci bölümde, Türk Ceza Hukuku'nda yağma suçu incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise, yağma suçunun nitelikli halleri, özel görünüş şekilleri, kovuşturma usulü ve etkin pişmanlık konuları incelenmiştir.

BÖLÜM II

GENEL OLARAK MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR, YAĞMA SUÇU ve BENZER SUÇLARDAN AYIRIMI

1.1. MAL VE MALVARLIĞI KAVRAMLARI

Malvarlığına karşı suçların konusu, bir maldır. Bu durumda, bir suçun konusu mal değilse, o suçun malvarlığına karşı bir suç olduğu söylenemez. O halde, '*mal kavramının*' kapsamının belirlenmesi, büyük önem arz etmektedir.

Malvarlığı kavramı, mal olarak kabul edilen değerleri ifade eder ve bu bakımdan çoğul anlamda mal olarak kabul edilebilir. Bu kavram, hukuki bakımdan, genel olarak, bir kimseye ait ve ekonomik değer taşıyan hukuki ilişkilerin tümünü ifade etmektedir. Öyleyse, '*mülkiyet*', '*sınırlı ayni haklar*', '*zilyetlik*' ve '*alacak*' hakları da, malvarlığı kavramına dahildir.¹

Özel hukukta; maddi bir varlığı olan, üzerinde şahısların egemenlik sağlayabilecekleri, insan dışı, sınırlanabilen ve ekonomik bir değeri olan her şey maldır.² Bir şeyin mal kabul edilebilmesi için, sayılan tüm bu özelliklerin o şeyde olması gerekmektedir. Bu bağlamda; otomobil, kitap, para, elbise, senet veya arazi, mal kavramına örnek olarak verilebilir. Hayvanlar da, mal kavramına dahildir.

Fikir ve düşüncelerin maddi bir varlığı olmadığından, bunlar mal değildir. Ancak, bunların madden vücut bulması halinde, bunlar da mal kavramına dahil olacaktır. Söz gelimi, bir fikir diskete aktarıldığında, artık o disket, malvarlığına karşı suçların konusu haline gelmiş olacaktır. Deniz, nehir ve güneş üzerinde egemenlik kurulması mümkün olmadığından, bunlar mal değildir. Hava ve gazlar sınırlanamadığından, bunlar mal değildir. Ancak, bir tüp oksijen örneğinde olduğu gibi, sınırlanabilmenin mümkün olduğu hallerde, bunlar, mal kavramına dahil olacaktır. İnsan, mal kavramına dahil olmasa da,

---

¹ TOROSLU, Nevzat (2010), Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, s. 126.

² OĞUZMAN, SELİÇİ, s. 6. Aktaran: KOCA, Mahmut (2003), Yağma Cürümleri, Ankara, s. 92.

insandan ayrılması mümkün olan şeylerin (kesilmiş saç veya dişler) mal kavramına dahil olması mümkündür.³ Bunların dışında, 5237 sayılı TCK'nın 141/2. maddesinde belirtildiği üzere maddi bir özelliği olmamasına karşın, ekonomik bir değer taşıması nedeniyle, elektrik enerjisi, termik enerjiler ve gazlar⁴ da, mal kavramına dahildir.⁵

Ceza hukukunda ise mal kavramı, daha geniş olarak anlaşılmakta ve bu nedenle ekonomik bir değeri olmasa da, yukarıda sayılan diğer özelliklerin⁶ olması şartıyla, manevi değeri olan bir saç parçası veya sevilen birinin mektubu da, mal kavramına dahildir. Aksini kabul, bu tür mallar üzerinde işlenen suçların yaptırımsız kalması sonucunu doğuracaktır. Zaten, yasa koyucunun da böyle bir amacı yoktur. Ancak, insanın çalışma gücü, mal kavramına dahil değildir. Çünkü, bir şeyin mal olarak kabul edilebilmesi için, kişinin şahsından ayrı bir şey olmalıdır. Oysa, çalışma gücü kişiden ayrılmamıştır ve kişiye sıkı sıkıya bağlıdır.⁷

Mallar, taşınır ve taşınmaz mallar olmak üzere ikiye ayrılır. Bu ayrım, bazı suçların konusunun, sadece taşınır veya taşınmaz mallar olmasından dolayı ceza hukukunda önem kazanır. Bu bağlamda, *'hırsızlık'* suçunun konusunu sadece taşınır mallar oluştururken, *'hakkı olmayan yere tecavüz'* suçunun konusunu ise sadece taşınmaz mallar oluşturur. Bu nedenle, taşınmaz sayılan bir mal üzerinde hırsızlık suçunun işlenmesi mümkün değildir. Özel hukukta, bir malın taşınır veya taşınmaz olmasının belirlenmesinde, TMK ve diğer özel hükümler dikkate alınır.

Taşınmaz mallar, değerini ve niteliğini yitirmeksizin bir yerden başka bir yere götürülemeyen mallardır. TMK'nın 704. maddesine göre ise; araziler, tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar ile kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler, taşınmaz mal hükmündedir.

---

³ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 92 vd.

⁴ *'Yasallık ilkesi'* gereğince, sadece hırsızlık suçunun düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 141/2. maddesinde *'ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerjinin taşınır mal sayılacağı'* düzenlendiğinden, diğer malvarlığına karşı suçlarda, ekonomik bir değer taşıyan her türlü enerjinin mal sayılması, mümkün gözükmemektedir. Bunun yerine, bu hükmün, *'tanımlar'* başlıklı, 5237 sayılı TCK'nın 6. maddesinde düzenlenmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

⁵ BAKICI, Sedat, YALVAÇ, Gürsel (2008), Ceza Hukuku Özel Hükümleri, C:II, Ankara, s. 5.

⁶ Maddi bir varlığı olma, üzerinde şahısların egemenlik sağlayabilme, insan dışı olma ve sınırlanabilme özelliklerinin bulunması gerekmektedir.

⁷ SOYASLAN, Doğan (2010), Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, s. 353.

Taşınır mallar, özüne zarar verilmeksizin bir yerden alınıp başka bir yere götürülebilen mallardır. TMK'nın 762. maddesine göre ise; nitelikleri itibariyle taşınabilen maddi şeyler veya edinmeye elverişli olan ve taşınmaz mülkiyetinin kapsamına girmeyen doğal güçler taşınır mal hükmündedir. Yine, taşınmaz bir maldan sökülüp çıkarılan mallar, taşınır mal olma özelliğini kazanırlar.

Ceza hukukundaki taşınır mal ise, özel hukuktakinden farklı bir anlama sahiptir.⁸ Burada önemli olan, bir malın, niteliği bozulmaksızın bulunduğu yerden alınıp başka bir yere götürülebilmesi halinde, taşınır mal olarak kabul edileceğidir. O halde, ceza hukukunda bir malın taşınır veya taşınmaz olmasının belirlenmesinde dikkate alınacak tek ölçüt, o malın fiilen hareket ettirilip ettirilemeyeceğidir.

TTK 866 vd. hükümlerine göre sicile kayıtlı gemiler taşınmaz, sicile kayıtlı olmayan gemiler ise, taşınır hükümlerine tabidir. Yine, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar, Yargıtay uygulamalarında taşınır hükümlerine tabi tutulmaktadır. Özel hukuktaki taşınır mal kavramının, ceza hukukundaki taşınır mal kavramı ile birebir örtüştüğünün kabul edilmesi halinde, yağma veya hırsızlık eylemi, sicile kayıtlı bir gemi üzerinde gerçekleşirse bu suçlar oluşmayacak, ancak sicile kayıtlı olmayan bir gemi üzerinde gerçekleşirse bu suçlar oluşacaktır. Görüldüğü üzere, ceza adaletine aykırı bir tablo ortaya çıkmaktadır. Belirtilen bu gibi hallerde, ceza hakiminin taşınır malı özel hukuktakinden farklı olarak yorumlaması gerektiği kanaatindeyiz.

1.2. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR

Mal, kendi başına bir değer olmadığı, ancak maliki veya zilyedi ile anlam kazanacağı için, 5237 sayılı TCK'da '*mala karşı suçlar*' ifadesi⁹ yerine, '*malvarlığına karşı suçlar*' ifadesi kabul edilmiştir.¹⁰

Malvarlığına karşı suçların ortak özellikleri, işlendikleri zaman, mağdurun aktifinde bir azalmaya neden olmasıdır. Malvarlığı kavramı kapsamında kalan haklar her ne kadar özel hukuk hükümlerince korunmaya

---

⁸ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 102. Aksi yönde görüşler için bkz. SOYASLAN, D., a.g.e., s. 354 ve Hafizoğulları, Zeki, Kurşun, Günel (2008), Malvarlığına Karşı Suçların Ortak Genel Yapısı, Prof. Dr. Turgut Akıntürk'e Armağan, İstanbul, s. 151.

⁹ Mülga 765 sayılı TCK'da ise, '*mal aleyhinde cürümler*' ifadesi kabul edilmekteydi.

¹⁰ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 353.

çalışılmışsa da, bu koruma yeterli görülmemiş ve ayrıca cezai yaptırım tehdidiyle de desteklenmiştir. Gelişen teknolojiyle birlikte, özellikle bilişim alanında, ceza yasalarında yeni suç tiplerine yer verilmiştir. Bu itibarla malvarlığına karşı suçların kapsamı genişletilmiştir. Malvarlığına karşı suçların düzenlendiği hükümlerin, ceza hukukunda en çok ihlal edilen hükümlerden olması, bu suçların önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Mülga 765 sayılı TCK'nın, ikinci kitabının, onuncu babında, 491 ile 524. maddeleri arasında '*mal aleyhinde cürümler*' yer almaktaydı. Buna göre; *hırsızlık* (491-494. m.), *yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak* (495-502. m.), *dolandırıcılık ve iflas* (503-507. m.), *emniyeti suistimal* (508-511. m.), *eşyayı cürmiye satın almak ve saklamak* (512. m.), *hakkı olmayan yerlere tecavüz* (513-515. m.), *nası ızzar* (516-521. m.) ve *karşılıksız yararlanma* (521/a-521/b m.) cürümleri, mal aleyhinde cürümlerdi. Ayrıca; *geçen fasıllar arasında müşterek hükümler* (522-525. m.) düzenlemesine yer verilmişti.

5237 sayılı TCK'nın, ikinci kitabının, kişilere karşı suçlar başlığını taşıyan ikinci kısmının, son bölümü olan onuncu bölümünde, 141 ile 169. maddeleri arasında '*malvarlığına karşı suçlar*' yer almaktadır. Buna göre; *hırsızlık* (141-147. m.), *yağma* (148-150. m.), *mala zarar verme* (151-152. m.), *ibadethanelere ve mezarlıklara zarar verme* (153. m.), *hakkı olmayan yere tecavüz* (154. m.), *güveni kötüye kullanma* (155. m.), *bedelsiz senedi kullanma* (156. m.), *dolandırıcılık* (157-159. m.), *kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf* (160. m.), *hileli iflas* (161. m.), *taksirli iflas* (162. m.), *karşılıksız yararlanma* (163. m.), *şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi* (164. m.), *suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi* (165. m.) ve *bilgi vermeme* (166. m.) suçları, malvarlığına karşı suçlardır. Ayrıca; *şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep* (167. m.), *etkin pişmanlık* (168. m.) ve *tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması* (169. m.) hükümlerine yer verilmiştir.

Görüldüğü gibi, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen suçların büyük bir kısmı 5237 sayılı TCK'da da düzenlenmiş, ayrıca yeni suç tiplerine de yer verilmiştir. '*Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi*' ve '*bilgi vermeme*' suçları yeni suç tipleridir. Buna karşılık; '*yağmaya dönüşen hırsızlık*', '*korkutarak yararlanma*', '*adam kaldırma*' ve '*adam kaldırmada muhabere*

nakli suçlarına ayrı bir suç tipi olarak yer verilmemiş, sayılan bu suçların genel suç yapısı içinde çözümlenmesi tercih edilmiştir.

Malvarlığına karşı suçlar tüm bu sayılanlardan ibaret değildir. 5237 sayılı TCK'nın diğer bölümlerinde ve özel ceza yasalarında da malvarlığına karşı suçlar bulunmaktadır. Örneğin, eylemin idareye karşı olması nedeniyle, zimmet suçu, 5237 sayılı TCK'nın '*Malvarlığına Karşı Suçlar*' kısmında değil, '*Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar*' bölümünde düzenlenmiştir. Aslında, zimmet suçu, devlete hatta şartlarının varlığı halinde gerçek kişilere ait malvarlığı değerlerinin alınmasıdır.

Malvarlığına karşı suçlarda, ihlal edilen değerlerin, her zaman yalnızca malvarlığı değerleri olduğu söylenemez. Örneğin, yağma suçunda, kişilerin özgürlüğü ve güvenliği de ihlal edilmektedir.¹¹

1.3. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLARDA ZARAR VE YARAR

1.3.1. Genel Olarak

Zarar ve yarar kavramlarından ne anlaşılması gerektiği, malvarlığına karşı suçlarda önem arz etmektedir. Çünkü, yasa koyucu bu tür suçlarda; '*yarar sağlama maksadı*', '*kendisine veya başkasına yarar sağlama*' ve '*mala zarar verme*' ifadelerine yer vermiştir. O halde, '*zarar*' ve '*yarar*' kavramlarının kapsamının belirlenmesi gerekmektedir.¹²

Basit yağma suçunun düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde, '*malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratmak*' ve yağma suçunun nitelikli hallerinin düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 149/1-g bendinde '*suç örgütüne yarar sağlamak*' ifadelerine yer verilmiştir.

1.3.2. Zarar

Malvarlığına karşı suçlarda bir zararın gerçekleşmesi zorunlu şarttır. Esasen, bu tür suçların varlık sebebidir.¹³ Zarar şartı, örneğin dolandırıcılık suçunda, açıkça belirtilmiştir. Ancak, açıkça belirtilmeyen suçlarda dahi, zarar şartının örtülü olarak gerçekleşmesi gerektiğinin kabulü gerekir. Eğer, hukuken

---

¹¹ TOROSLU, N., a.g.e., s. 124.

¹² HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 154.

¹³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 357.

önemi olan bir zarar yoksa, fail cezalandırılmaz. Bahsi geçen bu zararın ise, malvarlığına yönelik olması gerekir.¹⁴

Malvarlığı zararı, malvarlığını oluşturan değerlerde meydana gelen azalmadır. O halde, kişinin aktif ve pasif değerlerinden oluşan malvarlığında, aktifin azalması veya pasifin artması halinde zarar gerçekleşmiş olacaktır.¹⁵

Zarar, somut olayın özellikleri de göz önüne alınmak suretiyle objektif ölçütlere göre belirlenir. Bu durumda mağdurun subjektif durumu değil, toplumun değer yargıları dikkate alınır.¹⁶

Ceza hukukunda ekonomik değeri olmayan, ancak manevi değeri olan şeylerin de mal kavramına dahil olduğuna yukarıda değinilmişti. Bu tür mallara yönelik işlenen suçlar sonucu meydana gelen zarar maddi (ekonomik) zarar olmayıp, manevi zarardır. Maddi ve manevi zarar ayırımı, işlenen suç sonucu meydana gelen zararın giderilebilmesi yönünden önem kazanır. Maddi zararların tam olarak giderilmesi mümkünken, manevi zararların ancak kısmen giderilmesi mümkündür.¹⁷

1.3.3. Yarar

Yarar kavramı, sadece ekonomik çıkar sağlamayı veya malvarlığını arttırmayı kapsamamakta, aynı zamanda failin ulaşmak istediği her türlü tatmin ve hazzı da kapsamaktadır. Ancak, uygulamada yarar, genellikle ekonomik çıkar olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁸

Yarar kavramının, bu kadar geniş anlaşılmasının bir sonucu olarak malvarlığına karşı suçların uygulama alanı da genişlemektedir. Bu itibarla, kullanmak için eroin çalan veya adam öldürmek için silah gasp eden kişilerin de cezalandırılması mümkün hale gelmektedir.¹⁹

İtalyan Ceza Yasası'nda malvarlığına karşı suçlarda yararın haksız olduğu açıkça belirtilmiştir. Buna karşılık, mülga 765 sayılı TCK'da, sadece dolandırıcılık suçuna ilişkin maddede '*haksız bir menfaat*' ibaresi yer almaktaydı. 5237 sayılı TCK'da ise, bu yönde bir açıklık bulunmamaktadır.

---

¹⁴ TOROSLU, N., a.g.e., s. 127.

¹⁵ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 7.

¹⁶ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 155.

¹⁷ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 358.

¹⁸ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s.155.

¹⁹ TOROSLU, N., a.g.e., s. 129.

Haklı yarar kavramından, sadece mahkemelerde dava yoluyla istenebilen yararlar değil, aynı zamanda ifa edildiğinde hukuk düzenince geçerli bir ifa olarak kabul edilen yararlar da anlaşılmalıdır. Bu bağlamda, zamanaşımına uğramış borçlar dava yolu ile istenememekle birlikte böyle bir borç ödendiğinde, bu ödeme hukuk düzenince geçerli kabul edilen bir ödemedir. Bu itibarla, yapılan bu ödemeler, borçlu tarafından borcun zamanaşımına uğramış olduğundan bahisle geri istenememektedir. Yine, aynı durum kumar ve bahis borçları için de geçerlidir. O halde, hukuk düzeni tarafında doğrudan veya dolaylı olarak himaye görmeyen yararları haksız olarak nitelendirmek mümkündür.²⁰

5237 sayılı TCK'nın 144/1-b, 150/1 ve 159. maddelerine göre, '*hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla*' suçun işlenmesi, suçun temel haline göre daha az cezayı gerektirmektedir. O halde haksız bir yarar söz konusu olduğunda buna yönelik fiillerin evleviyetle cezalandırılacağı açıktır.²¹ Bu itibarla, failin elde ettiği veya elde etmek istediği yarar, söz gelimi yağma suçunda, yasada aranan diğer şartların da gerçekleşmesi halinde, haksız ise 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinden, haklı ise 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinden dolayı fail cezalandırılacaktır.

Malvarlığına ilişkin olmayan yarar ise, hukuk düzeni ile çelişen haksız bir yarardır. Söz gelimi, intihar etmek için tabanca çalmada elde edilen yarar haksızdır. Çünkü, failin intihara teşebbüsü cezalandırılmamış olsa da, söz konusu eylem hukuka aykırıdır.²²

Yararın, failin veya üçüncü bir kişinin lehine veya sürekli veya geçici olmasının bir önemi bulunmamaktadır.²³

---

²⁰ ANTOLİSEİ, Manuale, PS, I, s. 195. Aktaran: HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 157.

²¹ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 157.

²² ANTOLİSEİ, I, s. 222. Aktaran: SOYASLAN, D., a.g.e., s. 359.

²³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 360.

1.4. ZİLYETLİK

1.4.1. Genel Olarak

Malvarlığına karşı suçlarda, '*zilyetlik*', açık veya örtülü olarak birçok suçun tanımında yer almaktadır. 5237 sayılı TCK'nın 141, 146 ve 155. maddelerinde, açıkça '*zilyet*' ifadesi kullanılmıştır.²⁴ Bu itibarla; fail; hırsızlık suçunda mağdurun rızası dışında, yağma suçunda cebir veya tehditle²⁵ ve dolandırıcılık suçunda hile ile zilyet olmaktadır. Yine, güveni kötüye kullanma suçunda failin, bu suçu işleyebilmesi için önce zilyet olması gerekmektedir. Görüldüğü üzere, zilyetlik, malvarlığına ilişkin suçlarda, bu suçları birbirinden ayırmada bir ölçüt olarak da kullanılmaktadır.

Öyleyse, bu durumda, '*bir özel hukuk müessesesi olan zilyetlik, ceza hukukunda, nasıl anlaşılmalı ve yorumlanmalıdır?*' sorusunun cevabının bulunması gerekmektedir.

1.4.2. Özel Hukukta Zilyetlik

Özel hukuktaki zilyetlik, TMK'nın 973. maddesinde '*bir şey üzerinde fiili egemenlik bulundurmak*' olarak tanımlanmıştır. Doktrinde ise, genel olarak, '*bir mal üzerinde fiili egemenlik kurmak*' ve '*zilyetlik iradesine sahip olmak*' şeklinde tanımlanmıştır.²⁶ Zilyetlik iradesi ise, eşya üzerinde fiili egemenliğe sahip olma, iradesidir. Buna göre, bir mal üzerinde fiili egemenlik, ancak bilerek ve istenerek icra edildiği takdirde, zilyetlikten söz edilebilir. Bu iki unsurun birlikte gerçekleşmesi gerektiğinden, sadece elinde bulunduran kişi, zilyet değildir. Çünkü, bu kişinin zilyetlik iradesi yoktur. Bu itibarla; elinde bulundurma, zilyetlikten daha geniş bir anlama sahiptir.

Bir mal üzerinde malik sıfatıyla hareket eden kimsenin zilyetliğine '*asli zilyetlik*', bir malı sınırlı ayni veya şahsi bir hakka dayanarak fiili egemenliği altında bulunduran kimsenin zilyetliğine ise, '*fer'i zilyetlik*' denir.

---

²⁴ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 158.

²⁵ Yağma suçunun gerekçesinde de, '*zilyetlikle*' ilgili ifadelerle, yer verilmiştir.

²⁶ NOYAN, Erdal (2007), Hırsızlık Suçları, Ankara, s. 33.

1.4.3. Ceza Hukukunda Zilyetlik

5237 sayılı TCK'nın tanımlar başlıklı 6. maddesinde birçok kavramın tanımı yapılmışken, zilyetliğin tanımı yapılmamıştır. Zilyetlik, esas itibariyle bir ceza hukuku müessesesi olmayıp, özel hukuk müessesesidir. Bu iki alandaki zilyetlik birbirinden tamamen farklı kavramlar olmayıp, aralarında bir bağlantı vardır. Ancak, doktrinde bu bağlantının birebir örtüşmesi noktasında iki farklı görüş vardır.

Birinci görüşe göre, özel hukuktaki zilyetlik ile ceza hukukundaki zilyetlik aynı anlama sahiptir. İkinci görüşe göre ise, ceza hukukundaki zilyetlik ile özel hukuktaki zilyetlik farklı anlamlara sahiptir.²⁷

Dönmezer'e göre, '*Ceza Hukuku bakımından eşya üzerindeki fiili egemenliğin başkasının denetimine tabi olmadan otonom olarak kullanılabilirdiği hallerde zilyetliği kabul etmek gerekir. Malı ne suret ve nedenle olursa olsun otonom bir şekilde yedinde bulundurmaya niyetine sahip olan kimse ceza hukuku yönünden zilyet sayılır*'.²⁸

Erem'e göre, '*Ceza hukukundaki zilyetlik, bir mal üzerinde fiili tasarruf imkanı olarak kabul edilmelidir*'.²⁹

Bizce ceza hukukundaki zilyetlikten, eşyanın faile otonom olarak kullanma yetkisi verilmesi anlaşılmalıdır. Bu nedenle '*özel hukuktaki zilyetlik*' ile '*ceza hukukundaki zilyetlik*' birebir örtüşmemekte ve farklı anlamlara gelmektedir. Burada önemli olan, failin özel hukuk hükümlerine göre zilyet olup olmadığı değil, '*otonom kullanma yetkisinin*' varlığı halinde zilyet olmasıdır. Otonom kullanım hakkı, o malı herhangi bir şahsın denetimine tabi olmadan kullanabilme imkanı vermektedir.³⁰ Bu durum ise, Yargıtay kararlarında '*malın faile özel bir teslimle bırakılması olarak*' ifade edilmiştir. Buna göre, bir malın tüm sorumluluğu ile faile verilmesi halinde, fail, ceza hukuku anlamında zilyet sayılacaktır. O halde, otonom kullanma yetkisi bulunan kişi, zilyet olmaktadır. Buna karşılık, zilyedin denetim ve gözetim alanı içinde, mal üzerinde fiili egemenliği kullanan kimse, zilyet değildir, sadece malı elinde tutandır.³¹

---

²⁷ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 360.

²⁸ DÖNMEZER, s. 244. Aktaran: NOYAN, E., a.g.e., s. 33.

²⁹ EREM, Faruk, s. 2337 vd. Aktaran: NOYAN, E., a.g.e., s. 34.

³⁰ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 361.

³¹ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 161.

O halde, *'ceza hukukundaki zilyetlik'* ile *'özel hukuktaki zilyetlik'* arasında bir bağlantı vardır ve bu nedenle özel hukuktaki zilyetlik kavramı, ceza hukukunun bünyesine uygun düştüğü oranda uygulama alanı bulabilecektir. Buna göre, TMK'nın 976. maddesine göre, zilyetliğin geçici nitelikteki sebeplerle kullanılmaması veya kullanma olanağının ortadan kalkması zilyetliği sona erdirmez. Bu ilke, ceza hukukunda da aynen geçerlidir ve kişi geçici olarak mala fiilen hakim olmasa da, zilyetliği devam eder. Söz gelimi, otomobilini caddede bırakan kişinin otomobil üzerindeki zilyetliği devam etmektedir. Yine, özel hukukta, ölüm halinde, mirasçılar durumdan habersiz dahi olsalar, murisin mallarının zilyedi haline gelirler. Ancak, bu ilke, genel olarak ceza hukukunda ihmal edilmiştir.

TMK'nın 28/1. maddesine göre, ölüm ile kişilik sona erer ve buna bağlı olarak kişinin sahip olduğu şahıs varlığı hakları da sona erer, malvarlığı hakları ise (mülkiyet hakkı, diğer ayni haklar, zilyetlik vs.) mirasçılara intikal eder. Eğer bu ilke gözetilmeyecek olursa mirasçılar malik ve zilyet kabul edilmeyeceğinden, murisin mallarının alınması halinde hırsızlık suçu oluşmayacaktır. Çünkü, 5237 sayılı TCK'nın 141. maddesine göre hırsızlığın, *'başkasına ait'* taşınır bir mal üzerinde ve *'zilyedin rızası olmaksızın'* alınması suretiyle gerçekleşmesi gerekmektedir. Oysa ki, bu görüşten hareket edilirse, murisin mülkiyeti sona ermekle mal sahipsiz hale gelmekte ve ölmüş bir kişinin de zilyetliğinden ve rızasından söz edilemeyeceğinden, malın rıza dışında alındığı söylenemeyecektir. O halde, hırsızlık suçu oluşmayacaktır. Görüldüğü üzere, bu görüşe katılmak mümkün gözükmemektedir.

Yine, özel hukukta, zilyedin elinde bulundurduğu malları, tek tek bilmesi şart olmayıp, bu yönde genel bir bilgisi yeterlidir. Aynı ilke, ceza hukukunda da geçerlidir. Ceza hukukunda da, malı elinde bulundurma iradesinin bir gereği olarak, bulundurulan malın bilinmesi gerekmektedir. Ancak, bu yönde genel bir bilgi yeterlidir. Bu nedenle, posta kutusuna mektupların konulduğunun veya balıkların ağa takıldığıının bilinmesi halinde, ceza hukuku bakımından da zilyetlik vardır.³²

---

³² ANTOLİSEİ, s. 231. Aktaran: SOYASLAN, D., a.g.e., s. 362.

1.5. MALIN BAŞKASINA AIDIYETİ

Malvarlığına karşı suçların konusunu oluşturan mal, faile ait olmayan başkasına ait olan bir maldır. Öyleyse; çalmak, gasbetmek veya dolandırmak suretiyle elde edilen mallar, başkasına ait mallardır. Yine, tahrip edilen, bozulan veya kullanılamaz hale getirilen mallar da, başkasına ait mallardır. Nitekim, 5237 sayılı TCK bakımından, 'hırsızlık', 'mala zarar verme' ve 'güveni kötüye kullanma' suçlarında malın başkasına ait olması gerektiği yasada açıkça vurgulanmıştır. Yine, yağma suçu bakımından da, yasada açıkça belirtilmemiş olsa da, hırsızlık ile yağma suçlarının aynı ortak unsurlara sahip olması ve ayrıldıkları tek noktanın, yağma suçunda malı almak için cebir veya tehdit kullanılması olduğundan, Yargıtay'ın istikrar kazanmış kararlarına göre, söz konusu mal, başkasına ait bir maldır.³³

Bir malın kime ait olduğu özel hukuk hükümlerine göre belirlenir. Bu itibarla, mahkeme, suç konusu malın kime olduğunun tespitinde özel hukuk hükümlerini dikkate alacaktır. Özel hukuk hükümlerine göre mallar; sahipli mallar ve sahipsiz mallar olmak üzere ikiye ayrılır. Bu bağlamda, sahipsiz mallar söz konusu olduğunda, bu mallar kimseye ait olmadığından, malvarlığına karşı bir suç oluşmayacaktır. Bir malın aidiyet durumu zaman içinde değişebilmektedir. Buna göre bir mal sahipli iken sahipsiz hale gelmekte veya tam tersi mümkün olabilmektedir. Söz gelimi, başlangıçta sahipsiz mal olan av hayvanları, yakalandıktan sonra sahipli mal haline gelirler.

Başlangıçta sahipli olan bir mal ise, malikin, kendine ait olan bir malı çöp bidonuna atması örneğinde olduğu gibi, sahipsiz mal haline gelebilecektir. Ancak, kaybedilmiş mal, sahipsiz mal değildir. Mülkiyeti terk iradesi olmadığından, bu mal üzerinde malikin aidiyeti devam etmektedir.³⁴ Yine, bir malın aidiyetinin bir başkasına geçmesi mümkündür. Malvarlığına karşı suçlarda önemli olan husus, suçun işlenmesi esnasında malın, faile ait olup olmadığıdır. Buna göre, suçun sona ermesinden sonra, failin, malın aidiyetini elde etmesi halinde, söz konusu eylem suç olmaktan çıkmayacaktır.

---

³³ Bkz. Y. CGK, E: 2009/1-238, K: 2010/16. (<http://www.kararara.com/yargitay/cgk/k4707.htm>) (18 Mayıs 2011) ve Y. CGK, 20.05.1985, 1985/133. (TAŞKIN, Ahmet (2008, Nisan), Yağma Suçunda Mal Kavramı, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 20, s. 98).

³⁴ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 355.

Bir malın başkasına ait olmasından ne anlaşılması gerektiği doktrinde tartışmalı olup, bu konuda iki görüş vardır. Bu görüşlerden ikincisi, aidiyet kavramını daha geniş yorumlamıştır.

Birinci görüşe göre, bir malın başkasına ait olmasından o malın mülkiyetinin başkasına ait olması anlaşılmalıdır. Buna göre, kişi malın mülkiyetine sahipse, mal başkasına ait olmadığından malvarlığına karşı suçların faili olamayacaktır. Öyleyse, rehin verilen, kiralanan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satılan bir mal³⁵ söz konusu olduğunda, bu malların maliki, bu malların zilyedine karşı malvarlığına karşı suçları işleyemeyecektir. Buna göre, malik ile malın zilyetliğini hukuka uygun bir şekilde elinde bulunduran arasındaki uyuşmazlıkların özel hukuk yoluyla çözülmesi yeterlidir. Bu bağlamda, malik, kira sözleşmesi sona ermesine rağmen, kiralanan malın teslim edilmemesi nedeniyle kiracının rızası dışında, malı çalarsa hırsızlıktan cezalandırılmamalıdır. Uyuşmazlık kira sözleşmesinin ihlali kapsamında değerlendirilip, özel hukuk yaptırımlarına başvurulmalıdır. Yine, aynı malik, bu eylemini yağma suçunu işlemek suretiyle gerçekleştirirse, sadece kasten yaralama veya tehditten cezalandırılmalıdır. Bu görüş kabul edilecek olursa, bizce, kişiler mahkemeye başvurmaya gerek duymayacak ve kendiliğinden hak alma eylemlerinin önü açılacaktır. Bu sakıncası nedeniyle, bu görüşe katılmamaktayız. Ayrıca, hırsızlık ve yağma suçlarında mülkiyet yanında zilyetlik de korunduğundan, zilyede karşı gerçekleştirilen eylemler, malvarlığına karşı suçların kapsamında kalacaktır.

İkinci görüşe göre ise, bir malın başkasına ait olmasından, o malı, fail dışındaki birinin hukuka uygun bir şekilde elinde bulundurması anlaşılmalıdır. Bu nedenle, malik olmayan ama hukuka uygun bir şekilde bir malı elinde bulunduran kişi, o malın aidiyetini kazanır. Bu kişi, yararlanmak veya kullanmak yetkisi veren bir hakka dayanarak o malı elinde bulundurmaktadır. Öyleyse, rehin verilen, kiralanan veya mülkiyeti muhafaza kaydıyla satılan bir mal söz konusu olduğunda, bu malların maliki, bu malların zilyetlerine karşı, malvarlığına karşı suçlardan dolayı cezalandırılabilir.³⁶

---

³⁵ Mülkiyeti muhafaza kaydıyla yapılan satım sözleşmelerinde, malın son taksidi ödeninceye kadar o malın mülkiyeti, satıcıda kalmaktadır. Bu nedenle, alıcı, ancak son taksidi ödediği zaman, malın mülkiyetini kazanmaktadır.

³⁶ ANTOLİSEİ, s. 216. Aktaran: SOYASLAN, D., a.g.e., s. 356.

Türk Ceza Hukukunda kabul edilen sisteme göre, *'suçun hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi'*³⁷, *'paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde işlenmesi'* ve *'kullanma hırsızlığı'* eylemlerinde, malikin cezalandırılması mümkün olduğundan, 5237 sayılı TCK'da ikinci görüşün kabul edildiği görülmektedir. Elbirliği veya paylı mülkiyet hallerinde, paydaşlardan birinin malvarlığına karşı suçların faili olup olamayacağı tartışmalıdır. Yukarıdaki her iki görüşü savunan yazarlar da, paydaşların malvarlığına karşı suçlardan cezalandırılabilceğini kabul ederler. Bu durumda, o mal, fail olan paydaş bakımından, başkasına ait (diğer paydaşlara) bir maldır.³⁸ 5237 sayılı TCK bakımından ise, hırsızlık suçuyla ilgili olarak 144. maddede, paydaşın bu suçtan dolayı cezalandırılabilceği düzenlenmiştir. Ancak, bu özel düzenlemede, söz konusu eylem şikayete tabi tutulmuştur ve daha az ceza öngörülmüştür.

Yine, 5237 sayılı TCK'nın 290/2. maddesine göre, *'muhafaza edilmek üzere, başkasına teslim olunan rehinli veya hacizli veya herhangi bir nedenle elkonulmuş olan taşınır malın, bu kişinin elinden malik tarafından alınması halinde, malikin eylemin gerçekleşme biçimine göre malvarlığına karşı suçların hükümlerine göre cezalandırılacağı'* düzenlenmiştir.

1.6. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLARIN SINIFLANDIRILMASI

Suçların, belli bir ölçüte ve sisteme göre ceza yasasında sıralanması, suçların yorumlanmasında büyük bir pratik yarar sağlayacaktır. Buna göre, suçların ortak özellikleri aynı yerde toplanacak, gereksiz tekrarlardan kaçınılacak ve birbirleriyle bağlantılı suçlar birarada olacaktır. Bu kapsamda, malvarlığına karşı suçlar da kendi içinde sınıflandırmaya tabi tutulmuştur.

Suçların sınıflandırılmasında, o suçta korunan hukuki yarar, temel hareket noktası olmuştur.³⁹ Böylece malvarlığına karşı suçların sınıflandırılması, bunları bir yığın olmaktan çıkaracak ve belli bir sisteme oturtacaktır.⁴⁰

1930 tarihli İtalyan Ceza Yasası malvarlığına karşı suçları, eşya ve kişiler üzerinde şiddet kullanılarak işlenen suçlar ve hile kullanılarak işlenen

---

³⁷ Daha az cezayı gerektiren bu hal; *'hırsızlık'*, *'yağma'* ve *'dolandırıcılık'* suçlarında kabul edilmiştir.

³⁸ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 107.

³⁹ MANTOVANİ, s. 197 vd. Aktaran: HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 170.

⁴⁰ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 171.

suçlar olmak üzere iki kategoriye ayırmıştır. Buna göre; bazı hırsızlıklar, yağma, mala zarar verme, ve taşınmaz üzerindeki hakların ihlali suçları birinci kategoriye oluştururken, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, hileli iflas vs. suçları ise ikinci kategoriye oluşturur.⁴¹ Ancak; bu sınıflandırma sistemi; taşınmaz üzerindeki hakların ihlali suçunun, hem şiddet kullanılarak hem de şiddet kullanılmayarak işlenebilmesi, tüm hırsızlık suçlarının eşya üzerinde şiddet kullanılarak işlenmemesi ve güveni kötüye kullanma suçunun hileye başvurmadan işlenebilmesi nedenleriyle eleştirilmiştir.⁴² Buna karşılık, İtalyan Ceza Yasası'nın hazırlık çalışmalarına ilişkin bakanlık raporunda; malvarlığına karşı suçlarda şiddetin geniş anlaşılması gerektiğinden, hile dışında eşya üzerinde şiddetin her zaman kendiliğinden mevcut olduğu ve malvarlığına karşı suçların sınıflandırılmasının pratik bir yararının bulunmadığı hususları ileri sürülmüştür.⁴³

5237 sayılı TCK'da; hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma suçları vs. şeklindeki alışlagelmiş sıralamaya uyulmamıştır. Ortak hükümler ayrı bir isim altında düzenlenmeyip madde karmaşasına neden olunmuştur.⁴⁴ Bunun yanında, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin tedavülünün önlenmesine ilişkin hükümler ayrı bir başlık altında düzenlenmeyip, diğer suçların arasına serpiştirilmiştir.⁴⁵ Cezayı azaltma nedeni olan bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacı ile suç işleme ortak bir hüküm olarak düzenlenmeyip, gereksiz yere madde sayısı arttırılmıştır. Yine, malvarlığına dahil olmayan ibadethaneler ve mezarlıklara karşı suçlar, '*din hürriyetine karşı suçlar*' bölümünde düzenlenmemiştir. Aidiyetinden ötürü ilgili yasalarında diğer ceza hükümleriyle birlikte yer alması gereken '*şirket ve kooperatifler hakkında yanlış bilgi verilmesi*' suçu, 5237 sayılı TCK'da düzenlenmiştir. Anılan nedenlerden dolayı, 5237 sayılı TCK'nın malvarlığına karşı suçların sınıflandırılmasında hatalı olduğu kanaatindeyiz.⁴⁶

---

⁴¹ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 364.

⁴² ANTOLİSEİ, s. 205; MANZİNİ, n. 3223, MAGGIÖRE, s. 922. Aktaran: HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 171.

⁴³ ANTOLİSEİ, s.206. Aktaran: HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 171.

⁴⁴ Ortak hükümler; 5237 sayılı TCK'nın 167, 168 ve 169. maddelerinde olmak üzere, üç ayrı madde halinde düzenlenmiştir.

⁴⁵ Bu konuya ilişkin hükümler; 5237 sayılı TCK'nın 160, 165 ve 166. maddelerinde düzenlenmiştir.

⁴⁶ HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G., a.g.e., s. 173.

1.7. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYIRIMI

1.7.1. Genel Olarak

Yağma suçu, malvarlığına karşı işlenen bir suç olması itibariyle, bu suçun malvarlığına karşı işlenen veya malvarlığıyla ilişkili olan diğer suçlarla ortak ve farklı yönleri bulunmaktadır. Bu suç, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde, *'Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır'* şeklinde düzenlenmiştir. Bu bölümde, yağma suçunun benzer suçlarla öz olarak karşılaştırılması yapılarak, bu suçun daha net anlaşılabilmesi amaçlanmıştır.

1.7.2. Yağma Suçu ve Hırsızlık Suçu

Hırsızlık suçu, 5237 sayılı TCK'nın 141/1. maddesinde, *'Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir'* şeklinde düzenlenmiştir.

Yağma ile hırsızlık suçları arasında yakın bir ilişki vardır. Çünkü, yağma suçu, hırsızlık ve cebir veya tehdit suçlarının birleşmesiyle oluşmuş, bileşik (mürekkep) bir suçtur. Bu itibarla, yağma, cebir veya tehdit kullanmak suretiyle yapılan hırsızlıktır. Ancak, yağma suçu yapısal olarak bağımsız ve ayrı bir suç olduğundan, söz gelimi hırsızlık suçunun nitelikli halleri bu suçta dikkate alınmayacaktır.

Malın taşınabilir olması, malın başkasına ait olması, zilyedinin rızasının olmaması, malın alınması ve yararlanma kastının varlığı yönleriyle, bu iki suçun ortak özelliklere sahip olduğu görülmektedir.⁴⁷

Yağma suçunda, hem malvarlığı değerleri hem de kişi özgürlüğü korunurken, hırsızlık suçunda, sadece malvarlığı değerleri korunmaktadır.

---

⁴⁷ GÜNDEL, Ahmet (2009), Zimmet-Sahtecilik-Dolandırıcılık-Yağma-Hırsızlık-Güveni Kötüye Kullanma Suçları, Ankara, s. 252 vd.

Yağma suçunda, zilyedinin rızası cebir veya tehdit kullanılarak ortadan kaldırılmak suretiyle mal alınmakta iken, hırsızlık suçunda, mal, zilyedinin rızası dışında alınmaktadır.⁴⁸ Bu itibarla, yağma suçunda, görünürde var olan, ama aslında cebir veya tehditle sakatlanan bir rıza vardır.⁴⁹

Yargıtay'ın istikrar kazanmış uygulamalarında, suçun oluşum anı ile ilgili olarak yağma ile hırsızlık suçlarında bir ayırıma gidildiği görülmektedir. Buna göre, yağma suçunda, malın alınmasıyla, ayrıca malın, failin egemenlik sahasına geçmesine gerek olmaksızın bu suç tamamlanırken, hırsızlık suçunda ise, malın, failin egemenlik alanına geçmesiyle bu suç tamamlanmaktadır.⁵⁰ Bu nedenle, suça konu malı alan ama henüz egemenlik alanına geçirmemiş fail hakkında teşebbüs hükümleri, hırsızlık suçunda uygulanabilirken, yağma suçunda ise, bu halde, bu suçun tamamlanmış olması nedeniyle uygulanamayacaktır.

1.7.3. Yağma Suçu ve Dolandırıcılık Suçu

Dolandırıcılık suçu, 5237 sayılı TCK'nın 157/1. maddesinde, '*Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası verilir.*' şeklinde düzenlenmiştir.

Her iki suçta da, irade özgürlüğüne yönelik bir hareketle genel anlamda haksız bir yarar elde edilmektedir. Yağma suçunda cebir veya tehdit ile, dolandırıcılık suçunda ise hile ile, irade özgürlüğü ihlal edilmektedir. Bu itibarla, yağma suçunda cebir veya tehdit araç olarak kullanılırken, dolandırıcılık suçunda ise hile araç olarak kullanılmaktadır.

Yağma suçunun maddi konusunu sadece taşınabilir mallar oluşturmasına karşın, dolandırıcılık suçunun maddi konusunu hem taşınabilir hem de taşınmaz mallar oluşturur.

Yağma suçunun oluşumu bakımından, failin yarar elde etme şartı aranmazken, dolandırıcılık suçunun oluşumu bakımından ise, failin veya üçüncü bir kişinin yarar elde etmesi şartı aranmaktadır.

---

⁴⁸ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 254.

⁴⁹ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 402.

⁵⁰ Y. 6. CD, 28.06.1988, 5391/8563. (GÜNDEL, A., a.g.e., s. 252).

1.7.4. Yağma Suçu ve İrtikap Suçu

İrtikap suçu, 5237 sayılı TCK'nın 250/1. maddesinde, '*Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi icbar eden kamu görevlisi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*' şeklinde düzenlenmiştir.⁵¹

Yağma suçunun faili herkes olabilmesine karşılık, irtikap suçunun faili kamu görevlisidir. Ancak, irtikap suçunun oluşumu için failin kamu görevlisi yeterli olmayıp, failin bu suçu görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle işlemesi gerekir. Başka bir deyimle, failin elde ettiği yarar ile kamu görevi arasında bir bağın bulunması şarttır. Aksi takdirde, irtikap suçundan söz edilemeyecektir. Bu nedenle, kamu görevlisi olan doktorun ameliyatın yapılması için para istemesi olayında irtikap suçu oluşmuşken, kamu görevlisi olan doktorun hastaya para vermezsen seni öldürürüm demesi olayında ise, öldürmek doktorun kamu görevine girmediği için ve böyle bir zorlamayı herkes yapabileceğinden, yağma suçu oluşmuştur.⁵²

Bu iki suç arasındaki bir diğer farklılık ise, irtikap suçunda mağdurun iradesini zorlayan bir etki olan icbarın, cebir veya tehdit aşamasına gelmemiş olmasıdır. Bu nedenle, kamu görevlisi olan failin, kullandığı icbarın, cebir veya tehdit aşamasına gelmiş olması halinde, fail, irtikap suçundan değil, yağma suçundan cezalandırılacaktır. Polis memuru olan failin, mağduru otobüsten indirdikten sonra çantasındaki altınları vermediği takdirde öldürüleceği şeklinde beyanıyla silahla tehdit etmesi olayında, icbar belli bir yoğunluğa erişip cebir veya tehdiye dönüştüğünden, bu durumda, yağma suçu vardır.⁵³

Bu iki suç, korunan hukuki yarar itibariyle de, birbirinden ayrılmaktadır. Yağma suçu malvarlığına karşı bir suç olması itibariyle ağırlıklı olarak bu suçta malvarlığı korunurken, irtikap suçunda idareye olan güven ve saygınlık korunmak istenmiştir. Bu nedenle irtikap, '*malvarlığına karşı suçlar*' bölümünde değil, '*kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar*' bölümünde düzenlenmiştir.

---

⁵¹ Bu bölümde yağma suçuna olan benzerliği sebebiyle, sadece, '*icbar suretiyle irtikap*' suçu incelenmiştir.

⁵² KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 71.

⁵³ Y. CGK, 17.03.1998, 1997/6-315, 1998/95. (MEYDAN, Nihat, YAPAL, Fadime (2004), İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, C: II, İstanbul, s. 1933 vd.).

Yağma suçunun maddi konusunu, sadece taşınabilir mallar oluştururken, irtikap suçunun maddi konusunu, her türlü maddi yarar hatta doktrinde tartışmalı olan bir görüşe göre cinsel yarar da oluşturur. Görüldüğü üzere, irtikap suçunun konusunun kapsamı, yağma suçuna göre daha geniştir.

BÖLÜM III

TÜRK CEZA HUKUKU'NDA YAĞMA SUÇU

2.1. GENEL OLARAK

Yağma eylemi, *'bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibari ile büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye yahut imhasına ya da imhasına karşı koymamaya mecbur kılmaktır.'*

Yasal ifadeden uzaklaşarak sade bir tanım yapmak gerekirse, yağma eylemi, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir bir malı, zilyedin rızası olmadan yararlanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle almaktır.⁵⁴ Başka bir deyimle, yağma, *'zor yoluyla hırsızlıktır'*.⁵⁵ Bu niteliği itibariyle, yağma, karma suçlardandır. Böylece yasa koyucu, iki ayrı suç, (hırsızlık ve cebir veya tehdit suçları) tek ve bağımsız bir suç haline getirmiştir. Bu suretle, taşınabilir mal zilyetliğinin ve kişi hürriyetinin korunması amaçlanmıştır.⁵⁶ Bu suçta zilyetliğin ihlali daha baskın ve hakim görüldüğünden bu suç, malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlenmiştir.

Yağma suçu, 5237 sayılı TCK'nın ikinci kısmının onuncu bölümünde 148, 149 ve 150. maddelerinde düzenlenmiştir. Buna göre; *'basit yağma (148/1. m.)'*, *'senedin yağması (148/2. m.)'*, *'cebir karinesi (148/3. m.)'*, *'nitelikli haller (149. m.)'* ve *'daha az cezayı gerektiren haller (150. m.)'* düzenlemelerine yer verilmiştir. Ayrıca, malvarlığına karşı suçlarda ortak hükümleri içeren etkin

---

⁵⁴ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 253.

⁵⁵ KAYLAN, KESKİN. Aktaran: TAŞKIN, A., a.g.m., s. 97.

⁵⁶ ANTOLİSEİ, n.61; MARSİCO, s.69. Aktaran: EREM, Faruk (1993), Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler, C: III, Ankara, s. 2400.

pişmanlık hükümlerinde, yağma suçu ile ilgili fıkralara da (168/3-4. m.) yer verilmiştir.

Aşağıda önce basit yağma suçu, sonra senedin yağması suçu ve son olarak mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen yağma suçları, 5237 sayılı TCK ile karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

2.2. BASIT YAĞMA SUÇU

2.2.1. Suçun Hukuki Konusu

Bir ceza normu ile korunan, başka bir deyimle suçla ihlal edilen hak ve yarara, 'suçun hukuki konusu' veya 'suçla korunan hukuki yarar' denir.⁵⁷

Yağma suçu, hırsızlık ve cebir veya tehdit suçlarından oluşan bileşik bir suçtur. Bu suçun bileşik suç niteliği gereği, bu suçta, kendini oluşturan normların korumak istedikleri hukuki yararların tümü ortak bir şekilde korunmakta ve bu hukuki yararlar zarar veren eylemlere tek ceza öngörülme suretiyle, diğer normlar tüketilmektedir.⁵⁸ Başka bir deyimle, yağma suçundaki cezai koruma, kendini oluşturan suçların hukuki konularını kapsamaktadır.

O halde, yağma suçu, hukuksal bakımdan çok konulu bir suç tipidir. Buna göre, bu suçun düzenlendiği norm ile, hırsızlık ve cebir veya tehdit kullanma suçlarının düzenlendiği normlardaki aynı hukuki yararlar korunmaktadır. Bu durumda, yağma suçunda, mülkiyet ve zilyetlik (hırsızlık suçunda korunan hukuki yararlar)⁵⁹ ile vücut dokunulmazlığı ve kişi özgürlüğü (cebir ve tehdit suçlarında korunan hukuki yararlar) değerleri korunmaktadır. Ancak, bu suçta, korunan hukuki yarar ağırlıklı olarak malvarlığıdır. Zira, kişi özgürlüğüne yönelik saldırı teşkil eden cebir veya tehdit, yağmada yalnızca birer araçtır. Failin asıl amacı bu araçlara başvurmak suretiyle mağdurun malvarlığı üzerinden haksız bir yarar elde etmektir.

Yağma suçunda, ağırlık noktası malvarlığı olduğundan bu suç, mülga 765 sayılı TCK'da 'mal aleyhinde cürümler' bölümünde düzenlenmişken, 5237 sayılı TCK'da 'malvarlığına karşı suçlar' bölümünde düzenlenmiştir. Nitekim,

---

⁵⁷ DÖNMEZER, ERMAN, s. 333. Aktaran: BİNİCİ, Murat (2010), 5237 Sayılı TCK'da Hırsızlık Suçu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bilecik, s. 16.

⁵⁸ İÇEL, SOKOLLU, s. 470. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 80.

⁵⁹ Hırsızlık suçunda, korunan hukuki yararın ne olduğu hususu doktrinde tartışmalıdır. Kimi yazarlar sadece 'mülkiyetin' veya 'zilyetliğin' korunduğunu ileri sürerken, kimi yazarlar ise hem 'mülkiyetin' hem de 'zilyetliğin' korunduğunu ileri sürerler. Bkz. BİNİCİ, M., a.g.e., s. 16 vd.

aynı nedenle, bu suç, hemen hemen tüm ceza yasalarında malvarlığına karşı suçlar içinde düzenlenir.⁶⁰

2.2.2. Suçun Maddi Konusu

Bir suçun maddi konusunun tespiti, büyük önem arzeder. Öyle ki, bazı hallerde, suçun maddi konusunun değişmesi, suçun vasfının da değişmesine neden olmaktadır.

Mülga 765 sayılı TCK'da yağma suçunun maddi konusunun, açıkça, taşınabilir mal olduğunun belirtilmesine karşın, 5237 sayılı TCK'da sadece mal deyimine yer verilmiş, ancak bu malın niteliğine (taşınabilir veya taşınmaz) ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir. Sadece lafzi yorumdan hareketle, taşınmaz malların da yağma suçunun maddi konusunu oluşturabileceği söylenebilecek midir?

Yağma suçunun gerekçesinde, açıkça, suç konu malın taşınır olduğu belirtilmiştir. Doktrindeki çoğunluk görüşü ve Yargıtay uygulamaları da bu yöndedir.

Taşkın, yağma suçuna ilişkin olarak mülga 765 sayılı TCK'da taşınabilir mal olduğu belirtilmesine rağmen, 5237 sayılı TCK'da belirtilmemesinin bir anlamının olduğunu ve 5237 sayılı TCK'nın 141. maddesinde hırsızlık suçunda malın taşınabilir olduğunun belirtilmesine rağmen, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde yağma suçunda bunun belirtilmemesinin yasa koyucunun unutkanlığının ürünü olmadığını savunmuştur. Bu nedenle, bir kimsenin tehdit edilerek taşınmazını devretmeye mecbur bırakılması olayında da, yağma suçunun oluşacağını ileri sürmüştür.⁶¹ Ayrıca, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde geçen '*bir malı teslim*' ifadesinin, taşınmazlar için de geçerli olacağını ve bu itibarla bir taşınmazın tapuda bir başkasının adına tesciliyle, o taşınmazın tesliminin gerçekleşeceğini ileri sürmüştür.⁶²

Madde gerekçesi, doktrindeki çoğunluk görüşü ve Yargıtay uygulamaları dikkate alındığında, yağma suçunun maddi konusunu, sadece

---

⁶⁰ KOCA, Mahmut (2005, Ağustos), 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu, Legal Hukuk Dergisi, S: 32, s. 2801.

⁶¹ Aynı yönde görüş için bkz. SOYASLAN, D., a.g.e., s. 397.

⁶² TAŞKIN, A., a.g.m., s. 96 vd.

taşınabilir malların oluşturabileceği sonucu çıkmaktadır. Ancak, elbette ki, bir kimsenin tehdit edilerek taşınmazını devretmeye mecbur bırakılması olayında, yağma suçunun oluşmayacağını kabul etmek adil olmayacaktır. Bu nedenle, bir yasa değişikliğiyle taşınmaz malların da, yağma suçunun kapsamına alınmasının daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Taşınır mal kavramı yukarıda açıklanmış olduğundan burada tekrar değinilmeyecektir.⁶³

Yağma suçunun maddi konusunu oluşturan mal; faile ait olmamalı, başkasına ait olmalıdır. Yine, aidiyet kavramına ilişkin açıklamalar, yukarıda yapılmış olduğundan, burada, atıf yapmakla yetineceğiz.⁶⁴

O halde, yağma suçunun maddi konusunu oluşturan mal, taşınabilir ve başkasına ait olan bir maldır.

2.2.3. Suçun Faili ve Mağduru

Yağma suçunun düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 148. maddesinde, suçun faili bakımından herhangi bir özellik aranmadığından, bu suçun faili herkes olabilir. O halde, 5237 sayılı TCK'nın 148. maddesindeki tipik eylemi gerçekleştiren herkes, bu suçun failidir. Ancak, failin kamu görevlisi olması halinde, icbar suretiyle irtikap suçunun da değerlendirilmesi gerekir. Kamu görevlisinin, görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle icbar etmesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 250. maddesinde düzenlenen diğer şartların da gerçekleşmesi şartıyla, fail, yağma suçundan değil, irtikap suçundan cezalandırılacaktır. Yağma suçunun benzer suçlardan ayırımı bölümünde incelendiği üzere, kamu görevlisinin kullandığı icbar, tehdit düzeyine ulaştığında, bu kamu görevlisi, yağma suçundan cezalandırılacaktır.

Fail ile mağdur arasındaki yakınlık ilişkisi önemli değildir. Nitekim, 5237 sayılı TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen şahsi cezasızlık hallerinde, '*yağma ve nitelikli yağma suçları hariç*' denilmek suretiyle, bu husus, açıkça belirtilmiştir.

Yağma suçunun birden fazla fail tarafından birlikte işlenmesi bu suçta nitelikli hal olarak kabul edilmiştir.

---

⁶³ Bkz. '*Mal ve Malvarlığı Kavramları*' bölümü.

⁶⁴ Bkz. '*Malın Başkasına Aidiyeti*' bölümü.

Suçun mağduru olarak ise, mülga 765 sayılı TCK'da '*menkul malın zilyedi veya cürüm mahallinde bulunan bir başkası*' gösterilmiş iken, 5237 sayılı TCK'da '*kendisi veya yakını*' biçiminde sınırlayıcı bir düzenleme yapılmıştır. Bu durumda, bir malı teslim edenin veya malın alınmasına karşı koymayan kişinin yakını olmayan, ancak olay yerinde halihazırda bulunan kişiye yönelik tehdit veya cebir kullanılması halinde, yağma suçunun oluşmayacağı sorunu gündeme gelmektedir. Bu nedenle, mülga 765 sayılı TCK'daki düzenlemenin daha yerinde olduğu ve 5237 sayılı TCK'daki kısıtlayıcı düzenlemenin kaldırılması yönünde doktrinde görüşler bulunmaktadır.⁶⁵

5237 sayılı TCK bakımından, genel olarak, bu yönde bir eksiklik bulunmaktadır. Ancak, failin mağdura ait dükkandan gizlice bir mal almaya çalışırken orada tesadüfen bulunan ve vaziyeti anlayan üçüncü kişinin, faille engel olmaya çalıştığında, fail, bu üçüncü kişiye karşı cebir veya tehdit kullanarak o malı alırsa, bu olay bakımından, tıpkı mülga 765 sayılı TCK döneminde olduğu gibi yağma suçu oluşacaktır. Çünkü, yasada, '*bir başkasını.....tehdit ederek veya cebir kullanarak, ...bir malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi....*'denilmektedir. Buradaki '*bir malı*' ile kastedilen mal, mutlaka o malı savunanın mülkiyetinde olması şart olmayan, herhangi bir maldır. O halde, üçüncü kişi kendisine ait olmayan ve hırsızlık suçunun mağduruna ait olan bir malın alınmasına engel olduğunda ve buna karşılık, fail tarafından malın alınmasına karşı koymamaya veya teslimine cebir veya tehditle zorlandığında, yağma suçu oluşmaktadır. Bizce, artık burada mağdura karşı hırsızlık, üçüncü kişiye yapılan cebir sonucu yağmaya dönüştüğünden, fail sadece yağma suçundan cezalandırılacaktır.

Esen'e göre, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde geçen '*bir başkasını*' ifadesi,⁶⁶ malın malikini veya zilyedini kapsadığı gibi, eylem sırasında malı koruyan veya malike yardım etmek isteyen üçüncü kişileri de, kapsamaktadır.⁶⁷

---

⁶⁵ ARTUÇ, Mustafa (2011), Malvarlığına Karşı Suçlar, Ankara, s. 226.

⁶⁶ Ülkü'ye göre, bu ifade, fail dışında herkesi kapsamaktadır. Bkz. ÜLKÜ, Muhammed, Murat, 5237 Sayılı TCK 148-150. Maddelerinde Yer Alan Yağma Suçu, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/152.pdf, s. 5. (12 Ekim 2011)

⁶⁷ ESEN, Sinan (2007), Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara, s. 165.

Bizce, yasa bir bütün olarak yorumlandığında, böyle bir anlamın çıkarılması mümkün gözükmemektedir. Çünkü, yasaya göre, tehdit veya cebir kullanılan kişi ile malı alınan kişi, ya aynı kişiler olmalıdır ya da bu kişiler arasında bir yakınlık bulunmalıdır. O halde, failin bankadaki veznedara kasadaki paraları vermediği takdirde müşterilerden birisini öldüreceğini söylemesi halinde, yağma suçunun oluşmayacağı akla gelebilecektir. Çünkü, müşteriler, veznedarın yakını değildir. Başka bir deyimle, hayatı tehdit konusu olan müşteri, tehdide muhatap olan veznedarın, yasaya göre gerçekleşmesi zorunlu olan '*kendisi*' veya '*yakını*' değildir.

Ancak, bahsi geçen örnek olayda, hayatın olağan akışı gözetildiğinde, fail, kasadaki paraların verilmemesi halinde, birkaç müşteriyi vurup dışarı çıkıp gitmeyecek, bu kez mağduru ölümle tehdit edecek veya öldürecektir.⁶⁸ Tehdidin sözle yapılması şart olmayıp, hareketle veya başka yollarla da yapılması mümkündür. Mağdur; failin bankadaki müşterilerle yetinmeyeceği ve istekleri yerine getirilmezse, sıranın kendisine de geleceğinin farkındadır. Aslında, failin amacı da bankadaki birkaç müşteriyi öldürmek olmayıp, mağdura gözdağı vererek kasadaki parayı almaktır. Bu nedenle, tehdide maruz kalması sonucu, veznedarın, kasadaki paraları teslim etmesi halinde yağma suçu oluşacaktır. Ayrıca, failin, mağdura veya yakını ile suç yerinde bulunan herhangi bir kişiye karşı, cebir veya tehdit kullanarak bir malı alması arasında '*cezalandırılma bakımından*' bir fark bulunmaması, toplumdaki adalet düşüncesine daha uygun olacaktır.⁶⁹

Elbette ki, bu yorum yöntemiyle, her somut olay bakımından, üçüncü kişiye karşı yapılan ve malın alınmasına yönelik olan cebir veya tehdidi, yağma suçu kapsamında değerlendirmek mümkün olmadığından, yasaya '*suç yerindeki herhangi bir kimseye karşı*' ifadesinin eklenmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Yağma suçunun mağdurunun, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan bir kişi olması ise, bu suçta nitelikli hal olarak kabul edilmiştir.

---

⁶⁸ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 263.

⁶⁹ Failin eylemi nedeniyle; ilk halde yağma suçu oluşup, bu suçun cezasının alt sınırı 6 yıldan başlarken, ikinci halde ise hırsızlık ve cebir veya hırsızlık ve tehdit suçları oluşup, bu suçların cezalarının alt sınırı toplam 2 yıl 4 ay ve 1 yıl 6 aydan başlamaktadır.

2.2.4. Suçun Unsurları

Suç, karşılığında ceza yaptırımını öngörölmüş haksızlıklardır. Her suç, bir haksızlık oluşturur. Ancak, her haksızlık bir suç oluşturmaz.

Suç, unsurlarının birleşmesinden meydana gelen bir kavramdır. Bu unsurlardan birinin bile eksik olması, suçun oluşmasına engel olacaktır. O halde, bütün unsurlarının biraraya gelmesi halinde, suç oluşacaktır.

Suçun unsurlarının neler olduğu konusunda ise, doktrinde fikir birliği yoktur. Özbek'e göre, suçun unsurları, tipiklik, hukuka aykırılık ve kusurluluk olmak üzere 3'e ayrılmaktadır. Zafer'e göre, suçun unsurları, tipiklik, maddi unsur, manevi unsur ve hukuka aykırılık olmak üzere 4'e ayrılmaktadır. Üzülmöz'e göre ise, suçun unsurları, eylem, tipiklik, hukuka aykırılık, kusurluluk ve cezalandırılabilirliğin diğer şartları olmak üzere 5'e ayrılmaktadır.⁷⁰

Tipiklik, yasada hangi unsurların varlığı halinde hangi suç tipinin söz konusu olacağını ifade etmektedir. Bu nedenle tipikliğin suçun ayrı bir unsuru olmadığı kanaatindeyiz. O halde, yasal tanıma uygun olarak, somut olayda maddi, manevi ve hukuka aykırılık unsurları oluşmuşsa, suç kavramı söz konusu olacaktır. Bu durumda, suçun unsurlarının, maddi unsur, manevi unsur ve hukuka aykırılık olmak üzere 3'e ayrıldığı görüşünü kabul etmekteyiz.

Suçun yasal tanımında yer alan unsurların gerçekleşmesiyle kişi sorumlu tutulacağından, tipiklik, suçta ve cezada yasallık bağlamında garanti fonksiyonu gören bir kavramdır. O halde, bir haksızlığın suç olarak değerlendirilebilmesi için, o haksızlığın yasada açıkça düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi halde, ceza yaptırımları uygulanamayacak, ancak özel hukuk yaptırımları ve idari yaptırımlar uygulanabilecektir.

Türk Ceza Hukuku sisteminde, '*suç ve cezada yasallık*' ilkesi kabul edilmiştir. 5237 sayılı TCK'nın 2. maddesine göre, yasanın açıkça suç saymadığı bir eylem için, kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Bu ilkenin doğal sonucu olarak, yasada yer alan cezalardan ve güvenlik tedbirlerden başka bir cezaya ve güvenlik tedbirine hükmedilemez, idarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz ve ceza hükümlerinin uygulanmasında kıyas

---

⁷⁰ HAKERİ, Hakan (2011), Ceza Hukuku, Genel Hükümler, Ankara, s. 112.

yapılamaz. Nitekim, tüm bu hususlar, anılan maddede üç fıkra halinde düzenlenmiştir.

Suçun maddi unsuru, bir hareketin bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Bu hareket, icrai veya ihmali olmak üzere 2 şekilde gerçekleşebilir. İcrai hareket, insanın vücudu tarafından yapılan bir iş olup, iradenin sınırlar kanalı ile kaslara verdiği emirlerin dış dünyadaki görüntüsüdür. İhmali hareket ise, bir insanın, yapması gerekeni, yani, kendisinden beklenen şeyi yapmamasıdır.⁷¹

Suçun manevi unsuru, hareketin bilinçli ve iradi olarak işlenmesini ifade etmektedir. Bu unsur, kast ve taksir olmak üzere 2 şekilde gerçekleşebilir.

Suçun hukuka aykırılık unsuru ise, hareketin hukuk kurallarına aykırı olmasını ifade etmektedir. Bir nedenin, hukuka uygunluk nedeni mi, yoksa kusurluluğu kaldıran bir neden mi, olduğunun tespiti önem arz etmektedir. Çünkü, suç teorisi bakımından anılan iki kavramın sonuçları farklıdır. Buna göre, hukuka uygunluk nedeni varsa, söz konusu eylem tüm hukuk dallarında hukuka uygundur. Buna karşılık, kusurluluğu kaldıran bir neden varsa, failin eylemi suç (haksızlık) vasfını koruduğundan, faile sadece ceza hukuku bakımından ceza verilmezken, failin diğer hukuk dallarındaki sorumluluğu devam etmektedir.

Yasa hükmünü icra, meşru müdafaa, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası hukuka uygunluk nedenleridir. Bunlardan, birinin varlığı halinde suç oluşmayacaktır. Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağırlık ve dilsizlik, sarhoşluk, cebir veya tehdit, yetkili merciin emrini ifa, haksız tahrik, kusurluluğu etkileyen hata ve zorunluluk hali⁷² kusurluluğu azaltan veya kaldıran nedenlerdir. Bunlardan birinin varlığı halinde ise, suç oluşur, ancak faile ya verilen cezada indirim yapılır, ya da hiç ceza verilmez.

---

⁷¹ ALACAKAPTAN, Uğur (1975), Suçun Unsurları, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara, s. 41 vd.

⁷² Zorunluluk halinin, hukuka uygunluk nedeni veya cezasızlık nedeni olduğu konusunda doktrinde fikir birliği yoktur. Bu konudaki açıklama için bkz. 'hukuka aykırılık unsuru' bölümü. 28

2.2.4.1. Maddi Unsur

Basit yağma suçunun maddi unsuru; mülga 765 sayılı TCK'da cebir, şiddet veya tehdit ile malın alınması iken, 5237 sayılı TCK'da cebir veya tehdit ile malın alınmasıdır. 5237 sayılı TCK'da '*şiddet*' kavramına yer verilmemesi suçun kapsamında herhangi bir değişikliğe neden olmamış, zaten bu kavram cebir kapsamında değerlendirilmiştir. Çünkü, cebir, '*zor*' ve '*zorlama*'dan ibaret olduğuna ve '*zorlama*' da zaten '*şiddet*' kavramını içerdiğinden, 5237 sayılı TCK ile, gereksiz tekrardan kaçınılmıştır.⁷³ Yağma suçunda, mağdur, kullanılan cebir veya tehdidin etkisinde kalarak, bir malı faille teslim etmektedir veya failin bir malı almasına karşı koymamaktadır.⁷⁴ Bu nedenle, yağma suçunun oluşmasında, bir malın bizzat mağdur tarafından verilmesi veya mağdurun karşı koymaması üzerine fail tarafından alınmasının bir önemi bulunmamaktadır.⁷⁵ Bu suçta, önce mağdurun iradesi etkilenir ve sonra malı alınır.⁷⁶

Yağma suçu araç ve amaç hareketlerden oluşan çok hareketli bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır, sonra ise cebir veya tehdidin etkisiyle bir malın alınması suretiyle amaca ulaşılır, yani suç tamamlanır.⁷⁷ Başka bir deyimle, bu suçta, fail, amaç-araċ ilişkisi çerçevesinde mağdurun mukavemetini kırarak (bu durumda irade özgürlüğüne bir saldırı söz konusudur) hukuka aykırı yarar sağlamaktadır. Malvarlığı hukuksal değerine saldırmak için, kişi özgürlüğü hukuksal değeri ihlal edilmektedir. Bu durumda, fail, cebir veya tehdit eylemi ile ara hedef veya

---

⁷³ ERTOSUN, Ali, Suat, TAŞKIN, Ahmet (2008), Yağma Suçu, Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer Armağani, C: II, Ankara, s. 783.

⁷⁴ '*Kendisini polis olarak tanıtan sanığın, yakınının üzerini aradıktan sonra, cebinde bulunan 320 milyon lirasını alarak, karakolda sorgusunun yapılacağını, ekip arabasını beklediklerini söylemesi üzerine, yakınının namaz kılmak için camiye girme isteğinin kabul edip, arkasından da tekme vurarak 'ben seni bekliyorum' demekten ibaret eyleminin yetkisi olmadığı halde resmi sıfat takınarak hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yağma kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması yasaya aykırıdır.*' Y. 6. CD, 28.10.2004, 7057-12135. (PARLAR, Ali, HATİPOĞLU, Muzaffer (2008), Türk Ceza Kanunu Yorumu, C: 3, Ankara, s. 2263). Olayda mağdurun mukavemeti, cebir veya tehdit yoluyla değil, sanığın kendisinin polis olarak tanıtması suretiyle hile yoluyla, ortadan kaldırılmıştır. Aslında ilk etapta dolandırıcılık suçunun oluşacağı akla gelse de, 5237 sayılı TCK bakımından da 142/2-f bendinde yer alan özel düzenleme nedeniyle, nitelikli hırsızlık suçu oluşmaktadır.

⁷⁵ EROL, Haydar (2008), Türk Ceza Kanunu, C: II, Ankara, s. 1650.

⁷⁶ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 782.

⁷⁷ KOCA, Mahmut (2005, Ağustos), 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu, Legal Hukuk Dergisi, S: 32, s. 2803.

geçiş noktası olarak mağdurun mukavemetini kırmakta ve sonrasında asıl amacı olarak malvarlığına sahip olmaktadır.⁷⁸

Cebir ve tehdit seçimlik hareketler olduğundan, failin, yağma eylemini gerçekleştirirken hem cebir kullanması hem de tehdit etmesi halinde, tek yağma suçu oluşmakla birlikte, mahkeme heyeti 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesi gereğince suçun işleniş şeklini dikkate alarak alt sınırdan uzaklaşarak cezayı takdir edebilecektir. Yasada, hırsızlıkta olduğu gibi '*zilyedin rızası olmadan*' ibaresine yer verilmemiştir. Çünkü, doğası gereği, cebir ve tehdit kullanılması hallerinde, mağdurun, hukuken geçerli bir rızası yoktur.⁷⁹

Mağdur, failin isteğini; cebir eyleminde fiziksel (bedensel) bir etki ile yerine getirirken, tehdit eyleminde manevi bir etki ile yerine getirmektedir. O halde, cebirin konusunu maddi bir etki (fiziki bir zorlama) oluştururken, tehdidin konusunu manevi bir etki (korku) oluşturmaktadır. Bu nedenle, cebir harekete ilişkin bir kötülüğü ifade ederken, tehdit geleceğe ilişkin bir kötülüğü ifade etmektedir.⁸⁰

2.2.4.1.1. Cebir Kullanarak Malın Alınması

Cebir, '*bir kimseye karşı bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için zor kullanma*' anlamına gelmektedir. Burada mağdura karşı kullanılan '*zor*', fiziki zorlamadır.⁸¹ Bu anlamda; vurma, itme, çarpma, tekme atma, göze pul biber atma, silah veya diğer aletleri kullanma, zehirli içecekler verme, bir köpeğe yakala komutu verme veya kimyasal veya biyolojik saldırıda bulunma ile bir malın alınması, cebir kullanarak bir malın alınması kapsamındadır.⁸²

Malın tesliminin; cebire maruz kalan kişi tarafından gerçekleştirilmesi zorunlu olmadığından, cebire maruz kalan babasını kurtarmak için, oğlunun bir malı vermek suretiyle failin isteğini yerine getirmesi örneğinde olduğu gibi, başkası tarafından da gerçekleştirilmesi halinde de yağma suç oluşacaktır.⁸³ Yine, yağma eylemi sonucu, malın faile teslimi şart olmadığından, bu mal failin

---

⁷⁸ KOCH, s. 18. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 134.

⁷⁹ EREM, F., a.g.e., s. 2401.

⁸⁰ EREM, Cebir Kavramı, s. 95. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 132.

⁸¹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 230.

⁸² KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 150.

⁸³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 395.

belirlediği bir yere, hesaba veya üçüncü bir kişiye teslim edildiğinden de yağma suçu oluşacaktır. Son olarak, yağma eylemi sonucu elde edilen maldan, fail veya üçüncü bir kişinin yararlanması suçun oluşumu bakımından önemsizdir.⁸⁴

Cebir, mağdurun vücuduna yönelik olarak yapılır, ancak mağdurun vücuduna fiziki temas şart değildir. Doktrinde bu konuda görüş birliği olmayıp, kimi yazarlarca vücuda fiziki temas olmadığı takdirde cebir unsurunun gerçekleşmeyeceği öne sürülmüştür. O halde, bu görüş kabul edildiğinde, vücuda yönelik olup, ancak vücutla fiziki temasa girmeyen bir zorlamada, cebir dolayısıyla yağma suçu oluşmayacaktır. Söz gelimi, fail girdiği kuyumcu dükkanında mağduru lavaboya kilitleyip mücevherleri aldığı anda, yağma suçu oluşmayacaktır. Bizce, bu görüşe katılmak mümkün değildir.⁸⁵

Bahsi geçen örnekte, failin eyleminin haksızlık içeriği ve kusur kınanılabilirliği herhangi bir yağma eylemi ile eşdeğerdir. Bu yüzden, bu tür olaylarda, failin, hırsızlık ve kişiyi özgürlüğünden yoksun kılma suçlarından cezalandırılması, toplumdaki adalet duygusunu da rencide edici niteliktedir.⁸⁶ Tüm bunlar bir yana, hukuk tekniği bakımından da cebir, zor yoluyla bir şeyin yapılmasına müsaade etmesi için zor kullanılması olduğuna göre, fail, burada da, kapıyı kilitleyerek mağdurun zor yoluyla, kendisine engel olmasının önüne geçmektedir.

Aslında, burada, mağdurun mukavemeti, doğrudan fiziksel bir kuvvet ile değil, dolaylı bir şekilde fiziksel olarak etki eden bir zorlama ile kırılmaktadır.⁸⁷ Ayrıca, mağdurun, ellerinden kollarından tutulmasının veya ellerinin ve ayaklarının bağlanmasının doktrinde cebir kabul edildiği dikkate alındığında, mağdurun bir yere kilitlenmesinin de aynı sonucu doğurduğu ve tüm bu hallerde failin, mağdurun irade özgürlüğünü bertaraf ederek ve söz konusu olabilecek (beklenen) mukavemetini kırarak amacına ulaştığı görülmektedir. Bu nedenle, vücuda yönelik olup, ancak vücuda fiziki temasta

---

⁸⁴ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 397.

⁸⁵ Alman Federal Yüksek Mahkemesi, verdiği bir kararda mağdurun içinde bulunduğu odanın kapısına yalnızca kilit vurulması suretiyle hapsedilmesinin, cebir kapsamına girdiğine hükmetmiştir. Bkz. WESSELS, Johannes, HILLENKAMP, Thomas (Çvr. BEKTAŞOĞLU, Ozan) (2009), Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, (Proje Yöneticisi: Kayıhan İçel-Editör: Yener Ünver), Ankara, 2009, s. 79.

⁸⁶ Aksi yönde görüş için bkz. ARTUÇ, M., a.g.e., s. 231.

⁸⁷ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 140.

bulunmayan zorlamaların da, cebir kapsamında olduğu kanaatindeyiz.⁸⁸ Buradan hareketle, mağdurun sadece bir odaya kilitlemesi halinde değil, koltuk değnekleri olmadan yürüyemeyen veya gözlüğü olmadan göremeyen mağdurun, elinden bu eşyaların alınması halinde de, cebirin varlığını kabul etmek gerekmektedir.⁸⁹

Cebirin oluşması için, malın alınmasına yönelik olarak mağdura uygulanan ve onun mukavemetini kırmaya objektif olarak uygun ve elverişli⁹⁰ bedene yönelik zorlama olması yeterlidir.⁹¹ O halde, bu şartı taşıması kaydıyla, cebirin hafif veya ağır olmasının bir önemi bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla, cebirin varlığı için, zaten yasada böyle bir nitelik aranmadığından ağırlığına değil, sonucu (malın alınması) elde etmeye elverişli olup olmadığına bakılmalıdır. Böylece, malın alınmasına elverişli olmayan objektif olarak

---

⁸⁸ 'Sanıkların, 05.30'da alkollü biçimde yakınlardan çalıştığı Ersin Petrol isimli işyerine gittikleri, sanık Hüseyin'in küfrederek yakınlara kahve yapmalarını söylediği ve sert bir şekilde bağırıp konuştuğu, cep telefonlarını istediği, kartlarını çıkararak geri verdiği ve tuvalete girmelerinin isteyip, kolluğa bildirmemelerini söyleyerek, kapıyı üstlerine kapattığı olayda, sanıkların mağdurların üzerinde, karşı koymalarını engelleyecek biçimde baskı kurduklarının anlaşılması karşısında, eylemleri yağma suçunu oluşturduğu halde yazılı biçimde hüküm kurulması yasaya aykırıdır.' Y. 6. CD, 01.06.2004, 1524-7128.(PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2261).

⁸⁹ KNODEL, s. 111. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 138.

⁹⁰ Bu husus, Yargıtay kararlarında, 'cebirin ciddiliği' olarak ifade edilmektedir.

⁹¹ 'Sanıklardan Özgür'ün, yakınan Ali Osman'ın kardeşi Serkan'ın askerlik arkadaşı olduğu, Serkan'ı telefonla arayarak kendisinde gömü altını olduğunu ve satmak istediğini söylediği, Serkan'ın durumu abisi yakınana anlattığı, daha sonra sanık Özgür'ün yakınına da telefonla araması üzerine, 05.10.2004 günü yakınanın, sanıklar Özgür ve Kenan ile Manisa yolu kavşağında buluştukları, sanıkların gömü altını diye iki adet altını yakınana verdikleri, yakınan altını İstanbul'da bir kuyumcuya gösterip gerçek olduğunu öğrenince, sanık Özgür'le pazarlık yaparak altınları 9.000.00 TL'ye almak için anlaştıkları, yakınanın bu amaçla Turgutlu ilçesine geldiği, Özgür ve Kenan ile buluştuğu, birlikte Ç. Köyüne gittikleri, köyde bir evin önünde sanık Özgür'ün 'Sözan altınları getir' diye seslendiği, sanık Sözan'ın bir çuval getirip yere attığı, sonrasında üçü birlikte yakınana saldırarak cebindeki 9.000.00 TL para ve cep telefonunu alarak kaçtıklarının anlaşılması karşısında; sanıkların eylemlerinin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yerinde olmayan gerekçeyle yazılı biçimde mülga 765 sayılı TCY'nin 503/1. (dolandırıcılık) maddesiyle uygulama yapılması bozma nedeni sayılmıştır.' Y. 6. CD, 08.04.2010, 2006/15096, 2010/3902. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 283). 'Sanıkların aralarındaki anlaşma gereği, önce sanık Fatih Çakır'ın yakınanın yanına gelerek eşcinsel davranışlarda bulunduğu, bir süre sonra yanlarına gelen diğer sanıklardan Erkan Yumrutepe'nin sahte polis muhabiri kartı gösterip kendisini de polis memuru olarak tanıtmak suretiyle yakınanın kolundan tutarak, küçük çocuklarla eşcinsel ilişkiye girdiği gerekçesiyle Emniyet Müdürlüğüne götürüleceğini söylediği, aynı şekilde sanık Sami Karagülle'nin de diğer sanık Fatih Çakır'ın kolundan tutarak birkaç tane de tokatla vurup götürdükleri sırada, sanık Erkan Yumrutepe'nin para karşılığı olayı kapatabileceğini bildirip yakınanın para istediği, yakınanın parası olmadığını söylemesini üzerine tekmelerle ayaklarına vurup direncini kırdıktan sonra cep telefonu ve 15.000.000 lirasını alıp, 300.000.000 lirayı da temin ederek bir saat içinde getirmesi koşulu ile bıraktığının anlaşılması karşısında; sanıkların eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde dolandırıcılık suçundan hükmün kurulması...' Y. 6. CD, 29.11.2005, 11659/10978. (ESEN, S., a.g.e., s. 185).

elverişsiz olan zorlamalar, yağma suçunun oluşmasına olanak vermez.⁹² Cebirin, kasten yaralama derecesine ulaşması aranmaz.⁹³ Yine, cebir kullanılmasının mağdur üzerinde herhangi bir eser ve iz bırakmış olması şart değildir.⁹⁴ Bununla birlikte, fail tarafından kullanılan cebir sonucu, mağdur üzerinde kasten yaralama suçunun sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallerinin meydana gelmesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi gereğince gerçek içtima kuralları uygulanacak, fail, yağma suçunun yanında kasten yaralama suçundan da cezalandırılacaktır.

Yağma eylemi sırasında kullanılan cebir sonucu mağdurun ölmesi halinde fail, yağma ve nitelikli kasten öldürme⁹⁵ suçlarından ayrı ayrı cezalandırılacaktır.⁹⁶ Ancak, fail tarafından bir malın alınması amacı olmaksızın mağdur öldürüldükten sonra oluşan ani bir karar ve kast ile mağdurun malının alınması halinde ise, yağma suçu oluşmayacak, kasten öldürme ve hırsızlık suçları oluşacaktır.⁹⁷

Kural olarak, cebir kişiye karşı yapılır ve eşya (mal) üzerinde yapılan cebir halinde yağma suçu oluşmaz. Ancak, atlı bir arabanın yolu kesilerek atların cebir yoluyla durdurulup arabanın içinde bulunan malların alınması örneğinde olduğu gibi,⁹⁸ mağdurun, eşya üzerinde yapılan cebirin etkisi altında kalarak bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kalmışsa, dolaylı olan bu etki nedeniyle yağma suçu oluşmaktadır.⁹⁹

Cebir, mağdurun mukavemetini kırmak olduğuna göre zaten mukavemet etme yeteneği hiç bulunmayan bir mağdurun malının alınması

---

⁹² KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 153 vd.

⁹³ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 785.

⁹⁴ ÇAĞLAYAN, M., Muhtar (2005), Türk Ceza Kanunu, C: IV, Ankara, s. 414.

⁹⁵ 5237 sayılı TCK'nın 82/1-h bendinde kasten öldürme suçunun '*bir suçu gizlemek, delillerinin ortadan kaldırmak veya işlenmesinin kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla*' işlenmiş olması, bu suçta nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

⁹⁶ Nitekim, Yargıtay da, bu durumda, amaç suçun mağdurun parasının alınması, araç suçun ise mağdurun öldürülmesi olduğu, bir suçun işlenmesinin kolaylaştırmak şeklindeki amacın, kasten öldürme suçunda nitelikli hal olarak düzenlenmesi nedeniyle, bu iki suç arasında bileşik suç ilişkisinin olmadığı ve her iki suçunda bağımsızlıklarını koruduğu görüşündedir. Bkz. Y. CGK, 11.04.1994, 1-68/94. (MERAN, Necati (2008), Sahtecilik-Malvarlığı-Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, Ankara, s. 110).

⁹⁷ MERAN, N., a.g.e., s. 109.

⁹⁸ '*Mal ve Malvarlığı Kavramları*' bölümünde bahsi geçtiği üzere, '*hayvanlar*' ceza hukuku anlamında, '*mal*' olarak kabul edilmektedir.

⁹⁹ ÖNDER, Ayhan (1994), Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul, s. 344.

halinde yağma suçunun değil, hırsızlık suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.¹⁰⁰ Buna karşılık, failin zaten cebir kullanmasına gerek olmadığından aktif cebirin söz konusu olamayacağı ve direnmek istediği halde bu imkanından yoksun olan mağdurun bu durumu nedeniyle pasif cebir halinin söz konusu olacağı, dolayısıyla yağma suçunun oluşacağı ileri sürülmüştür.¹⁰¹

Bizce, bu görüşe katılmak mümkün gözükmemektedir.¹⁰² Çünkü, sadece mağdurun içinde bulunduğu bedensel veya ruhsal durumdan istifade ederek bir malı alan failin, yağma suçundan cezalandırılmasını doğru bulmamaktayız. Aksi takdirde, sadece bu halle bile sınırlı olsa, *'cebirsiz hırsızlık'* ile *'cebirli hırsızlık'* arasındaki fark kaldırılmaktadır. Elbette ki, burada failin, suç kastının yoğunluğu ve suçun işlenmesindeki kolaylık nedeniyle basit hırsızlığı göre daha ağır cezalandırılması gerektiği akla gelmekte olup, zaten bu gereklilik 5237 sayılı TCK'nın 142/2-a bendinde karşılık bulmuştur. Ayrıca, pasif cebir halinin kabulü halinde, 5237 sayılı TCK'nın 142/2-a bendinin uygulanma imkanının ortadan kalkacağı, bu bendin kapsamındaki eylemlerde bile yağma suçunun, hem de nitelikli halinin (149/1-e) oluşacağı görülmektedir.

Hatta, fail, mukavemet etme yeteneği hiç bulunmayan mağdura karşı cebir kullansa bile, yağma suçunun oluşmayacağı kanaatindeyiz. Söz gelimi, fail, tamamen felçli olan ve yatalak vaziyette bulunan mağdurun başına yumrukla vurup kucağındaki cep telefonunu alsa, kasten yaralama ve hırsızlık suçlarının oluşacağına kanaatindeyiz.¹⁰³ Çünkü, kırılacak bir mukavemet bulunmamaktadır. Burada, malın alınması için cebir kullanmaya zaten gerek yoktur ve yumrukla vurma eylemi de malın alınmasına yönelik olmamakta, mağdura bir kötülük yapmak veya zarar vermek amacına yönelik olmaktadır.

Elbette, bu durum, failin, mağdurun felçli olduğunu bildiğinde geçerli olmakla birlikte, bizce, fail, bu durumu bilmeseydi bile, malın alınması amacıyla

---

¹⁰⁰ Malkoç, cebir eylemine maruz kalan kişinin çok küçük olması nedeniyle veya akli ve bedeni durumu itibarıyla cebir ve tehdit eylemlerinden etkilenmesi söz konusu değilse *'yağma'* suçunun değil, *'hırsızlık'* suçunun oluşacağını öne sürmüştür. Bkz. MALKOÇ, İsmail (2008), Türk Ceza Kanunu, C:I, Ankara, s. 1277. Böylece, cebir veya tehdit kullanılmış bile olsa, bir mukavemetin kırılması söz konusu değilse, yağma suçunun oluşmayacağı vurgulanmıştır.

¹⁰¹ Bu yönde görüş için bkz. ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 787.

¹⁰² *'Üç yaşlarındaki çocuğun kolundaki bilezikleri alırken cebir, şiddet ve tehdit kullanılmasına lüzum olmayacağı gözetilmeden hırsızlığa tam kakışma yerine yazılı şekilde (495/1) hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir.'* Y. 6. CD. 22.10.1986, 7603/9364. (GÜLTAŞ, Veysel (2002), Ağır Ceza Davaları, Ankara, s. 1234).

¹⁰³ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1292.

cebir kullandığında, yani söz konusu örnek bakımından da, mağdurun tamamen felçli olduğunu bilmeksizin mağdura yumrukla vurup bayılmak inancıyla cebir kullanıp mağdurun malını alsa bile, yine yağma suçunun oluşmayacağı kanaatindeyiz. Çünkü, bu durumda, fail, malın alınması için cebir kullansa da, aslında burada yağma suçu bakımından mağdurun tamamen felçli olması nedeniyle mukavemetinin kırılması amacıyla cebir kullanma bakımından objektif bir elverişsizlik bulunmaktadır. Ancak, mukavemet yeteneği çok az da olsa bulunan mağdura karşı, cebir veya tehdit kullanılması halinde mağdurun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunması nedeniyle, 5237 sayılı TCK'nın 149/1-e bendinde düzenlenen nitelikli yağma suçu oluşacaktır.

Suçun oluşmasında, mağdurun, yağmalandığının farkında olmasının bir önemi bulunmadığından, uyku halinde veya sarhoş olması hallerinde de, failin cebir kullanması durumunda yağma suçu meydana gelecektir.¹⁰⁴ Ancak failin, cebir kullanması sonucu mağdurun mukavemetini kırdığı veya iradesini etkilediği¹⁰⁵ dikkate alındığında, zaten ölmüş olan bir mağdura karşı cebir kullanılarak suça konu malın alınması halinde, yağma suçu değil, mağdurun mirasçılara karşı hırsızlık suçu işlenmiş olacaktır.¹⁰⁶

Kamuoyunda kapkaç olarak bilinen eylemlerin, nitelikli hırsızlık veya yağma suçlarından hangisinin oluşturduğu konusunda doktrinde fikir birliği yoktur.¹⁰⁷ Kapkaç, çoğu zaman bir kimsenin elinde veya üstünde taşıdığı eşyanın, fail tarafından kişinin vücuduna dokunma olmaksızın alınıp, olay yerinden uzaklaştırılması şeklinde gerçekleşmektedir.¹⁰⁸ Doktrinde, genel olarak bir çantanın alışılacağı biçimde tutulmasını bertaraf etmek için söz konusu

---

¹⁰⁴ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 151.

¹⁰⁵ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 785.

¹⁰⁶ Y. CGK, 02.10.1989, 1-196/268. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 343).

¹⁰⁷ *'Merdivenlerden çıkmakta olan mağdurenin çantasını birkaç kez çekip almaya çalışırken merdivenlerden düşürerek 90 gün mutat çalışmasına engel şekilde yaralanmasına sebep olan sanığın eyleminin, yağma ve etkili eylem suçlarını oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiş ...'* Bu olayla ilgili olarak yerel mahkeme tarafından sanığın, hırsızlık ve kasten yaralama suçlarından cezalandırılmasına karar verilmiştir. Y. 6. CD, 25.03.2004, 2002/21938, 2004/3481. (www.kazanci.com.tr-12.04.2007) Aktaran: SAYAR, Filiz (2008), Hırsızlık Suçu ve Yeni Türk Ceza Kanunu, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, s. 96.

¹⁰⁸ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 232.

çantanın yıldırım hızıyla çekilip alınması halinde¹⁰⁹ cebirin bulunmadığı, dolayısıyla hırsızlık suçunun oluşacağı kabul edilmektedir.¹¹⁰ Bizce, burada hareket noktası, mağdurun mukavemetinin olup olmadığı ve olmuşsa bu mukavemetin fail tarafından kırılıp kırılmadığı olmalıdır.¹¹¹ Bu mukavemetten kasıt, sadece halihazırdaki mukavemet olmayıp, aynı zamanda beklenen mukavemettir.¹¹² Başka bir deyimle, mukavemet henüz yapılmamışken, fail tarafından olabilecek bir mukavemetin bertaraf edilmesi halinde de cebir, dolayısıyla yağma suçu vardır.¹¹³ Failin; mağdurun içeceğine bayıltıcı ilaç katması, malın alınmasına karşı koyabileceğini düşündüğü mağduru öldürmesi

---

¹⁰⁹ Hırsızlık suçunun gizli olarak işlenmesi yasal bir şart olmadığından, bu durumda, aleni olarak işlenen bir hırsızlık suçu, söz konusudur. Çünkü, bu olayda mağdurun halihazır bir mukavemeti bile olmadığından, sırf eşyanın taşınmasına hizmet eden kas gücünün bertaraf edilmesi eyleminin, teknik anlamda cebir olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Bkz. KOCA, Mahmut (2002), Hırsızlığın Bir İşleniş Şekli Olarak 'Kapkaççılık', Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, S:1-4, s. 179.

¹¹⁰ ÖZTÜRK, Bahri, RUHAN, Erdem, Mustafa (2007), Ceza Hukuku Genel Hükümler ve Özel Hükümler, Ankara, s. 428.

¹¹¹ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1278. Çünkü, mukavemet olmaksızın çekip alma eylemlerinde cebir de bulunamayacağından, bu eylemlerin nitelikli hırsızlık olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bkz. TÜRKDOĞRU, Serkan (2008), 5237 Sayılı TCK'da 'Hırsızlık Suçunun, Elde veya Üstte Taşınan Eşyayı Çekip Almak Suretiyle ya da Özel Beceriyle İşlenmesi', (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, s. 164. 'Yakınan Didem Yaya'nın yol kenarına park ettiği arabasının kapısını kilitletiği sırada, kimliği saptanamayan kişinin kullandığı otomobilin yakınına iki araç arasında sıkıştırarak biçimde durdurduğu, arka koltukta oturan sanığın ise camdan sarkıp yakınına iterek ve hareket etmesine engel olup direncini kırarak suça konu çantayı alması eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması' Y. 6. CD, 17.10.2005, 17802/9156. (ESEN, S., a.g.e., s.187). 'Sanıkların içinde buldukları hareket halindeki oto ile, elindeki çantayı vermemek için direnen katılanı 20-30 metre sürükleyerek direncini kırdıktan sonra çantayı alıp kaçmak suretiyle gerçekleştirdikleri eylemlerinin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun nitelendirilmesinde yanılığa düşülerek yazılı biçimde karar verilmesi...' Y. 6. CD, 12.09.2005, 7633-7286. (ESEN, S., a.g.e., s. 189).

¹¹² Yargıtay vermiş olduğu bir kararda, mağdura omuz vurarak çantasını yere düşürülen çantayı alarak kaçan kişinin işlediği suçu, hırsızlık olarak değerlendirmiştir. Y. 6. CD, 20.06.2000, 2000/4796-4832. (NOYAN, s. 313). Aktaran: ŞEYHANLIOĞLU, Mustafa Emrah (2010), Hırsızlık Suçu, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, s. 110. Bizce, burada tipik bir yağma suçu vardır. Çünkü, fail, malın alınması amacıyla, mağdura omuz vurmaya suretiyle cebir kullanmıştır, bu cebirin etkisiyle mağdurun mukavemeti kırılmıştır ve fail, bu malı elde etmiştir. Unutulmamalıdır ki, yağma suçundaki cebirin yaralama derecesine ulaşması ile ağır veya hafif olması aranmadığından, omuz vurmaya eyleminin, malın alınmasına objektif olarak elverişli olması yeterlidir.

¹¹³ 'Motosikletle giderken yaya kaldırımının yanından geçmekte olduğu sırada, orada bekleyen kişinin çantasını kapıp kaçmak hırsızlıktır. Çantanın sapı mağdurun parmağına dolanıp arıza meydana getirirse dahi eylem gasp değildir; zira, fail mağdurun direnmesini ortadan kaldırmak için gereken cebir, şiddet ve tehdit kullanmamıştır'. Bkz. Y. 6. CD, 08.12.1977, 69061/7050. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 345). Buna karşılık 'Mağdur elinde bulunan bir tomar parayı almak isteyenine karşı vermemek için parayı sıkıca tuttuğu halde, bu durumda paranın alınması yağma suçunu oluşturacaktır.' Bkz. Y.CGK, 18.01.1971, 6-393/15. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 345). Zaten, burada mağdur, bir tomar parayı sıkıca tutmak suretiyle bir mukavemet göstermektedir.

veya mağdurun bir odaya kapatması olayları mukavemetin daha gerçekleşmeden bertaraf edilmesine örnek olarak verilebilir.¹¹⁴

Yargıtay, 'mağdurenin boynunda asılı bulunan beş adet gümüş meciyesi ile kulağındaki küpeyi kulağını yırtmak suretiyle alması'¹¹⁵ olayında bile, yağma suçunun oluşmadığına karar vermiştir. Daha önce de bahsi geçtiği üzere eşya üzerinde yapılan cebir, mağduru bir teslim mecbur kılmadığı sürece yağma suçu oluşmayacaktır. Bu olayda, her ne kadar mağdurun kulağına zarar verilmişse de, eşyaya yönelik cebir, (mecidiye¹¹⁶ ve küpelerin çekilmesi) bir malın alınmasına karşı koymamaya yönelik cebir kapsamında değildir. Başka bir deyimle, olaydaki yaralama bir malın alınması amacına hizmet etmemektedir, aksine bir malın alınmasının sonucu olarak meydana gelmektedir. Bu nedenle, Yargıtay'ın cebir ile malın alınması arasında nedensellik bağının bulunmadığı görüşüne katılmaktayız.¹¹⁷

5237 sayılı TCK'nın 149/3. maddesinde 'mağdurun herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesinin' de, cebir kapsamında sayılacağı düzenlenmiştir. Böylece yasa koyucu, mağdurun mukavemet imkanının herhangi bir şekilde ortadan kaldırılmasını da, cebire, eşit saymıştır,¹¹⁸ başka bir deyimle cebirin kapsamında kabul etmiştir.¹¹⁹ Bu cebir türü, doktrinde 'mefruz cebir' veya 'varsayılan cebir' olarak adlandırılmaktadır.¹²⁰ Madde gerekçesinde, bu hale örnek olarak sadece 'mağdurun uyku ilacı ile uyutulması' verilmiştir. Bunun dışında; mağdurun hile ile uyutulması,¹²¹ hipnotize edilmesi, herhangi bir şekilde şuurunun ortadan

---

¹¹⁴ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 159.

¹¹⁵ Y. 6. CD, 16.11.1967, 5101/6038. (ÖZÜTÜRK, s.326 vd). Aktaran: KOCA, M., Hırsızlığın., s. 178.

¹¹⁶ Aynı şekilde, meci diye veya kolyenin çekilmesi ile mağdurun boynunda bir takım yara izlerinin de oluşması, yağma suçunun oluşmasına imkan vermemektedir.

¹¹⁷ KOCA, M., Hırsızlığın., s. 178.

¹¹⁸ EREM, F., a.g.e., s. 2403.

¹¹⁹ 'Yakınanların kahvelerine konulduğu iddia edilen maddenin ne olduğu saptanamadığı gibi, alkollü olan yakınanların gecenin geç saatlerinde uyumalarının, bu maddenin uyuşturucu etkisinden olup olmadığının da yakınanların varsayımına dayalı iddialarından başka, kesin ve inandırıcı kanıtlarla belirlenememiş olması karşısında; yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle eylemlerin hırsızlık yerine yağma olarak değerlendirilmesi bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 25.01.2007, 15438/420. (ESEN, S., a.g.e.,s. 178).

¹²⁰ CENTEL, ZAFER, ÇAKMUT (2007), Kişilere Karşı Suçlar, Cilt I, s. 345. Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 233.

¹²¹ Mağdurun yiyecek ve içeceğine katılan maddeler sonucu uyutulması halinde, bu maddelerin gerçekten uyutucu niteliğe haiz olup olmadığı, numune alınmak suretiyle bilirkişi aracılığıyla saptanmalıdır. Bkz. ŞAFAK, Engin (2002), Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları ile Müşterek Hükümler, Ankara, s. 124.

kaldırılması ya da karşı koyamayacak kadar azaltılması halleri bu fıkra kapsamındadır.¹²² Ancak, unutulmamalıdır ki, fail kullandığı vasita ile mağdurun bu hale gelmesine sebep olmuşsa yağma suçu söz konusu olacaktır.¹²³ Buna karşılık, failin eylemi sonucu olmayıp, mağdurun hukuken özgür iradesi ile alkol alıp sarhoş olması veya üçüncü bir kişinin eylemi sonucu bayılması hallerinde, failin mağdurda bulunan bir malı alması durumunda, bu eylem 5237 sayılı TCK'nın 142/2-a bendinde düzenlenen beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı gerçekleştirildiğinden, nitelikli hırsızlık suçu oluşacaktır.¹²⁴ Bu örneklerde, fail, kendi eylemi ile mağdurun mukavemeti kırmamakta, halihazırdaki durumdan istifade ederek, cebir ve tehdit kullanmadan suça konu malı zilyedin rızası dışında almaktadır.¹²⁵

Fail, 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesi kapsamında sayılacak bir eylemi mağdurun malını almak amacıyla yapmalıdır.¹²⁶ Aksi takdirde, failin, bir meyhanede eğlenme amaçlı olarak mağdurun yüksek oranda alkol almasını sağlayıp, sonrasında mağdurun sarhoş olması üzerine oluşan bir kastla mağdurun malını alması halinde, oluşan suç yağma olmayıp, hırsızlıktır.¹²⁷

---

¹²² Eterli pamuk, ilaçlı kurabiye ve bayıltıcı sprey uygulamada karşılaşılan ve 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesi anlamında mağdurun kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesinde kullanılan vasitalardır. Fail, yağma suçunu işlemek amacıyla mağdurun beslenmesi ve uyumasının önüne bir şekilde geçer ve mağdurun fiilen ve fikren karşı koyma gücünü kısmen veya tamamen kaybetmesi üzerine bir malı alırsa, bu eylem de, 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesi kapsamındadır. Bkz. MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1280-1283. Ancak, bu maddelerin, mağdura hile ile olmaksızın zorla verilmesi halinde cebirin, 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesinde düzenlenen varsayılan cebir kapsamında değil, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde düzenlenen genel anlamda cebir kapsamında kalacağı kanaatindeyiz.

¹²³ 'Şikayetçinin aşamalarda sanık tarafından koku diyerek eline sürdüğü şeyi kokladıktan sonra bayılması sonucu üzerindeki paraların alındığını iddia etmesi karşısında eylemin, yağma suçunu oluşturup oluşturmadığına ilişkin delillerin takdir ve tartışmasının yüksek dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamlı yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.' Y. 6. CD, 06.03.2006, 1325/1566. (ESEN, S., a.g.e., s.185). 'Otobüsle yolculuk yapmakta olan müştekinin yanına oturan sanığın, yemek molası esnasında içine uyuşturucu madde koyduğu meşrubatı içirip bayılması sağlandıktan sonra üzerindeki parasını çaldığı iddia edilmiş olmasına göre eylemin sübutu halinde TCY.nin 501. maddesi delaletiyle 495/1. maddesine uyacağı ve delillerin takdir ve tartışılmasının yüksek vazifeli mahkemeye ait olacağı gözetilmeden yazılı biçimde hükmün kurulması...' Y.6. CD, 20.12.1984, 8485/9423. (ESEN, S., a.g.e., s. 200).

¹²⁴ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 787.

¹²⁵ Aynı durum 'tehdit unsuru' için de geçerlidir. O halde, 'doğal bir afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korkudan yararlanılması' örneğinde olduğu gibi, failin mağdurda bulunan başka bir nedenden kaynaklanan korkudan yararlanarak, suça konu malı alması halinde, oluşan suç yağma olmayıp, 5237 sayılı TCK'nın 142/2-c bendinde düzenlenen nitelikli hırsızlıktır. Bkz. TOROSLU, N., a.g.e., s. 146.

¹²⁶ MALKOÇ, İ., a.g.e.,s. 1282.

¹²⁷ Zaten, bu durumda mağdurun sarhoş olmasının sağlanması 'Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesine' yönelik olmadığından, 'cebir' yoktur. Ayrıca,³⁸

Yasaya göre, bu fıkra kapsamındaki cebirin, oluşması için mağdurun kendisini hem bilmeyecek hem de savunamayacak hale getirilmesi şartlarının birlikte gerçekleşmesinin gerektiği anlamı çıkmaktadır. Buna göre, mağdurun herhangi bir vasıta ile sadece kendisini savunamayacak duruma getirilmesi halinde, cebir, söz konusu olmayacaktır.¹²⁸ Oysa, aynı fıkranın mülga 765 sayılı TCK'daki karşılığı olan 501. madde de ise, 5237 sayılı TCK'dan farklı olarak 've' bağlacı yerine, daha isabetli bir şekilde 'veya' bağlacı kullanılmıştır. Yasa koyucu tarafından, 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesi ile, mülga 765 sayılı TCK dönemindeki bu hükmün kapsamını daraltma amacıyla bir sınırlamaya gidilmediği ve düzenlemenin sehven bu şekilde kabul edildiği kanaatindeyiz. O halde, söz konusu hükümdeki iki şarttan birinin bile gerçekleşmesi, varsayılan cebirin oluşması için yeterli kabul edilmelidir. Elbette ki, bu hükümdeki 've' bağlacının yerine, bir yasa değişikliğiyle 'veya' bağlacının getirilmesi daha doğru olacaktır.

Cebir; sadece yağma suçunda bir unsur olmayıp, 'iş ve çalışma hürriyetinin ihlali', 'kişiyi hürriyetinden yoksun kılma', 'cinsel saldırı', 'cezaevinden kaçma' ve 'konut dokunulmazlığını ihlal' suçlarından da unsur veya nitelikli haldir. Ancak, varsayılan cebirin sadece yağma suçunda düzenlenmesi, diğer suçlarda bu sonucun geçerli olmayacağı ve kapsamının daralacağı sorununu gündeme getirmektedir. Bu yönüyle, doktrinde haklı olarak düzenlemenin gereksiz ve tehlikeli olduğu şeklinde görüşler vardır.¹²⁹ Dolayısıyla, cebir karinesinin, 5237 sayılı TCK'nın tanımlar başlıklı 6. maddesinde tanımının yapılması suretiyle sadece yağma suçunda değil, ilgili suçlarda da geçerli olmasının bir yasa değişikliğiyle sağlanmasının gerektiği kanaatindeyiz.¹³⁰

şağıda, 'cebir veya tehdit' ile 'malın alınması' arasında nedensellik bağının bulunması gerekliliğine değinilecektir.

¹²⁸ TOROSLU, N., a.g.e., s. 147.

¹²⁹ TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Mustafa, Ruhan, ÖNOK, R., Murat (2008), Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara, s.55.

¹³⁰ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 144.

2.2.4.1.2. Tehdit Ederek Malın Alınması

Tehdit, mağdurun korkutulmasına yönelik, başlaması failin iradesine ve gerçekleşmesi failin isteğinin yerine getirilmemesine bağlı olan, gelecekte yapılacak bir kötülüğün bildirilmesidir.¹³¹ Bu eylem, ancak mağdurun kendisinin veya yakınının hayatına, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığına veya malvarlığı itibariyle büyük bir zarara yönelik olması halinde, yağma suçunda bir araç ve unsur olabilmektedir.¹³² Başka bir deyimle, yağma suçunda bir unsur olan tehdidin yönelmesi gereken değerler ancak yasada geçenlerle sınırlı olduğundan, bunların dışında kalan değerlere yönelik tehditler nedeniyle yağma suçu oluşmayacaktır.

O halde, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde yer almayan '*şeref, kişi özgürlüğü, özel yaşam vs.*' değerlerine yönelik tehdit halinde koşulları varsa, eylemin, şantaj suçu kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.¹³³ Failin, mağdurun oğlunu kaçırıp, babasından fidye vermediği takdirde, oğlunu serbest bırakmayacağı şeklinde tehdit etmesi örneğinde, tehdidin salt kişi özgürlüğüne yönelik olması nedeniyle yağma suçu oluşmayacaktır. Ancak, fail, mağduru, parayı vermediği takdirde oğlunu öldüreceği, yaralayacağı, cinsel saldırıda bulunacağı veya malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratacağı şeklinde tehdit etseydi, yasada düzenlenen değerlere yönelik bir tehdit söz konusu olduğundan, yağma suçu oluşacaktı. Yargıtay'ın '*seni rezil ederim diyerek 100 milyon lira almayı,*¹³⁴ '*parayı vermedikleri takdirde birisinin öldürüp mağdurun üzerine atacaklarını bildirerek ondan iki milyar lira almayı*¹³⁵ ve '*parayı vermediği*

¹³¹ GNAD, s.109. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 165.

¹³² Sayılan bu hukuki değerlere sırasıyla; '*öldüreceğini bildirmek*', '*bıçakla yaralayacağını bildirmek*', '*kız kardeşine karşı cinsel saldırıda bulunacağını bildirmek*' ve '*evinin ateşe vereceğini bildirmek*' tehditleri örnek olarak verilebilir. Bkz. POLAT, Halil (2008), Cumhuriyet Savcısının El Kitabı, Ankara, s. 707 vd.

¹³³ '*Yağma suçunun ögesi olan tehdidin, mağdurun kendisinin veya yakınlarının yaşamına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinden ya da mal varlığı yönünden büyük bir zarara uğratılacağından bahisle yapılması gerekir. Somut olayda sanıkların ticaret ile uğraşan katılanı, "vergi kaçırdığını, maliye ile sorunları olduğunu, kendilerine 50.000.000.000 lira verilmediği takdirde, ellerindeki bazı belgeleri maliyeye vereceklerini" söyleyerek şantaj yaptıklarının anlaşılması karşısında eylemlerine uyan mülga 765 sayılı TCK.nun 192/1-2, 59/2. maddelerine göre hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun aynı suça uyan 107/1-2, 62/1.maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın alt ve üst sınırları bakımından, anılan yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanıklar yararına olması ve 5237 sayılı yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması...*' Y. 6. CD, 13.03.2006, 1975-36441. (ESEN, S., a.g.e., s. 184 vd.).

¹³⁴ Y. 6. CD, 08.11.2006, 2005/17816-2006/10981. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 234).

¹³⁵ Y. 6. CD, 30.01.2007, 2006/951-2007/478. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 234).

takdirde eşine ait uygunsuz resimleri yayınlarız diyerek kısa aralıklarla para almayı'¹³⁶ yağma suçu olarak değil, şantaj suçu olarak nitelendirmesi, bu görüşü kabul ettiğini göstermektedir.

Hayata karşı suçlar, 5237 sayılı TCK'nın 81-85. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, bu suçlar; *'kasten öldürme'*, *'intihara yönlendirme'* ve *'taksirle öldürme'*dir. Yaşam, biyolojik hayatın varlığıdır. Hayat ise, beyin ölümünün gerçekleşmesi ile son bulur. Burada kast edilen şey, biyolojik olarak yaşamdır. Dolayısıyla, failin, mağdura yönelik sosyal yaşamını bitirme tehdidi ile bir mal aldığında, yağma suçu oluşmayacaktır.¹³⁷

Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar, 5237 sayılı TCK'nın 86-93. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, bu suçlar; *'kasten ve taksirle yaralama'*, *'insan üzerinde deney'* ve *'organ ve doku ticareti'*dir. Vücut dokunulmazlığı kavramından, sadece insan bedeninin anlaşılması gerektiği, bunun geniş olarak yorumlanarak insanın ruhsal ve psikolojik özelliklerinin de, bu kapsama dahil edilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Nitekim, *'vücut dokunulmazlığına karşı suçlar'* bölümü altında düzenlenen *'kasten yaralama'* suçunun oluşması için mağdura fiziken bir zarar verilmesi şart olmayıp, mağdurun sağlığının veya algılama yeteneğinin bozulması da, bu suç kapsamında kabul edilmiştir.¹³⁸

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, 5237 sayılı TCK'da *'cinsel saldırı'*, *'çocukların cinsel istismarı'*, *'reşit olmayanla cinsel ilişki'* ve *'cinsel taciz'* başlıkları altında düzenlenmiştir. Cinsel dokunulmazlık, kişilere karşı cinsel davranışların gerçekleştirilmesiyle ihlal edilir.¹³⁹

Malvarlığına karşı suçlar, 5237 sayılı TCK'nın 141. ile 169. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Malvarlığı kavramına, nelerin dahil olduğuna, yukarıda *'mal ve malvarlığı kavramları'* bölümünde değinilmiştir. Yağma suçu bakımından, bahsi geçen diğer değerler yönüyle büyük veya küçük zarar ayrımı yapılmamış, bu değerlere verilecek en küçük zarar tehdidi bile yağma suçunun oluşumu için yeterli görülmüştür.¹⁴⁰ Zaten, işin doğası gereği, hayati ve vazgeçilmez önemi bulunan bu değerlerin tamamen korunmasını yerinde

---

¹³⁶ Y. 6. CD, 24.01.2007, 2004/6807-2007/386. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 234).

¹³⁷ ERTOSUN, A., S.,TAŞKIN, A., a.g.e., s. 789.

¹³⁸ ERTOSUN, A., S.,TAŞKIN, A., a.g.e., s. 789.

¹³⁹ ERTOSUN, A., S.,TAŞKIN, A., a.g.e., s. 790.

¹⁴⁰ O halde, failin *'şu kadar para vermezsen kolunu keserim'* şeklindeki beyanıyla yağma suçu oluştuğu gibi, *'şu kadar parayı vermezsen eline bir çizik atarım'* şeklindeki beyanıyla da, yağma suçu oluşacaktır.

bulmaktayız. Malvarlığı değeri bakımından ise, yasada bir ayırım yapılmış, malvarlığına yönelik tehdidin büyük bir zarar içermesi şart koşulmuş, aksi halde yağma suçundan bahsedilemeyeceği öngörülmüştür.¹⁴¹ Bu durumda, malvarlığı itibariyle yapılan tehdidin, hangi hallerde büyük bir zarara uğratma kapsamında kalacağı sorunu gündeme gelmektedir. Zararın büyüklüğü, mahkeme heyeti tarafından, somut olayın özellikleri ve normal bir vatandaş esas alınarak takdir edilecektir.¹⁴²

Malvarlığı değerine yönelik zararın, hangi hallerde büyük sayılacağına objektif olarak tespitinin zorluğu ve oluşabilecek farklı uygulamalar bir yana,¹⁴³ bu değer yasada düzenlenen diğer değerler ile kıyaslandığında bariz şekilde daha az önemli görünmektedir. Bu nedenle, yapılacak bir yasa değişikliğiyle malvarlığı değeri ifadesinin yasadan çıkarılması gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca, malvarlığı değeri ile karşılaştırıldığında ondan daha önemli sayılan ‘şeref, kişi özgürlüğü ve özel yaşam’ gibi hukuksal değerlere yönelik tehdit halinde yağma suçunun oluşmadığının kabulü doktrinde haklı olarak eleştirildiğinden,¹⁴⁴ söz konusu değişiklikte bu haklılık da ortadan kalkacaktır.¹⁴⁵

Tehdide muhatap olan mağdurun, bilinçsiz olması veya algılama kabiliyetinin bulunmaması gibi hallerde tehdidin kabulü mümkün değildir.¹⁴⁶

---

¹⁴¹ ‘Sanığın yakınana ait otomobili uçurumdan aşağı atacağı tehdidi ile cep telefonunu ve parasını rızası dışında aldığı, bilahare onu olay yerinde bırakarak otomobil ile uzaklaştığı açıktır. Sanığın bu eyleminde kullandığı tehdit, yakınanı malen büyük bir tehlikeye düşüreceği beyanını içerdiğinden, yağma suçunun oluşması için yeterlidir.’ Y. CGK, 26.11.2002, 271-404. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2265).

¹⁴² SOYASLAN, D., a.g.e., s. 397.

¹⁴³ Nitekim, SOYASLAN zararın küçük olması halinde, hırsızlık suçunun oluşmasının yağma suçunun özünü çeliştirdiğini belirterek, söz konusu düzenlemeyi eleştirmiştir. Bkz. SOYASLAN, D., a.g.e., s. 397.

¹⁴⁴ Bkz. TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 555.

¹⁴⁵ Bu itibarla ‘şeref, kişi özgürlüğü ve özel yaşam’ gibi hukuksal değerlere yönelik tehditlerin ‘şantaj suçu’ kapsamında düşünülmesinin daha doğru olacağına kanaatindeyiz. KOCA’ya göre, malvarlığı hukuki değerinin, kişiye ait değerler hiyerarşisinde en sonda yer almasından hareketle, bu hukuki değerden daha önce gelen şeref, kişi özgürlüğü ve özel yaşam hukuki değerlerinin tehdidin konusunu oluşturduğunu söylemek, sayılan bu değerlerin yasada açıkça belirtilmemiş olması (yasa ilkesi) ve kıyas yasağı karşısında mümkün olmayabilecektir. Bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2804. Yine, “hayata yönelik tehditle bir malın alınması şeklinde gerçekleşen eylem” ile “özel yaşama yönelik tehditle bir malın alınması şeklinde gerçekleşen eylem” arasında, ceza adaletini sağlamak adına, şantaj suçunun cezasının arttırılmasının, makul bir çözüm olduğu kanaatindeyiz.

¹⁴⁶ LACKNER, § 249, kn. 2b. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 173.

Belirli olmayan ve gerçekleşeceği şüpheli olan tehditler, fevren, maksatsız olarak ağızdan çıkmış tehdit belirten sözler, yağma suçunda tehdit unsurunun gerçekleşmesine olanak vermez.¹⁴⁷

İleride gerçekleşmesi mümkün bir kötülüğün bildirilmesi, tehdit unsurunun oluşmasında yeterli değildir. Bu kötülüğün gerçekleşmesinin failin iradesine bağlı olması zorunludur. O halde bir doktorun hastasına *'ilaçlarını düzenli olarak kullanmadığı takdirde ölebileceğini'* söylemesi halinde tehdit yoktur, bir uyarı vardır.¹⁴⁸ Yine, ikna ve telkin sınırlarını aşmayan sözler de, tehdit kapsamında değildir.¹⁴⁹

Tehdidin şekli önemli olmadığı gibi,¹⁵⁰ bunun yağma suçunun faili veya başka bir kişi tarafından yapılması veya başka bir kişi tarafından yapılmış süsü verilmesinin de, tehdit unsurunun oluşumunda bir farkı yoktur.¹⁵¹

Mağduru korkutmak amacıyla silahı ateşlemek veya yırtıcı bir köpekle beklemek eylemlerinde, cebir bulunmadığı kanaatindeyiz.¹⁵² Çünkü, burada fail, yaptığı eylemle, mağdura isteklerinin yerine getirilmemesi halinde onu öldürebileceği veya yaralayabileceği mesajını vermektedir. Başka bir deyimle, mağdur, kendisine yönelik eylemi her ne kadar halen mevcut bir kötülük olarak hissetse de, aslında bu eylem ileriye yönelik bir zararlı tehdit niteliğindedir. Bu durumda, mağdurda gelecekte, ölüm veya yaralanma şeklinde meydana gelebilecek bir zarar nedeniyle tedirginlik doğmaktadır.¹⁵³ Yine, failin, mağdurun içinde bulunduğu sırada eve girdiğinde, bu evdeki eşyalara zarar vererek mağdurda korku ve dehşet uyandırmak suretiyle bir kısım eşyaları alması olayında, eşyaya yönelik cebir bulunmakla birlikte, aslında kişiye yönelik

---

¹⁴⁷ DÖNMEZER, Sulhi (2001), Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul, s. 430. *'Sanığın, yanında açık kimliği saptanamayan iki kişi ile birlikte, durakta bekleyen yakınanın yanına gelerek, telefonu olup olmadığını sorup, yakınanın olmadığını söylemesi üzerine, herhangi bir tehdit içeren söz söylemeden ve zor kullanmadan 'bana Hakan derler' diyerek yakınanın cebindeki telefonu alarak uzaklaştıklarının anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin TCY'nin 141/1, 143/1. maddelerine uyan hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.'* Y. 6. CD, 07.02.2007, 10763/1449. (ESEN, S., a.g.e., s. 176).

¹⁴⁸ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 794.

¹⁴⁹ EREM F., TOROSLU, N., s.84-85. Aktaran: ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 794.

¹⁵⁰ Tehdit; telefonla, mektupla, faksla veya elektronik posta araçları vasıtasıyla hatta üçüncü bir kişi vasıtasıyla da yapılabilir. Bkz. SOYASLAN, D., a.g.e.,s.395. Hatta mimik ve jestlerle yapılacağı gibi sessiz hareketler yoluyla da yapılabilir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 166.

¹⁵¹ ESEN, S., a.g.e., s. 168.

¹⁵² Aksi yönde görüş için bkz. TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 552.

¹⁵³ WESSELS J., HILLENKAMP T. (Çvr. Bektaşoğlu Ozan), a.g.e., s. 79.

tehdit bulunduğu kanaatindeyiz.¹⁵⁴ Çünkü, fail, yaptığı eylemle isteğinin yerine getirilmemesi halinde evdeki eşyalardan sonra sıranın mağdura geleceği mesajını vermekte ve mağduru bu şekilde korkutmak suretiyle evdeki eşyaları almayı amaçlamaktadır. O halde, bu olayda, eşyaya yönelik cebirden ziyade tehdit daha ağır basmaktadır.

Tehdit olunan zararın haksız olması gerekir.¹⁵⁵ Yani, failde, o zararı vermek hak ve yetkisi bulunmamalıdır.¹⁵⁶ Bu nedenle fail tarafından hukuki yollara başvurucağının mağdura bildirilmesiyle bir malın alınması halinde, tehdit unsurunun yokluğundan yağma suçu oluşmayacaktır.¹⁵⁷

Tehdit gerçekten mevcut olmalıdır. Mağdurda bir korkunun meydana gelmesi tehdit unsurunun gerçekleşmesinde yeterli olmayacaktır.¹⁵⁸ Nitekim, madde gerekçesinde de, cebir veya tehdidin malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya elverişli olması gerektiği ve sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle bir malı teslim etmesi veya bir malın alınmasına müsaade etmesi halinde yağma suçunun değil, hırsızlık suçunun oluşacağı vurgulanmıştır. Yapılan tehdidin, objektif olarak yerine getirilmesinin mümkün olması aranmaz.¹⁵⁹ Bu nedenle, failin, başkasının kaçırdığı çocuğun kendi yerinde olduğu yalanıyla, para verilmediği takdirde onu öldüreceğini bildirerek tehdit etmesi olayında, Yargıtay tarafından, oluşan suçun '*dolandırıcılık*' değil, mülga 765 sayılı TCK'nın 498. maddesinde düzenlenen ve yağma suçunun bir türü olan '*korkutarak yararlanma*' olduğuna karar verilmiştir.¹⁶⁰ Yine, boş veya oyuncak bir silah ile yapılan tehdit dahi yeterli olacaktır.¹⁶¹ Ayrıca, failin, tehdidindeki kötülüğü gerçekleştirmeyi isteyip istemediğinin de bir önemi bulunmamaktadır.¹⁶²

---

¹⁵⁴ Aksi yönde görüş için bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 147.

¹⁵⁵ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 433.

¹⁵⁶ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1278.

¹⁵⁷ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 788. Söz gelimi, failin alacağın ödenmemesi halinde mahkemeye başvuracağını bildirmesi halinde bu zarar, haksız bir zarar değildir. Bkz. MAJNO (1981), Ceza Kanunu Şerhi (Türk ve İtalyan Ceza Kanunları), Cilt:4, Yargıtay Yayınları, Ankara, s. 72.

¹⁵⁸ MANZİNİ, VIII, n. 2589. Aktaran: EREM, F., a.g.e., s. 2402. Aynı yönde bkz. MAJNO, a.g.e., s. 72.

¹⁵⁹ ÖNDER, A., a.g.e., s. 346.

¹⁶⁰ SELÇUK, Sami (1986), Dolandırıcılık Cürmünün Kimi Suçlardan Ayırımı ve Çeklerle İlgili Suçlar, Ankara, s. 27.

¹⁶¹ ARZT, WEBER, kn. 317. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 172.

¹⁶² ÖZTÜRK, B., ERDEM M., R., a.g.e., s. 429.

2.2.4.1.3. Cebir ve Tehditte Nedensellik Bağı

Failin kullandığı cebir veya tehdit sonucu mağdur bir malı faile vermelidir.¹⁶³ Başka bir deyimle, kullanılan cebir veya tehdit ile elde edilen mal arasında neden-sonuç ilişkisinin bulunması gerekmektedir.¹⁶⁴ Söz gelimi, aralarındaki bir husumet nedeniyle mağdura gözdağı vermek için onu tehdit eden faile, mağdurun para teklifinde bulunması ve failin teklifi kabul edip parayı alması halinde, yağma suçu oluşmayacaktır. Çünkü, yağma suçunda bir unsur olan tehdidin, malın alınması amacıyla yapılması gerekirken, bu olayda tehdit sadece mağdura korku salmak amacıyla yapılmıştır.

Cebir veya tehdidin malın alınması amacıyla kullanılması, yağma suçu bakımından bir zorunluluktur. O halde, failin, bir malın alınması kararını ilk olarak cinsel saldırıdan sonra verdiğinde veya sırf yaralama amacıyla dövdüğü mağdurun eşyalarını aldığı anda yağma suçu oluşmayacaktır. Aynı şekilde, failin, oluşan ani kastla, cinsel saldırı eylemi sonucu bitkin hale gelen mağdurun, çantasını alması halinde yağma suçu yoktur. Buna karşılık, aynı olayda failin, mağdurun çantasını almaya çalıştığı sırada, mağdur hareket ederse ve bunun üzerine fail açık veya gizli olarak yeniden saldıracağını ima ederse, yağma suçu oluşacaktır.¹⁶⁵ Çünkü, başlangıçta yalnızca cinsel amaçlı cebir varken, sonrasında oluşan tehdit ise malın alınmasına yöneliktir.¹⁶⁶ Yine, failin, malın alınması amacıyla başlangıçta cebir kullanması gerekmediğinden başka bir amaçla cebir kullanmaya devam ederken, oluşan ani kastla bu malı alması halinde de, yağma suçu oluşacaktır.¹⁶⁷

---

¹⁶³ Malın alınması; hile, hızlılık, çeviklik, hakaret veya sövme yoluyla örneklerinde olduğu gibi, cebir veya tehdit dışında bir yolla gerçekleşmişse, yağma suçu oluşmayacaktır. Bkz. SCHROTH, s. 133. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 128.

¹⁶⁴ ÖNDER, A., a.g.e., s. 347.

¹⁶⁵ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 197 vd.

¹⁶⁶ Failin kullandığı cebirin, sadece malın alınması yönelik olması aranmadığından, daha başlangıçta hem bir malın alınması hem de başka bir amaçla (cinsel saldırı gibi) cebir kullanılması halinde, yağma ve cinsel saldırı suçları oluşur. Bkz. ERDEM, M., R., *Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı Suçlar*, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale.htm>, s. 518. (23 Aralık 2011)

¹⁶⁷ BGHSt, Urt. v. 15.09.1964-1 StR.267/64=NJV 65, 115. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 198. Devam eden anlatımda ise, cinsel amaçla elleri kolları bağlanan mağdura karşı, oluşan ani kast üzerine, mağdurun üstündeki paranın alınması halinde, yağma suçunun oluşacağı, bu durumda cebirin devam etmeyip, sürekli etki eden bu durumdan yararlanıldığı ve ihmal yoluyla cebir kullanmanın söz konusu olduğu belirtilmiştir. Bkz. Eser, s. 377. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 198 vd. Bizce, mağdurun elleri ve ayakları bağlı olduğu sürece cebir devam etmektedir. O halde, başka amaçlarla başlatılmış bir cebir ve halen devam ederken, oluşan

Nedensellik bağının var kabul edilebilmesi için, kullanılan araçların (cebir veya tehdidin) malın elde edilmesinde objektif olarak uygunluk taşıması yeterlidir. Nitekim, Yargıtay, '*Sürü çobanının yapılan ateş sonucu korkutularak kaçırılması ve sürünün çalınmasında hareket netice bakımından istenilen etkiyi göstermiş, nedensellik değeri taşımıştır.*' şeklinde karar vermiştir.¹⁶⁸

2.2.4.1.4. Cebir ve Tehdidin Gerçekleştirilme Zamanı

Cebir, yapıldığı anda etkisini gösterdiğinden aynı anda malın da alınması gerekirken,¹⁶⁹ tehdit ise, geleceğe yönelik etki gösterdiğinden, tehdit ile malın alınması arasında bir zaman aralığının bulunması yağma suçunun oluşmasına engel değildir.¹⁷⁰

Cebir veya tehdidin, yağma anında gerçekleştirilmesi şarttır. Mal alındıktan yani hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra, bunu geri almak isteyen kişiye karşı cebir veya tehdiye başvurulması halinde, artık yağma suçundan söz edilemeyecektir. Söz konusu durumda, hırsızlık ve cebir veya tehdit suçları oluşmaktadır.¹⁷¹

Özbek'e göre, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde geçen '*bir malı teslim*' ilişkin cebir veya tehdit, malın alınmasından önce gerçekleşirken, '*bir malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmaya*' ilişkin cebir veya tehdit, malın alınmasından sonra gerçekleşir. Böylece, söz cebir veya tehditler arasında, zamansal bir farklılık söz konusu olmaktadır.¹⁷² Bizce, her iki şekildeki cebir veya tehdit, malın alınmasından önce gerçekleşmektedir. Bu itibarla; fail, önce cebir veya tehdit kullanmakta sonra mağdur bunun etkisiyle bir malı teslim etmektedir veya fail, önce cebir veya tehdit kullanmakta sonra mağdur bunun etkisiyle malın alınmasına karşı koymamaktadır. Zaten, bir mal alındıktan sonra

---

kastla, malın alınması nedeniyle oluşan bir yağma suçu vardır. Bu nedenle, bu olay bakımından, cebirin devam etmeyip sona erdiği ve ihmal yoluyla cebir kullanmanın söz konusu olduğu görüşüne katılmamaktayız.

¹⁶⁸ Y. 6. CD, 23.10.1983, 6609/7841. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 347).

¹⁶⁹ Bu nedenle, failin, tatilde tanıştığı ve evinin adresini öğrendiği zengin bir dulun, evinde bulunan mücevherlerini almak için onu denize atıp, tatilin bitiminde maktülün evine girip soygun yapma şeklinde gerçekleşen eylemi, yağma suçu kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2808.

¹⁷⁰ Yine, 5237 sayılı TCK'da '*korkutarak yararlanma*' ve '*adam kaldırma*' suçlarına yer verilmemesi karşısında, bu yorum haklılık kazanmaktadır. Bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2808.

¹⁷¹ Bu konu, '*dolaylı yağma*' bölümünde ayrıntılı olarak incelenecektir.

¹⁷² ÖZBEK, Veli, Özer, KANBUR, Nihat, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, TEPE, İlker (2010), Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, s. 627.

artık hırsızlık suçu tamamlandığından, bundan sonra cebir veya tehdit kullanılması halinde gerçek içtima kurallarının uygulanacak olması nedeniyle yağma suçundan söz edilemeyecektir. Yine, yasada ‘...bir malın alınmasına...’ ifadesine yer verildiğine göre, bu aşamada, bir mal henüz alınmamıştır, cebir veya tehdit kullanılması üzerine, mağdur, malın alınışı esnasında sessiz kalmaktadır.

2.2.4.2. Manevi Unsur

Yağma suçunun taksirli hali yasada düzenlenmediğinden, bu suçun taksirle işlenmesi mümkün olmayıp, ancak kasten işlenmesi mümkündür. Bu kast; doğrudan kast olabileceği gibi, olası kast da olabilir.

Bu suç, niteliği itibariyle karma bir suçtur. Kastın ise, bu suç tipini oluşturan suçların unsurlarına yönelik olması gerektiğinden, bu unsurların fail tarafından bilinmesi ve istenmesi zorunludur.¹⁷³ Yağma suçundaki kast; hem cebir veya tehdide hem de malın alınmasına yönelik olmalıdır.¹⁷⁴

Yağma suçunda, failin, maldan yararlanma amacını taşıması gerektiği hususu doktrinde tartışmalıdır.¹⁷⁵ Başka bir deyimle, yağma suçunun oluşması için ‘genel kast’ yeterli midir? Yoksa ilaveten ‘yararlanma kastı’ şeklinde ‘özel kast’ bulunmalı mıdır? Bu yönde bir ifade, ne yasada ne de madde gerekçesinde bulunmaktadır. Buna rağmen, hem mülga 765 sayılı TCK hem de 5237 sayılı TCK dönemlerinde, Yargıtay tarafından verilen kararlarda istikrarlı olarak yağma suçunun oluşması bakımından ‘yararlanma kastı’ aranmıştır. Hırsızlık suçunun düzenlendiği maddede ise, ‘bir yarar sağlamak maksadıyla’ denilerek, bu hususun açıkça bulunması gerektiği düzenlenmiştir. Doktrinde, her ne kadar yasada açıklık olmasa da, yağma suçunun cebir veya tehditle işlenen hırsızlık niteliğinde bir suç tipi olması nedeniyle, bu suçta da ‘yararlanma kastının’ aranması gerektiği öne sürülmüştür.¹⁷⁶

---

¹⁷³ ÖNDER, A., a.g.e., s. 347.

¹⁷⁴ TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 558.

¹⁷⁵ ERTOSUN’a göre, hem mülga 765 sayılı TCK hem de 5237 sayılı TCK döneminde yasada yer almaması ve madde gerekçesinde belirtilmemesi nedenleriyle, failde yararlanma maksadının bulunması zorunlu değildir. Aksi takdirde, failin, cebir veya tehditle aldığı bir malı alması ve daha sonra mağdura iade etmesi olayında, yağma suçunun oluştuğunun kabulü gerekirken, failin bir malı tahrip amacıyla cebir veya tehditle alması ve daha sonra aldığı bu malı tahrip etmesi halinde, yağma suçunun oluşmadığının kabulü gerekecektir. Bu durum ise, adil değildir. Bkz. ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 297.

¹⁷⁶ Bu yönde görüş için bkz. PARLAR, A., HATIPOĞLU, M., a.g.e., s. 2271.

Aslında, yağma suçu bileşik suç olması itibariyle, kendini oluşturan suçlardan bağımsız bir suç olsa da, bu suçun yapısı itibariyle, 'yararlanma kastının' aranması makul gözükmemektedir. Failde yararlanma amacının bulunması yeterlidir. Bu amacın yanında başka amaçlarının da bulunması, suçun oluşması bakımından önemsizdir. O halde, failin önce biraz yararlanmak sonra da yakmak amacıyla bir malı alması halinde, yağma suçu oluşacaktır. Suça konu maldan faydalanacak olan bizzat fail olabileceği gibi, üçüncü bir kişi de olabilir.¹⁷⁷ Failin, fiilen yararlanması şart değildir.¹⁷⁸ Failin, suça konu malı 'tahrip' veya 'bozmak' kastı ile eylemini gerçekleştirmesi halinde ise, yağma suçu oluşmayacaktır.¹⁷⁹ Dolayısıyla, cebir veya tehdide başvurulması ve eylemin bir mala karşı işlenmiş olması halinde, her zaman yağma suçu oluşmaz.¹⁸⁰ Nitekim, Yargıtay, 'kavga sırasında yakınının elini belindeki tabancaya atması üzerine ondan önce davranarak tabancayı alıp ertesi gün savunmaları ile karakola gelip tabancayı teslim etmeleri' olayında faillerin suça konu tabancayı 'mal edinmek' ya da 'yararlanmak kastı' ile almadıkları gerekçesiyle oluşan suçun yağma değil, kasten yaralama olduğuna karar vermiştir.¹⁸¹ Sonuç olarak, bizce sorun, olan ile olması gereken arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. 5237 sayılı TCK'ya göre, yağma suçunun oluşması için genel kast yeterlidir. Ancak olması gereken, özel kastın yasadaki açıkça belirtilmesidir. O halde, tıpkı hırsızlık suçunda olduğu gibi 'yarar sağlamak maksadıyla' ifadesinin yasaya eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Anılan değişikliğin gerçekleşmesi halinde, yağma suçunda, genel kasta ilaveten, 'yararlanma kastı' şeklinde 'özel kast'ın da bulunması gerektiği görüşünün yasal dayanağı oluşacaktır.

Tartışılması gereken başka bir husus ise, bir malın cebir veya tehditle geçici olarak alınması halinde, yağma suçunun oluşup oluşmayacağıdır. Tezcan'a göre, 5237 sayılı TCK'nın 146. maddesinde açıkça 'kullanma hırsızlığı' düzenlenmesine rağmen aynı yönde düzenleme yağma suçu bakımından olmadığından, bir malın cebir veya tehditle sadece kullanmak amacıyla alınması halinde yağma suçu oluşmayacaktır. Buna göre, bir otomobilin sadece gezmek amacıyla cebir veya tehditle alınması halinde,

---

¹⁷⁷ GÜNDEL, A., a.g.e., s. 252.

¹⁷⁸ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 245.

¹⁷⁹ TAŞDEMİR, Kubilay, ÖZKEPİR, Ramazan (1993), Mala Karşı Suçlar, Ankara, s. 203.

¹⁸⁰ TOROSLU, N., a.g.e., s. 148.

¹⁸¹ Y. 6. CD, 27.10.2005, 10644/9164. (BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 272).

hırsızlık ile cebir veya tehdit suçları oluşacaktır.¹⁸² Alman doktrininde de bu görüş hakimdir.¹⁸³ Doktrindeki çoğunluk görüşüne ve Yargıtay uygulamalarına göre ise, 'yararlanmak maksadına' bir malın geçici olarak kullanılması da dahildir.¹⁸⁴ Esas olarak, bir malı kullanıp iade etmek amacıyla cebir veya tehditle alma eyleminde de, maldan yararlanma amacı vardır.¹⁸⁵

Hırsızlık suçunda bile sadece kullanmak maksadıyla malın alınması bu suçun oluşumuna engel değil iken, hırsızlık suçundan çok daha ciddi ve ağır bir suç olan yağma suçunda evleviyetle engel olmayacaktır. Yine, bu durum, hırsızlık suçunda içerdiği haksızlık içeriği nedeniyle cezada indirim nedeni olarak kabul edilmişken, yağma suçu bakımından ise böyle bir indirim nedeninin gerekli olmadığı kanaatindeyiz. Unutulmamalıdır ki, 'kullanma yağması' halinde, yağma suçunun oluşacağı kanaatine ceza hukukunda yasak olan bu kıyas yöntemiyle varılmamıştır. Zaten yasada bir malın cebir veya tehditle alınması yeterli görülmüş, ayrıca bunun sürekliliği veya geçiciliği hususunda bir ayırım yapılmamıştır. Yani, failin mülk edinme amacı şart koşulmadığı için, yağma suçu böyle bir yoruma elverişlidir. O halde, suç konusu malın mülkiyetinin faile geçmesi zorunlu değildir. Hatta, failde, bu yönde bir amaç bulunması dahi zorunlu değildir. Yine, bir tabloyu, malikine fide karşılığı geri vermek amacıyla cebir veya tehditle alan fail, mülkiyeti inkar etmemektedir ve failde mülk edinme amacının olmaması yağma suçunun oluşmasına mani değildir.¹⁸⁶ Sonuç itibariyle, Tezcan'ın görüşüne katılmamaktayız, bir malın cebir veya tehditle geçici olarak alınması halinde de, yağma suçu yasal unsurları itibariyle oluştuğundan, bu tür olaylarda bu suçun basit veya nitelikli hali söz konusu olabilecektir.

Nitekim, Yargıtay, 'Sanıkların yanlarında yeterli para bulunmadığı halde, yakınının yönetimindeki ticari taksiye binip Ankara ilçesinde çeşitli yerlere gittikleri, daha sonra zorlama ile taksimetreyi kapatıp, yakını, kendilerini Sincan'a götürmesi hususunda bıçakla tehdit ettikleri sabittir. Sanıklar, bu eylemleri ile yakınının iradesinin dışında, ticari taksiye karşılıksız

---

¹⁸² TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 558.

¹⁸³ MAURACH, s. 252. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 202.

¹⁸⁴ KOCA, M., Yağma Suçu, s. 2811.

¹⁸⁵ NOYAN, s. 305. Aktaran: PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2271.

¹⁸⁶ Aksi yönde görüş için bkz. WESSELS J., HIILLENKAMP T. (Çvr. Bektaşoğlu Ozan), a.g.e., s. 82.

kullanmak için teslime zorladıkları, bıçakla cebir-şiddet ve tehdit kullandıkları anlaşılma, yağma suçunun unsurlarının oluştuğu açıktır. Yerel mahkemece, sanıkların herhangi bir taşınır mal talep etmediklerinden bahisle dosya kapsamına uymayan gerekçelerle direnme kararı verilmesi isabetsizdir.' şeklinde karar vermiştir.¹⁸⁷

Ülkemizde gelin arabasının yolu kesilerek bahşiş istenmesi şeklinde bir gelenek bulunmaktadır. Bu tür olaylarda bahşiş isteyenlerde cebir kastı bulunmayıp, bir gelenek olarak böyle bir eylemi gerçekleştirmektedirler. Ancak, verilen paranın az bulunarak mağdurun yumruklanıp gözlüğünün alınması ve istenen parayı vermeye mecbur bırakılması halinde yağma suçu oluşacaktır.¹⁸⁸

Bu suçun, temel biçimi veya nitelikli halinin, Terörle Mücadele Yasası'nın 1. maddesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda suç işlemek için kurulmuş bir terör örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi terör suçu sayılır ve cezası arttırılır.

2.2.4.3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Bu suça özgü bir hukuka uygunluk sebebi öngörülmemiştir. O halde, genel olarak hukuka uygunluk nedenlerinin koşulları varsa uygulanabilecektir.

5237 sayılı TCK'nın 24/1. maddesinde yasa hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmeyeceği düzenlenmiştir. Buna göre, icra memurunun zor kullanarak borcunu ödemeyen borçlunun mallarını haczetmek suretiyle elinden alması halinde, yağma suçu oluşmayacaktır.¹⁸⁹

5237 sayılı TCK'nın 25/1. maddesinde bir hukuka uygunluk nedeni olan '*meşru savunma*' düzenlenmiştir. Eğer, yağma suçu için '*yararlanma kastının*' bir zorunluluk olduğu görüşü kabul edilirse, bu suç bakımından meşru savunmanın koşullarının oluşması mümkün değildir. Nitekim, Yargıtay, '*Sanık savunmasında, maksadının jandarmanın silahını gasbetmek olmayıp ancak kaçarken kendisini arkasından vurmasın diye silahını almış olduğunu ileri sürmesine ve mağdura ait başkaca bir eşya dahi almamış bulunmasına göre hadisede 495. maddede yazılı suç unsurları bulunmadığı gözetilmeksizin suçun*

---

¹⁸⁷ Y. CGK, 13.04.2004, 6-59/93. (www.kazanci.com.tr) Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 628.

¹⁸⁸ Y. CGK, 13.01.1975, 296/7. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 348).

¹⁸⁹ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2272.

gasp mahiyetinde kabul ve tavsif olunması ve bu kabule göre de cezanın 273. madde ile arttırılması yolsuzdur.' şeklinde karar vermiştir.¹⁹⁰ Aksi takdirde ise, kendisine yöneltilen silahı zorla alan kişinin olayında olduğu gibi, meşru savunmanın koşulları gerçekleştiğinden yağma suçu oluşmayacaktır. Ancak, her halükarda bunun tam tersi mümkündür. Buna göre, yağma suçunun mağdurunun, faili yaralaması halinde, mağdurun '*meşru savunma*'dan faydalanması söz konusu olacaktır.¹⁹¹

5237 sayılı TCK'nın 25/2. maddesinde olan '*zorunluluk hali*' düzenlenmiştir. Bunun bir hukuka uygunluk nedeni mi yoksa bir cezasızlık nedeni mi olduğu doktrinde tartışmalıdır. Hafizoğulları'na göre, yasada, zorunluluk halinde, tehlikeye konmuş olan yararın, zarara uğratılan yarardan üstün veya en azından ona eşit olmasını istenmiştir. Böyle olunca, belirtilen kayıtlar içinde, zorunluluk halinin bir hukuka uygunluk nedeni olduğunu kabul etmek, yasanın amacına en uygun yorum olacaktır.¹⁹² Bizce, hiçbir kusuru olmaksızın zarara uğratılan bir taraf söz konusu olduğundan, bu kişinin zararı, yararlanan kişi tarafından giderilmelidir. O halde, '*zorunluluk halinin*' sadece bir cezasızlık nedeni olarak kabulü ile meydana gelen zararın tazmini için hukuk mahkemesinde tazminat davası açılabilir. Bu hükümde belirtilen koşullar gerçekleştiğinde, zorunluluk hali yağma suçu içinde uygulama alanı bulabilecektir. O halde, soğuktan ölmek üzere olan failin, kurtulmak için ısınmasını sağlayacak eşyayı, cebir veya tehditle alması halinde bu hüküm söz konusu olacaktır.¹⁹³

5237 sayılı TCK'nın 147. maddesinde ise hırsızlık suçunun ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için işlenmesi, bir cezasızlık veya cezadan indirim nedeni olarak düzenlenmiştir. Bu halde, hukuka aykırılık unsuru da dahil olmak üzere hırsızlık suçu tüm unsurlarıyla oluşmakta, ancak faile ceza verilmemesi mümkün hale gelmektedir. Hırsızlık suçuna özgü bu özel zorunluluk halini, yasa koyucu, yağma suçu için kabul etmemiştir.

5237 sayılı TCK'nın 26/1. maddesinde bir hukuka uygunluk nedeni olan '*hakkın kullanılması*' düzenlenmiştir. Bu hukuka uygunluk nedeninin

---

¹⁹⁰ KIYAK, Fahrettin (1955), Yağma Cürümleri ve Tatbikatı, Ankara, s. 18.

¹⁹¹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 245.

¹⁹² Hafizoğulları Zeki, hukuka uygunluk nedenleri, <http://www.abchukuk.com/cezahukuku/hukuka-uygunluk.html>, s. 3. (15 Ocak 2012)

¹⁹³ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 271.

koşullarının yağma suçu bakımından oluşması mümkün değildir. Ancak, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesine göre, yağma suçunun alacağın tahsili amacıyla işlenmesi cezada indirim nedenidir.¹⁹⁴

5237 sayılı TCK'nın 26/2. maddesinde, *'kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı faile ceza verilmeyeceği'* düzenlenmiştir. Mutlak surette tasarruf edebilecek bu haklara; malvarlığına yönelik eylemler, özel hayata ve konut dokunulmazlığına yönelik eylemler ve takibi şikayeti gerektiren eylemler örnek olarak verilebilir.¹⁹⁵

Yağma suçunda, mağdurun rızasının bulunmasının kural olarak bir hukuka uygunluk nedeni olmadığı kanaatindeyiz. Bu suç, yapısı itibariyle mağdurun rızası dışında işlenebilmektedir. Zaten, mağdurun rızası olsaydı, cebir veya tehdit kullanmaya gerek kalmazdı. Aslında, tüm suçlar, kural olarak, mağdurun rızası dışında işlenir. Ancak, mağdurun yaşam hakkı gibi mutlak surette tasarruf edemeyeceği bir hakka ilişkin rızası dahilinde kasten öldürme suçu işlendiğinde, buradaki rıza, eylemi hukuka uygun hale getirmeyecektir. Bu nedenle, mağdurun rızasının bulunmamasının yağma suçunun unsuru olduğundan bahisle, bunun bir hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmeyeceği yönündeki, görüşe katılmıyoruz.¹⁹⁶ Bizce, bir suç itibariyle mağdurun rızası dikkate alınmalı ve bu rızanın mutlak surette tasarruf edilebilecek bir hakka ilişkin olması halinde, o suç, hukuka aykırılık unsurunun gerçekleşmemesi nedeniyle oluşmayacaktır. Ancak, yağma suçunun düzenlendiği maddede, hırsızlık suçunun düzenlendiği maddede olduğu gibi *'zilyedin rızası olmadan'* ifadesi yer alsaydı, zilyedin rızasının bulunduğu durumlarda yağma suçu, hukuka aykırılık unsuru gerçekleşmediğinden değil, tipiklik gerçekleşmediği için oluşmayacaktı.

Yağma suçunun, bir kişi özgürlüğü bir de malvarlığı olmak üzere iki boyutu vardır. Bu suç, iki boyutu itibariyle de 5237 sayılı TCK'nın 26/2. maddesi anlamında mağdurun geçerli bir rızası varsa, oluşmayacaktır. Aksi

---

¹⁹⁴ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2272.

¹⁹⁵ KOPARAN, M., Reşat, Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Sebepler, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/194.doc>, s. 8. (11 Ocak 2012)

¹⁹⁶ Bu yöndeki görüş için bkz. ARTUÇ, M., a.g.e., s. 246.

halde, bu ikisinden sadece biri veya hiçbiri bakımından geçerli bir rıza yoksa, yağma suçu oluşacaktır.

Malvarlığına ilişkin haklar, kişilerin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği haklardandır.¹⁹⁷ Ancak, rızanın hukuka uygunluk nedeni olabilmesi için suçun işlenmesinden önce veya işlendiği sırada gösterilmesi gerekir. Eylemin gerçekleşmesinden sonra gösterilen rızaya 'icazet' denilmektedir. Bir suçun işlenilmesinden sonra mağduru tarafından icazet verilmesi, eylemi hukuka uygun hale getirmez.¹⁹⁸

Yağma suçundaki cebirin bir üst sınırı olmadığından bu cebir, yaralamanın sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallerine, hatta öldürmeye kadar yükselebilir. O halde, cebir veya tehdidin, mutlak surette tasarruf edilebilecek bir hak kapsamında olup olmadığı sorunu gündeme gelmektedir.

Yağma suçunun unsuru olan, cebir ve tehdit eylemleri, kural olarak şikayete tabi suçlardan değildir. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle yapılan tehdit ise, bu kuralın bir istisnası olup, şikayete tabi suçlardandır. Anılan istisna dışında,¹⁹⁹ yağma eylemi nedeniyle ihlal edilebilecek değerlerden malvarlığı değeri, mutlak surette tasarruf edilebilecek bir değer olsa da, kişi özgürlüğü, vücut dokunulmazlığı ve yaşam gibi diğer değerler mutlak surette tasarruf edilebilecek haklardan olmaması nedeniyle 'mağdurun rızası', yağma suçunu hukuka uygun hale getirmeyecektir.

5237 sayılı TCK'nın 29. maddesinde, '*haksız bir eylemin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen faile, cezasında indirim yapılacağı*' düzenlenmiştir. Artuç'a göre, yağma suçunda haksız tahrik hükümlerinin uygulanma olanağı yoktur. Yargıtay da aynı görüştedir.²⁰⁰ Bizce, yağma suçu, haksız bir eylemin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisiyle işlenebilir. Nitekim, bu haksız eylemin bir suç teşkil etmesi dahi şart değildir. O halde, çok çekişmeli geçen bir spor müsabakasında kupayı alan birincinin, ikinciye karşı adeta göndermede bulunurcasına davranması ve bunun

---

¹⁹⁷ CENTEL vd., (2006), s. 321. Aktaran: BİNİCİ, M., a.g.e., s. 51.

¹⁹⁸ İÇEL, EVİK (2007), s. 157. Aktaran: BİNİCİ, M., a.g.e., s. 51.

¹⁹⁹ Bu durumda, yağma suçunun malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek işlenmesi halinde, mağdurun rızası yağma suçunu hukuka uygun hale getirecektir.

²⁰⁰ Y. 5. CD, 29.03.2006, 2006/402-2006/2577. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 246).

sonucu olarak ikincinin cebir kullanarak bu kupayı alması olayında *'haksız tahrik'* hükümleri tartışılabilir.

2.3. SENEDİN YAĞMASI SUÇU

Bu suç, 5237 sayılı TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenmiştir. Karşılaştırmalı hukukta, bu suç tipinin düzenlenmediği yasalar olduğu gibi, bu suç tipinin basit yağma eyleminin ağırlaştırıcı nedeni olarak düzenlendiği yasalar da vardır.²⁰¹

Esasen, *'senet'*, taşınır bir mal olduğundan bu suç tipinin ayrıca düzenlenmesi gereksiz gibi gözükse de, bu suç ile *'bir senedi imzalatmak, imha ettirmek ve açığa imza attırmak'* eylemlerinin de cezalandırılması itibariyle, bu düzenleme yerinde olmuştur.²⁰²

Bu suç, tıpkı basit yağma suçu gibi *'hırsızlık'* ve *'cebir veya tehdit'* suçlarından oluşan bileşik bir suçtur. Ancak, Erem'e göre, *'senedin imzalatılması'* ve *'senedin imhası'* eylemlerinde bu özellik bulunmayıp, bu eylemler *'hırsızlığa benzeyen eylemler'* olarak değerlendirilebilirler.²⁰³

Senedin yağması suçunda da, fail, cebir veya tehdit kullanmakta olup, bu suç, konusunun *'borç altına sokabilecek bir senet'* olması yönüyle basit yağma suçundan ayrılmaktadır.²⁰⁴

---

²⁰¹ ÖNDER, A., a.g.e., s. 352.

²⁰² KOCA, M., 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar, Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, S: 5, s. 81.

²⁰³ EREM, Faruk, TOROSLU, Nevzat (2000), Türk Ceza Hukuku, Ankara, s. 599.

²⁰⁴ ÖZTÜRK, B., ERDEM M., R., a.g.e., s. 437. *'Sanık Duygun'un, yakalanma günü ve öncesinde, yakınını telefon ile birçok defa kendisi ve arkadaşlarına aratarak tehdit edip 15 milyar lira para istemesi ve yakalanma sırasında da bu paranın 4.500.000.000 liralık kısmını alması biçiminde oluşan eyleminin mülga 765 sayılı TCY'nin 495/1,80; 5237 sayılı TCY'nin ise 149/1-c, 43/son maddelerine uyduğu gözetilmeden, sanıkların, korkutarak yakınını borç altına sokabilecek belge imzalamaya mecbur etmek suretiyle işlemiş oldukları yağma eylemlerinden bahisle 5237 sayılı yasanın 148/2. maddesi uyarınca uygulama yapılması bozmayı gerektirmiştir.'* Y. 6. CD, 30.01.2007, 2006/951-2007/478. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 250). *'Sanıkların, yakınan çalıştığı Y. Elektronik adlı firmadan 01.01.2004 tarihinde 30 adet bilgisayar aldıkları, karşılığında 7.500 ve 12.024 TL bedelli iki adet çek verdikleri, 7.500 TL bedelli çeki gecikmeli olarak ödedikleri, 12.024 TL bedelli çeki elden ödeyeceklerini söyledikleri için yakınanın olay günü İstanbul'dan Edirne'ye gittiği, sanık M.'ye ait karate salonunda saat 18.00 sıralarında tahsilat konusunu konuşurken, anılan sanığın yakınandan çeki vermesini istediği, yakınanın ödeme yapılırsa çeki vereceğini söylemesi üzerine, sanık M.'nin tabanca çıkartıp boynuna dayayarak 'bir basmamla 9 tane hissedersin' dediği, yakınanın ellerini yukarıya kaldırdığı, adı geçen sanığın yakınanın ceplerini karıştırarak çeki aldığı, sanıkların yakınana çekin yerine altı adet 2.000 TL bedelli senet verdiklerinin anlaşılması karşısında; eylemin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yerinde olmayan gerekçeyle yazılı biçimde uygulama yapılması bozma nedeni sayılmıştır.'* Y. 6. CD, 01.04.2010, 2006/10215, 2010/3599. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 283 vd.).

Bu suçta, *'korunan hukuki yarar'* ve *'suçun faili ve mağduru'* konularında önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²⁰⁵

Bu suçun konusu, 5237 sayılı TCK'da, *'mağduru veya bir başkasını borç altına sokabilecek bir senet'*, *'ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıt'* veya *'var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir belge'* olarak gösterilmiştir.²⁰⁶ Madde gerekçesinde açıklandığı üzere senedin *'borç doğurucu'* olması²⁰⁷ gerekmele birlikte, bu borcun para borcu olması şart olmayıp *'bir işi yapmaya veya yapmamaya'*, *'bir taşınmazı hibe etmeye'*, *'kira ile oturlan bir binayı boşaltmaya'* veya *'var olan bir borca kefil olmaya'* ilişkin borçlar da bu kapsamda değerlendirilecektir. Yine, *'bir alacağı tahsil etmemeye'*, *'herhangi bir dava açmamaya'* veya *'vasiyetnamesinin değiştirmemeye'* yönelik bir vaadi içeren yazılı beyanlar da bu kapsamda değerlendirilecektir. O halde, ekonomik olarak değerlendirmeye elverişli olan bir hakkın kullanılmamasına yol açan her türlü belge borç doğurucu senet kavramının kapsamında olacaktır. Başka bir deyimle, malvarlığında bir zarar doğurmayan ve başkaca olayların kanıtını oluşturan senetler bu suçun konusunu oluşturmazlar. Bu nedenle, ekonomik bir anlam ifade etmeyen hakların kullanılmamasına yol açan bir belgenin cebir veya tehditle imzalatılması veya mağdurun, şeref ve haysiyetini ihlale olanak verecek bir belgenin alınması örneklerinde olduğu gibi, senedin yağması suçu oluşmamaktadır. Bu durumda ise, *'cebir kullanma'* veya *'resmi belgede sahtecilik'* suçlarının koşulları tartışılmalıdır.²⁰⁸ Ayrıca, bu suçun, *'malvarlığına karşı suçlar'* bölümünde düzenlenmiş olması, bu görüşü güçlendirmektedir.²⁰⁹

Görüldüğü üzere, senedin yağması suçunun konusu, basit yağma suçundan farklı olarak, failin, tehdit ile mağdura noterde taşınmaz satış vaadini

---

²⁰⁵ Bkz. *'korunan hukuki yarar'* ve *'suçun faili ve mağduru'* bölümleri.

²⁰⁶ Birinci ve ikinci halde, belirtilen senet mağdurun veya bir başkasının zararına olan senet iken, üçüncü halde belirtilen senet mağdurun veya bir başkasının yararına olan senettir. Bkz. TOROSLU, N., a.g.e., s. 149.

²⁰⁷ Madde gerekçesinde, senedin bunu imzalayan için borç doğurucu olması gerektiği belirtilmiştir. Bir şirketin yetkili temsilcisine, cebir veya tehditle şirketi borç altına sokan bir senet imzalatılması halinde de, *'senedin yağması'* suçunun oluşacağı kanaatindeyiz. Nitekim, yasada yer alan *'kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek'* ifadesi, bu görüşümüzü desteklemektedir.

²⁰⁸ EREM F., TOROSLU, N., a.g.e., s. 600.

²⁰⁹ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 438. Ancak, doktrinde senedin yağması suçu ile senette bulunan hukuki sonucun değil, senet zilyetliğinin korunmuş olduğundan bahisle, malvarlığına ilişkin olmayan senetlerin de, bu suçu oluşturabileceği yönünde görüşler bulunmaktadır. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 122.

imzalatması örneğinde olduğu gibi, taşınmaz bir mala ilişkin de olabilmektedir.²¹⁰

Cebir veya tehditle alınan senet, aslında iradenin fesada uğratılmış olmasından dolayı hukuken borç doğurucu nitelikte değildir.²¹¹ Ancak, kastedilen bu olmayıp senedin dış görünüşü itibariyle borç doğuran veya borçtan kurtaran nitelikte olması yeterlidir.²¹² Senedin sonradan hükümsüzlüğüne karar verilmiş olması eylemi suç olmaktan çıkarmayacaktır.²¹³

Senet, mağdura veya bir başkasına malvarlığı bakımından bir zarar verecek nitelikte olmalıdır. Ancak, bu zararın fiilen gerçekleşmesi gerekmez.²¹⁴ Görüldüğü üzere, yasada açıkça '*kendisini veya başkasını*' ifadesi kullanıldığından mağdurun değil de, üçüncü bir kişinin malvarlığını eksiltici nitelikteki senetler de, bu suçun konusunu oluşturmaktadır.²¹⁵ Mağdurun, cebir veya tehditle, olaya ilişkin metni doldurup faile vermesi ancak bu kağıdı imzalamaması halinde, ortada bir senedin bulunduğundan söz edilemeyeceğinden, bu suç oluşmaz.

Bu suçun maddi unsuru seçimlik hareketli olup cebir veya tehdit kullanarak '*mağduru veya bir başkasını borç altına sokabilecek bir senedi vermeye veya böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya*', '*var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir belge vermeye*', '*ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya*'²¹⁶ ve '*var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya*'²¹⁷ mecbur etme eylemleridir. Hukukumuzda imza atamayanların bunun yerine parmak basması geçerli kabul

---

²¹⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 242.

²¹¹ Borçlar hukukunda, iradenin fesada uğratılması suretiyle düzenlenen senetler, mahkeme tarafından '*iptal kararı*' verilinceye kadar geçerlidir.

²¹² DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 438. '*İleride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya mecbur etme*' eyleminde, bu kağıdın ne tür bir hukuki yükümlülük (malvarlığı veya malvarlığı dışı) ile doldurulacağı belli değildir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 122. Bu durumda, failin kastına göre, suç vasfının tayin edilebileceğinin kanaatindeyiz.

²¹³ ÖNDER, A., a.g.e., s. 353.

²¹⁴ GÖZÜBÜYÜK, Abdullah, Pulat (1988), Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, Kazancı Hukuk Yayınları, İstanbul, s. 666.

²¹⁵ KIYAK, F., a.g.e., s. 34.

²¹⁶ Bu durumda, zorla imzalatırılan bu kağıdın, sonradan senet haline getirilmiş olması zorunluluğu aranmamıştır. Bkz. TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 566.

²¹⁷ Burada, mala zarar verme niteliğinde bir eylem bulunmasına rağmen failin amacı mala zarar vermek olmayıp, haksız bir fayda sağlamak olması nedeniyle, bu eylem yasa koyucu tarafından senedin yağması kapsamında kabul edilmiştir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 283. Senedin yırtılması, karalanması veya üzerine bir şey dökülmesi eylemleri, '*imha*' kavramı kapsamındadır. Bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2811.

edilmiştir. O halde, okuryazar olmayan mağdurun zorla elinden tutularak senede parmak basmasının sağlanması halinde, bu suç oluşacaktır.²¹⁸

Cebir ve tehdit konusunda önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²¹⁹ Ancak, bu suçta, tehdidin yöneldiği değerler bakımından basit yağma suçunun aksine bir sınırlandırmaya gidilmemiştir. Ancak, bu suçun, 'basit yağma' suçunun özel bir türü olması²²⁰ ve birinci fıkra ile olan bağlantısı dikkate alındığında, tehdidin, 'vücut dokunulmazlığına', 'cinsel dokunulmazlığına' veya 'malvarlığı itibariyle büyük bir zarara' yönelik olması halinde, senedin yağması suçunun oluşacağına kanaatindeyiz. O halde, 'basit yağma suçundaki tehdit' ile 'senedin yağması suçundaki tehdide' aynı anlamın verilmesi gerekmektedir.²²¹ Yine, tehdidin muhatapları konusunda, basit yağma suçundaki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²²²

Önceden düzenlenmiş veya cebir veya tehdit sonucu düzenlenmiş olan senedin verilmesi, başkasının yazdığı senedi imzalamak veya kendi yazdığı senedi imzalamak ve senedi tamamen veya kısmen mahvetmek²²³ arasında, suçun oluşumu bakımından, bir fark yoktur.²²⁴

Manevi unsur konusunda önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla²²⁵ birlikte, onlara ilaveten, bu suçta failin kastının aynı zamanda senedin 'borç doğurucu' nitelik taşıdığına yönelik olması da gerekmektedir.²²⁶ Çünkü, failin kastının, suçun yasal tanımındaki unsurlarının tamamını kapsamaması gerekmektedir.²²⁷

Bu suçta, 'hukuka aykırılık unsuru' konusunda önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²²⁸

Bu suç, teşebbüs bakımından özellik göstermektedir. Fail tarafından, suça konu 'senedin alınması', 'imha edilmesi' veya 'bu senede imza attırılması'

---

²¹⁸ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 243.

²¹⁹ Bkz. 'maddi unsur' bölümü.

²²⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 243.

²²¹ ÖZTÜRK, B., ERDEM M., R., a.g.e., s. 438.

²²² Bkz. 'suçun faili ve mağduru' bölümü. O halde, bu suçta da, mağdurun 'kendisine' veya 'yakınına' yönelik bir tehdit söz konusudur.

²²³ Kısmen de olsa meydana gelen tahribatın, borç altına sokabilecek bu senedi, bu özelliğinden yoksun kılması, yani senedin sağladığı hakların yetkili merciiler önünde talep edilmesinin engellemesi yeterlidir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 286.

²²⁴ EREM, F., TOROSLU, N., a.g.e., s. 602.

²²⁵ Bkz. 'manevi unsur' bölümü.

²²⁶ ÖZTÜRK, B., ERDEM M., R., a.g.e., s. 439.

²²⁷ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 651.

²²⁸ Bkz. 'hukuka aykırılık unsuru' bölümü.

anında bu suç tamamlanır. Mağdurun veya bir başkasının mutlaka zarara uğramış olması şart değildir.²²⁹ Zarara uğratılmak istenen üçüncü kişinin mağdurun yakını olması zorunlu değildir. Senedin kullanılması şart değildir. Senet kullanılmış ise, koşulları varsa fail ayrıca *'sahte belgeyi kullanmak'* eyleminden dolayı cezalandırılacaktır.²³⁰

Hayatın olağan akışı gözetildiğinde failin zorla bir senedi imzalatması halinde bu senedi mağdurda bırakmayıp, kendisinin alması gerekmektedir. Çünkü, senedin mağdurda kalması halinde, mağdur bu senedi imha ederek failin faydalanmasına engel olabilecektir. Ancak, istisnai olarak da olsa, bunun aksi olabilecektir. O halde, fail, mağdurun ticari defterine kendi lehine gerçek olmayan ancak hukuki önemi bulunan bir kayıta bulunmaya mağduru mecbur etmesi ve bu defterlerin zilyetliğini mağdurda bırakması olayında, senedin yağması suçu oluşacaktır.

Erem/Toroslu ise, *'bir senedin verilmesi, imza edilmesi veya mahvedilmesi'* eylemlerinin bulunmadığı, dolayısıyla ticari defterlerin mağdurda kaldığından bahisle *'cebir kullanma'* veya *'belgede sahtecilik'* suçlarının tartışılması gerektiği görüşünü savunmuştur.²³¹

Bu olayda failin, mağduru, ticari defterine 20 ton mal gönderdiğine ancak bedelini alamadığına dair bir kayıta bulunmaya zorlaması halinde, bu kayıt bir senedin metni niteliğinde olup, zaten ticari defterde mağdurun imzası olduğundan bu defter senet niteliğini kazanmaktadır. Bu durumda, fail, tıpkı bir bononun imzalanması halinde olduğu gibi, ticari defterde bulunan bu gerçek dışı kayıda dayanarak ekonomik anlamda haksız bir kazanç elde edebilecektir. Suçun maddi unsurunu oluşturan imza attırma eyleminin, *'ileride böyle bir senet haline getirilebilecek boş bir kağıt'* veya *'imza hariç tüm unsurları tam olan bir senet'* üzerinde gerçekleşmesi suçun oluşumu bakımından önemsizdir. Ayrıca, yasada, seçimlik hareketlerden olan senedin imzalatılması yeterli görülmüş, bunun yanında bu senedin fail tarafından alınması aranmamıştır. Aksi halde, *'imzalamaya mecbur bırakma'* eylemi anlamsız hale gelecektir. Çünkü, bu durumda, senedin imzalanmasıyla birlikte dış görünüşü itibariyle geçerli ve borç

---

²²⁹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 243.

²³⁰ EREM, F., TOROSLU, N., a.g.e., s. 602.

²³¹ EREM F., TOROSLU, N., a.g.e.,s. 601 vd. KOCA'da bu görüştedir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 276.

doğrucu bir belge bulunduğundan, bu belgenin ayrıca fail tarafından alınması aranır, bu eylem zaten ‘*mağduru veya bir başkasını borç altına sokabilecek bir senedi vermeye veya böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya mecbur bırakma*’ eyleminin kapsamında kalacaktır.²³²

Bu suçta, ‘*iştirak*’ konusu basit yağma suçu ile bir farklılık arz etmediğinden bu suçla ilişkin açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²³³

Bu suç, içtima bakımından özellik göstermektedir. Senedin cebir veya tehdit ile imzalatılması halinde, faile ayrıca ‘*resmi veya özel belgede sahtecilik*’²³⁴ suçlarından ceza verilmez. Senedin yağması suçu, belgede sahtecilik suçuna göre özel düzenleme niteliğindedir. Aynı durum, resmi veya özel belgeyi bozmak yoketmek veya gizlemek suçları için de geçerlidir. Failin, cebir veya tehdit ile hem senet hem de para alması halinde hukuken bir eylem olduğundan, fail sadece basit yağma suçundan cezalandırılacaktır. Bu durumda, ‘*basit yağma*’ ile ‘*senedin yağması*’ suçları arasında fikri içtima ilişkisi söz konusudur.²³⁵

‘*Senedin yağması suçu*’ ile ‘*açığa atılan imzanın kötüye kullanılması*’ suçu²³⁶ karıştırılabilecektir. Suça konu belgeyi, açığa atılan imzanın kötüye kullanılması suçunda, mağdur kendi rızasıyla imzalamakta ve vermekte iken, senedin yağması suçunda fail, mağdura cebir veya tehdit ile imzalatmaktadır. Senedin yağması suçunun, mağdurun hürriyetinden kısıtlanmak suretiyle işlenmesi halinde, gerçek içtima kuralları uygulanacaktır.²³⁷

---

²³² Senedin imzalatıldıktan sonra, alınmamasının bir anlamının olmadığı söylenebilecektir. Ancak, burada sadece suçun tamamlanma anını tespit etmekteyiz. Zaten, suça konu senedin kullanılmasının, suçun oluşumunda bir önemi bulunmamaktadır. Bu nedenle, bir senedi, cebir veya tehdit ile alan failin, aldıktan hemen sonra yakalanması halinde, bu suç tamamlanmıştır. Görüldüğü üzere, suça konu senetten faydalanılmamasına rağmen, hem senedin imzalatıldıktan sonra ancak alınmasından önce failin yakalanması, hem de senedin alınması ancak fail tarafından kullanılmaması hallerinde, senedin yağması suçu tamamlanmıştır.

²³³ Bkz. ‘*iştirak*’ bölümü.

²³⁴ Bu suçta ‘*malvarlığı*’ ve ‘*kişi hürriyeti*’ değil, ‘*kamunun belgeye olan güveni*’ korunmaktadır. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 287.

²³⁵ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 287 vd.

²³⁶ Bu suç, 5237 sayılı TCK’nın 209. maddesinde düzenlenmiştir.

²³⁷ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 244.

2.4. MÜLGA 765 SAYILI TCK İLE 5237 SAYILI TCK'NIN YAĞMA SUÇU BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

2.4.1. Genel Olarak

Mülga 765 sayılı TCK döneminde yağma suçu, 495. ile 501. maddeler arasında toplam yedi maddede düzenlenmiştir. Buna göre; *basit yağma* (495/1. m.), *dolaylı yağma* (495/2. m.), *senedin yağması* (496. m.), *nitelikli haller* (497. m.), *korkutarak yararlanma* (498. m.), *adam kaldırma* (499. m.), *adam kaldırmada muhabere nakli* (500. m.) ve *cebir karinesi* (501. m.) düzenlemelerine yer verilmiştir. 5237 sayılı TCK'da; '*dolaylı yağma*', '*korkutarak yararlanma*', '*adam kaldırma*' ve '*adam kaldırma suçunda muhabere nakli*' suç tiplerine ayrıca yer verilmemiştir. Yasa koyucu, sayılan bu suçlara ilişkin olayların çözümünde 5237 sayılı TCK 148/1. maddesindeki düzenlemenin yeterli olacağı inancıyla, bu suç tiplerine ayrıca yer vermemiştir. Aşağıda, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen yağma suçları incelenirken, ayrıca 5237 sayılı TCK'daki görünümünün de ne olacağı hususuna yer verilmiştir.

Mülga 765 sayılı TCK'nın 501. maddesinde bağımsız olarak düzenlenen '*cebir karinesine*', 5237 sayılı TCK'da dili sadeleştirilmek suretiyle 148/3. maddede yer verilmiştir. Mülga 765 sayılı TCK'nın 501. maddesinde her ne kadar '*hırsızlık*' ifadesi kullanılmış ise de, bu madde yağma suçları bölümünde düzenlendiğinden maddenin hırsızlık suçuyla bir ilgisi yoktur.

Mülga 765 sayılı TCK'nın 496. maddesinde düzenlenen '*senedin yağması*' suçu, 5237 sayılı TCK'da yeni terimler kullanılmak suretiyle 148/2. maddede düzenlenmiştir.

Yağma suçu bakımından tehdidin konusunu oluşturan değerler, mülga 765 sayılı TCK'da '*şahsen veya malen büyük bir tehlike*' olarak gösterilmiş iken, 5237 sayılı TCK'da '*hayat, vücut ile cinsel dokunulmazlığı ve malvarlığı itibarıyla büyük bir zarar*' olarak gösterilmiştir. Böylece, bu yönüyle, 5237 sayılı TCK'nın, mülga 765 sayılı TCK'ya göre daha açık ve net olduğu söylenebilir. Bu itibarla '*şeref, kişi özgürlüğü, özel yaşam*' konularına yönelik tehditlerle yağma suçunun işlenmesi, yasanın açık ifadesi karşısında mümkün değildir.

Yağma suçu bakımından 5237 sayılı TCK ile getirilen en radikal değişiklik ise, bu suç için öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezanın alt sınırının 10

yıldan 6 yıla indirilmesi olmuştur. Bu şekilde, hürriyeti bağlayıcı cezanın alt sınırının aşağıya çekilmesinde, yağma suçunun cezasının bu kadar yüksek olmasının kamu vicdanını ve başka suçların mağdurlarını rahatsız etmesi gibi gerekçeler etkili olmuştur.²³⁸ Hatta, mağdurun zorla gözlüğünü alan faile verilen cezanın, mağdurun gözünü çıkaran faile verilen cezadan daha fazla olması eleştiri konusu olmuştur.²³⁹

5237 sayılı TCK ile, hırsızlık ve yaralama suçlarının cezası arttırılmış, buna karşılık yağma suçunun cezası azaltılmıştır. Yine, kapkaç suretiyle hırsızlık bu suçta nitelikli hal olarak düzenlenmiş ve yağma suçunun işlenmesi halinde de, suça konu malın değerinin azlığı veya etkin pişmanlık hallerinde indirim yapılması kabul edilmiştir. Böylece, yasa koyucu, yağma suçunun işlenmesi nedeniyle verilen ceza ile hırsızlık ve yaralama suçlarının işlenmesi nedeniyle verilen cezalar arasında bir denge getirmeye çalışmıştır.

Belirtelim ki, yağma suçu bakımından mülga 765 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK arasında bir takım farklılıklar olsa da, esasta bir farklılık bulunmamaktadır. Bu nedenle, eski uygulamalardan da büyük oranda yararlanılması gerekmektedir.²⁴⁰

Her ne kadar aşağıda mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen yağma eylemleri için konu başlıklarında '*cürüm*' ifadesi kullanılmışsa da, metin bölümünde gerek anlatım gerekse güncelliği itibariyle, '*suç*' ifadesi kullanılmıştır.

2.4.2. Basit Yağma Cürmü

Bu suç, mülga 765 sayılı TCK'nın 495/1. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç tipine ilişkin açıklamalar yapılırken tekrardan kaçınmak amacıyla, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde düzenlenen basit yağma suçu ile ortak özelliklerine atıf yapmakla yetinilecekken, farklı özellikleri üzerinde ise durulacaktır.

Yasada her ne kadar '*...beyanı ile tehdit ederek*' denilmişse de, buradan tehdidin sadece söz ile yapılabileceği sonucunun çıkarılmaması gerekir.

---

²³⁸ ARSLAN, Çetin, AZİZGAOĞLU, Bahattin (2004), Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, Ankara, s. 645.

²³⁹ EKER, Hüseyin (2010, Ekim), Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 50, s. 129.

²⁴⁰ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1272.

Beyan ifadesi, sözle sözleşmeyi kapsadığı gibi yazı, resim, işaret veya başka türlü hareketleri de kapsamaktadır.²⁴¹

Mülga 765 sayılı TCK'nın 495/1. maddesinde tehdidin konusu '*şahsen veya malen büyük bir tehlike*'²⁴² olarak düzenlenmiştir. Şahsen büyük bir tehlikeye dair tehdit kavramı; sadece '*hayat, vücut ve cinsel dokunulmazlık*' hukuki değerlerini kapsamamakta '*ahlak, kişi özgürlüğü, şeref ve siyasi itibar*' hukuki değerlerini de kapsamaktadır. Nitekim, Yargıtay, '*Cinsel ilişki durumundaki fotoğraflarını başkalarına gösterme yoluyla şahsen büyük bir zarara uğratacaklarından söz ederek, katılandan para alan sanıkların eylemi TCK'nın 495. maddesi kapsamındadır.*'²⁴³ şeklinde karar vererek bu görüşü kabul ettiğini göstermektedir. Malen büyük bir tehlikeye dair tehdit kavramı ise, sadece malvarlığına ilişkin bütün hakları kapsamamakta, '*ticari itibarın zedelenmesi*' ve '*iflas*' gibi hususları da kapsamaktadır.²⁴⁴

Bu suçta, '*korunan hukuki yarar*' ve '*suçun faili ve mağduru*' konularında 5237 sayılı TCK'da düzenlenen yağma suçuna ilişkin açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²⁴⁵ Ancak, burada '*suçun faili ve mağduru*' konusunda bir hususa değinmemiz gerekmektedir. Yasada açıkça belirtildiği üzere, bu suçun oluşması bakımından cebir veya tehdidin, '*zilyede*' veya '*malı korumak için olay yerinde bulunan üçüncü kişiye*' karşı kullanılması arasında bir fark yoktur. Ancak, aynı maddenin iki fıkrası arasındaki farklılığın nedenini anlayamadığımız bir şekilde, cebir veya tehdidin yönelmesi gereken kişiler olarak, basit yağma suçunun düzenlendiği mülga 765 sayılı TCK'nın 495/1. maddesinde '*zilyet*' ve '*olay yerinde bulunan üçüncü kişi*' gösterilmişken, dolaylı yağma suçunun düzenlendiği mülga 765 sayılı TCK'nın 495/2. maddesinde '*malik*' ve '*olay yerine gelen üçüncü kişi*' gösterilmiştir.

---

²⁴¹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 166.

²⁴² '*Sanığın, mağdurun cep telefonunu isteği dışında alması biçiminde gerçekleşen eylemde; mağdur ve sanığın kolluk anlatımları ile 04.03.2003 tarihli teşhis tutanağında sözü edilen zor, korkutma ve baskıya yola açan söz ve davranışların nelerden ibaret olduğu, buna göre yağma suçunun öğelerinin ne şekilde oluştuğu kararda açıklanıp gösterilmeden, mağdurun hazırlık anlatımındaki 'eğer polise gidersen sana zarar veririm, rahat vermem' sözünün şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşürecek nitelikte tehdit içermediği gözetilmeden ve eylemin hırsızlık suçunu oluşturup oluşturmadığı tartışılmadan yağma suçundan hükümlülüğüne karar verilmesi yasaya aykırıdır.*' Y. 6. CD, 23.06.2004, 5383-8194. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2263).

²⁴³ Y. CGK, 12.05.1986, 145/292, YKD. 986/9, s. 1385. (EREM, F., a.g.e., s. 2404).

²⁴⁴ ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, Özel Hükümler, s. 204. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 169.

²⁴⁵ Bkz. '*korunan hukuki yarar*' ve '*suçun faili ve mağduru*' bölümleri.

O halde, basit yağma suçu bakımından, cebir veya tehdit, malike karşı kullanıldığında basit yağma suçunun oluşmayacağı sorunu gündeme gelmektedir. Ancak, cebir veya tehdidin, olay yerine gelen üçüncü kişiye karşı kullanılması bile suçun oluşumu için yeterli iken, malike karşı kullanılması halinde suçun oluşmayacağını savunmanın mantıki bir dayanağı yoktur. Nitekim, yasa koyucunun maksadı da böyle bir ayırım yapmak olmadığından, hem basit yağma hem de dolaylı yağma suçlarında, cebir veya tehdidin yöneldiği kişiler ister zilyet ister malik olsun, bu suçlar oluşacaktır.²⁴⁶ Bizce, son çare olarak, malikin, olay yerinde bulunan üçüncü kişi kapsamında görülmesi, kıyas yasağı ihlal edilmeksizin uygun bir yorum olarak görülmektedir.

Yine, aynı şekilde, yasa koyucu tarafından birinci fıkra da '*cürüm mahallinde bulunan*' ifadesi kabul edilmişken, ikinci fıkra da '*vaka mahalline gelen*' ifadesi kabul edilmiştir. '*Cürüm mahallinde bulunan*' ve '*vaka mahalline gelen*' ifadeleri arasında bir fark olmadığı kanaatindeyiz. Bunun yerine, birbiriyle bağlantılı ve ortak özellikleri bulunan bu iki fıkra da, cebir veya tehdidin yönelmesi gereken kişiler bakımından ortak ifadeler kullanılsaydı daha doğru olurdu kanaatindeyiz.

Suçun konusu, mülga 765 sayılı TCK'da, '*menkul bir malın*' denilmek suretiyle, açıkça, taşınır mal olarak gösterilmiştir. 5237 sayılı TCK'da ise, daha önce belirtildiği üzere, yasada bu yönde bir açıklık olmadığından, bu husus doktrinde tartışılmıştır.

Bu suçun, '*maddi*' ve '*manevi unsurları*' bakımından önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.²⁴⁷

Basit yağma suçunun hukuka aykırılık unsuru bakımından önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla birlikte, burada sadece farklı yönlerine değineceğiz.²⁴⁸ Mülga 765 sayılı TCK ile yasa koyucu, meşru savunmayı, kişinin nefis ve cinsel dokunulmazlığına yani kişiliğine ilişkin haklara yönelik haksız saldırılar bakımından kabul etmiş, malvarlığına yönelik saldırıları bu hükmün kapsamı dışında bırakmıştır.²⁴⁹ Ancak, mülga 765 sayılı TCK'nın 461. maddesi ile yağma faslında yer alan suçlardan (korkutarak yararlanma hariç) birinin

---

²⁴⁶ KIYAK, F., a.g.e., s. 28.

²⁴⁷ Bkz. '*maddi unsur*' ve '*manevi unsur*' bölümleri.

²⁴⁸ Bkz. '*hukuka aykırılık unsuru*' bölümü.

²⁴⁹ ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, Genel Hükümler I, s. 519. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 208.

faillerine karşı, bir malın savunulmasını, özel bir meşru savunma hali olarak kabul edilmiştir. Buna göre, yağma suçunun faillerine karşı malın savunulması maksadıyla kasten öldürme veya yaralama eylemlerini gerçekleştiren kişiye, örneğin cebir veya tehditle kendisinden para istenilen kişinin bıçak çekip yağma suçunun failini yaralaması olayında olduğu gibi, ceza verilmeyecektir. Korunmak istenen hukuksal değer ile zarar verilen hukuksal değer arasında açık bir orantısızlık varsa, meşru savunmada sınır aşılmış olmaktadır. Bu halde ise, düzenlemeye göre, cezada indirim yapılacaktır.²⁵⁰

Bu düzenleme beraberinde birçok sorunu getirmiştir. Öncelikle, buna göre, yağma eylemine maruz kalan mağdur, faile karşı, kasten öldürme veya yaralama suçunun işlerse bu düzenlemeden faydalanabilecektir. O halde, yağma suçunda, mağdurun, bir fırsatını bulup faili odaya hapsedmesi suretiyle kişiyi hürriyetinden yoksun kılsa, bu eylem, kapsam dışı kalacaktır. Yine, mülga 765 sayılı TCK'nın 495. maddesinde yağma suçunun mağdurunun malik olması bir zorunluluk olarak görülmemesine rağmen, mülga 765 sayılı TCK'nın 461. maddesinde mağdurun malik olması bir zorunluluk olarak görülmüştür. Yasada geçen, '*malını müdafaa etmek*' ifadesinden böyle bir anlam çıkarılmaktadır.²⁵¹

Malvarlığını savunma amacıyla yapılan meşru savunma özel bir hukuka uygunluk nedeni olduğundan, genel meşru savunmanın şartlarının öncelikle gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu şartlardan biri de saldırı ile savunmanın aynı anda olmasıdır. İşte, korkutarak yararlanma suçunda, tehdit ile malın alınması arasında bir zaman aralığı olmasından dolayı bu şart gerçekleşmemektedir. Yine, mağdur bu zaman aralığında polis veya jandarmaya başvurabileceğinden, bir diğer şart olan '*başka türlü savunma imkanının olmaması*' şartı da gerçekleşmemektedir. Bu yüzden, bu suç, mülga 765 sayılı TCK'nın 461. maddesinin kapsamı dışında bırakılmıştır.²⁵²

Mülga 765 sayılı TCK'nın 461. maddesinde kabul edilen bu özel meşru savunma hali ile, yağma suçlarının mağduru bir kez daha korunmuş olmaktadır. Ayrıca, anılan düzenleme, yağma suçunun işlenmesinde caydırıcılık fonksiyonu göstermektedir.

---

²⁵⁰ DEMİRBAŞ, Ceza Hukuku, s. 262. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 208 vd.

²⁵¹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 211.

²⁵² KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 209 vd.

Koca'ya göre, bu hüküm olmasaydı bile, yağma suçunun cebir veya tehditle işlenen bir suç olması ve bu cebir veya tehdidin kişinin nefesine yönelik saldırı oluşturması nedeniyle meşru savunmanın genel hükümlerinden hareketle aynı sonucu varılabilirdi.²⁵³

Bizce, yağma suçunun iki boyutu olmasından hareketle, mülga 765 sayılı TCK bakımından karşı koymanın hangi aşamada gerçekleştiğine göre bir ayırımı gidilmelidir. Buna göre, söz gelimi silahla kendisine ateş edilerek bir malı alınan mağdurun olayında; mağdur, cebir aşamasında failin eylemine engel olursa mülga 765 sayılı TCK'nın 49. maddesinde düzenlenen meşru savunmadan faydalanabilecekken, mağdur, yaralandıktan sonra yani cebir aşaması sona erip failin bir malı alıp gideceği esnada failin eylemine engel olursa, mülga 765 sayılı TCK'nın 49. maddesinde düzenlenen meşru savunmadan faydalanamayacaktır.

5237 sayılı TCK ile, mülga 765 sayılı TCK arasında bahsi geçen istisnalar dışında, mülga 765 sayılı TCK'nın 495/1. maddesinin koşullarının olduğu durumlarda, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinin de koşulları oluşacaktır.

2.4.3. Dolaylı Yağma Cürmü

Mülga 765 sayılı TCK'nın 495/2. maddesinde düzenlenen bu suçun, kendine özgü bir yapısı vardır. Buna göre, rızasız alınmak istenen bir malın, alınışı sırasında veya alınmasından hemen sonra eylemi sonuçlandırmak veya malı kaçırmak ya da kendisini veya şerikini cezadan kurtarmak için, fail tarafından cebir veya tehdit kullanılması halinde '*dolaylı yağma*' suçu oluşur. Bu itibarla, bu suç, başka bir suçun nitelikli veya özel şekli olmayıp yağmavari bağımsız bir suçtur.²⁵⁴

Dolaylı yağma suçu, kural olarak bir malın alınması sırasında hırsızlık eylemini devam ettirmek veya tamamlamak için cebir veya tehdide başvurulması sonucu olduğundan, bu suçun hukuki niteliği tartışmalıdır. Buna göre, bazı yazarlar, bu nedenle, bu eylemin, nitelikli hırsızlık suçu olarak düzenlenmesi gerektiğini belirtirken, bazı yazarlar ise niteliği gereği bu eylemin

---

²⁵³ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 209.

²⁵⁴ WALTER, s. 25. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 251.

yağma suçu gibi düzenlemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Karşılaştırmalı hukukta, bu eylemi, nitelikli hırsızlık olarak düzenleyen yasalar olduğu gibi, yağma suçu gibi kabul eden ve cezalandıran yasalar da vardır.²⁵⁵ Bu eylemin içerdiği haksızlık ve kusur isnadı itibariyle, yağma suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Nitekim, bu görüş, mülga 765 sayılı TCK'da bu suçun, ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmesiyle açıkça kabul edilmişken, 5237 sayılı TCK'da ise, örtülü olarak kabul edilmiştir.

Bu suçta, hırsızlık suçu işlenirken, fail, tarafından cebir veya tehdit kullanılması sonucu hırsızlık suçunun dolaylı yağma suçuna dönüşmesi söz konusudur. Böylece, cebirsiz ve tehditsiz başlayan hırsızlık suçu, failin eylemi sonucu nitelik değiştirip ağırlaşarak, cebirli veya tehditli hırsızlık, yani dolaylı yağma suçunun oluşmasına neden olmaktadır.²⁵⁶ O halde, hırsızlık suçu dışında başka bir suçun dolaylı yağma suçuna dönüşmesi mümkün olmayıp, failinin kastında ve hareketinde meydana gelen değişiklik sonucu hırsızlık suçunun yağma suçuna dönüşmesi söz konusu olmaktadır.²⁵⁷

Dolaylı yağma suçu; başlangıçta failde hırsızlık kastı mevcutken, failin mal üzerinde zilyedin tasarruf yetkisinin ortadan kalktığı ana kadar, (suçun tamamlanma aşamasına kadar) cebir veya tehdit kullanması halinde oluşabilecektir.²⁵⁸ Hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra cebir veya tehdit kullanılması halinde, bu suç yağma suçuna dönüşmeyecek ve gerçek içtima kuralları gereğince hırsızlık ve cebir veya tehdit suçları oluşacaktır. Başka bir deyimle, hırsızlık suçunun, teşebbüs aşamasında cebir veya tehdit kullanılması halinde, bu suç yağma suçuna dönüşecekken, tamamlanma aşamasında veya sonrasında cebir veya tehdit kullanılması halinde, bu suç dolaylı yağma suçuna

---

²⁵⁵ ÖNDER, A., a.g.e., s. 350.

²⁵⁶ EREM, F., a.g.e., s. 2406.

²⁵⁷ ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 807.

²⁵⁸ ŞAHİN, Özgenç (2007), Türk Ceza Hukuku Mevzuatı, s. 275. Aktaran: BİNİCİ, M., a.g.e., s. 44. Ayrıca, 5237 sayılı TCK'nın 148. maddesinin gerekçesinde de bu husus vurgulanmıştır. 'Yakınan Cemal yönetimindeki araçla ilerlerken, trafik sıkışıklığı nedeniyle durduğu, çalan cep telefonunu yanıtlaması amacıyla yanında oturan kızına uzattığı, sanığın açık olan camdan uzanıp telefonu aldığı ve kaçmaya başladığı, bunu gören ve arkada oturan diğer yakınan Özgür'ün sanığı 300 metre kadar izlediği, peşini bırakmayacağını anlayan sanığın bıçak çekerek saldırdığı, yakınanın geri çekilmesi üzerine kaçarak uzaklaştığı olayda, sanığın hırsızlık suçu kalkışma aşamasındayken, suçu tamamlamak ve malı kaçırmak için tehditte bulunması nedeniyle eylem yağma suçunu oluşturduğundan tebliğnamedeki bozma düşüncesi benimsenmemiştir.' Y. 6. CD, 21.09.2010, 2006/22669, 2010/14116. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 277). 66

dönüşmeyecektir.²⁵⁹ O halde, dolaylı yağma suçunun kapsamının belirlenebilmesi için, öncelikle hırsızlık suçunun *'teşebbüs'* ve *'tamamlanma'* anlarının tespiti gerekmektedir.

Suç, kural olarak, *'suç yolu'* denilen bir süreç içerisinde işlenmektedir. Buna göre; suç yolu (iter criminis); *'düşünce'*, *'icra'*, *'tamamlanma'* ve *'son bulma'* aşamalarından oluşmaktadır.²⁶⁰ Bir suçun tamamlanmış sayılabilmesi için, yasal tipin gerektirdiği bütün unsurların suçun varlığı için yeterli olduğu kadarıyla gerçekleşmiş olması gerekmektedir.²⁶¹ O halde, hırsızlık suçu bakımından, fail tarafından kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malın bulunduğu yerden alındığı anda, suç tamamlanmış olacaktır. Bu durumda, taşınır bir malın ne zaman alınmış sayılacağına tespiti büyük önem arz etmektedir. Çünkü, meydana gelen bir hırsızlık olayında, taşınır bir malın, henüz alınmadığı kabul ediliyorsa *'hırsızlığa teşebbüs'* hükümlerinin uygulanması gerekirken, aksine alındığı kabul ediliyorsa *'tamamlanmış hırsızlık'* hükümlerinin uygulanması gerekecektir.

Doktrindeki çoğunluk görüşü ve Yargıtay uygulamalarına göre, hırsızlık suçunda, failin suça konu malı kendi egemenlik alanına geçirdiği anda, söz konusu mal, alınmış olmaktadır. Bu nedenle, *'alma'* unsuru bakımından, günlük hayatta kabul gördüğü üzere bir malın fiziken ele alınmasının değil, hukuken o malın failin egemenlik alanına geçirilmesinin anlaşılmasının gerektiği kanaatindeyiz. Bir malın, ne zaman, failin *'egemenlik alanına'* geçtiği ise, somut olayın özelliklerine göre belirlenecektir. Buna göre, failin, çalmış olduğu elbiselerle dışarıya çıkmak isterken kapıda görevliler tarafından yakalanması halinde, çalınan elbiseler henüz failin egemenlik alanına geçmemiş olduğundan hırsızlık suçuna teşebbüs söz konusu olmaktadır.²⁶² Buna karşılık, kişilerin üzerinde yapılan hırsızlıklarda ise, mal alınmakla suç tamamlanır. Ancak, her

---

²⁵⁹ *'Sanığın eylemleri, mağdurun dükkanından aldığı malları götürüleceği sırada olay yerine gelen kolluk güçlerine karşı silahla direnme olduğuna göre, olayda hırsızlık suçunu işleyen sanık, kendisini kurtarmak amacıyla zor kullandığı için eylemi artık hırsızlık ve görevli memura mukavemet değil 6123 sayılı kanun ile değişik 495. maddenin ikinci fıkrası gereğince yağma suçuna teşebbüştür.'* Y. 6. CD. T: 25.10.1988, E: 1988/8078, K: 1988/11387. (YKD, Mayıs 1989, sayı 5, c. 15, s. 742). Aktaran: DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 434.

²⁶⁰ MANTOVANI, s. 444. Aktaran: AYDIN, Devrim (2006), Suça Teşebbüs, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1, s. 86.

²⁶¹ TOROSLU, s. 248. Aktaran: AYDIN, D., a.g.m., s. 86.

²⁶² BİNİCİ, M., a.g.e., s. 105 vd.

halükarda, failin, kesintisiz takip sonucu bir malı aldıktan hemen sonra yakalanması halinde ise, suç tamamlanmayıp teşebbüs aşamasındadır.

Sadece, teşebbüs aşamasındaki hırsızlığın, yağmaya dönüşebilmesi mümkün olduğundan, failin hiçbir şey alamaması şeklinde oluşan teşebbüs halindeki hırsızlık da, yağmaya dönüşebilecektir. Başka bir deyimle, hırsızlığa teşebbüs, failin suça konu malları günlük hayatta kullanılan anlamıyla almaya başladığı, ancak hukuken egemenlik alanına geçirmeden yakalandığı hallerde söz konusu olduğu kadar, failin icra hareketlerine başladığı ancak hiçbir mal alamadığı hallerde de, söz konusudur.²⁶³

Yine, mülga 765 sayılı TCK'nın 495/2. maddesinde 'esnasında' ibaresi kullanıldığından, devam eden bir hırsızlıkta henüz bir mal alınmadığında dahi cebir veya tehdit kullanılması sonucu hırsızlık suçunun yağma suçuna dönüşmesi mümkün hale gelmektedir. O halde, dolaylı yağma suçunun oluşabilmesi için failin, günlük hayatta kullanılan anlamıyla bir malı alması ve bu malı vermemek için cebir veya tehdit kullanması zorunlu değildir.²⁶⁴ Bu itibarla, hırsızlık suçunun aşamalarından hareketle üç örnek olayla konunun anlatımına devam edelim.

Birinci olayda, hırsızlık amacıyla bir eve giren failin, tam evde bulunan bir saati almak için elini uzatırken, o sırada evde bulunan mağdurun müdahale etmesi üzerine mağdura karşı cebir veya tehdit kullanması halinde, dolaylı yağma suçu oluşmuştur. Yine, failin, girdiği ev, boş bile olsaydı, sonuç değişmeyecekti. Çünkü, bu durumda, işlenemez suç söz konusu değildir ve objektif olarak hırsızlığa teşebbüs vardır. Görüldüğü üzere, bu olayda, fail, hiç bir mal alamamış, ancak icra hareketlerine başlanılan ve engel nedenlerden dolayı malın alınamaması nedeniyle teşebbüs aşamasında kalan hırsızlık eylemi, cebir veya tehdit kullanılması sonucu dolaylı yağma suçuna dönüşmüştür. Aslında, bu olay, dolaylı yağma suçunun istisnai görünümüdür.

İkinci olayda, hırsızlık amacıyla bir eve giren failin, evde bulunan bir saati cebine koyduktan sonra, tam kapıdan çıkarken mağdur ile karşılaşması üzerine malı iade etmemek için cebir veya tehdit kullanılması halinde de, dolaylı

---

²⁶³ 'Sanık girdiği evde bir şey alamadan kaçarken kendisini yakalamak isteyen müştekiye direnmesi ve bıçak çekmesi, hırsızlığı yağmaya dönüştürmüştür. Ancak, bir mal alınmadığı için eylem eksik teşebbüstür.' Y. CGK, 24.10.1988, 6-305/389. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 354).

²⁶⁴ Aksi yönde görüş için bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 267.

yağma suçu oluşmuştur. Görüldüğü üzere, bu olayda, fail, suça konu malı egemenlik alanına çıkarmadığından, yani hukuki anlamda alamadığından dolayı teşebbüs aşamasındaki hırsızlık, failin cebir veya tehdit kullanmasıyla yağma suçuna dönüşmüştür. Aslında, bu olay, dolaylı yağma suçunun klasik görünümüdür. Nitekim, bu suç, genelde, bu şekilde gerçekleşmektedir.

Üçüncü olayda ise, hırsızlık amacıyla bir eve giren failin, evde bulunan bir saati cebine koyup evden çıktıktan sonra, biraz ileride mağdurla karşılaşması sonucu ve mağdurun şüphelenmesi üzerine bu kişiye karşı cebir veya tehdit kullanması halinde, artık dolaylı yağma suçundan söz edilemeyecektir. Görüldüğü üzere, bu olayda, fail, suça konu malı egemenlik alanına geçirmiş, yani almıştır. O halde, artık tamamlanmış bir hırsızlık vardır. Sadece teşebbüs aşamasındaki hırsızlığın yağmaya dönüşmesi mümkün olabildiğinden, bu olayda, gerçek içtima kuralları uygulanacak ve böylece fail, hırsızlık ve cebir veya tehdit suçlarından cezalandırılacaktır.

Bir suç tamamlandıktan sonra yapılan eylemler nedeniyle artık yeni bir suç söz konusu olur. Bu bağlamda, artık hırsızlık suçunun tamamlanmasından sonra gerçekleştirilen eylemler nedeniyle, bu suçun yağmaya dönüşmesi mümkün olmamaktadır.²⁶⁵ O halde, bu durumda, bir malın egemenlik alanına geçirilmesinden sonra, cebir veya tehdide başvurulması halinde yağma suçu oluşmayacak, yerine göre, tehdit, cebir, yaralama veya adam öldürmeye teşebbüs suçları oluşacaktır.²⁶⁶

Dolaylı yağma suçu, 5237 sayılı TCK'da ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmemiştir. Ancak, bu durum, bu nitelikteki eylemlerin 5237 sayılı TCK'da bir karşılığının bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Aslında, genel olarak bu suç, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunun unsurlarıyla örtüşmektedir.

---

²⁶⁵ Failin, bir dükkandan çalıp arabanın bagajına koyduğu mallarla ilerlerken, bir süre sonra hırsızlığın gerçekleştiği yerin çok uzağında, kırmızı ışıkta geçmesi nedeniyle, kendisini durduran polise ateş etmesi olayında, hırsızlık suçu tamamlandığından yağma suçu oluşmayacaktır. Bkz. HOHMANN, SANDER, § 7, kn. 12-13. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 261.

²⁶⁶ 'Sanığın, aynı minibüs içinde seyahat eden yakınının cüzdanını yankesicilik suretiyle çalarak ayrılmasından sonra, yakınının 100 metre ileride araçtan indiği sırada cüzdanının çalındığını anlaması üzerine, zanlıyı çevrede arayarak bulup yakalamak istediği aşamada bıçak çekmesi biçiminde oluşan eyleminde, hırsızlık ve aktif direnme arasındaki zaman farklılığı nedeniyle, nedensellik bağının kesildiğinin anlaşılması karşısında, yağma suçunun öğeleriyle oluşmayacağı gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.' Y. 6. CD, 06.07.2004, 5617-8869. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2268).

Bu nedenle niteliğine uygun düştüğü ölçüde, mülga 765 sayılı TCK döneminde dolaylı yağma suçunun kapsamına giren eylemler, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesi kapsamında değerlendirilecektir. Nitekim, madde gerekçesinde de hırsızlık suçunun tamamlanma anına kadar cebir veya tehdide başvurulduğunda, yağma suçunun söz konusu olacağı belirtilmiştir. Uygun düşmediği takdirde ise, gerçek içtima kuralları söz konusu olacaktır.

Bu itibarla, 5237 sayılı TCK bakımından, cebir veya tehdit sadece malın elde edilmesine yönelik olabildiğinden, başka nedenlerle örneğin kaçabilmek için cebir veya tehdide başvurulduğunda, yağma suçu oluşmayacaktır.²⁶⁷ O halde, fail, bir mal almamış veya almakla birlikte bu malı terk etmişse, bu aşamadan sonra, gösterdiği cebir veya tehdidin artık bir malın alınmasına yönelik olduğundan söz edilemeyeceğinden yağma suçu oluşmayacak, gerçek içtima kuralları uygulanacaktır. Nitekim, 'malın alınması'

---

²⁶⁷ '11.06.2003 günü 13.30 sıralarında lise binasının yan tarafında oturmakta olan yakınan ve tanıkların yanına giden sanık Arif'in arkadaşlarıyla görüşeceğini belirterek aldığı cep telefonunu, hırsızlık suçundan ceza alıp hükmü temyiz etmeyen diğer sanık Musa'ya verdiği, bu kişinin telefonla konuşarak uzaklaşması üzerine, onun arkasından gitmek isteyen mağdur ve tanıklara, sanığın, gitmemelerini, kendisinin ona kefil olduğunu söylediği, bir süre bekledikten sonra birlikte okulun arkasını sanık Musa'ya bakmak için dolaştıkları, ayrılıp gitmek isteyen sanık Arif'i bırakmayıp polise telefon etmeleri üzerine, sanığın bıçak çekerek kaçmaya çalıştığı ve yakalandığı olayda, kollukta mağdur ve tanıkların bildirdikleri suç saati ile 11.06.2003 tarihli tutanakta, hırsızlık olayının 15.30 sularında anons edildiğinin belirtilmesi karşısında, telefonun alınmasından bıçak çekme eylemine kadar uzun sayılabilecek bir süre geçtiği anlaşıldığından, hırsızlık ve bıçakla tehdit suçlarının oluştuğu gözetilmeden, yazılı biçimde yağma suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir.' Y. 6. CD, 28.10.2004, 6453-11959. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2268). Bu olayda, sanık, bir malın alınması amacıyla olmayıp, kaçmak amacıyla cebir kullandığından 5237 sayılı TCK bakımından, hırsızlık suçunun tamamlanması ile cebir kullanılması arasında ne kadar sürenin geçtiğinin bir önemi bulunmaksızın, meydana gelen suçlar, hırsızlık ve tehdittir. Yine, 'Sanığın suça konu hayvanı, aynı suç işleme kararı ile ikinci kez girdiği ahurdan çalamadan kendisini yakalamak isteyen tanıklara kaçabilmek için bıçakla saldırmasını ve tanıklardan T.A'yı yaralayıp M.A'yı tehdit etmesini', Yargıtay, 5237 sayılı TCK'da dolaylı yağmanın düzenlenmemiş olması nedeniyle, hırsızlık, yaralama ve tehdit olarak değerlendirmiştir. Y. 6. CD, 08.10.2007, 2006/4839, 2007/10135. (ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A., a.g.e., s. 809). Mülga 765 sayılı TCK bakımından, failin kendisini cezadan kurtarmak için cebir veya tehdit kullanması halinde, dolaylı yağma suçu oluşurken, 5237 sayılı TCK bakımından ise, cebir veya tehdit bir malın alınmasına yönelik olmadığından yağma suçu oluşmamaktadır. Yine, 'Sanığın olay tarihinde 19.00 sıralarında otobüs durağında bekleyen mağdurun pantolonunun cebindeki cep telefonunu çekip alarak kaçmaya başladığı; mağdurun ısrarlı takibi üzerine, sanığın takipten kurtulmak amacıyla telefonu rastgele atıp kaçmaya devam ettiği, mağdurun sanığın peşini bırakmayıp yakalaması üzerine bu kez sanığın ise; kurtulmak amacıyla yanındaki bıçağı çıkartıp mağduru tehdit edip kovaladığı, ancak çevreden yetişen yurttaşların yardımıyla yakalanıp görevlilere teslim edildiğinin anlaşılması karşısında; 5237 sayılı yasanın mülga 765 sayılı TCK'nın 495/2. maddesinde tanımlamasını bulan dolaylı yağma suçuna yer vermemiş olması da gözetilerek, hırsızlık suçunun kalkışma eyleminin kesintiye uğraması sonrasında gelişen olayın silahlı tehdit suçunun oluşturduğu gözetilmeden eylemin bir bütün halinde yağma suçunu oluşturduğu gerekçesiyle yazılı şekilde uygulama yapılması'. Y. 6. CD, 05/10/2006, 4647/9392. (Meran, Yeni Türk Ceza Kanunu, s. 749). Aktaran: MERAN, N., a.g.e., s. 113.

dışındaki bir amaçla gerçekleştirilen cebir veya tehdidin dolaylı yağma suçunun oluşturacağı kabulü, bu suçun yapısıyla bağdaşmadığından bu düzenlemeyi yerinde bulmaktayız. Ancak, failin hem kaçabilmek hem de bir malı almak amacıyla eylemini gerçekleştirmesi halinde, yağma suçu oluşacaktır.²⁶⁸

Diğer bir farklılık, mülga 765 sayılı TCK'nın 495/2. maddesine göre, olay yerine gelen kişilere karşı cebir veya tehdit kullanılması halinde bu suç oluşurken, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesine göre ise, üçüncü kişilere karşı cebir veya tehdit kullanılması halinde, daha önce bahsi geçtiği üzere bu suçun oluşma koşulları çok sınırlıdır.²⁶⁹

Son bir farklılık ise, yine daha önce bahsi geçtiği üzere tehdidin yöneldiği değerler bakımındadır.²⁷⁰ O halde, 5237 sayılı TCK'da 'yağmaya dönüşen hırsızlık suçuna' ayrıca yer verilmemek suretiyle eylemin haksızlık içeriğinin karşılanmadığı yönünde görüşe katılmıyoruz.²⁷¹

2.4.4. Senedin Yağması Cürmü

Mülga 765 sayılı TCK'da ve 5237 sayılı TCK'da düzenlenen senedin yağması suçları arasında esaslı bir fark bulunmamaktadır.²⁷² Burada yalnızca bu iki suç arasındaki farklı yönler ve mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen 'basit yağma' ile mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen 'senedin yağması' suçları arasındaki ilişkiye değineceğiz.

---

²⁶⁸ Mağdurun aşamalarda anlatımında, sanığı otomobilinin içinde torpido gözünü karıştırırken gördüğünde kendine ve çok kısa bir süre sonra yanına gelen tanılar S. ve Ü.'ye yakalanmamak için direndiğini ve bıçak çekip 'bana dokunmayın, beni bırakın gideyim' dediğini ve sanığın kendileri tarafından çağrılan kolluk görevlilerine teslim edildiğini, otomobilinin vites kolunun yanına önceden bırakmış olduğu 1 TL kadar madeni paranın yerinde olmadığını tesbit ettiğini belirttiği; kolluk görevlileri tarafından olaydan hemen sonra düzenlene 30.12.2004 tarihli olay tutanağının içerisinde ise; sanığın üzerinde kendine ait belgelerle birlikte 95 kr madeni paranın ele geçirildiğinin açıklanmış olması ve sanığın aşamalarda, otomobilin içerisine uyumak için girdiğini, bir şey çalmadığını ve çalmaya kalkmadığını savunması karşısında; ele geçirilen bu paranın mağdura ait otomobilden alınan para olduğu kabul edildiği takdirde, sanığın hem kaçabilmek hem de üzerine aldığı parayı götürebilmek amacıyla bıçak çektiğinin kabulü halinde, eylemin tamamlanmış yağma suçunu; bozuk paranın mağdura ait olmadığı kabul edildiği takdirde; 5237 sayılı TCK'da dolaylı yağma suçuna yer verilmediği için eyleminin hırsızlığa kalkışma ve tehdit suçlarını oluşturacağı gözetilmeden, eksik inceleme ile yazılı biçimde hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 12.07.2010, 2007/711987, 2010/13252. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 280).

²⁶⁹ Bkz. 'suçun faili ve mağduru' bölümü.

²⁷⁰ Bkz. 'basit yağma cürmü' bölümü.

²⁷¹ Bu yönde görüş için bkz. ÖZTÜRK, B., ERDEM, M., R., a.g.e., s. 431.

²⁷² BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 273.

Bu suç, mülga 765 sayılı TCK'nın 496. maddesinde tek fıkra halinde ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. 5237 sayılı TCK'da ise, basit yağma suçuyla aynı maddede, ancak ayrı bir fıkrada düzenlenmiştir. Bu yönüyle, 5237 sayılı TCK'da, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen senedin yağması suçunun aksine suçun yaptırımını ayrıca düzenlenmemiş, basit yağma suçuna atıf yapılmıştır. Gerçi, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen senedin yağması suçunun yaptırımını ayrıca düzenlenmiş olmasına rağmen, bu yaptırımın mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçuyla bir farklılığı bulunmamaktadır.

Bu suçun konusu, mülga 765 sayılı TCK'da, '*hukukça hükmü haiz bir senet*' olarak gösterilmiştir. Senedin, hukuki bir iddiaya dayanak olması veya davalıya karşı geçerli bir delil olarak kullanılması halinde, '*hukukça hükmü haiz bir senet*' niteliğini taşıdığını söyleyebiliriz. Nitekim, Yargıtay, bu görüşü kabul etmiştir.²⁷³ 5237 sayılı TCK'da ise, suçun konusu, '*borç altına sokabilecek bir senet*' olarak gösterilmiştir. Bu iki ifade arasında bir anlam farkı bulunmamaktadır.²⁷⁴ Suça konu senedin, mağdurun malvarlığında bir eksiklik meydana getirecek, dolayısıyla faile maddi bir fayda sağlayabilecek nitelikte olması gerekmektedir.²⁷⁵ Dönmezer'e göre, maddi veya mali bir zarar meydana getirecek nitelikte bulunmaması nedeniyle, sadece açığa imza attırma eyleminde bu suç oluşmaz.²⁷⁶ Her ne kadar, boş kağıda imzanın atıldığı anda senedin fiilen hukuki sonucu yoksa da, sadece imzanın atılması ile hukuki bir yükümlük altına girildiğinden, senedin yağması suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.²⁷⁷ 5237 sayılı TCK'da ise, yasada açıkça '*ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya mecbur etme*' ifadesine yer verilmek suretiyle, bu konu açıklığa kavuşturulmuştur.

Bu suçun maddi unsuru, '*mağduru hukukça hükmü haiz bir senet vermeye*',²⁷⁸ '*imza etmeye*' veya '*koparıp mahvetmeye*'²⁷⁹ mecbur bırakmak,

---

²⁷³ Y. CGK, 21.10.1968, 9/324. (SAVAŞ, Vural, MOLLAMAHMUTOĞLU, Sadık (1995), Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu, C: IV, Ankara, s. 2900 vd.). Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 118.

²⁷⁴ TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 567.

²⁷⁵ KIYAK, F., a.g.e., s. 33.

²⁷⁶ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 438.

²⁷⁷ EREM, F., TOROSLU, N., a.g.e., s. 600 vd.

²⁷⁸ Senedin fail tarafından cebir veya tehdit ile alınması da, bu kapsamdadır.

²⁷⁹ Senedin fail tarafından cebir veya tehdit ile koparıp mahvedilmesi de, bu kapsamdadır.

eylemleridir. Tehdidin yöneldiği değerler ise mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçu ile paraleldir.

Görüldüğü üzere, bahsi geçen farklılıklar dışında, mülga 765 sayılı TCK dönemindeki senedin yağması eylemi, 5237 sayılı TCK döneminde de, aynı suç oluşturmuştur.

2.4.5. Korkutarak Yararlanma Cürmü

Mülga 765 sayılı TCK'nın 498.maddesinde düzenlenen bu suç, aslında mülga 765 sayılı TCK'nın 495. (basit yağma) ve 496. (senedin yağması) maddelerinde düzenlenen suçların özel bir türüdür. Ancak, doktrinde ve Yargıtay kararlarında, bu suçta kullanılan vasıta ve yararın elde edilmesi şekli yönünden, bahsi geçen suçlardan ayrıldığı kabul edilmiştir.²⁸⁰

Mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen '*basit yağma*' ve '*senedin yağması*' suçlarında, araç hareketler cebir veya tehdit iken, '*korkutarak yararlanma*' suçunda araç hareket sadece tehdittir. Aslında '*korkutarak yararlanma*' suçunun düzenlendiği maddede, '*basit yağma*' ve '*senedin yağması*' suçlarının düzenlendiği maddelerin aksine, açıkça, '*tehdit*' ifadesi kullanılmamıştır. Ancak, bu suçun düzenlendiği maddede geçen '*korkutmak*' ifadesi tehdiye karşılık gelmektedir.²⁸¹

Diğer bir farklılık ise, korkutarak yararlanma suçunda, fail, suç konu malı doğrudan doğruya almamakta, bizzat mağdura göndertmektedir. Oysa, basit yağma suçunda, suç konu malı bizzat fail alabileceği gibi, mağdur da vermek zorunda kalabilecektir. Yine, korkutarak yararlanma suçunda tehdit ile malın alınması arasında az çok bir zaman aralığı varken, basit yağma suçunda cebir veya tehdit ile malın alınması aynı anda gerçekleşmektedir.²⁸² Bunların dışında, Yargıtay kararlarında, bu suçlar arasındaki başka farklı yönlere de değinilmiş olup, bu konu aşağıda incelenecektir.

Bu suçta, tehdidin yönelmesi gereken değerler '*hayat, ırz veya mal hakkında büyük bir zarar*' olarak gösterildiğinden, '*vücut dokunulmazlığı, şeref, kişi özgürlüğü ve özel yaşam*' değerlerine yönelik bir tehdit var ise, korkutarak yararlanma suçu oluşmayacaktır. İtalyan Ceza Yasası'nda ise, tehdidin

---

²⁸⁰ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 298.

²⁸¹ ÖNDER, A., a.g.e., s. 357.

²⁸² DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 443.

yönelmesi gereken değerler, *'hayat, şeref veya mal hakkında büyük bir zarar'* olarak gösterilmiştir.²⁸³ Aslında, bu suçta, tehdidin yönelmesi gereken değerler hakkında, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçunda olduğu gibi *'şahsen veya malen büyük bir tehlike'* denilmekle yetinilmemiş, tehdidin yönelmesi gereken değerler açık ve net olarak belirtilmiştir.²⁸⁴ Bu yönüyle, korkutarak yararlanma suçu, 5237 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçuna benzemektedir. Ancak, bu suçun düzenlendiği mülga 765 sayılı TCK'nın 498. maddesinde, *'malvarlığı değerinden'* daha önemli olmasına rağmen *'vücut dokunulmazlığı'* değerinin sayılmamış olması münasebetiyle, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesi ile olan bu benzerlik ortadan kalmaktadır.

Yasada geçen *'her ne surette olursa olsun'* ifadesi ile tehdidin her şekilde gerçekleşebileceği belirtilmiştir. Bu nedenle tehdit; yazı, söz, bazı işaretler veya bir aracı vasıtasıyla yapılabilecektir.²⁸⁵ O halde, bu suçta tehdidin yöneldiği değerler bakımından bir sınırlama varken, tehdidin gerçekleştirilme şekli bakımından bir sınırlama yoktur. Ancak, Şafak'a göre, failin, tehdit eylemini bizzat mağdurun yüzüne karşı gerçekleştirmesi veya suça konu malı göndermesi konusunda gün ve yer tayin etmemesi hallerinde korkutarak yararlanma suçu oluşmayacaktır.²⁸⁶

Yargıtay tarafından da, *'TCK'nın 498. maddesindeki suç ile 495. maddesinde düzenlenen suç arasındaki en belirgin ayırım, tehdidin yüz yüze veya gıyapta yapılması hususudur.'*²⁸⁷ ve *'Saniğin mağdurun iş yerine gelip tehdit eden sözler sarfi ile paranın gönderilmesi için gün ve yer tayin etmemiş olması nedeniyle eylemi TCK'nın 495. maddesine uygun düşmektedir.'*²⁸⁸ şeklinde kararlar verilmiştir.

Failin, mağdurun yüzüne karşı, banka hesabına istediği miktardaki paranın yatırılmaması halinde kendisini öldüreceğini söyleyip oradan ayrılması ve mağdurun istenen miktardaki parayı yatırması olayında korkutarak

---

²⁸³ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 443.

²⁸⁴ Korkutarak yararlanma suçunda, tehdidin yöneldiği değerler, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçunda tehdidin yöneldiği değerlere göre, kapsamı itibariyle daha dardır. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 302.

²⁸⁵ EREM, F., a.g.e., s. 2414.

²⁸⁶ ŞAFAK, E., a.g.e., s. 150.

²⁸⁷ Y. CGK, 07.02.1994, 6-4/31. (YKD, C. 20, Temmuz 1994, S: 7, s. 1143 vd.). Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 295.

²⁸⁸ Y. 6. CD, 28.12.1976, E. 1976/7667, K. 1976/7505. (RKD, Yıl 1979, sy. 1, s. 137). Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 294.

yararlanma suçu oluşmuştur. Bu nedenle, korkutarak yararlanma suçunda, yasal bir dayanağı olmayan ‘*tehdidin yüz yüze yapılmaması*’ ve ‘*gün ve yer tayin etme*’ şartlarının aranmaması gerektiği kanaatindeyiz.²⁸⁹

Mülga 765 sayılı TCK’da düzenlenen basit yağma suçunun oluşabilmesi için tehdit ile malın alınmasının aynı anda gerçekleşmesi gerektiğinden, yukarıdaki olayda bu suçun oluştuğunun kabulü mümkün gözükmemektedir. Başka bir deyimle, olaydaki gibi tehdidin halihazır bir tehlike oluşturmaması halinde, bu suçtan söz edilemez.

Korkutarak yararlanma suçundaki tehdit, mağdur üzerinde daha fazla tesir edecek ve devamlı bir korkuya neden olacaktır.²⁹⁰ Bu nedenle bu suçun cezasının alt sınırı, ‘*basit yağma*’ ve ‘*senedin yağması*’ suçlarının cezasının alt sınırından daha yukarıdan başlamaktadır.²⁹¹

Üzerinde durulması gereken bir konu ise, bu suç mülga 765 sayılı TCK’da düzenlenmemiş olsaydı bile, bu suç kapsamındaki eylemlerin, mülga 765 sayılı TCK’da düzenlenen ‘*basit yağma*’ ve ‘*senedin yağması*’ suçlarını oluşturup oluşturmayacağıdır.²⁹² Bu durumda, bu nitelikteki eylemlerin, ‘*basit yağma*’ ve ‘*senedin yağması*’ suçlarının oluşma koşullarını taşıdığı kanaatindeyiz. Nitekim, yasa koyucunun iradesi dikkate alındığında, bu nitelikteki eylemlerin yağma suçları faslında düzenlendiği, ancak eylemin işleniş şekli itibariyle daha ağır cezalandırılması amacıyla ayrı bir suç tipi olarak yer aldığı görülmektedir.

Bu suç, bahsi geçen değerlere yönelik tehdit suretiyle işlenebileceği gibi, hükümet tarafından verilmiş bir emir gibi göstermek suretiyle de, işlenebilecektir. Gerçekte olmayan bir emrin var imiş gibi gösterilmesi eylemi sonucu mağdurun korkmuş olması şart olmayıp, bunun sonucu olarak bir malın elde edilmesi yeterlidir.²⁹³ Aslında, burada, bir hükümet emrinin olduğundan bahisle, bu emre uyulmaması halinde kişide itaatsizlik etmiş olacağı bilinci oluşacağı itibariyle, mağdur üzerinde manevi bir zorlama vardır. ‘*Hükümet*’

---

²⁸⁹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 296.

²⁹⁰ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 299.

²⁹¹ ‘*Basit yağma*’ ve ‘*senedin yağması*’ suçlarının cezası, 10 yıldan 20 yıla kadar ağır hapis cezası iken, ‘*korkutarak yararlanma*’ suçunun cezası, 15 yıldan 20 yıla kadar ağır hapis cezasıdır.

²⁹² Bakıcı’ya göre, bu halde ‘*basit yağma*’ ve ‘*senedin yağması*’ suçları oluşacaktır. Bkz. BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 299.

²⁹³ KIYAK, F., a.g.e., s. 36.

ifadesinin kapsamına sadece *'bakanlar kurulu'* değil, *'tüm resmi makamlar'* dahildir.²⁹⁴

Burada, *'krallıkla yönetilen bir devletin emirlerine uyulmamasından doğan korku'* ile *'hayat, ırz veya mal hakkında büyük bir zarar verileceği korkusu'* eşit seviyede görülmüştür. Artık, günümüzde, demokratik bir hukuk devletinde bu anlayışın sürdürülmesi mümkün değildir. Bu itibarla, bu düzenlemenin 5237 sayılı TCK'da yer almaması uygun olmuştur. Nitekim, 1930 tarihli İtalyan Ceza Yasası'nda da, bu ifadeye yer verilmemiştir.²⁹⁵

5237 sayılı TCK bakımından, bu suç kapsamındaki eylemlerin, *'basit yağma'* ve *'senedin yağması'* suçlarını oluşturup oluşturmayacağı konusu doktrinde tartışılmıştır. Bakıcı'ya göre, bu sorunun cevabı bir ayırma gidilerek cevaplanmalıdır. Buna göre, tehdidin yöneldiği değerlerin, 5237 sayılı TCK'da da kabul edildiği gibi *'hayat, ırz veya mal hakkında büyük bir zarar'* olması halinde, 5237 sayılı TCK'da düzenlenen *'basit yağma'* suçu oluşacaktır. Ancak, korkutarak yararlanma eylemi hükümet tarafından verilmiş bir emir gibi göstermek suretiyle gerçekleştirilmişse, 5237 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma suçu değil, diğer koşulları da gerçekleşmişse *'dolandırıcılık'* suçu oluşacaktır.²⁹⁶

Yağma eylemlerinde, malın alınması ile tehdidin aynı anda gerçekleşmesinin gerektiği görüşünün yasal bir dayanağının olmadığı kanaatindeyiz. Bu nedenle, malın alınması ile tehdit aynı anda olabileceği gibi, aralarında bir zaman dilimi de olabilecektir. Yine, tehdit eylemi, niteliği gereği geleceğe yönelik etki gösterdiğinden, mağdura failin isteğini yerine getirmesi için bir mühlet verilmesi makul gözükmektedir. Korkutarak yararlanma suçunun, 5237 sayılı TCK'da düzenlenmemiş olmasından hareketle bu nitelikteki eylemlerin yağma suçunu oluşturmayacağı görüşüne katılmamaktayız.²⁹⁷ Aksine,

---

²⁹⁴ SOYASLAN, Özel Hükümler, s. 234. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 306.

²⁹⁵ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 305.

²⁹⁶ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 299 vd.

²⁹⁷ *'Yakınan Turgay Kara'nın evinden ayrılan eşi Selma Kara ile bir süre birlikte yaşayan sanık Yener Bacak'ın yakınanın eşini aradığını öğrenmesi üzerine kendisini 'Kadir' olarak tanıtip telefonla eşini ve çocuklarını öldüreceği tehdidinde bulunarak 1.000.000.000 lira para istediği ve kendisi ile buluşmak için adamlarını gönderdiği, adamlarının buluşma yerinde polis tarafından yakalanması üzerine sanığın kaçtığına anlaşılması karşısında; sanığın eylemine uyan mülga 765 sayılı TCK'nın 498/1, 61, 522/1. maddeleri uyarınca cezalandırılması yerine, kanıtların takdirinde yanılığa düşülerek beraatine karar verilmesi, sanığın sübut bulan eylemine uyan mülga 765 sayılı TCY'nin 498/1, 61, 522/1. maddelerine göre, hükümden sonra 01.06.2005*⁷⁶

5237 sayılı TCK ile korkutarak yararlanma eylemi, basit yağma suçunun kapsamına alınmıştır.²⁹⁸

Bu itibarla, mahkeme heyeti, korkutarak yararlanma eyleminin varlığı halinde, 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesi gereğince suçun işleniş şeklini ve failin kastının ağırlığını dikkate alarak 5237 sayılı TCK'nın 148. maddesinde belirtilen alt sınırdan uzaklaşabileceğinden, bu suçun ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmemesini yerinde bulmaktayız.

2.4.6. Adam Kaldırma Cürmü

Adam kaldırma suçu, mülga 765 sayılı TCK'nın 499. maddesinde iki fıkra halinde düzenlenmiştir. Birinci fıkraya göre, mağdur, para, eşya veya senet almak için hapsedilmekte veya dağa ya da تنها bir yere kaldırılmakta, ancak yağma amacıyla hürriyetten yoksun bırakılma söz konusu olduğundan bileşik suç kuralları gereğince, fail, sadece adam kaldırma suçundan cezalandırılmaktadır.²⁹⁹ Bu suçta, serbest bırakmanın bir karşılığı olarak haksız bir yarar elde edebilmek amacıyla kişinin hürriyetinin kısıtlanarak bir yere hapsedilmesi veya kaldırılması söz konusudur.³⁰⁰ Bu suçta, ismi itibariyle, kişi hürriyetinin sınırlandırılması baskın gibi gözükse de, aslında bu suç maddi bir

---

tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nin aynı suça uyan 148/1, 35/2. maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından, anılan yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanık yararına olması ve 5237 sayılı yasa hükümleri uyarınca değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunmaktadır.' Y. 6. CD, 30.10.2006, 9712/10302. (ESEN, S., a.g.e., s. 179). 'Sanığın, katilana gönderdiği mektuplarla ve telefon ederek ölüm tehdidiyle 6.500,000 lirayı banka önüne getirmesini isteme biçiminde gerçekleşen eyleminin, mülga 765 sayılı TCY.nun 498/1, 61/1, 80/1, 522/1. maddelerine uyan suçu oluşturduğunun gözetilmemesi, sanığın eylemine uyan mülga 765 sayılı TCY.nun 498/1, 61/1, 80/1, 522/1 maddelerine göre hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY.nun aynı suça uyan 148/1, 35/2, 43/3. (3 kez) maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından anılan Yasanın 7/2, 5252 sayılı yasanın 9/3. maddeleri ışığında sanık yararına olması ve 5237 sayılı yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması...' Y. 6. CD, 17.10.2006, 8388/9931. (ESEN, S., a.g.e., s. 180). 'Yakınanı telefon ile arayarak elinde çıplak fotoğrafları olup, 100.000.000 USD vermesini, aksi halde öldüreceğini ve kendisini rezil edeceğini söyleyen ve fotoğrafları çeşitli yerlere yapıştıran sanığın eyleminin mülga 765 sayılı TCK.nun 498 ve 61. maddelerine uyduğu halde yazılı biçimde karar verilmesi, sanığın eylemine uyan mülga 765 sayılı TCY.nun 498 ve 61. maddeleri yerine göre hükümden sonra 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCY'nin aynı suça uyan 148/1 ve 35/2. maddelerinde öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın türü, alt ve üst sınırları bakımından, anılan yasanın 7/2 , 5252 sayılı yasanın 9/3 maddeleri ışığında sanık yararına olması ve 5238 sayılı yasa hükümleri uyarınca yeniden değerlendirme ve uygulama yapılmasında zorunluluk bulunması...' Y. 6. CD, 04.10.2005, 16560/8613. (ESEN, S., a.g.e., s. 188).

²⁹⁸ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 225 vd.

²⁹⁹ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 300.

³⁰⁰ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 322.

yarar elde etmek amacıyla işlendiğinden '*mala karşı suçlar*' arasında düzenlenmiştir.

Mülga 765 sayılı TCK'nın 499/2. maddesine göre, failin, birinci fıkradaki eylemi, siyasi veya sosyal maksatlarla veya resmi makamları bir işi yapmaya veya yapmamaya icbar için gerçekleştirmesi halinde, bu fail, müebbet ağır hapis cezasıyla cezalandırılacaktır. Bu fıkranın ayrı bir suç tipi veya birinci fıkranın nitelikli hali olduğu konusunda, doktrinde görüş birliği yoktur.³⁰¹

Önder'e göre, hürriyetin kısıtlanması iki fıkranın ortak noktası olmasına karşılık, failin amacı, iki fıkranın ayrıldıkları noktadır. İkinci fıkranın '*mala karşı suçlarla*' bir ilgisi olmayıp, hürriyet aleyhinde işlenen suçlar arasında düzenlenmesi gerekirken, yerinde olmayarak yaptırımının ağırlığı nedeniyle, bu fıkra, burada düzenlenmiştir.³⁰² Siyasi maksatlarla suçun işlenmesi, failin, yönetime dair düşünceler içinde belirli bir siyasi görüş adına hareket ederek eylemini gerçekleştirmesi anlamına gelmektedir. Sosyal maksatlarla suçun işlenmesi, failin, toplumsal bir takım farklılıklara dayanarak hareket etmesi sonucu eylemini gerçekleştirmesi anlamına gelmektedir. Yargıtay'a göre, bu fıkra, ideolojik olmayan ve Anayasa değişikliğini gerektirmeyen sosyal amaçlarla adam kaldırma eylemlerinde uygulanacaktır.³⁰³

Resmi makamları bir işi yapmaya veya yapmamaya zorlamak ise, bir bakanın kaçırılarak karşılığında cezaevinde mevcut bazı tutukluların serbest bırakılmasının talep edilmesi örneğinde olduğu gibi,³⁰⁴ failin eylemini bu makamların isteğini yerine getirmesi amacıyla gerçekleştirmesi anlamına gelmektedir. Şafak'a göre, tüm bu eylemlerde, tıpkı birinci fıkrada olduğu gibi suçun konusu; para, eşya veya hukukça geçerli bir belge olmalıdır.³⁰⁵ Bu durumda, failin hem birinci fıkrada belirtilen bir malın kendisine verilmesi hem de ikinci fıkrada belirtilen bir isteğinin yerine getirilmesi amaçlarıyla eylemini gerçekleştirmesi halinde, bu suçun oluşacağı sonucu çıkmaktadır ki, bu görüşe katılmak mümkün gözükmemektedir. O halde, bu suçun malvarlığı boyutu bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu suçun 5237 sayılı TCK'da yağma suçu kapsamında düzenlenmemesini yerinde bulmaktayız.

---

³⁰¹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 332.

³⁰² ÖNDER, A., a.g.e., s. 360.

³⁰³ Y. 9. CD, 20.05.1975, 2/6. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 360).

³⁰⁴ SOYASLAN, Özel Hükümler, s. 240. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 334.

³⁰⁵ ŞAFAK, E., a.g.e., s. 154.

Adam kaldırma suçunda, önce mağdurun hürriyeti kısıtlanmakta, daha sonra suça konu mal alınmaktadır. Daha önceki bölümlerde bahsi geçtiği üzere, cebir kavramına, kişinin hürriyetinden yoksun bırakılması da dahildir.³⁰⁶ O halde, basit yağma suçunda cebir veya tehdit ile malın alınması aynı anda gerçekleşirken, adam kaldırma suçunda hürriyetin kısıtlanması ile malın alınması arasında az çok bir zaman aralığı bulunmaktadır. Başka bir deyimle, hürriyetin kısıtlanması şeklinde meydana gelen cebir ile malın alınması eş zamanlı olarak gerçekleşmişse, basit yağma suçu oluşacaktır. Yine, bu suçta, basit yağma suçundan farklı olarak hürriyetin kısıtlanmasının kaldırılması failin istediği malın verilmesine bağlı olup, mağdurun hürriyetinin karşılığı bu isteğinin yerine getirilmesidir. Bu nedenle, bir malın alınmasından sonra mağdurun hürriyetinin kısıtlanması halinde bu suç oluşmaz, diğer koşulları da varsa basit yağma suçu oluşur.³⁰⁷ Sonuç olarak, mağdurun üzerine kapının kilitlenerek evde bulunan eşyaların alınması halinde, basit yağma suçu söz konusu iken, bir malın verilmesi için mağdurun bir odaya hapsedilmesi halinde ise, adam kaldırma suçu söz konusudur.³⁰⁸

Bu suçun oluşumu için mağdurun, hürriyetinin kısıtlanması zorunludur. Mağdurun olay yerine kendi isteğiyle yani hukuka uygun rızasıyla gelmesi veya getirilmesi halinde adam kaldırma suçu oluşmayacaktır.³⁰⁹ Ancak, mağdurun rızasıyla geldiği yerde veya rızasının ortadan kalkmasından sonra, hürriyetinin kısıtlanması halinde, adam kaldırma suçu oluşabilecektir.

Bu suç, 'korunan hukuki yarar' konusunda bir özellik göstermezken, 'suçun faili ve mağduru' konusunda özellik göstermektedir. Suçun mağdurunun hürriyetinin kısıtlandığının farkına varması şart olmadığından, mağdurun çocuk, baygın, sarhoş veya akıl hastası olması mümkündür. Zaten, bu suçta genelde,

---

³⁰⁶ Bkz. 'cebir kullanarak malın alınması' bölümü.

³⁰⁷ Yargıtay aksi görüşte olup, 'kuyumcu dükkanına gelen failin mücevherat satın alacağını söyleyerek mücevheratını çıkartıp kuyumcunun tozlarını aldığı bir sırada maznunun toplu tabancasını yönelterek kuyumcuyu tehdit edip bilezik ve yüzük alması ve mağduru helaya kilitlemesi' olayında, adam kaldırma suçunun oluştuğunu kabul etmiştir. Y. 6. CD, 26.11.1959, 848/1934 (CANAK, s. 1122). Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 322.

³⁰⁸ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 323.

³⁰⁹ 'Olayda mağdur şoför, olay yerine kendi rızasına dayalı olarak müşteri sıfatıyla aracına binen sanıkların teklif ettikleri ilave ücreti kabul ederek gitmiştir; bu anda sanıklar kendisine cebir ve şiddet göstererek araba ve parasını alarak kaçmışlardır. Para ve araba, hürriyetin karşılığı olarak alınmamıştır. O halde, olayda, TCK'nın 499. maddesinin ihlal edildiğinden söz edilemez.' Y. CGK, 26.11.1979, E: 1979/6-468, K: 1979/530 (RKD, 1980, s. 280). Aktaran: DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 446.

kaçırılan kişi fidye alınabilmesi için kullanıldığından, bu kişiyi yeniden hürriyetine kavuşturmak isteyen kişiler üzerinde bir zorlama oluşturulmaktadır. Bu suçun mağduru, hürriyeti sınırlandırılan kişi olabileceği gibi, kendisinden fidye istenilen kişi de olabilir. Ancak, her halükarda hem rehin alınanın hem de fidye istenilenin suçtan zarar gören ve mağdur olmaları nedeniyle, davaya katılan olarak kabulü mümkündür.³¹⁰

Suçun konusu yasada açıkça belirtildiği üzere *'para, eşya veya hukukça geçerli bir senet'* tir. Bu kavramlar hakkında önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.³¹¹ Bunlardan hepsinin alınması şart olmayıp, herhangi birinin alınması yeterlidir. Failin eylemi sonucu elde edilen yarar, yasada sayılanlardan biri değilse, adam kaldırma suçu oluşmayacaktır. Bu nedenle, mağdurun hürriyetinin, bir ihaleye girmemesi veya ticari bir sırrın öğrenilmesi amacıyla kısıtlanması halinde, mülga 765 sayılı TCK'nın 179/2. maddesi gereğince, hürriyeti tahdit suçunun nitelikli hali meydana gelecektir.³¹² Tüm haksız yararlar da adam kaldırma suçunun kabulü yerine ikili bir ayırımı gidilerek, birtakım yararlar da hürriyete karşı suçların, birtakım yararlar da ise mala karşı suçların oluştuğunun kabulü, yasa sistematigi açısından uygun olmamıştır.³¹³

Bu suçun maddi unsuru seçimlik hareketli olup bir kimseyi *'hapsetmek'* ya da *'dağa veya تنها bir mahalle'* kaldırmaktır. *'Hapsetmek'* ifadesi, bir kimsenin hürriyetinin tamamen sınırlandırılmak suretiyle bir yere kapatılması anlamına gelirken, *'dağa kaldırmak'* ifadesi bir kimsenin bulunduğu yerden alınıp meskun olmayan bir yere götürülmesi anlamına gelmektedir. Dağa kaldırmak eyleminde, mağdurun hürriyeti kısıtlanmış olup, mağdurun yalnız olarak tutulması veya kapalı bir yere bırakılması şart değildir.³¹⁴ Her ne kadar, yasada mağdurun hürriyetinin nasıl kısıtlanacağı tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiş ise de, her türlü hürriyetin kısıtlanması eyleminin bu sayılanlardan birinin kapsamına gireceği kanaatindeyiz. O halde, tek tek saymak yerine sadece *'kişinin hürriyetinden mahrum bırakılması'* ifadesi kullanılmış olsaydı, yasa yapma tekniği bakımından daha yerinde olurdu.

---

³¹⁰ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 321.

³¹¹ Bkz. *'mal ve malvarlığı kavramları'* bölümü.

³¹² Önder, *Özel Hükümler*, s. 36. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 325.

³¹³ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 326.

³¹⁴ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 446.

Doğal olarak bu eylemler, genelde, mağdur üzerinde cebir veya tehdit uygulamak suretiyle gerçekleşmektedir.³¹⁵ Ancak mağdurun hürriyetinin hile ile kısıtlanması halinde de, adam kaldırma suçu oluşacaktır. Çünkü, bu durumda, mağdurun hukuka uygun bir rızası yoktur.³¹⁶

Bu suç, '*manevi unsur*' konusunda özellik göstermektedir. Bu suçun taksirle işlenmesi mümkün olmayıp, ancak kasten işlenmesi mümkündür. Yasada açıkça belirtildiği üzere, failde, '*para, eşya veya hukukça geçerli bir senedi almak*' şeklinde özel kast olmalıdır. Failin, ayrıca suça konu maldan yararlanmış olması zorunlu değildir. Failin başka bir amaçla, örneğin şehvet veya evlenme maksadıyla mağdurun hürriyetini kısıtladığı takdirde, mülga 765 sayılı TCK'nın 429. veya 430. maddelerinde düzenlenen '*kız ve kadın ve erkek kaçırmak*' suçları oluşacaktır.³¹⁷ Ya da belirtilen bu amaçlar dışında mağdurun kaçırılması halinde '*hürriyeti tahdit*' suçu oluşabilecektir.³¹⁸ O halde, failin kastına göre, suçun niteliği değişebilecektir.

Suçta konu eşyanın yasada sayılanlardan biri olması şartıyla, bunlardan hangisinin alındığı, başlangıçta kararlaştırılan dışında bir malın alınması veya alınması istenen miktardan daha az veya fazla para alınması, suçun oluşumu bakımından önemsizdir.³¹⁹ Failin, suça konu maldan faydalanma kastının bulunması gerektiği konusunda ise, önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.³²⁰

Bu suç bakımından, hukuka uygunluk nedenlerinden birinin gerçekleşmesi mümkün gözükmemektedir. Ancak, suçun mağduru bakımından mülga 765 sayılı TCK'nın 461. maddesinde düzenlenen özel meşru savunmanın koşullarının oluşması mümkün olup, bu konuda önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.³²¹ Mülga 765 sayılı TCK'nın 49. maddesinde düzenlenen genel meşru savunmanın koşulları ise, mağdur bakımından hürriyetine kavuşmak amacıyla gerçekleştirdiği eylemlerde oluşabilecektir.³²²

---

³¹⁵ ŞAFAK, E., a.g.e., s. 153.

³¹⁶ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 324.

³¹⁷ KIYAK, F., a.g.e., s. 39.

³¹⁸ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 446.

³¹⁹ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 301 vd.

³²⁰ Bkz. '*basit yağma cürmü*' bölümü.

³²¹ Bkz. '*basit yağma cürmü*' bölümü.

³²² KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 327.

Bu suç, 'teşebbüs' konusunda özellik göstermektedir. Bu suç, mağdurun hapsedilmesi ya da dağa veya تنها bir yere kaldırılması anında tamamlanır. Ayrıca, suça konu malın alınması şart değildir. Ancak, failin amacına ulaşması yani suça konu malın alınması halinde ise, ceza üst sınırdan verilecektir.³²³ Bu suç, sırf hareket suçu (sonucu harekete bitişik bir suç) olması nedeniyle, bu suçta tam teşebbüs mümkün değildir. Fidyeye almak amacıyla mağdur kaçırılacağı esnada yani suçun icra hareketlerine başladıktan sonra, orada bulunanların müdahalesi nedeniyle failin eylemini gerçekleştirememesi halinde eksik teşebbüs vardır. Ancak, Yargıtay'a göre, bu durumda tam teşebbüs vardır.³²⁴

Bu suçun, mütemadi bir suç olması nedeniyle suç tamamlandıktan fakat henüz bitmeden önce, bu suça azmettirme dışında iştirakin her şekliyle katılmak mümkündür.

Adam kaldırma eylemi, konut dokunulmazlığının ihlal etmek suretiyle gerçekleştirilmişse, bu ihlal, bu suçun unsuru olmadığından, fail, ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçundan da cezalandırılacaktır.³²⁵

Bu suçta; fail, özgürlüğü kısıtlanan kişi (rehin) ve mağdur olmak üzere, üçlü bir yapı vardır. Adam kaldırma suçunun, 5237 sayılı TCK bakımından karşılığı, rehin alınan kişi yönünden 'kişiyi hürriyetinden yoksun kılma' ve rehin alınanın öldürüleceği tehdidiyle kendisinden para alınan kişi yönünden ise 'yağma' suçları olmaktadır.³²⁶ Ancak, yağma suçunun oluşabilmesi için bu suçun diğer koşullarının somut olayda gerçekleşmesi gerekmektedir.³²⁷ Bu nedenle, tehdit edilen kişi ile rehin alınan kişi arasında

---

³²³ 'Sanıkların mağduru koruluk içindeki terk edilmiş köşkün bahçesine götürüp bir araca bağladıktan sonra üzerindeki parayı ve kredi kartını aldıkları kabul edildiği, böylece TCK'nin 499. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesinde tanımlanan suç tüm yasal öğeleriyle oluşup tamamlanmış bulunduğu halde yazılı şekilde 4951/1, 61. maddeler ile hükmün kurulması, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.' Y. 6. CD, 28.09.2001, 2509/11434. (ESEN, S., a.g.e., s. 196).

³²⁴ Y. 1. CD, 04.02.1986, 4178/373. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 360).

³²⁵ ETTORE, Rapina E Violazione di Domicillio, Giustizia Rivista Italiano, 1952, No: 2, colonnato: 37. Aktaran: CANAK, Erkan (1983, Aralık), Genel Yağma Suçlarından Adam Kaldırmak Suçu, Adalet Dergisi, S: 6, s. 1123.

³²⁶ 'Sanık ve arkadaşlarının mağduru kaçırıp babasından fidye istemek için beş gün süreyle bağ evinde alıkoymaları biçiminde oluşan eylemleri, yağma suçundan ayrı olarak, 5237 sayılı yasanın 109/2-3/b-f bendine uyan kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak suçunu da oluşturduğu halde, bu suç yönünden bir değerlendirme yapılmaması bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 14.11.2006, 16912/11269. (ESEN, S., a.g.e., s. 179).

³²⁷ 'Olay gecesi sanığın, kimliği belirlenemeyen diğer 2 sanık ile birlikte silahlı olarak saat 21.30 sıralarında yakınının konutuna gelerek, yaklaşık bir buçuk saat zorla alıkoyma, suça konu eşyayı

yakınlık bağının bulunmaması veya tehdidin konusunun yasada sayılan değerlere yönelik olmaması hallerinde yağma suçu oluşmayacaktır.³²⁸

2.4.7. Adam Kaldırmada Muhabere Nakletme Cürmü

Mülga 765 sayılı TCK'nın 500. maddesinde düzenlenen bu suçun, 'adam kaldırma' suçu ile bağlantısı vardır.

Yasada açıkça belirtildiği üzere, haber nakletme eylemi, hükümete bildirilmeden gerçekleşmelidir. Aksi halde, bu suç oluşmaz. 'Hükümet' ifadesi ile sadece 'bakanlar kurulu' kastedilmemiş olup, bu kavrama 'Cumhurbaşkanlığı', 'bakanlıklar' ve 'ihbar ve şikayetin yapılabileceği makamlar' (kaymakamlık, valilik, kolluk, savcılık ve hakimlik) dahildir.³²⁹

Yasaya göre, haber nakletme eylemi sözle veya yazıyla yapılabilecektir. O halde, haberin; yüz yüze, telefonla, telgrafla, faksla ve mektupla ulaştırılması mümkündür.³³⁰ Uygulamada çok sık rastlanmasa da, habercinin konuşma özürülü olması ve haber naklini yazı yerine el işaretleriyle gerçekleştirilmesi halinde, söz konusu 'işaret dilinin', 'söz' kavramının kapsamına dahil olacağı kanaatindeyiz.

Kendisinden mal talep edilen kimsenin isteğiyle, haber nakledilmesi halinde, bu suçun oluşup oluşmayacağı konusu doktrinde tartışmalıdır.³³¹ Bu durumda, haberci, adam kaldırma suçunun failinin suça konu malı elde etmesini istemekte, ancak bunu istemesinin nedeni mağdurun bir an önce içinde bulunduğu durumdan kurtulmasıdır. O halde, maddenin düzenleniş şeklinin iyi olmadığı ortadadır. Önder'e göre, bu durumda gerçekleşmesi zor da olsa hukuka

---

yağmaladıktan sonra, telefon kablosunu da keserek, saat 23.00 sıralarında evden ayrıldıklarının anlaşılması karşısında; eylemin yağma suçunun yanı sıra 5237 sayılı TCK'nın 109/2-3-a-b maddelerinde düzenlenen özgürlüğü kısıtlama suçunu da oluşturduğunun gözetilmeyerek bu konuda değerlendirme yapılmaması bozma nedeni sayılmıştır.' Y. 6. CD, 22.06.2010, 2008/7269, 2010/10512. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 279). 'Sanıkların, yakınının parasını ve saatini yağmaladıktan sonra bankaya kadar silah tehdidiyle götürmek suretiyle kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun da işlediklerinin anlaşılması karşısında; 5237 sayılı TCK'nın 109/2 ve 109/3-b bentleri uyarınca, haklarında zamanaşımı içerisinde Cumhuriyet Başsavcılığınca işlem yapılması olanaklı görülmüştür.' Y. 6. CD, 13.04.2010, 2007/16307, 2010/4183. (ARTUÇ, M., a.g.e., s.279).

³²⁸ KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2808.

³²⁹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 337.

³³⁰ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 337.

³³¹ Dönmezer'e göre, bu durumda 'muhabere nakletme' suçu oluşmayacaktır. Bkz. MANZİNİ, VIII, 301. Aktaran: DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 447.

uygunluk nedenlerinin varlığı halinde suç oluşmayacak, aksi halde ise haberci bu suçtan dolayı cezalandırılacaktır.³³²

Yasada, haberin *'kimden alınıp kime götürüleceği konusunda'* konusunda açıklık yoktur. O halde, failden alınan bir haberin mağdura götürülmesi veya mağdurdan alınan bir haberin faile götürülmesi hallerinde, bu suç oluşabilecektir.

Adam kaldırma suçundan amaçlanan yararın elde edilmesi için eylemini gerçekleştiren habercinin, naklettiği haberin içeriğini bilmesinin bir zorunluluk olup olmadığı konusu doktrinde tartışmalıdır.³³³ Nitekim, bu durum, habercinin söz konusu haberi yazıyla, söz gelimi kapalı bir zarfta nakletmesi halinde, söz konusu olabilmektedir. Aslında, habercinin görme özürü veya okuma yazma bilmeyen biri olabileceği dikkate alındığında, haberin ayrıntılı olarak bilinmesinin şart olmadığı ve nakledilen haberin adam kaldırma suçundan amaçlanan bir malın elde edilmesine ilişkin olduğunun bilinmesinin yeterli olduğu kanaatindeyiz.³³⁴

Yasada geçen, *'adam kaldırma cürmünden maksud olan şeyi elde etmek için'* ifadesi nedeniyle, bu suçta korunan hukuki yararın *'malvarlığı'* olduğu söylenebilecektir. Bununla birlikte, haber nakletme eyleminin hükümete haber verilmesinden sonra gerçekleşmesi halinde bu suçun oluşmayacağı dikkate alındığında, adam kaldırma suçunun ortaya çıkmasındaki *'toplumsal yararın'* da hukuken korunduğu anlaşılmaktadır.³³⁵

'Suçun faili ve mağduru' konusu bakımından, adam kaldırma suçuna, ne asli ne de fer'i faili olarak katılmamış herkes, bu suçun faili olabilir. Aksi halde, haberci, iştirak kurallarına göre, sadece adam kaldırma suçundan cezalandırılacaktır.

Suçun konusu bakımından tekrardan kaçınmak maksadıyla önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.³³⁶

---

³³² ÖNDER, A., a.g.e., s. 361.

³³³ Kıyak'a göre, habercinin bu maksatla eylemini gerçekleştirmesi yeterli olup, naklettiği haberin içeriğini bilmemesi suçun oluşmasına engel değildir. Bkz. KIYAK, F., a.g.e., s. 41. Aksi görüş için bkz. ÖNDER, A., a.g.e., s. 361.

³³⁴ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 338.

³³⁵ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 336.

³³⁶ Bkz. *'adam kaldırma cürmü'* bölümü.

Bu suçun maddi unsuru, yazılı veya sözlü olarak haber nakledilmesidir. Haber nakledilmesi kavramı, karşı tarafa bilgi ulaştırılması anlamına gelmektedir.³³⁷

Bu suç, '*manevi unsur*' bakımından özellik göstermektedir. Yasada açıkça belirtildiği üzere, habercinin, '*adam kaldırma cürmünden maksud olan şeyi elde etmek için* eylemini gerçekleştirmesi gerektiğinden, bu suçta '*özel kast*' aranmaktadır. Söz konusu yarar, habercinin kendisi veya üçüncü bir kişi için olabilir.³³⁸ Yine suçun oluşumu için bu amaçla hareket edilmesi yeterli olup, ayrıca suça konu malın elde edilmesi şart değildir.³³⁹ Habercinin, suça konu maldan yararlanma kastının bulunması gerektiği konusunda ise önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz.³⁴⁰

Bu suç, hukuka aykırılık bakımından bir özellik göstermeyip, bu durumda genel kurallar geçerli olmaktadır.

Bu suça teşebbüs mümkün olup, bu suç haberin muhataba ulaştırıldığı anda tamamlanır. Sırf hareket suçu (sonucu harekete bitişik bir suç) olan bu suça tam teşebbüs mümkün olmadığından, haberin nakline ilişkin icra hareketlerine başlanılmış ve engel bir nedenden dolayı hareketin kesilmesi halinde, eksik teşebbüs söz konusu olacaktır.³⁴¹

Bu suça, '*iştirak*' genel kurallara göre mümkün olmakla birlikte, aşağıda ele alacağımız yönüyle bir özellik göstermektedir. Mülga 765 sayılı TCK'nın 64. ve 65. maddelerinde asli ve fer'i iştirak halleri, düzenlenmiştir. Yasada açıkça belirtildiği üzere, adam kaldırma suçunda iştirak koşulları gerçekleşmeksizin, yani maddi ve manevi şerik sıfatı olmayan kimsenin sadece bahsi geçen suçtan amaçlanan yararı elde etmek için haber nakletmesi halinde, muhabere nakletmek suçu oluşacaktır.³⁴² Aksi halde, yani adam kaldırma suçunda asli veya fer'i iştirakin koşulları oluşmuşsa, haberci bu durumda sadece bu suça iştiraktan dolayı cezalandırılacak, ayrıca muhabere nakletmek suçundan cezalandırılmayacaktır.³⁴³

---

³³⁷ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 337.

³³⁸ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 339.

³³⁹ ÖNDER, A., a.g.e., s. 361.

³⁴⁰ Bkz. '*basit yağma cürmü*' bölümü.

³⁴¹ KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 339.

³⁴² MARCIANO, I, s. 247. Aktaran: DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 447.

³⁴³ KIYAK, F., a.g.e., s. 40.

Aslında, haber nakletme eyleminin varlığı halinde bu durumun zaten iştirak kurallarına göre çözüme kavuşturulması mümkün olduğundan, bu suçun düzenlenmesinin gereksiz olduğu yönünde doktrinde görüşler bulunmaktaydı. Buna karşılık, adam kaldırma suçunun mütemadi bir suç olduğundan, suç işlenmeye devam ettiği sürece iştirakin mümkün olduğu, ancak hukuka aykırı durumun yani kişi hürriyetinin kısıtlanması halinin devamı için yapılan eylemlerde iştirak kurallarının uygulanabileceği, oysa habercinin eylemleri buna yönelik olmadığından iştirak kurallarının uygulanamayacağı savunulmuştur.³⁴⁴ Mülga 765 sayılı TCK dönemi bakımından, adam kaldırma suçu bir bütün olarak değerlendirildiğinde, haber verme eylemi bu suçun icrasını kolaylaştırdığından, habercinin iştirak kurallarına göre cezalandırılabilmesinin mümkün olduğu kanaatindeyiz.

Bu suç, içtima bakımından özellik göstermektedir. Yukarıda bahsi geçtiği üzere, habercinin, adam kaldırma suçunun faili olması halinde, ayrıca muhabere nakletme suçundan cezalandırılması mümkün değildir.

Mülga 765 sayılı TCK döneminde, bu suç tipinin ayrıca düzenlenmiş olmasının yerinde olmadığı kanaatindeyiz. Buna göre, haberci tarafından adam kaldırma eylemine maddi veya manevi bir katkı sağlanmışsa, zaten iştirak kuralları söz konusu olacaktır. Ya da bu suça iştiraki olmayan ama bu suçun failini saklamak veya delillerini yok etmek gibi eylemlerde bulunan haberci bakımından, koşullarının bulunması şartıyla mülga 765 sayılı TCK'nın 296. maddesinde düzenlenen suç (*cürüm işleyenleri saklamak*) oluşacaktır.

5237 sayılı TCK'da ise, '*adam kaldırma*' ve '*adam kaldırmada muhabere nakletme*' suçları düzenlenmemiştir. Bu durumda, bir kişinin hürriyetinin kısıtlanarak fidye istendiği olayda, yağma ve hürriyetin kısıtlanması suçlarına iştiraki olmayan ama bu suçların failini saklamak veya delillerini yok etmek gibi eylemlerde bulunan haberci bakımından, koşullarının bulunması şartıyla, 5237 sayılı TCK'nın 281. (*suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme*), 283. (*suçluyu kayırma*) veya 284. (*tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmeme*) maddelerinde düzenlenen suçlar oluşacaktır.

---

³⁴⁴ ÖNDER, A., a.g.e., s. 360.

BÖLÜM IV

YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ ve KOVUŞTURMA USULÜ

3.1. NİTELİKLİ HALLER

Nitelikli hallerin düzenlendiği mülga 765 sayılı TCK'nın 497. maddesinde, '*yukarıdaki maddelerde*' ifadesi kullanıldığından, nitelikli haller tüm yağma suçlarında değil, sadece '*basit yağma (495/1. m.)*', '*dolaylı yağma (495/2. m.)*' ve '*senedin yağması (496. m.)*' suçlarında uygulanmıştır.³⁴⁵ 5237 sayılı TCK'da ise, zaten, yukarıda belirtildiği üzere, '*dolaylı yağma*', '*korkutarak yararlanma*', '*adam kaldırma*' ve '*adam kaldırma suçunda muhabere nakli suç*' tiplerine ayrıca yer verilmemiştir. Bu bağlamda, nitelikli haller '*basit yağma*' ve '*senedin yağması*' suçlarında uygulanmaktadır.

5237 sayılı TCK ile, mülga 765 sayılı TCK'da bulunmayan yeni nitelikli hallere yer verilmiştir. Bunlar; '*konut veya işyerinde yağma*', '*beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye karşı yağma*', '*suç örgütünün korkutucu gücünden faydalanarak yağma*' ve '*suç örgütüne yarar sağlamak amacıyla yağma*'dır. Ayrıca, 5237 sayılı TCK ile, bazı nitelikli hallerin uygulanma şartları hafifletilmek suretiyle mülga 765 sayılı TCK'ya göre kapsamı genişletilmiştir.

3.1.1. Silahla İşlenmesi

Yasa koyucu, silahın, mağdur üzerinde korkunun etkisini arttırması, eylemin icrasını kolaylaştırması ve fail cesaret vermesi nedenleriyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir.³⁴⁶

Mülga 765 sayılı TCK döneminde, silahın, eylem sırasında sadece tehdit aracı olarak kullanılması halinde ceza arttırılırken, böyle olmayıp

---

³⁴⁵ ÖNDER, A., a.g.e., s. 354.

³⁴⁶ CENTEL, ZAFER, ÇAKMUT (2007), Kişilere Karşı Suçlar, Cilt I, s. 349. Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 246.

mağdurun sopa ile dövülmesi örneğinde olduğu gibi, cebir aracı olarak kullanılması halinde ise ceza arttırılmamıştır.³⁴⁷ 5237 sayılı TCK döneminde ise, silah, ister tehdit ister cebir aracı olarak kullanılsın, fail her iki halde de silahla yağma suçundan cezalandırılmaktadır.

Silah kavramının tanımının yapıldığı, mülga 765 sayılı TCK'nın 189. maddesi ile 5237 sayılı TCK'nın 6/1-f bendi benzerlik göstermekle birlikte, 5237 sayılı TCK'da '*saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler*' ifadesine yer verildiğinden, silah kavramının kapsamı daha geniştir.³⁴⁸ Bunun doğal sonucu olarak, 5237 sayılı TCK ile, silahla yağma suçunun uygulama alanı genişlemiştir.

Silahın gerçek olması şart olmayıp, görünüş itibariyle silah izlenimini vermesi yeterlidir. Bu nedenle, nitelikli halin uygulanmasında silahın taklit veya gerçek, sağlam veya bozuk ve dolu veya boş olması önemsizdir. Yine, suçun işlenmesinde kullanılan silahın, 6136 sayılı yasanın kapsamında olup olmamasının bir önemi bulunmaksızın, 5237 sayılı TCK'nın 6/1-f bendi anlamında silah³⁴⁹ olması yeterlidir.³⁵⁰ Ancak, suçun işlenmesi sırasında mağdurun silahın gerçek olmadığını bilmesi halinde, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.³⁵¹

Sopa, ıstaka ve kırık kola şişesi Yargıtay kararlarında silah olarak kabul edilmiştir.³⁵² Yine, Yargıtay, gaz tabancası³⁵³ veya kuru sıkı tabanca³⁵⁴ ile

---

³⁴⁷ Y. 6. CD, 21.06.1983, 4205/5817. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 355).

³⁴⁸ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 336.

³⁴⁹ Bu maddede, "*silah*" kavramından ne anlaşılması gerektiği açıklanmıştır. Buna göre, ateşli silahlar (tabanca, tüfek, pompalı tüfek, otomatik ve yarı otomatik tüfek, tek tek ya da seri şekilde ateş eden veya diğer mermi atan silahlar, silah görünümlü oyuncak tabancalar vs.), patlayıcı maddeler (parça veya basınç tesirli bombalar, dinamit, kimyasal madde karışımı patlayıcılar, plastik patlayıcılar), saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet (çeşitli türde bıçaklar, şişler vs.), saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler (günlük kullanım hazırlanmış bıçaklar, makas, örgü şişleri, levye, demir çubuklar vs.) ve yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler, '*silah*' kavramı kapsamındadır. Bkz. GÜNDEL, A., a.g.e., s. 279.

³⁵⁰ Y. 6. CGK, 17.11.1998, 1998/246-342. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 247).

³⁵¹ KIYAK, F., a.g.e., s. 51.

³⁵² ARTUÇ, M., a.g.e., s. 247. '*Sanıkların yakınları korkutabilmek ve yanlarında bıçak varmış izlenimi uyandırmak için 'bıçağı çıkarsana' şeklinde söz sarf ettikleri ancak bıçak veya başkaca bir silahın yemli olarak kullanıldığı sabit olmadığı halde 5237 sayılı TCK'nın 149/1-a bendi ile uygulama yapılması.*' Y. 6. CD, 13/05/2010, 2009/1167-2010/6555. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 289).

³⁵³ Y. 6. CD, 30.06.2003, 20792-4858. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2294).

³⁵⁴ Y. 6. CD, 22.01.2002, 15866-344. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2294).

mağduru tehdit etmek, bıçak kullanmak³⁵⁵ veya bıçak çekerek korkutmak,³⁵⁶ tornavida ile tehdit etmek,³⁵⁷ delici ve kesici nitelikteki araç kullanmak³⁵⁸ ve ucuna jilet takılı sopayı doğrultup mağduru tehdit etmek³⁵⁹ suretiyle işlenen yağma suçlarında, nitelikli halin oluştuğuna karar vermiştir.

İnsan vücudunun bölümleri silah kavramına dahil değildir. Bu nedenle, yumruk, elin kenarı, çıplak ayak veya dizin kullanılması halinde, nitelik hal oluşmaz. Bunların beden bütünlüğüne dahil olması nedeniyle silah kapsamında değerlendirilmesi olanaksızdır. Yine, mağdurun kafasının duvara veya sert bir zemine vurulması halinde, duvar veya zemin 5237 sayılı TCK'nın 6/1-f bendi anlamında silah olmadığından, nitelikli yağma suçu oluşmaz. Suçun işlenmesinde hayvanın araç olarak kullanılması halinde, bu nitelikli hal uygulanmaz.³⁶⁰

Silah, tehdidi gerçekleştirirken veya cebirde bulunurken kullanılmalıdır.³⁶¹ Başka bir deyimle, silah, yağma suçunun unsurlarından cebir veya tehdidin gerçekleştirilmesinin bir aracı olarak kullanılmalı ve bu şekilde suça konu mal alınmalı veya mağdur teslim mecbur edilmelidir.³⁶² Silahın mağdura fark ettirilmesi, gösterilmesi veya dokundurulması zorunludur.³⁶³ Bu nedenle failin üzerinde silah taşınması yeterli değildir.³⁶⁴ Failin, ceketinin iç cebinde bulunan silahı mağdura göstermemesi³⁶⁵ halinde, nitelik hal uygulanmaz. O halde, suçun silahlı olarak ve silahla işlenmesi farklı anlamlara gelebilmektedir.

Silahın, niteliğine uygun biçimde kullanılmasının zorunlu olmadığı, bu nedenle önemli olanın kullanılan aracın 5237 sayılı TCK'nın 6/1-f bendi

---

³⁵⁵ Y. CGK, 13.04.2004, 6-59/93. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s.2294).

³⁵⁶ Y. 6. CD, 24.11.2004, 7954-12994. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2295).

³⁵⁷ Y. 6. CD, 02.07.2002, 12375-9529. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2295).

³⁵⁸ Y. 6. CD, 17.03.1999, 71-1365. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2295).

³⁵⁹ Y. 6. CD, 21.04.2003, 13016-1963. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2295).

³⁶⁰ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 339 vd. Devam eden anlatımda ise, silahın taşınabilir olmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Aksine, failin, yere sabit olan demir çubuğu veya duvara monteli bulunan plastik kolu, cebir veya tehdit eyleminde kullanması halinde, silahla yağma suçunun oluştuğu kanaatindeyiz.

³⁶¹ Tehdit eyleminde, silahın bir araç olarak kullanılması halinde, bunun mağdura gösterilmesi veya yöneltmesi gerekirken, cebir eyleminde silahın bir araç olarak kullanılması halinde ise, yaralamanın silahla gerçekleşmesi gerekmektedir. Bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2814.

³⁶² CENTEL, ZAFER, ÇAKMUT, Kişilere Karşı Suçlar, Cilt I, 2007, s. 350. Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 247.

³⁶³ NOYAN, Hırsızlık Suçları, 2007, s. 520. Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 247.

³⁶⁴ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 335.

³⁶⁵ DONAY, Süheyl (2007), Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul, s. 231.

kapsamında kalıp kalmadığının olduğu kanaatindeyiz. O halde, bir ateşli silahın kütlesinden yaralanmak suretiyle kabzesi ile mağdurun kafasına vurularak bir malın alınması halinde, bunun fiilen saldırıda kullanılmaya elverişli olması nedeniyle nitelikli yağma suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.³⁶⁶ Ancak, Yargıtay aksi görüştedir.³⁶⁷

Yağma suçunun tamamlanmasından sonra tehdit, yaralama veya başka bir suçun işlenmesi esnasında kullanılan silah, yağma suçunda nitelikli halin uygulanma nedeni olarak kabul edilemez.³⁶⁸

Silahın, önceden veya olay yerinden tedarik edilmesi ve eylemin başında veya suçun tamamlanmasından sonra fakat bitmesinden önce kullanılması önemsizdir.³⁶⁹

Silahın, bazen, faillerin silahlarını takarak polis memuru olduklarını göstermek istemek istemesi olayında olduğu gibi, cebir veya tehdit amacı dışında kullanılması mümkündür. Bu durumda, silah, bir tehdit aracı olmayıp memuriyeti ispat aracı olmaktadır.³⁷⁰ O halde, 5237 sayılı TCK'nın 142/2-f bendinde düzenlenen '*yetkisi olmadığı halde resmi sıfat takınarak*' işlenen hırsızlık suçu söz konusu olacaktır. Ancak, silahın cebir veya tehdit aracı olarak kullanılması halinde, bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁷¹

---

³⁶⁶ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 336.

³⁶⁷ Y. 4. CD. 05.03.1981, 1981/1043-1981/1149. (SOYASLAN, D., a.g.e., s. 412).

³⁶⁸ MERAN, N., a.g.e., s. 126.

³⁶⁹ ÖNDER, A., a.g.e., s. 356.

³⁷⁰ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1288.

³⁷¹ '*Saniğin yanında diğer sanıklar olduğu halde, müştekiye polis olduğunu söyleyip silah çekerek, namlusuna mermi sürer gibi yaparak, incelemek için cep telefonunu alması biçimindeki eylemi, silahlı yağma suçunu oluşturur.*' Y. 6. CD, 20.03.3006, 04/7368, 06/2642. (YKD, 3/2007). Aktaran: YURTCAN, Erdener, YELKENCİ, Kadir, Nazmi (2008), Malvarlığına Karşı Suçlar, Türk Ceza Kanunu'nun İki Yılı, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları, Yayın No: 10, İstanbul, s. 350.

3.1.2. Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

Yasa koyucu, kendisini tanınmayacak bir hale koyan failin teşhisinin ve tespitinin zorlaşması,³⁷² mağdurun kendisini savunma olanağının azalması³⁷³ ve mağdura yoğun bir korku salması³⁷⁴ nedenleriyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir.

Mülga 765 sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde, yağma suçunun '*kıyafetini tebdil etmiş şahıslar*' tarafından işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Burada, yağma suçunun birden fazla kişi tarafından işlenmesi ve bunlardan en az ikisinin kıyafetini değiştirmiş olması zorunludur.³⁷⁵ 5237 sayılı TCK'nın 149/1-b bendinde, yağma suçunun '*kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle*' işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Burada ise, failin tek başına, işlediği yağma suçunda kendisini tanınmayacak bir hale koyması yeterli görülmüştür.

Bu durumda, fail, kendisini, dış görünüşü bakımından kendisine benzetilemeyecek bir hale getirmektedir.³⁷⁶ Failin amacı, kimliğini saklayarak mağdura korku vermektir.³⁷⁷

Bu nitelikli hale örnek olarak, failin normal maske veya kar maskesi takması, başına çorap geçirmesi, sadece gözleri görünür şekilde kaşkol takması, makyaj yapması veya takma saç-sakal kullanması verilebilir.³⁷⁸ Bu nitelik halin uygulanmasında, yağma suçunun unsurlarından cebir veya tehdidin gerçekleştirilmesinin bir aracı olarak kullanılması arasında bir fark yoktur. Yüz

³⁷² DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 441.

³⁷³ TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 562.

³⁷⁴ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 248.

³⁷⁵ Yasada '*şahıslar*' ifadesi kullanıldığından en az iki failin kıyafetini tebdil etmiş olması gerektiği sonucu çıkmaktadır. Nitekim, Yargıtay eski tarihli bir kararında, '*iki kişinin yüzlerini maske ile örtmesi durumunda nitelikli halin uygulanacağını*' belirtmekle görüşünü bu yönde açıklamıştır. Bkz. Y. 6. CD, 24.03.1961, 422/694. Ancak, Yargıtay, daha sonraki kararlarında '*kıyafetini tebdil etmiş şahısların kabulü için iki kişinin kıyafetini değiştirmiş olması gerekmeyip içlerinden birinin tanınmamak için kafasına yünden maske geçirmesi durumunda nitelikli halin uygulanacağını*' belirtmekle görüşünü değiştirmiştir. Y. CGK, 04.03.1991, 6-26/58. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 356).

³⁷⁶ ERDEM, M., R., a.g.m. Aktaran: PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2295.

³⁷⁷ Y. CGK, 07.01.1963, E: 51, K: 5. (GÖZÜBÜYÜK, A., P., a.g.e., s. 670).

³⁷⁸ '*Sanığın yağma suçunun işlenmesi sırasında kadın görüntüsü vermek amacıyla sadece eşarp kullanmış olmasının kendisini gizleyici niteliği ve kıyafet değişikliği özelliği bulunmadığından TCY'nin 149/1-b maddesinde yer alan nitelikli hal oluşmaz.*' Y. 6. CD. 24.10.2002, 17958-12169. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2296). Yargıtay, başka bir kararında sadece gözleri görünen failin, işlediği yağma suçunda kıyafet değişikliği şartının gerçekleştiğini belirtmiştir. Bkz. Y. CGK, 07.01.1963, 6/5. (SOYASLAN, D., a.g.e., s. 413).

yüze olmayan tehditlerde de, bu nitelikli halin uygulanması mümkündür. Madde gerekçesinde belirtildiği üzere, tehdidin mektupla yapılması olayında; mektubun imzasız olması ve korku salmış bir kimsenin ismiyle, rumuzla veya sahte imzayla imzalanmış olması hallerinde de, bu nitelikli hal oluşur. Aynı durum, failin ismini vermeden telefonla mağduru tehdit etmesi halinde de geçerlidir.³⁷⁹

Failin kendisini tanınmayacak hale getirmesine rağmen mağdurun onu tanınmasının bir önemi bulunmamaktadır. O halde, failin dış görünüşünü objektif değerlendirmeye göre değiştirmesi yeterlidir. Bu nedenle, yüzünü kar maskesi ile gizleyen faili, mağdur sesinden tanısa bile, nitelikli hal uygulanacaktır.³⁸⁰

Kıyafetin başka bir amaçla değiştirilmesinden sonra ortaya çıkan fırsattan yararlanarak, değiştirilmiş kıyafeti ile suç işleyen fail hakkında bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁸¹ Bu duruma, bir sirkte gösteri yapan palyaçonun, bu halinden istifade ederek, seyircilerden cebir veya tehditle para alması olayı, örnek olarak verilebilir.

Suçun iştiraken işlenmesi halinde faillerden sadece birinin kendisini tanınmayacak hale koyması durumunda, bunu bilen diğer faillere de, bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁸²

3.1.3. Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Yasa koyucu, suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesinin, suçun işlenmesini kolaylaştırması ve mağdurun kendisini savunmasını zorlaştırması nedenleriyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir.³⁸³

Mülga 765 sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde, yağma suçunun '*içlerinden velev birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden ziyade kimseler*' tarafından işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Burada, fail sayısının en az üç ve faillerden birinin görünür şekilde silahlı olması gerekmektedir.³⁸⁴ 5237

---

³⁷⁹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 248.

³⁸⁰ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1288.

³⁸¹ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1288.

³⁸² TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 562.

³⁸³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 413.

³⁸⁴ ÖNDER, A., a.g.e., s. 355. Silahın belde veya omuzda asılı durması, nitelikli halin uygulanması için yeterlidir. Ancak, silah, belde veya cepte olması nedeni ile görünmüyorsa veya mücadele sırasında failin bilinç ve iradesi dışında açılıp görünmüşse, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır. Bkz. İDİZ, Sevgi (1989, Nisan), Gasp Suçu, Adalet Dergisi, S: 2, s. 119. Mülga 765 sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde '*silahn*' değil '*silahlı olmanın*' görülmesi arandığı⁹²

sayılı TCK'nın 149/1-c bendinde ise, yağma suçunun '*birden fazla kişi tarafından birlikte*' işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Burada ise, yağma suçunun iki fail tarafından işlenmesi yeterli olup, bu faillerden birinin görünür şekilde silahlı olması gerekli değildir.

5237 sayılı TCK'da, '*birden fazla*'³⁸⁵ ve '*birlikte*' ifadeleri kullanıldığına göre, bu nitelikli halin oluşması için iki veya daha fazla sayıda failin, birlikte, yağma suçunu işlemesi gerekmektedir.³⁸⁶ Failin, olay yerinde bulunmayan abisini kastederek, mağdura '*cep telefonunu vermezsen abim ile beraber seni öldürürüz*' demesi örneğinde, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.³⁸⁷

Nitelikli halin uygulanabilmesi için mağdurun faillerin tamamını görmesini şart olmayıp, önemli olan en az iki failin 5237 sayılı TCK'nın 37. maddesi anlamında '*müşterek fail*' olmasıdır. Bu itibarla, 5237 sayılı TCK'nın 38. maddesinde düzenlenen '*azmettirme*' ve 5237 sayılı TCK'nın 39. maddesinde düzenlenen '*yardım etme*' şeklinde gerçekleşen suça iştirak hallerinde, bu nitelikli halin uygulanması mümkün değildir.³⁸⁸ O halde, iki fail tarafından gerçekleştirilen bir banka soygununda faillerden birinin dışarıda gözcülük yapması halinde, bu nitelikli hal oluşacaktır. 5237 sayılı TCK'nın 37. maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere, yağma suçu bakımından, gözcülük yapan kişinin eyleminin suçun gerçekleşmesine olan etkisi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, gözcülük yapan kişinin de diğer suç ortaklarıyla birlikte suçun işlenişi üzerinde ortak egemenlik kurduğundan, bu kişi yardım eden olarak değil, müşterek fail olarak cezalandırılmalıdır.³⁸⁹

---

için, silahın kılıfının içinde olması, nitelikli halin uygulanmasına engel değildir. Bkz. KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 244.

³⁸⁵ '*Yakınan Hüseyin'e yönelik yağma eyleminin hükümlüler Aziz ve Mustafa tarafından birlikte işlendiğinin kabulü karşısında, 5237 sayılı TCK'nın 149/1-c maddesi yerine aynı yasanın 148/1. maddesi ile uygulama yapılması bozmayı gerektirmiştir.*' Y. 6. CD, 11.09.2006, 2005/15404-2006/7803. (NOYAN (2007), Hırsızlık Suçları, s. 530). Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 249.

³⁸⁶ '*Yaşamsal tehlike geçirmeyip 5 gün alışılmış uğraşından geri kalacak biçimde yaraladığı katılanın altın gerdanlığını yağmalayan sanığın kendisini olay yerinde bekleyen diğer sanık Ercan Akbaş'ın kullandığı motosiklete binerek kaçtığına anlaşılması karşısında, yağma suçunun iki kişi tarafından birlikte işlendiği gözetilmeden, 5237 sayılı TCY'nin 149/1-c maddesi yerine aynı yasanın 148/1. maddesiyle uygulama yapılması karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamış;*' Y. 6. CD, 28.05.2007, 9682/7160. (ESEN, S., a.g.e., s. 224).

³⁸⁷ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 249.

³⁸⁸ GÜNDEL, A., a.g.e., s. 280.

³⁸⁹ '*Sanıkların servis aracını yağmalamayı kararlaştırıp, sanık Musa Sargın'ın aracı durdurup adres sorma bahanesiyle araca bindikten sonra silahla tehdit ederek aracı aldığı sırada diğer sanık Adem Avcı'nın başka bir araçta gözcülük yaparak eyleme katıldığının anlaşılması karşısında; yağma suçuna doğrudan doğruya katılan sanık Adem Avcı hakkında 5237 sayılı TCY'nin 37/1. maddesi yerine aynı yasanın 39/1-2-c maddesiyle yazılı biçimde hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.*' Y. 6. CD, 02.07.2007, 15243/8200. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1284).

Yağma suçu, bileşik suç olması itibariyle 'cebir veya tehdit' ve 'malın alınması' olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır. Bu nitelikli halin uygulanmasında, faillerin hangi aşamada yer aldıkları önemsizdir. Bu nedenle, faillerin her ikisinin de hem cebir veya tehdit kullanıp, suça konu malı alması veya faillerden birinin cebir veya tehdit kullanıp diğer failin suça konu malı alması olasılıklarında, bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁹⁰

3.1.4. Yol Kesmek Suretiyle ya da Konut veya İşyerinde İşlenmesi

Yasa koyucu, yol kesmek suretiyle yağma suçunun işlenmesini, eylemin malvarlığına karşı suç olmakla birlikte seyahat özgürlüğünü de kısıtlaması³⁹¹ nedeniyle, nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Yağma suçunun konut veya işyerinde işlenmesini ise, aynı zamanda özel kullanıma tahsis edilen yerlerin huzur ve güvenliğinin ihlal edilmiş olması³⁹² nedeniyle, nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Aslında, bu bentte, iki farklı nitelikli hal düzenlenmiştir.

Bu nitelikli hallerden yağma suçunun yol kesmek suretiyle işlenmesi, mülga 765 sayılı TCK'da da nitelikli hal olarak düzenlenmesine karşılık, yağma suçunun konut veya işyerinde işlenmesi mülga 765 sayılı TCK'da nitelikli hal olarak düzenlenmemiş olup, bu durum 5237 sayılı TCK ile getirilmiş bir yeniliktir.

Öncelikle belirtmek isteriz ki, bir suçun, yolda işlenmesi ile yol kesmek suretiyle işlenmesi, farklı anlamlara gelmektedir. Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için, yağma suçunun önceden tasarlanması suretiyle yolda tertibat alınarak ve yoldan geçme hürriyeti bu şekilde kısıtlanarak işlenmesi gereklidir.³⁹³ Tasarlanmanın belirli bir kişiye yönelik olması şart olmayıp,

³⁹⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 250.

³⁹¹ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 440.

³⁹² TOROSLU, N., a.g.e., s. 151 vd.

³⁹³ Y. 6. CD, 13.10.1977, E: 1977/5127, K: 1977/56665. (RKD, Yıl 1978, Sayı 9, s. 1574). Aktaran: DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 440. 'Sanıkların içinde buldukları otomobile şehir içinde dolaştıkları sırada; aracı katılanların otomobili önüne sürerek, silah tehdidiyle para ve eşyalarını almak biçiminde gerçekleşen eylemlerinde, yol kesme unsuru gerçekleşmemiştir.' Y. 6. CD, 18.02.2004, 8746/1438. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2299). 'Geceleyn tarlasından at arabası ile dönen mağdurun yolunu bekleyerek mağduru yere yıkmaları ve parasını almalarını yol kesmek suretiyle işlenen yağma suçu olduğunu' belirtmiştir. Y. CGK, 07.01.1963, 6/5. (SOYASLAN, D., a.g.e., s. 413). 'Sanıkların suç tarihinde yolda yürümekte olan yakınının önüne geçerek kredi kartı ve para istedikleri, vermemesi üzerine yakını basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde yaralayıp cebinde bulunan 1000 YTL parayı alıp kaçmaları şeklinde gerçekleştirdikleri eylemde, TCK'nın 149/1. maddesinin (d) bendinin uygulanma koşulları bulunmadığı gözetilmeden yazılı biçimde uygulama yapılması,' Y. 6. CD, 15/02/2010,⁹⁴

herhangi bir kişiye yönelik olması yeterlidir.³⁹⁴ O halde, failin kastının, 'yol kesmeyi' içermesi gerekmektedir.³⁹⁵ Seyir halinde olan otobüsün yolda arızalanmasından yararlanarak yolcuların bir kısmının soygun yapmaları halinde, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.³⁹⁶ Buna karşılık, failin, araç ve insanların durmasını sağlamak için yolu bozması, maddi engeller koyarak veya tehditle geçişi engellemesi ve kendini yolcu olarak gösterip aracı durdurması hallerinde yağma suçunu işlemesi durumunda, bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁹⁷

Yağma suçunun, insanların geçeceği umulan her türlü yol, patika ve hatta tarla, bağ ve koruluk gibi yerlerden geçen kimselerin önüne çıkılarak işlenmesi durumunda, bu nitelikli hal uygulanacaktır.³⁹⁸

Yolun ıssız veya işlek olması, mağdurun korkması veya korkmaması, yol kesmenin gece veya gündüz olması, yol kesmenin süresinin kısa veya uzun olması ve suçun şehir içi veya şehirlerarası yolda işlenmesi, bu nitelikli halin oluşmasında önemsizdir.³⁹⁹ Yine, yolun devlet veya özel mülkiyete konu olmasının bir önemi bulunmamaktadır.⁴⁰⁰

Bir yerin konut olarak kabul edilebilmesi, için bu yönde bir özgüleme (tahsis) iradesi bulunmalıdır. Ancak, bu irade anlaşılabilir, yani dış dünyadan ayrı tutulduğu açıkça ortaya konmalıdır. Ayrıca, bu irade sürekli ve meşru olmalıdır.⁴⁰¹

İşyeri ise, bir kimsenin mutad sanatını icra ettiği yerdir. Bu yerin faaliyetinin devamlılık göstermesi gerekmele birlikte kazanç getirmesi şart

---

2008/27261-2010/1324. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 297 vd.). 'Sanıkların yağma suçunu yakınan ve sanıkların soruşturma anlatımlarına göre merkez park içinde veya merkez camiye ve A... isimli eğlence merkezine yakın bir yerde Seyhan Nehri üzerindeki asma köprüden geçmekte olan yakınanların karşısına çıkmak suretiyle işlediklerinin anlaşılması karşısında, sanıkların yakınanların yollarını keserek yağma suçu işleme konusunda aralarında önceden planlanmış bir anlaşma bulunduğu ve buna göre hareket ettiklerine dair kanıtların duraksamaya yer vermeyecek şekilde karar yerinde gösterilip tartışılmadan yazılı şekilde 5237 sayılı TCK'nın 149/1-d bendinde yer alan yol kesme suretiyle yağma suçunun oluştuğunun kabulü,' Y. 6. CD, 13/05/2010, 2009/1167-2010/6555. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 299).

³⁹⁴ ESEN, S., a.g.e., s. 226.

³⁹⁵ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 631.

³⁹⁶ DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 440. Yine, failin, mağduru takip ederek yolunu kesmek suretiyle yağma eylemini gerçekleştirmesi halinde, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır. Bkz. İDİZ, S., a.g.m., s. 119.

³⁹⁷ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1290.

³⁹⁸ Y. CGK, 05.07.1965, E: 2, K: 5. (GÖZÜBÜYÜK, A., P., a.g.e., s. 669).

³⁹⁹ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 344.

⁴⁰⁰ GARÇON (1956), Code Penal Annote, II P.680-681. Aktaran: GÖZÜBÜYÜK, A., P., a.g.e., s. 669.

⁴⁰¹ İradenin meşru olması, konutta oturma mülkiyet, zilyetlik veya kiracılık gibi bir hakka dayanması gerektiği anlamına gelmektedir. Bkz. ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 631.

değildir. O halde, bir firmanın deposu, bir doktorun muayenehanesi veya bir avukatın bürosu işyeridir.⁴⁰²

Suçun, konut veya işyerinde işlenmesinde,⁴⁰³ failin bu yerlere hukuka uygun veya aykırı olarak girmesinin bir önemi bulunmamaktadır. Çünkü, yağma suçunun işlenmesine başlanılmasıyla artık rızaya aykırı olarak çıkmama, söz konusu olacaktır.⁴⁰⁴

Yağma suçunun konut veya işyerinde işlenmesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 42. maddesinde belirtildiği üzere, *'biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suç bileşik suç olarak adlandırılır ve bu tür suçlarda gerçek içtima hükümleri uygulanmayacağından'*, bileşik suç kuralları gereğince, faile ayrıca *'konut dokunulmazlığını ihlal'* suçundan ceza verilmez.⁴⁰⁵ Bu suçun, konutta işlenmesi nitelikli hal olarak kabul edildiğinden, bunun gerçekleşebilmesi için failin bir konuta girmesi zorunludur. O halde, failin, mağdurun bulunduğu konutun dıştaki penceresini tıkkatması üzerine pencereye gelen mağduru tehdit ederek, parasını veya başka bir malını alması olayında, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.⁴⁰⁶ Bu konuya, *'içtima'* bölümünde tekrar değinilecektir.

Yasada, konut ve işyerinin eklentilerinin açıkça belirtilmemesi nedeniyle, bunların kapsam dışı bırakıldığı anlaşılmaktadır. Aslında, genel kural, konut veya işyeri kavramına, bunların eklentileri de, dahildir. Ancak, 5237 sayılı TCK'da, *'eğitim ve öğretimin engellenmesi (112/1-b)'* ile *'hırsızlık (142-1-b)'* suçlarında *'bina ve eklenti'* ifadesine, *'konut dokunulmazlığının ihlali (116/1-2)'* suçunda *'konut ve işyerinin eklentisi'* ifadesine ve *'kötü muamele (232/1)'* ile *'banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (245/4-c)'* suçlarında sadece *'konut'* ifadesine yer verildiğinden, yasa bütünüyle dikkate alınarak *'yasallık*

---

⁴⁰² ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 631.

⁴⁰³ *'Saniğin, yağma suçunu yakınanın konfeksiyon işyerinde işlediğinin anlaşılması karşısında; eyleminin TCY'nin 149/1-d maddesine uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı madde ile uygulama yapılması bozmayı gerektirmiştir.'* Y. 6. CD, 04.04.2007, 2006/19280, 2007/4160. (MERAN, N., a.g.e., s. 129).

⁴⁰⁴ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 251.

⁴⁰⁵ *'Yakınanlar Yasemin ve Hasan Alki'nin, yaklaşık altı ay veya bir yıldır aynı evde birlikte kaldıklarını beyan etmeleri karşısında, evin her iki yakınanın da ikametgahının olduğunun anlaşılmasına göre, yakınana Hasan'a yönelik yağma eyleminin konutta işlenmiş olması anılan suçun nitelikli hali olduğundan, ayrıca aynı evde bulunması nedeniyle yakınan Yasemin'e yönelik olarak konut dokunulmazlığını bozma suçunu işlendiğinden bahisle mahkumiyet hükmü kurulamayacağına gözetilmemesi bozmayı gerektirmiştir.'* Y. 6. CD, 03.10.2006, 2006/602-2006/9179. (NOYAN (2007), Hırsızlık Suçları, s. 536). Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 251.

⁴⁰⁶ POLAT, H., a.g.e., s. 722.

ilkesi’ gereğince sistematik yorum yapıldığında, *’eklentide*’ işlenen yağma suçunun, nitelikli hale sebebiyet vermeyeceği sonucu çıkmaktadır.⁴⁰⁷

Bu itibarla, failin, yağma suçunu konut veya işyerinin eklentisinde işlemesi halinde, *’basit yağma*’ ve *’konut dokunulmazlığının ihlali*’ suçları meydana gelecektir. Bu nitelik halin düzenlendiği bende, bir yasa değişikliğiyle, *’eklentileri*’ ifadesinin eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için, *’cebir veya tehdit*’ ile *’alma*’ unsurlarından herhangi birinin konut veya işyerinde yapılması yeterlidir.⁴⁰⁸

Yasada, nitelikli halin uygulanabilmesi için, suçun konut veya işyerinde işlenmesi yeterli görülmüş, bu konutun mağdura ait olması şart koşulmamıştır.⁴⁰⁹ Burada önemli olan, yağma suçunun işlenmesiyle konut veya işyeri dokunulmazlığını ihlal edilip edilmediğidir. O halde, failin, silahlı bir şekilde lokantaya gelerek, oradaki bir müşterinin parasını cebir veya tehditle alması halinde, söz konusu nitelikli hal uygulanacaktır. Buna karşılık, fail, kendi evinde bulunan mağdura karşı, yağma suçunu işlerse, söz konusu nitelikli hal uygulanmayacaktır.⁴¹⁰

---

⁴⁰⁷ Yargıtay CGK’nın 11.03.1991 tarih ve 25-67 sayılı kararına göre, konut; devamlı veya geçici olarak kişilerin yerleşmek ve barınmak amacıyla oturmalarına elverişli yerleri ifade ederken, eklenti; konut veya benzeri yapıların kullanım amaçlarından herhangi birini tamamlayan diğer yapılar veya yerleri, başka bir deyimle girilmesi konutta oturma hakkına sahip kimselerin huzur ve güvenliğini bozabilecek ek yapılar veya yerleri ifade etmektedir. Bkz. ARTUÇ, M., a.g.e., s. 252. Otel odası, misafirhaneler, hastane odaları da konut niteliğindedir. Bkz. MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1291. *’Sanığın, yüklenen suçu, otel odasında işlediğinin anlaşılması karşısında; eylemin 5237 sayılı yasanın 148/3. maddesi yollamasıyla aynı yasanın 149/1-d maddesine uyduğu gözetilmeden yazılı biçimde hüküm kurulması,*’ Y. 6. CD, 04.10.2006, 1814-9236. (ESEN, S., a.g.e., s. 228). *’Yakınanın gündüzleyin saat 12.00 sıralarında evinin bulunduğu apartman kapısından içeri girip asansöre doğru yöneldiğinde, sanığın elindeki cep telefonunu zorla aldığı somut olayda, suçun işlendiği apartmanın içerisinin, eklenti niteliğinde olduğu ve Ceza Genel Kurulunun 27.02.2009 gün ve 2008/6-2003 esas ve 2009/3 sayılı kararında açıklandığı üzere, 5237 sayılı TCY’nin 149/1-d maddesinin yağma suçunun konutun içerisinde işlenmesi durumunda uygulanabileceği, eklentide işlenmesi halinde anılan maddenin (d) bendiyle uygulama yapılamayacağından sanığın eyleminin, aynı yasanın 148/1. maddesine uyan yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde uygulama yapılması,*’ Y. 6. CD, 21.04.2010, 2009/5978-2010/4622. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 299).

⁴⁰⁸ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 253. *’Eylemin gecedan sayılan zamanda ve bıçak zoruyla parkta başlayıp konutta devam ederek gerçekleştirilmiş olması karşısında, 5237 sayılı TCY’nin 149/1-a-d-h bentlerine aykırılık oluşturduğu ve aynı yasanın 61. maddesindeki ölçütler dikkate alınarak temel cezanın saptanması gerektiğinin gözetilmemesi,*’ Y. 6. CD, 07.06.2007, 920/7136. (ESEN, S., a.g.e., s. 227).

⁴⁰⁹ *’Yağma suçunun Torbalı Devlet Hastanesi içerisinde işlendiğinin anlaşılması karşısında, TCY’nin 149/1-d maddesi yerine yazılı madde ile hüküm kurulması karşı temyiz olmadığından bozma nedeni sayılmamıştır.*’ Y. 6. CD, 07.02.007, 7624/1408. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1291).

⁴¹⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 254.

3.1.5. Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak

Durumda Bulunan Kişiyeye Karşı İşlenmesi

Yasa koyucu, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan mağdura karşı yağma suçunun daha kolay işlenmesi, bu durumda olan mağdurlara karşı işlenen yağma suçlarının kamu vicdanını daha çok yaralaması⁴¹¹ ve daha etkin yaptırımla karşılanmasının gerekmesi⁴¹² nedenleriyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir.

Bu nitelikli hal, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenmemiş olup, 5237 sayılı TCK ile getirilmiş bir yeniliktir.

Yaş küçüklüğü, yaşlılık, bedensel özürllük, akıl hastalığı veya zayıflığı, ileri derecede hamilelik veya sağır ve dilsizlik hallerinde, bu nitelikli hal oluşabilecektir.⁴¹³ Mahkeme heyeti, her somut olayda, mağdurun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olup olmadığını değerlendirecek, gerekirse bu konuda uzman hekim raporu olarak sonucuna göre uygulama yapacaktır.⁴¹⁴ Bu nedenle, mağdurun kendisini savunamayacak durumda olması gerektiğinden, mağdurun özürllü veya kadın olması tek başına bu nitelikli halin uygulanmasında yeterli değildir.⁴¹⁵

Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunmanın, geçici veya sürekli olmasının bir önemi bulunmamaktadır.⁴¹⁶

Mağdurun dış görünüşü itibariyle beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak görünümde olması yeterlidir. Ancak, failin, mağdurun bu durumunu (yeni ameliyat geçirmiş ya da dışarıdan anlayamayacak bir hastalığa sahip vs.) bilmediği takdirde, 5237 sayılı TCK'nın 30/1. maddesinde düzenlenen 'hata' hükümlerinden yararlanacağı kanaatindeyiz.⁴¹⁷

---

⁴¹¹ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 414.

⁴¹² ARTUÇ, M., a.g.e., s. 254.

⁴¹³ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 345.

⁴¹⁴ Arslan/Azizoğlu, *Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi*, 2004, s. 653. 'Suç tarihinde 13 yaşında olan yakınının, beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olduğuna ilişkin kanıtlar karar yerinde gösterilip, mahkemenin gözlemleri de tutanağa yansıtılıp tartışılmadan sanık hakkında 5237 sayılı yasanın 149/1-e maddesi ile uygulama yapılması bozma nedeni sayılmıştır.' Y. 6. CD, 17.05.2007, 11103/6126. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1292). '5237 sayılı TCK'nın 149. maddesinin (e) bendinin, 1939 doğumlu katılanın yalnızca yaşı gözetilerek uygulanamayacağı, bu nedenle ilgili bendin uygulama koşulunun ne şekilde gerçekleştiği açıklanmadan, hüküm kurulurken bu bendin de gösterilmesi,' Y. 6. CD, 13.03.2007, 10061/3339. (ESEN, S., a.g.e., s. 230).

⁴¹⁵ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAŞIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 632.

⁴¹⁶ MERAN, N., a.g.e., s. 130.

⁴¹⁷ MERAN, N., a.g.e., s. 130.

Mağdurun söz gelimi intihar girişiminde bulunması veya alkol alması suretiyle savunmasızlık durumuna bizzat kendisinin sebebiyet vermesi, nitelikli halin uygulanmasına engel değildir.⁴¹⁸

Bu bent ile, yağma suçunda, kendisini tamamen savunabilen mağdurlara karşı işlenen yağma suçları ile kendisini kısmen savunabilen mağdurlara karşı işlenen yağma suçları arasında cezalandırma bakımından bir ayırma gidilmiştir.⁴¹⁹ Yoksa, kendisini mutlak anlamda savunma yeteneğinden yoksun bulunan mağdura karşı cebir kullanılarak bir malının alınması halinde, 'hırsızlık' ve 'kasten yaralama' suçları oluşacaktır.⁴²⁰ Yine, tehdide muhatap olan mağdurun bilinçsiz olması veya algılama kabiliyetinin bulunmaması gibi hallerde, tehdidin oluştuğunun kabulü mümkün olmadığından, meydana gelen suç, hırsızlık olacaktır.⁴²¹ Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan mağdura karşı cebir veya tehdidin ne şekilde gerçekleştiğinin, bu nitelikli halin oluşmasında bir önemi bulunmamaktadır. Bu nedenle, bedensel özürlü olması nedeniyle bu konumda olan mağdura, ister fiziki kuvvet yoluyla ister uyku ilacı içirmek yoluyla, yağma suçu işlensin, bu nitelikli hal uygulanacaktır. Öncelikle, yağma suçunun oluşabilmesi için, cebir veya tehdidin varlığı zorunludur. Başka bir deyimle, eğer bir olayda cebir veya tehdit yoktur denilebiliyorsa, mağdur beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olsa bile yağma suçu oluşmayacak, dolayısıyla anılan nitelikli hal uygulanmayacaktır. Bu nedenle, bu bendin uygulanmasıyla, yağmanın temel şekline uymayan hareketlerin nitelikli hal ile cezalandırılması riski bulunmamaktadır.⁴²²

---

⁴¹⁸ ÖZTÜRK, B., ERDEM, M., R., a.g.e., s. 435.

⁴¹⁹ Yasada yer alan '*beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişi*' ifadesinden, kendisini gerçek anlamda (normal bir kişi ölçü alınarak) savunamayan mağdurların anlaşılması gerektiği kanaatindeyiz. Bu nedenle, mutlak anlamda, kendisini savunamayacak mağdurlar, bu bendin kapsamı dışında kalmaktadır. Aksini kabul ise, çok az da olsa beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan mağdura karşı işlenen yağma suçlarının kapsam dışı kalmasına neden olurken, aslında cebir veya tehdidin söz konusu olmadığı mutlak anlamda beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan mağdura karşı işlenen yağma suçunun da, bu kapsama alınmasına neden olacaktır.

⁴²⁰ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1292.

⁴²¹ LACKNER, § 249, kn. 2b. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 173.

⁴²² Aksi yönde görüş için bkz. KOCA, M., 5237 Yağma Suçu.,

3.1.6. Var Olan veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

Yasa koyucu, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları tehdit gücünün, mağduru paniğe kapılacak surette korkutabilmesi nedeniyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir.⁴²³

Bu nitelikli hal, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenmemiş olup, 5237 sayılı TCK ile getirilmiş bir yeniliktir.

Bu örgüt, gizli veya açık bir örgüt olabilir, hatta gerçekte olmayan, ancak varsayılan bir örgüt bile olabilir.⁴²⁴ Failin, bu örgütün üyesi olması zorunlu olmamakla birlikte suç örgütünün adının kullanılarak onun oluşturduğu korkutucu güçten yararlanılarak, yağma suçunun işlenmesi zorunludur.⁴²⁵ Bu itibarla, isminden yararlanılan örgütün kişiler üzerinde kaygı ve endişe yaratma yönünden elverişliliğe sahip olması gerekmektedir.⁴²⁶

Failin, suç örgütünün korkutucu gücünden yararlanma şekli önemli değildir. Bu nedenle, failin, bu örgütün üyesi olduğunu söylemesi veya örgütün müdahalesini sağlayabileceğini beyan etmesi, yeterlidir.⁴²⁷

3.1.7. Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi

Yasa koyucu, suçla daha etkin mücadele amacıyla, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Nitekim, suç örgütlerinin faaliyetlerini sürdürebilmek için zaman zaman yağma suçu işleyerek örgüte kaynak sağladıkları bilinmektedir.⁴²⁸ Yukarıdaki nitelikli halden farklı olarak, burada 5237 sayılı TCK'nın 220. maddesi anlamında⁴²⁹ gerçekten bir suç örgütü olması gerektiğinden, varsayılan bir suç örgütüne yarar sağlamak amacıyla işlenen

⁴²³ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2301.

⁴²⁴ *Hükümlünün, kendisini yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım olarak tanıtıp yakından tehditle para istemesi biçimindeki eyleminin, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturduğu korkutucu güçten yararlanmak niteliğinde bulunmadığı gözetilmeden, 5237 sayılı TCY'nin 148/1. maddesi yerine yazılı madde ile uygulama yapılması bozma sebebi sayılmıştır.* Y. 6. CD, 28.02.2007, 5725/2429. (ESEN, S., a.g.e., s. 231). O halde, bu nitelikli halin uygulanabilmesi için bir suç örgütünün isminden yararlanılması gerekmektedir. Bkz. MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1293.

⁴²⁵ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 256.

⁴²⁶ ESEN, S., a.g.e., s. 231.

⁴²⁷ MERAN, N., a.g.e., s. 131.

⁴²⁸ GÜNDEL, A., a.g.e., s. 282.

⁴²⁹ Bu maddede, 'suç işlemek amacıyla örgüt kurma' suçu düzenlenmiştir. Buna göre, örgüte üye en az üç kişinin bulunması, üyeler arasında gevşek de olsa hiyerarşik bir bağ bulunması, örgüt niteliği itibarıyla üyelerin belli bir suçu işlemek veya bir suç işlemek için bir araya gelmeleri ve amaçlanan suçları işlemeye elverişli üye, araç ve gerece sahip olmaları şartlarının tamamının gerçekleşmesi gerekmektedir. Bkz. BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 347.

yağma suçunda, bu nitelikli hal uygulanmaz. Bu örgüt, silahlı veya silahsız bir suç örgütü olabilecektir.⁴³⁰

Bu nitelikli hal, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenmemiş olup, 5237 sayılı TCK ile getirilmiş bir yeniliktir.

Örgütün, yağma suçu, başka bir suç veya terör suçunun işlenmesi için kurulmuş olması, bu nitelikli halin oluşmasında önemsizdir.⁴³¹ Başka bir deyimle, örgütün, herhangi bir suç işlemek amacıyla kurulmuş olması yeterlidir.

Madde gerekçesinde belirtildiği üzere, failin örgüte yarar sağlamak maksadıyla hareket etmesi yeterli olup, yağma suçu sonucu elde edilen yararın örgüte aktarılmış olması şart değildir.

Bir örgüt mensubu olan failin, yağma suçunu sadece kendi yararı için işlemesi halinde, bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.⁴³²

Madde gerekçesinde, mağdurun '*böyle bir örgüte aidat ödemeye*' veya '*bağışta bulunmaya*', hatta '*üye olmaya*' zorlanması halinde bu nitelikli halin oluşacağı belirtilmiştir. Oysa, mağdurun, böyle bir örgüte üye olmaya zorlanması halinde, '*bir malın teslimi veya malın alınmasına karşı koyulmaması*' söz konusu olmadığından, yağma suçunun basit hali bile oluşmamaktadır. Bu nedenle, mağdurun, sadece bir örgüte '*üye olmaya*' zorlanması halinde, yağma suçu oluşmazken, bir örgüte, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur bırakılması halinde ise, nitelikli yağma suçu oluşacaktır.

5237 sayılı TCK'nın 220/4. maddesi gereğince örgütün faaliyeti çerçevesinde yağma suçunun işlenmesi halinde, fail, hem '*yağma*' hem de '*örgüt üyeliği*' suçlarından cezalandırılacaktır.⁴³³ Söz konusu örgütün, terör örgütü olması halinde ise, Terörle Mücadele Yasası'nın 4. maddesi gereğince yağma suçu, terör suçu kapsamında değerlendirilecek, ancak yağma suçunun örgüt faaliyeti kapsamında işlenmesi zaten nitelikli hal olarak düzenlendiğinden,

---

⁴³⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 256 vd.

⁴³¹ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 347.

⁴³² DONAY, S., a.g.e., s. 231.

⁴³³ Aynı şekilde, 5237 sayılı TCK'nın 302/2. (*Devletin Birliğini ve Ülke Bütünlüğünü Bozmak*), 309/2. (*Anayasayı İhlal*), 311/1 (*Yasama Organına Karşı Suç*), 312/2 (*Hükümete Karşı Suç*), 313/4. (*Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine Karşı Silahlı İsyân*) ve 314/3. (*Silahlı Örgüt*) maddeleri gereğince, fail, ayrıca '*yağma*' suçundan da cezalandırılacaktır.

Terörle Mücadele Yasası'nın 5/2. maddesi gereğince, ayrıca faile yağma suçundan verilecek ceza bir artırıma tabi olmayacaktır.⁴³⁴

3.1.8. Gece Vaktinde İşlenmesi

Yasa koyucu, yağma suçunun daha kolay işlenmesi, mağdurun kendisini savunmasının zorlaşması, eylemin daha korkutucu olması ve failin belirlenmesinin güçlüğü karşısında adaletin gerçekleşmesine engel olunması⁴³⁵ nedenleriyle, bu durumu, nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Bu nitelikli hal, mülga 765 sayılı TCK'da da nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

Hangi zaman diliminin gece sayıldığı 5237 sayılı TCK'nın 6/1-e bendinde düzenlenmiştir.⁴³⁶ Buna göre, güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman dilimi '*gece vaktini*' ifade etmektedir.⁴³⁷

Yağma suçunun gece vakti işlenmiş olduğunun tespitinde, suçun işlendiği yerde güneşin doğduğu ve battığı zamanın esas alınması gerekmektedir. Nitekim, bir ülkenin farklı yerlerinde, güneşin doğuş ve batış zamanı farklı olduğu gibi, bu durum gün ve aylara göre de değişiklik göstermektedir.⁴³⁸

Son zamanlarda, bu konudaki bilgi, Adalet Bakanlığı'nın resmi internet sitesinden öğrenilebilmektedir.⁴³⁹

---

⁴³⁴ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 348.

⁴³⁵ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 414 vd.

⁴³⁶ '*Olay günü güneşin saat 16.36'da battığı ve suçun saat 18.45 sıralarında işlendiğinin anlaşılması karşısında; 5237 sayılı TCK'nın 6/1-e maddesi yollamasıyla, aynı yasanın 149/1. maddesini (h) bendinin de uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi,*' Y. 6. CD, 28.06.2010, 2006/20444-2010/11184. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 300).

⁴³⁷ '*Gece vakti sayılan zaman dilimi içinde İzmir'den Ankara'ya gitmekte olan otobüste yolculuk yapan yakınanın yanına oturarak, içinde (rivotril) adlı ilaç bulunan kremalı sandviç bisküviyi ikram edip, yakınanın uyumasını sağladıktan sonra cebinden 50 milyon lira parasını yağmalayan hükümlünün eylemini; 5237 sayılı TCY'nin 149/1-h maddesine uyan nitelikli yağma suçunu oluşturduğu...*' Y. 6. CD, 20.02.2006, 12577/1449. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1294).

⁴³⁸ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2302.

⁴³⁹ Bkz. <http://www.uyap.gov.tr/zaman/index.htm>.

3.2. SONUCU NEDENİYLE CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN HAL

Yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, 5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi gereğince gerçek içtima kuralları uygulanacak, yani, fail, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılacaktır.

Bu düzenleme, 5237 sayılı TCK ile getirilen bir yeniliktir. Ancak, Yargıtay'ın, mülga 765 sayılı TCK döneminde, kasten yaralama suçunun silahla işlenmesi veya silahla işlenmediği durumlarda yaralanmanın 10 günden fazla iş göremeyecek nitelikte bulunması hallerinde, yağma suçunun yanında, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağı yönünde kararları bulunmaktadır.⁴⁴⁰ Bu konunun, 5237 sayılı TCK'da açıkça düzenlenmesinin '*suçta ve cezada yasallık ilkesi*'ne uygun ve bu itibarla yerinde olduğu kanaatindeyiz.⁴⁴¹

Sonucu nedeniyle ağırlaşmış yaralama 5237 sayılı TCK'nın 87. maddesinde düzenlenmiştir. O halde, kasten yaralamanın basit halinin düzenlendiği 86. madde kapsamında kalan bir yaralama eylemi, cebir unsuru içinde kabul edildiğinden, fail, ayrıca '*kasten yaralama*' suçundan cezalandırılmayacaktır. Bu durum, sadece kasten yaralamanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikteki boyutunun düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 86/2. maddesi için geçerli olmayıp, aynı zamanda basit tıbbi müdahale ile giderilemeyen, ancak sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallere girmeyen nitelikteki yaralanmaların düzenlendiği 5237 sayılı TCK'nın 86/1. maddesi için de geçerlidir.⁴⁴²

5237 sayılı TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen hallerden birinin gerçekleşmesi durumunda gerçek içtima kuralları uygulanacaktır.⁴⁴³ O halde, fail, bıçakla yağma suçunu işlerken mağdurun yüzünde sabit iz bırakacak şekilde

⁴⁴⁰ ESEN, S., a.g.e., s. 233.

⁴⁴¹ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2293.

⁴⁴² POLAT, H., a.g.e., s. 724 vd.

⁴⁴³ '5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesine göre 'yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır' hükmü karşısında; sanığın yağma suçunu gerçekleştirirken, yakınını tabanca ile kemik kırığı oluşturmayacak, yaşamsal tehlike geçirmeyecek ve basit tıbbi müdahale ile giderilemeyecek biçimindeki yaralama eyleminin, 5237 sayılı TCK'nın 87. maddesinde tanımlanan sonucu nedeniyle ağırlaşmış yaralama suçunu kapsamında olmadığı ve yağma suçunun ögesi olduğu gözetilmeden, silahla etkili eylem suçunu nedeniyle yazılı şekilde hüküm kurulması,' Y. 6. CD, 06.07.2010, 2009/11086-2010/12540. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 288).

mağduru yaralamışsa, hem 'yağma' hem de 5237 sayılı TCK'nın 87/1-c bendinde düzenlenen 'sonucu nedeniyle ağırlaşmış yaralama' suçlarından cezalandırılacaktır.⁴⁴⁴

3.3. DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HALLER

3.3.1. Alacağın Tahsili Amacıyla Tehdit veya Cebir Kullanılması

5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde, failin, 'hukuki bir ilişkiye dayanan alacağının tahsili amacıyla' yağma suçunu işlemesi daha az cezayı gerektiren bir hal olarak kabul edilmiştir.⁴⁴⁵ Burada, mağdurla arasında hukuki bir ilişki olmamasına rağmen yağma suçunu işleyen fail ile mağdurla arasındaki hukuki bir ilişkinin varlığı nedeniyle yağma suçunu işleyen fail arasında, yerinde olarak bir ayırma gidilmiştir. Nitekim, ikinci halde eylemin haksızlık içeriği daha azdır.⁴⁴⁶

5237 sayılı TCK'da, mülga 765 sayılı TCK'dan farklı olarak kendiliğinden hak alma suçuna yer verilmediğinden, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla tehdit veya cebir kullanılması, daha az cezayı gerektiren bir hal olarak düzenlenmiştir.⁴⁴⁷

Yasa koyucu, 'yağma' suçu dışında 'hırsızlık (144.m.)', 'dolandırıcılık (159.m.)' ve 'sahtecilik (211.m.)' suçlarında da, bu suçların alacağın tahsili amacıyla işlenmesini daha az cezayı gerektiren bir hal olarak kabul etmiştir. Anılan bu suçlarda, eylemin alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde ya müstakil bir ceza belirlenmiş ya da cezada belli bir oranda indirim yapılması kabul edilmiştir. Ancak, yağma suçunda, bu iki yöntemden biri yerine başka

---

⁴⁴⁴ POLAT, H., a.g.e., s. 491.

⁴⁴⁵ Hem basit yağma, hem de senedin yağması suçlarının, hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanacaktır.

⁴⁴⁶ Yasa koyucu bu madde ile failin hukuki bir ilişkiye dayanan alacağından dolayı suçu işlemesi nedeniyle, failin daha az ceza almasına imkan tanımış, tam olarak uymasa bile bir çeşit haksız tahrik hükmü getirmiştir. Çünkü, fail, yasal alacağını tahsil edememenin kendisinde meydana getirdiği kızgınlıkla ve alacağını tahsil etmek amacıyla, yağma suçunu işlemektedir. Bkz. DURAN, www. Mustafa, 5237 Sayılı Yasada Düzenlenen Yağma Suçu, <http://www.hukuki.net/hukuk/index.php?article=518>, s. 8. (25 Mart 2012)

⁴⁴⁷ Kendiliğinden hak alma (ihkak-ı hak) suçu, mülga 765 sayılı TCK'nın 308. maddesinde bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Failin, alacağını tahsil etmek için cebir veya tehditle mağdurdan bir çek alması örneğinde olduğu gibi, bu ve benzeri eylemler Yargıtay tarafından 'kendiliğinden hak alma' suçu olarak kabul edilmiştir. Y. 6. CD, 06.11.1985, 9514/2646. (ÖNDER, A., a.g.e., s. 348).

suçlara (tehdit ve kasten yaralama) atıf yapma yolu kabul edilmiştir. Bunun kabul edilmesi ise, beraberinde bir çok sorunu getirmiştir.⁴⁴⁸

Öncelikle yağma suçu, bileşik suç olması itibariyle, hırsızlık ile cebir ve/veya tehdit suçlarından oluşmaktadır. Failin, alacağının tahsili amacıyla tehdit ederek yağma suçunu işlemesi halinde, yasa koyucu fail hakkında, sadece *'tehdit'* suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağını kabul etmiştir. (5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi). Failin alacağının tahsili amacıyla cebir kullanarak yağma suçunu işlemesi halinde ise, yasa koyucu fail hakkında, sadece *'kasten yaralama'* suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağını kabul etmiştir.⁴⁴⁹ (5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi). Aslında burada aynı mantıkla, fail hakkında *'cebir'* suçuna ilişkin hükümlerin uygulanması gerekirdi. Bu konuda doktrinde iki farklı görüş bulunmaktadır. Bir görüşe göre; yasada cebir suçu yerine kasten yaralama suçuna atıf yapıldığından kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlerin uygulanması gerekir. Diğer görüşe göre ise; aslında fail, *'bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi'* için mağduru zorladığından, fail hakkında yaralama suçundan verilecek cezanın 5237 sayılı TCK'nın 108. maddesi gereğince belirlenen oranda arttırılması gerekmektedir. Adalet komisyonundaki görüşmeler sırasında, bu konu gündeme gelmiştir. Bu görüşmelerde, *'cebir suçunda kasten yaralama suçuna atıf yapıldığı için, buradan cebir suçuna atıf, oradan da kasten yaralama suçuna atıf olmasın diye cebir suçuna atıf yapılmamıştır.'* denilmiştir.⁴⁵⁰ Bu durumda, yasada *'kasten yaralama'* suçuna atıf yapılmış olmakla birlikte, *'cebir'* suçuna ilişkin hükümlerin uygulanacağı sonucu çıkmaktadır. Bu sonuç ise, *'suç ve cezada yasallık ilkesi'*ne aykırıdır. Bu nedenle, failin cebir suçundan değil, kasten yaralama suçundan cezalandırılması gerektiği kanaatindeyiz.

Bir diğer sorun, kullanılan cebir sonucu, mağdurun ölmesi halinde hangi hükümlerin uygulanacağıdır. Burada, failin kastına göre bir ayırma

---

⁴⁴⁸ Bu durumda, eylemin haksızlık içeriği karşılanamamaktadır. Bkz. ERDEM, M., R., a.g.m., s. 523. (25 Mart 2012)

⁴⁴⁹ Bu durumda ortaya çıkan sonuç *'bileşik suçun bölünmezliği'* ilkesine aykırıdır. Hakeri, bunu, yağmayı oluşturan suçların tekrar oluşturulan suçlara dönüşmesi, yani yağma suçunun çözülmesi olarak açıklamaktadır. Bkz. HAKERİ, s. 382. Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 641.

⁴⁵⁰ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 261. Aslında, bir yasa değişikliğiyle cebir suçunda kasten yaralama suçuna atıf yapılması yerine, bu suça ilişkin cezanın bağımsız olarak tayin edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

gidilmelidir. Fail yaralama kastıyla hareket etmiş, ancak kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse, fail 5237 sayılı TCK'nın 87/4. maddesi gereğince cezalandırılacaktır. Fail, alacağını tahsil etmek için mağduru öldürürse, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi ile, sadece *'tehdit'* ve *'kasten yaralama'* suçları kapsama alındığından ve *'kasten öldürme'* kapsam dışı bırakıldığından, failin 5237 sayılı TCK'nın 150. maddesinden yararlanması mümkün olmayıp, hem 5237 sayılı TCK'nın 82/1-h bendinden hem de 5237 sayılı TCK'nın 148. veya 149. maddesinden cezalandırılacaktır.⁴⁵¹

Bir diğer sorun ise, alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçlarında, kovuşturma usulü ve görevli mahkemenin tespiti ile ilgilidir. 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde sadece *'tehdit'* ve *'kasten yaralama'* suçlarında belirlenen cezaya atıf yapmakla yetinilmemiş, bu suçlara ilişkin tüm hükümlere atıf yapılmıştır. Kasten yaralamanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte olması halinde bu suçun kovuşturulması şikayete bağı iken, diğer hallerde bu suç resen kovuşturulur. Yine, *'malvarlığı'* itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit edilmesi halinde, bu suçun kovuşturulması şikayete bağı iken, *'hayata, vücuda veya cinsel dokunulmazlığa'* yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit edilmesi halinde ise, bu suç resen kovuşturulur. O halde, alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçunda, kullanılan cebir veya tehdidin niteliğine göre, bu suçun kovuşturma usulü değişebilecektir. Bu suçun, bazen şikayet üzerine, bazen resen takip edilebilecek olmasının, mantıklı bir dayanağı gözükmemektedir.⁴⁵² Görevli mahkemenin ise, ağır ceza mahkemesi olduğu kanaatindeyiz. Çünkü, bir yağma eyleminin, yağma suçunun düzenlendiği hükümlerden hangisinin kapsamında olacağını, belirleme yetkisi ağır ceza mahkemesinin görevindedir. Nitekim, her halükarda işlenmiş bir yağma suçu söz konusudur. Ancak, Yargıtay aksi görüşte olup, sulh veya asliye ceza mahkemeleri tarafından 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesine dair verilen kararları onamaktadır.⁴⁵³

---

⁴⁵¹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 261. Özbek ise, bu durumda, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinin, fail aleyhine uygulanmaması gerektiğinden bahisle, failin, sadece kasten öldürme suçundan cezalandırılması gerektiğini savunmuştur. Bkz. ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 643.

⁴⁵² SOYASLAN, D., a.g.e., s. 410.

⁴⁵³ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 262. 5237 sayılı TCK'nın 86/3-a bendine göre, yaralama eyleminin üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı işlenmesi ağırlaştırıcı haldir. O halde, failin, kardeşine karşı alacağın tahsili amacıyla yağma suçunu işlemesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/1.

Tüm bu açıklanan nedenler dikkate alındığında, hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla yağma suçunu işleyen fail hakkında, oransal bir indirim uygulanması yönünde bir yasa değişikliği yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Bu maddenin uygulanabilmesi için; *'failin mağdura yönelik bir alacağının bulunması'*, *'bu alacağın hukuki bir ilişkiye dayanması'* ve *'yağma eyleminin bu hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla'* işlenmiş olması gerekmektedir.⁴⁵⁴

Alacak hakkı, nisbi bir hak olması itibarıyla herkese karşı değil, sadece hukuki ilişkinin borçlu tarafına karşı ileri sürülebilir. Başka bir deyimle, borç ilişkisi sadece bu ilişkinin tarafları olan alacaklı ve borçlu arasında hüküm ve sonuç doğurur.⁴⁵⁵ O halde, babasının borcundan dolayı oğluna karşı yağma suçunun işlenmesi örneğinde olduğu gibi, hukuki bir alacağın tahsili amacıyla borç ilişkisinin tarafı olmayan üçüncü bir kişiye karşı yağma suçunun işlenmesi halinde, fail, daha az cezayı gerektiren bu halden yararlanamaz.⁴⁵⁶ Başka bir deyimle, mağdurun hukuki ilişkinin doğrudan borçlusu olması gerektiğinden, borçlu yerine borçtan sorumlu olmayan bir yakınına karşı cebir veya tehdit kullanılması halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanmayacaktır.⁴⁵⁷ Ancak, özel hukuk kurallarına uygun olarak, bir borcun, başka bir kişiye devredilmesi halinde, artık o kişi borç ilişkisinin tarafı olacağından, bu kişiye karşı alacağın tahsili amacıyla yağma suçunun işlenmesi halinde, fail, hakkında 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanacaktır.⁴⁵⁸

---

maddesindeki yollama nedeniyle faile verilecek ceza, 5237 sayılı TCK'nın 86/3-a bendi gereğince arttırılacaktır. Bkz. SOYASLAN, D., a.g.e., s. 406. Oysa, yağma suçunda, fail ile mağdur arasındaki akrabalığın derecesi, önemli değildir. Görüldüğü üzere, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde yer alan düzenleme, birçok yanlış sonuca yol açar niteliktedir.

⁴⁵⁴ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 260.

⁴⁵⁵ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 636.

⁴⁵⁶ *'Saniğin, cep telefonunu çaldığını düşündüğü Selim Öztürk'ün babası olan ve olayla hiç bir ilgisi bulunmayan, katılan Münin Öztürk'e silah tehdidi ile 1.250.000.000 Liralık senet imzalatılması fiili, mülga 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 496. maddesi delaletiyle mezkur Kanunun 497/1. maddesine mümas suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde aynı Kanunun 308/3-4 maddesi ile hüküm kurulması;'* Y. 6. CD, 09.02.2006, 22009-976. (ANTALYALI, Mehmet, Yağma (Gasp) Suçunun Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi, <http://www.online-hukuk.org/makale/yagmagasp-sucunun-alacagi-tahsil-amaciyla-islenmesi.html>, s. 4 vd. (22 Mart 2012)

⁴⁵⁷ KOPARAN, M., Reşat, YTCK'da Malvarlığına Karşı Suçlar (Yağma), www.resatkoparan.com/parcalar/makaleler/Yagma.pdf, s. 12. (23 Mart 2012)

⁴⁵⁸ Soyaslan'a göre, fail, yağma eylemini uyuşmazlık konusu malı elinde bulunduran malike karşı gerçekleştirebileceği gibi, zilyet olan vekile veya hizmetçiye karşı da, gerçekleştirebilir. Bkz. MANZİNİ (1962), a.g.e., s. 1050. Aktaran: SOYASLAN, D., a.g.e., s. 406. Bizce, failin,¹⁰⁷

Yukarıda bahsi geçtiği üzere alacak hakkının nisbi bir hak olması itibariyle, suçun hukuki ilişkisinin tarafı olmayan üçüncü bir kişiler tarafından gerçekleştirilmesi halinde, bu kişilerin, bu maddeden yararlanıp yararlanamayacağı da doktrinde tartışılmıştır.⁴⁵⁹ Bu durumda, çek-senet mafyasının alacağı kendi üzerine geçirerek bu hükümden yararlanma yolunu seçme tehlikesi doğabilecektir.⁴⁶⁰ Yukarıda, alacaklı olan fail tarafından borçlu olmayan mağdura karşı işlenmiş bir suç söz konusu iken, burada, alacaklı olmayan fail tarafından borçlu olan mağdura karşı işlenmiş bir suç söz konusudur. Bu kişiler ile mağdur arasında hukuki bir ilişkiye dayanan alacak bulunmadığından 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanmayacaktır. Nitekim, yasada, *'bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını'* ifadesi kullanıldığından, failin, bir alacak hakkına sahip olması gerekmektedir. Özel hukuk kurallarına uygun olarak bir alacağın üçüncü bir kişiye devredilmesi halinde ise, artık borç ilişkisinin bir tarafı olmak suretiyle bu kişi alacaklı sıfatını kazanacağından, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanabilecektir. O halde, özel hukuk anlamında geçerli bir devir varsa (alacağın temlik, ciro vs.) 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanabilecektir.

Yasaya göre, her türlü alacakta değil, ancak hukuki bir ilişkiye dayanan alacakta bu maddenin uygulanma koşulları oluşabilecektir. Hukuki anlamda alacak kavramı; *'bir edim ile yükümlü olan borçlunun şahsına karşı alacaklının kullandığı bir hak'*tır.⁴⁶¹ Hukuki ilişkiye dayanan bir alacak, hukuk düzeni tarafından korunan ve geçerli kabul edilen bir alacaktır. Eksik borçlar da, hukuken geçerli ve ödenebilir, ancak alacaklının bu alacaklara yönelik olarak dava ve icra takibi hakkının bulunmadığı borçlardır.⁴⁶² Bu tür borçlara, zamanaşımına uğramış borçlar, kumar borcu veya fuhuş karşılığı doğan borçlar örnek olarak verilebilir. Burada, alacaklı, eksik borca dayanan alacağını dava veya icra takibi yoluyla talep edemese de, borçlu borcunu ödediğinde ise, bu

---

alacağını sadece hukuken talep etme yetkisi bulunan kişiye karşı eylemini gerçekleştirme halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanması mümkündür.

⁴⁵⁹ Soyaslan'a göre, yasal temsilciler ve vekillerin, menfaatlerini koruduğu şahıslar için yağma eylemini işlemeleri halinde bu kişiler 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanırlar. Bkz. MANZİNİ, a.g.e., 1913, s. 565. Aktaran: SOYASLAN, D., a.g.e., s. 406.

⁴⁶⁰ KANBUR, Kendiliğinden Hak Alma Fiillerinin Yeni Türk Ceza Kanunu Bakımından Değerlendirilmesi, s. 83. Aktaran: ARTUÇ, M., a.g.e., s. 260.

⁴⁶¹ DAYINLARLI, s. 54. Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 634.

⁴⁶² EREN, s. 82 vd. Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAĞSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 637.

kez, yapılan ödeme geçerli olduğundan, borçlu söz konusu borcun eksik borca dayandığından bahisle, dava veya icra takibi yoluyla iadesini isteyemez. Bu durumda, eksik borcun hukuki bir ilişkiye dayanıp dayanmamasına göre bir ayırımı gidilmesi gerektiği kanaatindeyiz. O halde, zamanaşımına uğramış borçlar hukuki bir ilişkiye dayandığından, böyle bir borcun tahsili amacıyla yağma suçunu işleyen fail hakkında, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanacakken, kumar borcu hukuki bir ilişkiye dayanmadığından böyle bir borcun tahsili amacıyla yağma suçunu işleyen fail hakkında 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi uygulanmayacaktır.⁴⁶³

Hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın, mahiyet ve kaynağı önemli olmadığından, bu alacak Borçlar, Eşya ve Aile hukuklarına ilişkin olabilir. O halde, kiracı ile kiralayan, alıcı ile satıcı, ödünç alan ile ödünç veren veya mirasçılar arasında 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi kapsamında bir eylemin gerçekleşmesi mümkündür.⁴⁶⁴

Hukuki bir ilişkiye dayanan alacağın, gerçekten varlığı konusunda ise doktrinde fikir birliği yoktur.⁴⁶⁵ Kimi yazarlar göre, hukuki bir ilişkiye dayanan alacak yok ise, failin, bu maddeden yararlanması mümkün değildir.⁴⁶⁶ 5237 sayılı TCK'nın 30/2. maddesinde *'bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerin gerçekleştiği hususunda hataya düşen failin bu hatasından yararlanacağı'* düzenlendiğinden, hukuki bir ilişkiye dayanan alacak olmasa bile, böyle bir alacağın var olduğu düşüncesiyle bu alacağın tahsili amacıyla yağma suçunu işleyen fail hakkında, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesi uygulanacaktır.⁴⁶⁷

Failin, alacağının tahsili amacıyla yağma suçunu işlemesi halinde, suçun konusunun, alacağının aynısı olması şart değildir. O halde, fail, alacağı olan para veya eşyayı alabileceği gibi, bunlarla aynı değerde olan, başka bir para veya eşya alabilecektir.⁴⁶⁸

---

⁴⁶³ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 637.

⁴⁶⁴ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 406.

⁴⁶⁵ Noyan'a göre, ceza hukukunun kasta verdiği önem itibarıyla, failin alacağı olduğuna kendince haklı sebeplerle inanması yeterli sayılmalıdır. Bu alacakla ilgili olarak dava açılmış olup olmamasının suçun oluşumunda bir etkisi bulunmamaktadır. Bkz. NOYAN, s. 384. Aktaran: PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s.2334.

⁴⁶⁶ Bu yönde görüş için bkz. KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2816 vd.

⁴⁶⁷ CENTEL, ZAFER, ÇAKMUT, s. 432. Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 639.

⁴⁶⁸ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 644.

Failin, alacak miktarından fazla bir miktarı zorla alması halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanması mümkün değildir. Ancak, alacak miktarının tespitinde faiz geliri de, dikkate alınmalıdır. Bunun yanında, bu maddenin uygulanmasında, alacağın tahsili amacıyla yağma suçunun işlenmesi yeterli olup, ayrıca alacağın tahsili zorunlu değildir.⁴⁶⁹

Failin, mağdurdan, hukuki bir ilişkiden doğan alacağı bulunmasına rağmen, yağma eylemini bu alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirmediği takdirde, 5237 sayılı TCK'nın 50/1. maddesinden yararlanması mümkün değildir. Başka bir deyimle, bu maddenin uygulanmasında, fail ile mağdur arasında hukuki bir ilişkiden doğan alacağın bulunması, yeterli değildir.

İştirak halinde işlenen suçlarda, daha az cezayı gerektiren bu hal, sadece hukuki bir ilişkiye dayanan alacak hakkının sahibi olan fail hakkında uygulanacaktır.⁴⁷⁰ Çünkü, alacağın tahsili amacıyla suçun işlenmesi, kişisel bir neden olduğundan, 5237 sayılı TCK'nın 40/1. maddesi gereğince bu nedenle ilgili olmayan diğer faillerin, daha az cezayı gerektiren bu halden yararlanması mümkün değildir.⁴⁷¹

Fail, alacağın tahsili amacıyla yağma suçunu işlerken, hem cebir hem de tehdit kullandığı takdirde, kasten yaralama ve tehdit suçlarından ayrı ayrı cezalandırılacaktır.⁴⁷² Aslında, yağma suçu seçimlik hareketli bir suç olduğundan, bu suç işlenirken hem cebir hem de tehdit kullanılsa bile, ortada tek bir yağma suçu vardır. Ancak, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi, yağma suçunun kendini oluşturan suçlara bölünmesi sonucuna neden olmaktadır. Nitekim, anılan maddede hem kasten yaralama hem de tehdit suçlarına atıf yapıldığından, alacağın tahsili amacıyla hem cebir hem de tehdit kullanan failin, kasten yaralama ve tehdit suçlarından ayrı ayrı cezalandırılması, '*suç ve cezada yasallık*' ilkesine de aykırılık oluşturmayacaktır. Yine, ortada tek bir eylem olmadığından, kasten yaralama ve tehdit suçlarının fikri içtima ilişkisine girmesi de mümkün gözükmemektedir. Buna karşılık, bu durumda, cebir ve tehdit suçlarından daha lehe olanının yani daha az cezayı gerektireninin fail hakkında uygulanması gerektiği görüşü de ileri sürülebilecektir. Ancak, anılan maddede

---

⁴⁶⁹ ESEN, S., a.g.e., s. 240.

⁴⁷⁰ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 635.

⁴⁷¹ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1316.

⁴⁷² MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1315.

hem kasten yaralama hem de tehdit suçlarına atıf yapıldığından, failin bu suçlardan ayrı ayrı cezalandırılmasının mümkün olduğu görüşü daha baskın gelmektedir.

Aslında, bu durum da, yukarıda bahsi geçtiği üzere, anılan maddede başka suçlara atıf yapıldığından dolayı meydana gelmiştir. Eğer, bu yöntem yerine oransal bir indirim uygulanması kabul edilseydi, mahkeme heyeti, hem cebir hem de tehdit kullanan fail hakkında, suçun işleniş şeklini dikkate alarak verilen cezada aşağı oranda indirim yapabilecekti. Bir kez daha görüldüğü üzere, anılan maddede başka suçlara atıf yapılması, alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçunun uygulanmasında, birçok karışıklığa neden olmuştur.

Soyaslan'a göre, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde '*tehdit*' ve '*kasten yaralama*' suçlarına atıf yapılmış ise de, bu madde kapsamındaki eylem aslında bir yağma eylemi olup, sadece failin kastı nedeniyle daha az cezalandırılması kabul edildiğinden, failin, adli siciline, yağma suçundan dolayı mahkumiyet kayıt altına alınacaktır.⁴⁷³ Biz de, anılan nedenden dolayı bu görüşü kabul etmekteyiz. Bu durumda ise, gerek adli sicil kaydının silinme koşullarında, gerek daha sonra bir suç işlendiği takdirde lehe hükümlerin uygulanmasında, fail aleyhine birtakım sonuçlar meydana gelecektir. Antalyalı ise, aksi görüşte olup, bu durumda '*tehdit*' ve '*kasten yaralama*' suçlarına atıf yapıldığından adli sicil kaydına da bu suçların işlenmesi gerektiğini savunmaktadır.⁴⁷⁴

3.3.2. Malın Değerinin Az Olması

Malın değerinin azlığının, yağma suçundan verilecek cezadan indirim nedeni olarak kabul edilmesi, 5237 sayılı TCK ile getirilen bir yeniliktir. Ayrıca, 5237 sayılı TCK'da, mülga 765 sayılı TCK'da bir artırım nedeni olarak düzenlenen '*malın değerinin yüksekliğine*' yer verilmemiştir.⁴⁷⁵ Aslında, bu maddenin nitelikli haller arasında düzenlenmemiş olması, sistematik açıdan

⁴⁷³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 406.

⁴⁷⁴ ANTALYALI, M., a.g.m., s. 4. (22 Mart 2012)

⁴⁷⁵ Mülga 765 sayılı TCK döneminde, malın değeri konusunda, '*pek fahiş*', '*hafif*' ve '*pek hafif*' olmak üzere, üçlü bir ayırım yapılmıştır. Suça konu şeyin, değerinin veya verilen zararın miktarının '*pek fahiş*' olması, mala karşı işlenen suçlarda, ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir. Ancak, yağma suçu dışında, diğer malvarlığına karşı suçlarda, malın değerinin '*hafif*' ve '*pek hafif*' olması, indirim nedeni olarak kabul edilmiştir. Değer hususu, Yargıtay'da mala karşı işlenen suçlara bakan daireler tarafından, yılbaşında belirlenmiş, uygulamada da bu değerler esas alınmıştır. Bkz. ÖZBEY, Özcan (2010, Nisan), Yağma Suçunda Daha Az Cezayı Gerektiren Hal ve Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 44, s. 132.

hatalıdır.⁴⁷⁶ Anılan maddenin düzenlenmesinde, kamuoyunda sıkça dile getirilen, suçun konusunun çok hafif değerde olduğu durumlarda fazla ceza verildiği eleştirisi, etkili olmuştur.⁴⁷⁷ Her ne kadar yağma suçunun bileşik suç olması itibariyle, cebir ve tehdit boyutu olsa da, sonuçta malvarlığı karşı işlenen bir suç olması itibariyle, cebir ve tehditle, değeri az olan bir malı alan failin, değeri çok olan bir malı alan faile göre daha az ceza almasını, ceza adaleti bakımından yerinde görmekteyiz.⁴⁷⁸

Malın değerinin azlığı, hırsızlık suçunda bir indirim veya cezasızlık nedeni olarak düzenlenmesine karşın, yağma suçunda sadece indirim nedeni olarak düzenlenmiştir. Bu durum ise, çağdaş hukuk sisteminde kabul edildiği üzere, kişiler üzerinde kullanılan cebir veya tehdit eylemlerinin cezasız kalamayacağı düşüncesinden kaynaklanmaktadır.⁴⁷⁹

Maddenin ilk halinde, suçun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı halinde, '*indirilir*' ifadesi yer aldığından, mahkeme heyetinin bu durumda takdir hakkı bulunmazken, 29.06.2005 tarihinde bu ifade '*indirilebilir*' olarak değiştirilmekle, mahkemeye heyetine takdir hakkı verilmiştir.⁴⁸⁰ O halde, bu yöndeki mecburiyet ortadan kalktığından, mahkeme heyeti, suçun konusunun değerinin az olduğu hallerde, verilecek cezada, indirim yapmayabilecektir. Ancak, maddede, hangi koşullarda indirim yapılabileceği konusunda, bir açıklık bulunmamaktadır.⁴⁸¹

---

⁴⁷⁶ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 410.

⁴⁷⁷ ARSLAN, Ç., AZİZAĞAOĞLU, B., a.g.e., s. 655. Mülga 765 sayılı TCK döneminde, cebir veya tehditle 5 TL bile alınmış olsa, fail hakkında oldukça yüksek cezaya hükümlenüyordu. Bkz. DURAN, M., a.g.m., s. 8. (30 Mart 2012)

⁴⁷⁸ Koca, yağma suçunun sadece malvarlığına yönelik bir suç olmayıp, aynı zamanda kişi özgürlüğüne ve hatta vücut dokunulmazlığına yönelik bir saldırı olduğundan bu yöndeki düzenlemeyi eleştirmiştir. Nitekim, yağma suçunun kamu düzeni ve kişisel değerler bakımından taşıdığı dikkate alan yasa koyucunun, bu suçta zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağını (43/3. m.) ve bu suçun yurt dışında işlenmesi halinde bile tekerrüre esas teşkil edeceğini (58/4. m.) kabul etmesi karşısında, malın değerinin azlığını cezada indirim sebebi olarak kabul eden düzenlemenin bir çelişki olduğunu savunmuştur. Bkz. KOCA, M., Malvarlığına Karşı., s. 82.

⁴⁷⁹ KAŞIKÇI, Donay, Türk Ceza Kanunu ve Yürürlük Kanunu, s. 151. Aktaran: ESEN, S., a.g.e., s. 241.

⁴⁸⁰ Yerel mahkemelerin, anılan maddeyi, mülga 765 sayılı TCK'de yer alan '*hafif*' ve '*pek hafif*' değere ilişkin hüküm gibi yorumlayıp, cezalarda aşırı oranda indirim yapmaları üzerine, '*indirilir*' ifadesi '*indirilebilir*' olarak değiştirilmiştir. Bkz. EKER, H., a.g.m., s. 132 vd.

⁴⁸¹ Aynı şekilde, hırsızlık suçu bakımından da, malın değerinin azlığı nedeniyle verilecek cezada, 5237 sayılı TCK'nın 145. maddesinde, hangi koşullarda indirim yapılabileceği konusunda, bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak, anılan maddede, malın değerinin azlığı nedeniyle ceza verilmesinden vazgeçilmesi halinde, '*suçun işleniş şekli ve özelliklerinin*' dikkate alınması gerektiği düzenlenmiştir.

Bu durumda, malın değerinin azlığı nedeniyle indirim yapılmasında, nelerin ölçüt alınacağı, Yargıtay tarafından belirlenmiştir.⁴⁸² Buna göre, 'suçun işleniş biçimi', 'olayın özelliği', 'failin özgülünen kastı', 'failin daha çoğunu alabilme olanağı varken gerçek değeri az olan şeyleri alması'⁴⁸³ ve 'yasal ve yeterli göstermek' şartlarının, tamamının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.⁴⁸⁴ O halde, Yargıtay uygulamasında, suça konu malın değerinin objektif olarak azlığı yeterli görülmemiş, somut olayda, anılan şartların da gerçekleşmesi aranmıştır.⁴⁸⁵ Bunlardan, 'failin özgülünen kastı' ve 'failin daha çoğunu alabilme olanağı varken gerçek değeri az olan şeyleri alması' şartlarının,⁴⁸⁶ yasal bir

---

⁴⁸² '5237 sayılı TCY'nin 150. maddesinin 2. fıkrasındaki, 'malın değerinin azlığı' kavramının, mülga 765 sayılı TCY'nin 522. maddesindeki hafif ve pek hafif ölçütleriyle, her iki maddenin de cezadan indirim olanağı sağlaması dışında benzerliği bulunmadığı, 'değerin azlığı'nın 5237 sayılı yasaya özgü, ayrı ve yeni bir kavram olduğu, bunun; daha çoğunu alabilme olanağı varken, yalnızca gereksinmesi kadar (örneğin; birkaç meyve veya ekmek, yiyecek, bir-iki defter, kalem, sigara, bira ve benzeri), değer olarak da az olan şeyi alma durumunda, olayın özelliği ve sanığın kişiliği de değerlendirilerek, yasal ve yeterli gerekçeleri de açıklanarak uygulanabileceği gözetilmeden, yakınan Sermet'ten yağmalanan cep telefonu ve 16.500.000 lirayla, yakınan Erdi'den yağmalanan cep telefonunun değeri az olmadığı halde, cezalarından indirim yapılması'. Y. 6. CD, 20.06.2006, 2005/12446, 2006/6280. (ESEN, S., a.g.e., s. 241 vd.). Suça konu malın değerinin azlığının, mülga 765 sayılı TCK döneminde de bazı malvarlığına karşı suçlarda indirim nedeni olarak kabul edildiği dikkate alındığında, Yargıtay'ın 'değerin azlığı'nın 5237 sayılı yasaya özgü, ayrı ve yeni bir kavram olduğu' sonucuna nasıl vardığına dair doyurucu bir açıklama yapılmamaktadır. Bkz. KÖPRÜLÜ, Timuçin (2007), Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 71, s. 260.

⁴⁸³ Bu durumda, failin, mağdurun malvarlığını bilmesi veya bu konuda araştırma yapması gerektiği sonucu çıkmaktadır. Bkz. DANIŞMAN, Mustafa (2010, Ocak) Yağma Suçlarında Değer Azlığı, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 41, s. 129.

⁴⁸⁴ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 265 vd.

⁴⁸⁵ 'Yolda karşılaştığı mağduru, okulun arka tarafına götürüp (bana para ver) diyerek bıçakla yaralayan, parası olmadığını söyleyen mağdurun üzerini arayarak cebindeki 5 milyonu alan sanığın, anılan maddedeki indirimden yararlanamayacağı' Y. 6. CD, 27.06.2007, 11678/7918. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1319). 'Yağma suçundan yargılanan sanık hakkında, içinde ne olduğunu bilmeden alınan çanta için söz konusu kanun maddesinin uygulama olanağı olmadığı halde cezadan indirim yapılması doğru olmamıştır.' Y. 6. CD, 08.05.2006, 2005/14731, 2006/4711. (POLAT, H., a.g.e., s. 728). 'Yakınanlar Bayram D. ve Berivan T.'nin farklı tarihlerde bıçak zoruyla paralarını yağmalayan sanığın, mağdurlardan Berivan'ın 10 TL, Bayram'ın 1 TL'sini aldıktan sonra, mağdurlardan herhangi bir şey istemeden ve ısrarcı olmadan yakınanların verdiği paralarla yetinerek olay yerinden ayrıldığıının anlaşılması karşısında; sanık hakkında TCY'nin 150/2. maddesinin uygulanma koşullarının bulunup bulunmadığının tartışılmaması' Y. 6. CD, 18.01.2010, 2007/20776, 2010/260. (EKER, H., a.g.m., s. 139).

⁴⁸⁶ 'Kağıt toplayan katılanın yanına giderek, ceplerini yoklayıp, akbil takılı anahtarlığını alan sanıkların eyleminde, yakınanın üstünde başka bir şey olmadığı için alamadıklarının ve kastlarını özgülemediklerinin anlaşılması nedeniyle koşulu bulunmadığı halde, 150'nci maddenin 2'nci fıkrasına düzenleniş amacının dışında yorumlar getirilerek cezadan indirim yapılması' Y. 6. CD, 25.11.2008, 2007/17467, 2008/22401. (EKER, H., a.g.m., s. 140). 'Sanığın, yakınana bıçak doğrultup 10 milyon TL vereceksin diyerek tehdit etmesi ve yakınanında çantasından 20 milyon çıkarıp vermesi üzerine sanığın başka istekte bulunmadan ve zarar vermeden gitmesi eyleminde; kastın sadece 10 milyon liraya özgü olması karşısında, 5237 sayılı yasanın 149/1-a-d son madde ve fıkralarıyla belirlenen cezanın aynı yasanın 150/2. maddesiyle indirim yapılmasında, bir isabetsizlik bulunmamaktadır.' Yargıtay 06.04.2006 tarihli bu kararı ile, değer azlığı konusunda belirlediği ölçütlerle çelişkiye düşmüştür. Çünkü, sanığın kastı ve

dayanağı olmadığından, Yargıtay uygulaması, '*yasa koyucunun iradesine*' ve '*yasallık ilkesi*'ne aykırıdır. Ayrıca, Yargıtay'ın, anılan şartların gerçekleşmesini araması, maddenin uygulama alanını oldukça azaltmıştır.⁴⁸⁷

Yasa boşluğunu, Yargıtay belirlediği bir takım ölçütlerle doldurmaya çalışmıştır. Burada, yasa koyucu tarafından, sadece malın değerini esas alan, objektif bir değer belirlenmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz. Mağdurun, failin veya mahkeme heyetinin değerlerinin ölçüt olarak kabul edilmesi halinde, anılan kişilerin ekonomik durumlarına göre bu miktar değişebileceğinden objektiflik sağlanamayacaktır.⁴⁸⁸ Böylece, suça konu malın değeri, yasada gösterilen değer altında ise faile verilecek cezadan indirim yapılacak, aksi halde ise indirim yapılmayacaktır.

Suçun konusunu oluşturan malın, suç tarihindeki değeri esas alınacağından, sonradan bu malın değerinin azalması veya artması sonuca etkili olmayacaktır. Ayrıca, '*değer*' kavramı, suça konu malın değerini veya parasal karşılığını ifade etmekte olup, fail tarafından elde edilen yararların toplamı, kapsam dışı kalmaktadır.⁴⁸⁹

Suçun teşebbüs aşamasında kalmış olması halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağı konusunda, doktrinde fikir birliği yoktur. Failin eylemi teşebbüs aşamasında kaldığından, yani fail yağma suçuna konu malı elde edemediğinden, fail hakkında 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanması gerektiği yönünde görüşler bulunmaktadır. Buna karşılık, failin eyleminin sırf teşebbüs aşamasında kalması halinde 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanma koşullarının oluşmayacağı yönünde de görüşler bulunmaktadır. Bu durumda, yağma suçunun teşebbüs aşamasında kalması 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanmasını gerektirmeyecektir. Teşebbüs aşamasında kalan yağma eyleminde, failin kastı dikkate alınarak anılan maddenin uygulanma koşulları değerlendirilecektir. Failin kastına göre, bir ayırım yapıldığında, failin cebir veya tehditle almak istediği malın parasal karşılığı bulunacaktır. O halde, ya

---

gereksinimi 10 milyon iken, sanık, bu miktardan daha fazlasını almıştır. Bkz. KÖPRÜLÜ, T., a.g.m., s. 262.

⁴⁸⁷ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1320.

⁴⁸⁸ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 410.

⁴⁸⁹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 263.

maddi olgu (failin hiç bir şey almamış olması), ya da manevi olgu (failin kastı) esas alınacaktır.

Bakıcı'ya göre, her ne kadar yağma suçu teşebbüs aşamasında kalmış ise de, olayın özelliği dikkate alındığında, mağdura ait ne bulursa alma kastı ile hareket eden fail hakkında, eylemin yalnızca teşebbüs aşamasında kalması nedeniyle, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanması kabul edilemez.⁴⁹⁰ Yargıtay da aynı görüştedir.⁴⁹¹

Failin kastına dahil olan değer, esas alınmasının daha uygun olacağı görüşündeyiz.⁴⁹² Çünkü, yağma suçu teşebbüs aşamasında kalmış olsa bile, halen bu suçun konusunu oluşturan bir mal vardır. Başka bir deyimle, suçun teşebbüs aşamasında kalmış olması, o suçun konusunun olmadığı anlamına gelmemektedir. Sadece, bu mal, fiilen elde edilememiştir. Zaten, fail yağma suçundan cezalandırılacak, ancak 'teşebbüs' nedeniyle verilecek cezada belli oranda bir indirim yapılacaktır. Nitekim bir kuyumcu dükkanını soymak için kamyonetle gelen faillerin, polis müdahalesi nedeniyle eylemlerini tamamlayamamaları halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinden yararlanmaları adil gözükmemektedir. Nitekim, suçun konusu kuyumcu dükkanındaki altınlardır. Bu altınların değeri ise, az değildir. Ancak, burada, özellik gösteren bir takım durumlar bulunmaktadır. Öncelikle, somut olayda, failin kastına dahil olan değer tespit edilemiyorsa, 'şüpheden sanık yararlanır' ilkesi gereğince, fail, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinden yararlanmalıdır. Yine, failin kastına konu malın değeri az olmasa bile, mağdurun üzerinde hiçbir şey bulunmaması veya sadece bir kalem bulunması örneklerinde, fail 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinden yararlanmalıdır. Çünkü, suça konu bir mal yoktur veya suça konu malın değeri objektif olarak azdır. O halde, yağma suçunun teşebbüs aşamasında kalması halinde, fail kastına konu malın ve suça konu malın değerinin objektif olarak az olmaması şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinden yararlanmamalıdır.

---

⁴⁹⁰ BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 394.

⁴⁹¹ Bkz. Y. CGK, 25.03.2008, 6/15-59. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1321).

⁴⁹² BAKICI, S., YALVAÇ, G., a.g.e., s. 394. 'Sanığın kast ve iradesinin özgülünmüş olması halinde, yağma suçuna teşebbüste 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanmasına yasal engel bulunmadığından, sanık Şükrü'nün kastının 6 adet rakı bardağı yağmalamak olduğu, değer azlığı nedeniyle mahkemenin 150/2. maddeyi uygulamasında isabetsizlik bulunmadığı anlaşımakla, tebliğnamedeki bozma isteyen düşünce benimsenmemiştir.' Y. 1. CD, 04.02.2009, 2007/7383-2009/393. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 266).

Fail, bir malın değeri fazla olmasına karşın, az olduğu inancıyla yağma suçunu işlerse, 5237 sayılı TCK'nın 30. maddesi gereğince hatasından yararlanarak, hakkında 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesi uygulanacaktır. Tam tersi olması halinde de, sonuç itibariyle objektif olarak suça konu malın değeri az olduğundan, fail, anılan maddeden yararlanmalıdır.⁴⁹³

İştirak halinde işlenen yağma suçunda malın değeri; her bir fail açısından kendi payına düşen miktara göre değil, malın tüm değeri esas alınarak değerlendirilecektir.⁴⁹⁴ Yağma suçunda, 5237 sayılı TCK'nın 43/3. maddesi gereğince zincirleme suç hükümleri uygulanmayacağından, aynı fail tarafından işlenen yağma suçlarına konu malların değeri ayrı ayrı değerlendirilecektir.⁴⁹⁵

3.4. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

3.4.1. Teşebbüs

Teşebbüs, 5237 sayılı TCK'nın 35. maddesinde düzenlenmiştir. Suça teşebbüs, failin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da, elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması halini ifade etmektedir.

Mülga 765 sayılı TCK döneminde yağma suçunun, sırf hareket suçu (sonucu harekete bitişik bir suç) olması nedeniyle, bu suçta tam teşebbüsün mümkün olmadığı kabul edilmiştir. 5237 sayılı TCK ile, tam teşebbüs-eksik teşebbüs ayırımı kaldırılmıştır. Bunun yerine, 5237 sayılı TCK'nın 35/2. maddesi gereğince, suçun teşebbüs aşamasında kalması halinde, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, verilecek cezanın tayininde hakime takdir hakkı verilmiştir.

Suç, kural olarak, '*suç yolu*' denilen bir süreç içerisinde işlenmektedir. Buna göre; suç yolu (iter criminis); '*düşünce*', '*icra*', '*tamamlanma*' ve '*son bulma*' aşamalarından oluşmaktadır.⁴⁹⁶ Yağma suçu teşebbüse müsait suçlardan olup, failin, yağma suçunun yasal tanımına uyan araç hareketlerle (cebir veya tehditle) icra hareketlerine başladığı an, artık bu suçun teşebbüs alanına girmiş

⁴⁹³ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 411.

⁴⁹⁴ Yargıtay'da bu görüştedir. Bkz. Y. CGK, 26.04.1982, 6-112/170. (KÖPRÜLÜ, T., a.g.m., s. 257).

⁴⁹⁵ EKER, H., a.g.m., s. 134. Aksi yönde görüş için bkz. ARTUÇ, M., a.g.e., s. 263.

⁴⁹⁶ MANTOVANİ, s. 444. Aktaran: AYDIN, D., a.g.m., s. 86.

olmaktadır. Failin icra hareketlerine başlamasına karşın, mağdurun üzerinde bir mal çıkmaması,⁴⁹⁷ mağdurun direnmesi, kaçması veya olay yerinde bulunan üçüncü kişilerin veya polisin müdahalesi nedeniyle bir malın alınmaması hallerinde teşebbüs hükümleri uygulanacaktır.⁴⁹⁸

Bu suç, failin suça konu malı bulunduğu yerden almasıyla tamamlanır.⁴⁹⁹ Bu durum, hırsızlık suçu için de geçerlidir. Ancak, Yargıtay uygulamalarına göre, hırsızlık suçunun tamamlanması için failin suça konu malı egemenlik alanına geçirmesi aranırken, yağma suçunun tamamlanması için failin suça konu malı fiilen alması yeterli olup egemenlik alanına geçirmesi aranmamaktadır.⁵⁰⁰ O halde, Yargıtay, hırsızlık suçundaki 'alma' unsuru ile yağma suçundaki 'alma' unsuruna farklı anlamlar vermektedir. Bunun sonucu olarak bir malı alan ancak mağdurun veya olay yerinde bulunanların müdahalesi nedeniyle egemenlik alanına geçiremeyen fail hakkında, hırsızlık suçu bakımından bu suçun teşebbüs aşamasında kalması nedeniyle verilecek cezada

---

⁴⁹⁷ 'Sanık M.D'nin bıçağı yakınan E.B'nin boğazına dayadığı sırada adı geçen yakınının üzerinden arayan sanık M.Ü'nün yağmalanacak bir şey bulamadığının anlaşılması karşısında; sanıkların eyleminin kalkışma aşamasında kaldığının gözetilmeden yazılı biçimde tamamlanmış suçtan hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 2007, 2006/19303, 2007/5513. (www.adalet.org.) Aktaran: ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 649.

⁴⁹⁸ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2272. 'Mağdurun suça konu senede imza atması için dövülmüş olmasına göre, sanığın eylemi senet yağması suçunu oluşturur. Senedin mağdurun direnişi nedeniyle imza ettirilememiş olması suçluluğu ortadan kaldırmaz, eylemin kalkışma aşamasında kaldığını gösterir.' Y. 6. CD, 04.01.19861389-1889. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2274). 'Sanığın, yakınının üzerini arayıp silahla tehdit ederek parasını yağmalamak istediği aşamada, yakınının, sanığın elindeki tabancayı almak için hamle yapması nedeniyle, silahın ateş alması üzerine korkup hiçbir şey almadan kaçması biçimindeki eylemin, yağma suçuna kalkışma aşamasında kaldığı gözetilmeden, tamamlandığının kabulüyle yazılı biçimde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir.' Y. 6. CD, 25.01.2005, 8501-249. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2274).

⁴⁹⁹ Alma eylemini icra etmiş olan yağma suçunun failinin, suça konu malın değersiz olduğunu anlayıp bu malı çöpe atması, yağma suçunun tamamlanmış olduğu gerçeğini değiştirmez. Bkz. WESSELS J., HILLENKAMP T. (Çvr. Bektaşoğlu Ozan), a.g.e., s. 84. Yine, suçun tamamlanması için, ayrıca failin suça konu maldan yararlanmış olması şart değildir. Bkz. DÖNMEZER, S., a.g.e., s. 434.

⁵⁰⁰ 'Sanığın, elindeki bıçağı gösterip yakınan Mümine Sema Alpay'dan çantasını vermesini istediği, yakınının direnmesi üzerine çantayı çekip zorla aldığı ve olay yerinden kaçarken yakalandığının anlaşılması karşısında; sanığın, yakınana ait çantayı almasıyla yağma suçunun tamamlandığı gözetilmeden, kalkışma aşamasında kabul edilerek yazılı şekilde uygulama yapılması karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır.' Y. 6. CD, 04.04.2007, 2006/18420, 2007/4203. (MERAN, N., a.g.e., s. 118). 'Yağma suçlarının eşyanın alınmasıyla tamamlanmış olacağı, sanığın da bıçak tehdidiyle, mağdurun ceplerini arayıp üzerinden cep telefonunu, 500.000 TL para ve bir paket sigarayı almasıyla suçun tamamlandığı gözetilmeden, sanığın olay yerine gelen polislerce yakalanıp, suça konu malları egemenlik sahasına sokmadığı gerekçesiyle eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması yasaya aykırıdır.' Y. 6. CD, 03.06.2004, 131-6744. (PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2273).

indirim yapılacakken, yağma suçu bakımından bu suçun tamamlanmış olması nedeniyle cezada indirim yapılmayacaktır.⁵⁰¹ 5237 sayılı TCK'nın 148. maddesinin gerekçesine göre ise, suçun konusunu oluşturan mal üzerinde mağdurun zilyetliğine son verildiği anda mal alınmış olmakta, dolayısıyla yağma suçu tamamlanmaktadır.⁵⁰²

Failin bir malı hangi anda almış sayılacağı konusunda doktrinde de fikir birliği yoktur. Bizce, hem 'hırsızlık' hem de 'yağma' suçlarında aynı ölçütün uygulanması gerekmekte olup, uygulanması gereken bu ölçüt, failin malı 'egemenlik alanına' geçirmesidir.⁵⁰³

Mağdurun çantasında bulunan telefonu almak için cebir kullanan failin eylemi, bu çantada kast edilen eşyanın bulunmaması halinde kural olarak teşebbüs aşamasında kalmıştır. Çünkü fail, suça konu telefonu elde edememiştir. Mağdurun çantası yönünden ise, failin kastı yoktur. Buna karşılık, failin, mağdura karşı parasını almak için yağma eylemini gerçekleştirmesi, ancak alınan cüzdana sadece bozuk para çıkması üzerine failin cüzdan ve parayı yere atması halinde yağma suçu tamamlanmıştır.⁵⁰⁴

5237 sayılı TCK'nın 36. maddesinde 'gönüllü vazgeçme' düzenlenmiştir. Buna göre, '*Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suça ait ceza ile cezalandırılır*'. O halde, 5237 sayılı TCK'nın 36. maddesine göre, yağma suçunun icra hareketlerine başlayan fail, bu suç tamamlanmadan ve dışarıdan hiçbir etki olmadan kendi isteğiyle suçu işlemekten vazgeçerse, yağma suçunun tamamlanmış veya

---

⁵⁰¹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 269.

⁵⁰² 'Sanıkların tehdit ederek mağduru, paranın kendilerine teslimine mecbur bırakarak alıkları olayda, mağdurun önceden başvurusu nedeniyle suçtan haberdar olan polisin sanıkları yakalaması ve bu nedenle o para üzerinde fiili hakimiyet kurmalarına olanak bulunmaması nedeniyle eylem teşebbüs aşamasında kalmıştır. Polisin müdahalesinin, failin elinde olmayan engel bir sebep oluşturduğu, bu müdahale ile elverişli şekilde gelişmekte olan hareketin, normal akışını sürdürmediği ve durdurulduğu, failerin engel sebebin ortaya çıktığı ana kadar ki fillerinden suça teşebbüs hükümleri çerçevesinde sorumlu tutulmaları gerekmektedir.' Y. CGK, 20.05.1985, 133-289. (PARLAR, A., HATIPOĞLU, M., a.g.e., s. 2273). Madde gerekçesindeki görüş kabul edilecek olursa, burada mağdurun suça konu para üzerinde zilyetlikten doğan tasarruf haklarını kullanması olanaksız hale gelmediğinden mağdurun zilyetliği son bulmamakta, dolayısıyla suç tamamlanamamaktadır. Yine, fail, suça konu parayı egemenlik alanına geçiremediğinden, anılan karara katılmaktayız.

⁵⁰³ GÜNDEL, A., a.g.e., s. 260.

⁵⁰⁴ Bkz. HOHMANN, SANDER, §5, kn. 23. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 214.

teşebbüste kalmış halinden değil, o aşamaya kadar tamamlanmış olan ‘*cebiri*’ veya ‘*tehditi*’ suçundan cezalandırılacaktır.⁵⁰⁵ Ya da bir eve girerek yağma eylemini gerçekleştirmek isteyen fail, bu eyleminden vazgeçerse, sadece ‘*konut dokunulmazlığını ihlal*’ suçundan cezalandırılacaktır.⁵⁰⁶ Gönüllü vazgeçme; teşebbüsten, failin icra hareketlerini sürdürme veya sonucu gerçekleştirme imkanı bulunduğu halde kendi isteğiyle suçu işlemekten vazgeçmesi yönüyle ayrılırken, etkin pişmanlıktan ise, vazgeçmenin suçun tamamlanmasından önce gerçekleşmesi yönüyle ayrılmaktadır.

Gönüllü vazgeçme, cezayı ortadan kaldıran şahsa bağlı sebeplerden olduğundan, 5237 sayılı TCK’nın 41/1. maddesi gereğince iştirak halinde işlenen suçlarda, sadece gönüllü vazgeçen suç ortağı hakkında gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanacaktır. 5237 sayılı TCK’nın 41/2. maddesi gereğince, suçun, gönüllü vazgeçen failin, gayretinin dışında başka bir sebeple işlenmemiş olması veya bütün gayretine rağmen işlenmiş olması hallerinde, bu fail hakkında gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanacaktır.

3.4.2. İştirak

İştirak, 5237 sayılı TCK’nın 37 ile 41. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Suça iştirak, bir tek kişi tarafından işlenebilen bir suçun, yapılan işbirliği sonucu birden fazla kimse tarafından işlenmesi halini ifade etmektedir.⁵⁰⁷ Bir suça iştirakten dolayı sorumlu tutulabilmek için, o suçun en azından teşebbüs aşamasına varmış olması gerekmektedir.⁵⁰⁸ 5237 sayılı TCK’da, mülga 765 sayılı TCK’dan farklı olarak ‘*asli iştirak-feri iştirak*’ ayırımına yer verilmemiştir.

5237 sayılı TCK’nın 37/1. maddesine göre, ‘*suçun yasal tanımında yer alan eylemi birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur*’. Bu suç mahiyeti itibarıyla bileşik bir suç olması nedeniyle, cebir unsurunu faillerden birinin, bir malı alma unsurunu ise, diğerinin gerçekleştirmesi, yağma suçunun bölünmesine yol açmaz, her iki fail de yağma suçunu doğrudan işleyen

---

⁵⁰⁵ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 269.

⁵⁰⁶ GÜNDEL, A., a.g.e., s.260.

⁵⁰⁷ Y. CGK, 24.12.2002, 2002/311-443. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 269).

⁵⁰⁸ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2275.

fail olarak cezalandırılır.⁵⁰⁹ Burada, her iki fail, suçun işlenişi üzerinde ortak bir egemenlik kurmaktadır. Çünkü, her bir failin suçun tüm icrai hareketlerini gerçekleştirmesi şart olmayıp,⁵¹⁰ bu faillerin suçun işlenişine yaptıkları katkının, suçun icrası açısından birbirini tamamlayıcı nitelikte olması yeterlidir.⁵¹¹ Ancak, birbirinden habersiz iki failden, birinin mağdura karşı cebir kullanması, diğerinin ise mağdurun cebinde bulunan cüzdana alması olayında olduğu gibi, failler arasında iştirak iradesi yoksa yağma suçu oluşmayacak, cebir ve hırsızlık suçları oluşacaktır. Yine, faillerin mağduru sadece dövmeyi kararlaştırıp, bu eylemlerini icra ederken, faillerden birinin diğer faillerin haberi olmaksızın mağdurun üzerinde bulunan saatini alması olayında olduğu gibi, yağma suçu bakımından iştirak iradesi yoksa, bu suçtan sadece yağma eylemini bizzat gerçekleştiren fail sorumlu tutulacaktır.⁵¹²

5237 sayılı TCK'nın 37/2. maddesine göre, *'Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar artırılır'*. Bu durumda, aslında, akıl hastası olan bir kişiyi silahla tehdit ederek bir araba gasbettirme olayında olduğu gibi,⁵¹³ arka plandaki kişi, suçun icra hareketlerini bizzat gerçekleştiren kişinin üzerinde bir egemenlik kurmaktadır.⁵¹⁴

5237 sayılı TCK'nın 38/1. maddesine göre, *'başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır'*. Yağma suçunu işleme kararı olmayan failde, bu suçu işleme düşüncesi oluşturup suçun işlenmesine neden olan kişi azmettiren olmaktadır. 5237 sayılı TCK'nın 38/2. maddesinde, üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle bu kişilerin veya çocukların suça azmettirilmesi arttırım nedeni olarak düzenlenmiş iken, 5237 sayılı TCK'nın 38/3. maddesinde, azmettirenin belli olmaması halinde, kim olduğunun ortaya çıkmasını sağlamak ise, indirim nedeni olarak düzenlenmiştir.

---

⁵⁰⁹ ARSLAN, Ç., AZİZAĞAOĞLU, B., a.g.e., s. 648.

⁵¹⁰ PARLAR, A., HATİPOĞLU, M., a.g.e., s. 2276.

⁵¹¹ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 270.

⁵¹² ÖZGENÇ, Suça İştirakin Hukuki Esası ve Faillik, s. 289. Aktaran: KOCA, M., Yağma Cürümleri, s. 234.

⁵¹³ Yasada belirtildiği üzere, araç olarak kullanılan kişinin kusur yeteneğinin olmaması halinde, araç olarak kullanan kişinin cezasında gösterilen oranda arttırım yapılacaktır.

⁵¹⁴ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 270.

5237 sayılı TCK'nın 39/2. maddesine göre, 'suç işlemeye teşvik etmek veya suç işleme kararını kuvvetlendirmek veya fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etmek, suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek veya suçun işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak ve suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak' eylemleri yardım etme olarak değerlendirilecektir. Yardım eden, yasada gösterilen oranda indirim yapılmak suretiyle cezalandırılır. 5237 sayılı TCK'nın 37. maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere, yağma suçu bakımından, gözcülük yapan kişinin eyleminin suçun gerçekleşmesine olan etkisi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, gözcülük yapan kişinin de diğer suç ortaklarıyla birlikte suçun işlenişi üzerinde ortak egemenlik kurduğundan, bu kişi yardım eden olarak değil, müşterek fail olarak cezalandırılmalıdır.⁵¹⁵

5237 sayılı TCK'nın 149/1-c bendine göre, yağma suçunun 5237 sayılı TCK'nın 37/1. maddesi anlamında birden fazla fail tarafından birlikte işlenmesi halinde, nitelikli yağma suçu söz konusu olacaktır.⁵¹⁶ Yağma suçunun iki fail tarafından işlenmesi olayında, her iki fail 5237 sayılı TCK'nın 37. maddesi anlamında müşterek fail ise, bu faillere iştirak hükümleri uygulanmayacaktır. Faillere ayrı ayrı yağma suçunun basit hali yerine, nitelikli halinden ceza verilecektir. Buna karşılık, yağma suçunun iki failinden birinin diğer faili azmettirmesi, diğer failin ise mağdura karşı cebir veya tehdit kullanarak suçta konu malı alması olayında, 5237 sayılı TCK'nın 149/1-c bendinde aranan suçun 'birlikte' işlenmesi şartı gerçekleşmediğinden, iştirak hükümleri uygulanacaktır. Hem suçun icra hareketlerini gerçekleştiren faile, hem de azmettiren faile ayrı ayrı basit yağma suçundan ceza verilecektir. Azmettiren, işlenen yağma suçunun cezası ile cezalandırılacaktır. (5237 sayılı TCK'nın 38/1. maddesi). Yine, yağma suçunun iki failinden birinin diğer faile 5237 sayılı TCK'nın 39/2. maddesi anlamında yardım etmesi, diğer failin ise mağdura karşı cebir veya tehdit kullanarak suçta konu malı alması olayında, 5237 sayılı TCK'nın 149/1-c bendinde aranan suçun 'birlikte' işlenmesi şartı gerçekleşmediğinden, iştirak

---

⁵¹⁵ 'Sanıkların servis aracını yağmalamayı kararlaştırıp, sanık Musa Sargın'ın aracı durdurup adres sorma bahanesiyle araca bindikten sonra silahla tehdit ederek aracı aldığı sırada diğer sanık Adem Avcı'nın başka bir araçta gözcülük yaparak eyleme katıldığının anlaşılması karşısında; yağma suçuna doğrudan doğruya katılan sanık Adem Avcı hakkında 5237 sayılı TCY'nin 37/1. maddesi yerine aynı yasanın 39/1-2-c maddesiyle yazılı biçimde hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 02.07.2007, 15243/8200. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1284).

⁵¹⁶ Bkz. 'nitelikli haller' bölümü.

hükümleri uygulanacaktır. Hem suçun icra hareketlerini gerçekleştiren faile, hem de yardım eden faile ayrı ayrı basit yağma suçundan ceza verilecektir. Yardım eden, yasada gösterilen oranda indirim yapılmak suretiyle cezalandırılacaktır. (5237 sayılı TCK'nın 39/1. maddesi).⁵¹⁷

3.4.3. İçtima

İçtima, 5237 sayılı TCK'nın 42 ile 44. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Yağma suçunun, bileşik suç olma özelliği nedeniyle, bu suçun faili sadece yağma suçundan cezalandırılacak, ayrıca hırsızlık ve cebir veya tehdit suçlarından cezalandırılmayacaktır. Ancak, yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun 5237 sayılı TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen sonucu nedeniyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, 5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi gereğince gerçek içtima kuralları uygulanacak, yani fail, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılacaktır. Bu yönde, mülga 765 sayılı TCK'da açık bir hüküm yoktu.⁵¹⁸

Mülga 765 sayılı TCK'da yağma suçunda, '*zincirleme suç kurallarının*' uygulanmayacağına dair bir hüküm yoktu. Ancak, Yargıtay, 1993 yılından beri yasada böyle bir sınırlama olmamasına rağmen, yağma suçunda '*zincirleme suç kuralını*' uygulamıyordu. 5237 sayılı TCK'nın 43/3. maddesinde ise, yağma suçunda '*zincirleme suç kuralının*' uygulanmayacağı açıkça düzenlenmiştir.⁵¹⁹

Yağma suçunu işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı bu suçun birden fazla işlenmesi veya yağma suçunun birden fazla kişiye karşı tek bir eylemle işlenmesi hallerinde, 5237 sayılı TCK'nın 43/3. maddesi gereğince zincirleme suç hükümleri uygulanmayacak, gerçek içtima kurallarına göre, fail her bir yağma eyleminden dolayı ayrı ayrı cezalandırılacaktır.⁵²⁰

---

⁵¹⁷ POLAT, H., a.g.e., s. 730 vd.

⁵¹⁸ Bkz. '*sonucu nedeniyle cezayı ağırlaştırılan hal*' bölümü.

⁵¹⁹ KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2813.

⁵²⁰ '*Yağma suçundan yargılanan sanıklar, ellerinde benzin dolu pet şişe ve tüfek ile girdikleri dernek lokalinde kumar oynayan şikayetçilerin paralarını çıkarttırıp almışlardır. 5237 sayılı kanuna göre, yağma suçlarında zincirleme suç hükümleri uygulanamaz. Şikayetçi sayısınca ayrı ayrı hüküm kurulması gerekirken eylemin tek suç oluşturduğunun kabulü hatalıdır.*' Y. 6. CD, 122

Yargıtay uygulamalarına göre, suça konu malın aynı olduğu durumlarda, bu malın farklı kişilerden alınması halinde tek yağma suçu oluşacaktır.⁵²¹ O halde, failin, aynı senedi birden çok kişiye imzalatması⁵²² veya bir malın alınması için birden fazla mağdura karşı cebir veya tehdide başvurması hallerinde, yağma suçunun konusu tek olduğu için, tek yağma suçu oluşacaktır.⁵²³ Yargıtay'ın anılan uygulaması, yağma suçunun malvarlığına karşı işlenen bir suç olması niteliğine uygun olsa da, ayrıca kişi özgürlüğü boyutu bulunan bu suçta, diğer kişilere karşı kullanılan cebir veya tehdit eylemlerinin karşılıksız bırakılmaması gerektiği kanaatindeyiz.⁵²⁴ Benzer şekilde, aynı amaca yönelik olarak bir mağdura karşı yönelik olarak farklı zamanlarda birden çok cebir veya tehdit kullanılması halinde de, failin aynı kastla hareket ettiği ve kastının yenilenmediği dikkate alındığında, tek yağma suçunun oluşacağı, ancak aynı mağdura karşı kullanılan birden fazla cebir veya tehdit eylemlerinin karşılıksız bırakılmaması gerektiği kanaatindeyiz.⁵²⁵ Ancak, Yargıtay, aksi görüştedir.⁵²⁶

Yağma suçunun konut veya işyerinde işlenmesi halinde, bileşik suç kurallarına göre 5237 sayılı TCK'nın 42. maddesi gereğince, faile ayrıca 'konut

---

06.03.2006, 2005/12644, 2006/2072. (MEYDAN, Nihat, YAPAL, Fadime (Editörler), (2006, Ekim), Yargı Dünyası Aylık İctihat, Mevzuat ve Bilimsel İncelemeler Dergisi, S: 130, s. 126).

⁵²¹ 'Sanığın olay günü öğle saatlerinde mağdur H.'nin önüne çıkıp haraç istemesi ve aynı gün saat 21.00 sıralarında yakınanın işyerine giderek oğulları olan Sadık ve Hakan'dan haraç isteyerek yağmaya kalkışma suçunu işlemesi, tek amaca yönelik olduğundan, bir bütün halinde tek suç oluşturduğu halde, iki ayrı yağmaya kalkışmadan hüküm kurulması bozma nedeni yapılmıştır.' Y. 6. CD, 10.07.2007, 12919/8754. (MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1285).

⁵²² 'Sanıkların olay öncesi ve sırasında amaçlarının yakınan Muzaffer Kıydal'dan zorla ve tehditle para almak olduğu, adı geçen yakınanın oğlu olan Servet Kıydal'ın ise, babasının kendisini çağırması nedeniyle olay yerinde bulunduğu, yakınan Muzaffer'den istenen paranın peşin olarak verilememesi nedeniyle sanık Metin tarafından düzenlenen bononun her iki yakınan tarafından imzalandığı, icra hukuku yönünden suça konu senet ile her iki yakınana yönelik takip işlemi yapılabilirse bile, sonuçta alınabilecek paranın tek olduğu, her bir yakından ayrı ayrı bedelin tahsil edilemeyeceği ve eylemin tek bir malvarlığına yöneldiği ve tek bir yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeden, yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile iki ayrı yağma suçu oluşacağı gerekçesiyle yazılı biçimde uygulama yapılması bozma nedeni sayılmıştır.' Y. 6. CD, 23.05.2007, 2221/6425. (MERAN, N., a.g.e., s. 122).

⁵²³ TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 560.

⁵²⁴ MALKOÇ, İ., a.g.e., s. 1284 vd.

⁵²⁵ Failin amacı aynı mala yönelik olsa bile, mağduru, bir gün tehdit edip, ertesi gün 86/2 kapsamında yaralaması veya mağdura karşı birden fazla 86/1. kapsamında yaralama eyleminde bulunması hallerinde, faile sadece yağma suçundan ceza verilmesi, failin mağdura karşı gerçekleştirildiği diğer cebir veya tehdit eylemlerinin karşılıksız kalmasına neden olmaktadır.

⁵²⁶ 'Sanığın yakınanın oğlunu kaçıracak, yakınanı pek çok defa arayıp 500. 000 dolar fidye istemesi, eyleminde, tehditlerin aynı parayı istemeye yönelik olması karşısında, TCY'nın 43. maddesinin uygulama yeri bulunmadığı gözetilmeden, yazılı şekilde uygulama yapılması bozmayı gerektirmiştir.' Y. 6. CD, 19.04.2007, 2006/17075, 2007/5107. (TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M., a.g.e., s. 560).

dokunulmazlığını ihlal' suçundan ceza verilmez. Ancak, yasada, konut ve işyerinin eklentilerinin açıkça belirtilmemesi nedeniyle, failin, yağma suçunu konut veya işyerinin eklentisinde işlemesi halinde, *'basit yağma'* ve *'konut dokunulmazlığının ihlali'* suçları meydana gelecektir.⁵²⁷

Yağma suçunun mala zarar verme suretiyle işlenmesi halinde, gerçek içtima kurallarına göre, fail, ayrıca *'mala zarar verme'* suçundan da cezalandırılacaktır.⁵²⁸ Yine, yağma suçunun işlenmesi için bir kişinin hürriyetinin kısıtlanması halinde, gerçek içtima kurallarına göre, fail, ayrıca *'kişiyi hürriyetinden yoksun kılma'* suçundan da cezalandırılacaktır.

Failin kullandığı cebir sonucu, mağdurun ölmesi halinde hangi hükümlerin uygulanması gerektiği konusunda failin kastına göre bir ayrımaya gidilmelidir. Fail, mağduru öldürme kastıyla cebir eylemini gerçekleştirip mağduru öldürür ve suça konu malı alırsa, yağma suçu, kasten öldürme suçunun unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olmadığından, *'yağma'* ve *'nitelikli kasten öldürme'*⁵²⁹ suçlarından ayrı ayrı cezalandırılacaktır.⁵³⁰ Ancak, failin, bir malın alınması amacı olmaksızın mağduru öldürdükten sonra oluşan ani bir karar ve kast ile mağdurun malını alması halinde ise, fail, *'yağma'* suçundan değil, *'kastan öldürme'* ve *'hırsızlık'* suçlarından cezalandırılacaktır.⁵³¹ Buna karşılık, fail, yaralama kastıyla cebir eylemini gerçekleştirip mağdurun ölümüne neden olur ve bir malı alırsa, *'yağma'* ve *'sonucu nedeniyle ağırlaştırılmış yaralama (87/4. m.)'* suçlarından ayrı ayrı cezalandırılacaktır.⁵³²

5237 sayılı TCK'nın 148. maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere, hırsızlık suçu tamamlanıncaya kadar suça konu malın alınması için başvuru olan cebir veya tehdit, hırsızlık suçunu yağma suçuna dönüştürür. Ancak, hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra, suça konu malın geri alınmasını önlemek için cebir

---

⁵²⁷ Bkz. *'nitelikli haller'* bölümü.

⁵²⁸ Y. CGK, 27.01.2009, 2008/6-203, 2009/2. (ARTUÇ, M., a.g.e., s. 273).

⁵²⁹ 5237 sayılı TCK'nın 82/1-h bendinde kasten öldürme suçunun *'bir suçu gizlemek, delillerinin ortadan kaldırmak veya işlenmesinin kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla'* işlenmiş olması bu suçta nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

⁵³⁰ Nitekim, Yargıtay da, bu durumda, amaç suçun mağdurun parasının alınması, araç suçun ise mağdurun öldürülmesi olduğu, bir suçun işlenmesinin kolaylaştırmak şeklindeki amacın, kasten öldürme suçunda nitelikli hal olarak düzenlenmesi nedeniyle, bu iki suç arasında bileşik suç ilişkisinin olmadığı ve her iki suçunda bağımsızlıklarını koruduğu görüşündedir. Y. CGK, 11.04.1994. 1-68/94. (MERAN, N., a.g.e., s. 109).

⁵³¹ MERAN, N., a.g.e., s. 109.

⁵³² KOCA, M., Yağma Suçu., s. 2813.

veya tehdide başvurulduğunda ise artık yağma suçu oluşmayacak, gerçek içtima kuralları gereğince hırsızlık ve cebir veya tehdit suçları oluşacaktır.⁵³³

3.5. KOVUŞTURMA USULÜ VE ETKİN PIŞMANLIK

3.5.1. Kovuşturma Usulü

3.5.1.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen yağma suçlarından adam kaldırmada muhabere nakli suçu hariç olmak üzere, tüm yağma suçlarının yargılmasını yapmakla görevli mahkeme, ağır ceza mahkemesidir. Adam kaldırmada muhabere nakli suçunun yargılmasını yapmakla görevli mahkeme ise, asliye ceza mahkemesidir.

5237 sayılı TCK bakımından ise, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yasa'nın 12. maddesi gereğince, basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçlarının yargılmasını yapmakla görevli mahkeme, ağır ceza mahkemesidir.

Yağma suçunun failinin 18 yaşından küçük olması halinde, Çocuk Koruma Yasası'nın 26. maddesi gereğince, görevli mahkeme çocuk ağır ceza mahkemesidir. Anılan yasanın, 17. maddesine göre ise, büyüklerle birlikte suç işleyen çocukların davalarına, zorunluluk bulunması halinde genel nitelikli ceza mahkemelerinde birleştirme kararı verilerek bakılabilecektir.

Basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçlarının kovuşturulması şikayete tabi olmayıp, C.Başsavcılığınca re'sen yapılır.

Alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçunda ise, 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde, sadece *'tehdit'* ve *'yaralama'* suçlarının cezasına değil, bu suçlara ilişkin tüm hükümlere atıf yapıldığından kovuşturma usulü ve görevli mahkemenin tespitinde bir ayırma gidilmelidir. Buna göre, somut olayda, *'tehdit'* ve *'yaralama'* suçlarının şikayete tabi şekillerinin oluşması halinde, bu suçlar şikayet üzerine kovuşturulabilecek, aksi halde re'sen kovuşturulacaktır. Alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçunun bazen şikayet üzerine, bazen resen takip edilebilecek olmasının, mantıki bir dayanağı

---

⁵³³ Bkz. *'dolaylı yağma'* bölümü.

gözükmemektedir.⁵³⁴ Yine, Yargıtay'a göre, 'tehdit' ve 'yaralama' suçlarının niteliğine göre, görevli mahkeme değişebilmektedir. Oysa, bir yağma eyleminin, yağma suçunun düzenlendiği hükümlerden hangisinin kapsamında olacağını, belirleme yetkisi ağır ceza mahkemesinin görevinde olmalıdır. Nitekim, her halükarda işlenmiş bir yağma suçu söz konusudur.⁵³⁵

CMUK'un 8/1. maddesine göre, yetkili mahkeme o suçun işlendiği yerdeki mahkemedir. Benzer bir düzenleme CMK'nın 12/1. maddesinde de vardır. Yağma suçunda, 'cebir veya tehdit' ile 'malın alınması' eylemlerinin farklı yerlerde gerçekleşmesi mümkündür. Bu durumda, yağma suçunun nerede işlenmiş olduğu sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu suçta, yetkili mahkemenin, sonucun gerçekleştiği, yani suça konu malın alındığı yerdeki mahkeme olduğu kanaatindeyiz.

3.5.1.2. Yaptırım

Mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma, dolaylı yağma ve senedin yağması suçlarının yaptırımı aynı olup, bu yaptırım 10 yıldan 20 yıla kadar hapis cezasıdır. Korkutarak yararlanma suçunun yaptırımı ise, 15 yıldan 20 yıla kadar hapis cezasıdır. Adam kaldırma suçunun basit halinin yaptırımı 15 yıldan 20 yıla kadar hapis cezası iken, nitelikli halinin yaptırımı müebbet hapis cezasıdır. Adam kaldırmada muhabere nakli suçunun yaptırımı ise, 3 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasıdır.

Mülga 765 sayılı TCK'nın 497. maddesinde nitelikli haller iki fıkrada toplanmış, birinci fıkrada yer alan nitelikli haller ile ikinci fıkrada yer alan nitelikli haller aynı yaptırıma tabi tutulmamıştır. Bu bağlamda, suçun yaptırımı, mülga 765 sayılı TCK'nın 497/1.maddesinde yer alan hallerde 15 yıldan 20 yıla kadar hapis cezası iken, mülga 765 sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde yer alan hallerde ise 20 yıldan aşağı olmayan hapis cezasıdır.

5237 sayılı TCK'nın 148/1-2. maddesinde düzenlenen basit yağma ve senedin yağması suçlarının yaptırımı aynı olup, bu yaptırım 6 yıldan 10 yıla kadar hapis cezasıdır. Oysa, yukarıda bahsi geçtiği üzere, mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen basit yağma ve senedin yağması suçlarının yaptırımı 10

---

⁵³⁴ SOYASLAN, D., a.g.e., s. 410.

⁵³⁵ ARTUÇ, M., a.g.e., s. 262.

yıldan 20 yıla kadar hapis cezasıdır. Yasa koyucu 5237 sayılı TCK ile yerinde olarak, hırsızlık ve yaralama suçlarının cezasını arttırmak ve yağma suçunun cezasını azaltmak suretiyle, anılan suçlar arasında bir denge getirmeye çalışmıştır.⁵³⁶

5237 sayılı TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçunun yaptırımı ise, 10 yıldan 15 yıla kadar hapis cezasıdır. Çocuklar hakkında ceza tayin edilirken 5237 sayılı TCK'nın 31. maddesi gereğince gösterilen oranlarda indirim yapılacaktır.

Yağma suçunun unsuru olan cebirin gerçekleştirilmesi sırasında, kasten yaralama suçunun sonucu nedeniyle ağırlanmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, 5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi gereğince, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlere göre ceza tayin edilecektir.

Alacağın tahsili amacıyla işlenen yağma suçunun yaptırımı, 5237 sayılı TCK'nın 150/1 maddesi gereğince, meydana gelen tehdit veya yaralamanın niteliğine göre tayin edilecektir. Yine, basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçlarının konusunu oluşturan malın değerinin az olması halinde, 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesi gereğince, gösterilen oranda indirim yapılacaktır.

5237 sayılı TCK'nın 53. maddesine göre, fail, kasten işlemiş olduğu suçtan dolayı hapis cezasına mahkumiyetin yasal sonucu olarak maddede sayılan hakları kullanmaktan, işlemiş bulunduğu suç dolayısıyla mahkum olduğu hapis cezasının infazı tamamlanıncaya kadar yoksun bırakılır.

5237 sayılı TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen '*kişisel cezasızlık nedeni veya cezada indirim yapılmasını gerektiren kişisel nedenler*' malvarlığına karşı diğer suçlar hakkında uygulanırken, basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçları hakkında uygulanmaz. Buna karşılık, 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık, şartlarının gerçekleşmesi halinde basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçları hakkında da uygulanır.

5237 sayılı TCK'nın 169. maddesine göre, '*Hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine*

---

⁵³⁶ Bkz. '*mülga 765 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK'nın yağma suçu bakımından karşılaştırılması*' bölümü.

hükmolunur. Görüldüğü üzere, yağma suçu bu kapsama alınmamıştır. Oysa, yağma suçunun da tüzel kişi yararına işlenmesi mümkündür. Bu nedenle, bir yasa değişikliğiyle yağma suçunun da anılan maddenin kapsamına alınması gerektiği kanaatindeyiz.⁵³⁷

3.5.1.3. Zamanaşımı

Ceza Hukuku'nda zamanaşımı, dava zamanaşımı ve ceza zamanaşımı olmak üzere ayrılmaktadır. Suçların, yasada ön görülen cezalarına göre farklılık gösteren dava zamanaşımı süresinin dolması halinde, artık o suç nedeniyle kovuşturma yapılamayacaktır. Bir suç nedeniyle mahkeme tarafından verilen cezaya göre farklılık gösteren ceza zamanaşımı süresinin dolması halinde ise, artık o suç nedeniyle verilen cezanın infazı yapılamayacaktır.

Mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen, basit yağma, dolaylı yağma, senedin yağması, korkutarak yararlanma ve nitelikli yağma suçlarının dava zamanaşımı süresi, anılan yasanın 102/1-2. bendi gereğince, 15 yıldır. Adam kaldırma suçunun basit halinin dava zamanaşımı süresi, mülga 765 sayılı TCK'nın 102/1-2. bendi gereğince, 15 yıl iken, nitelikli halinin dava zamanaşımı süresi, mülga 765 sayılı TCK'nın 102/1-1. bendi gereğince, 20 yıldır. Adam kaldırmada muhabere nakli suçunun dava zamanaşımı süresi ise, mülga 765 sayılı TCK'nın 102/1-4 bendi gereğince, 5 yıldır.

5237 sayılı TCK'da düzenlenen, basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçlarının dava zamanaşımı süresi, anılan yasanın 66/1-d bendi gereğince, 15 yıldır. Çocuklar hakkında dava zamanaşımı süresi ise, 5237 sayılı TCK'nın 66/2. bendi gereğince, büyüklere göre daha kısadır. 5237 sayılı TCK'nın 67/1-2. bendi gereğince, sayılan hallerde dava zamanaşımı süresi duracak veya kesilecektir.

Mülga 765 sayılı TCK'da düzenlenen, basit yağma, dolaylı yağma, senedin yağması, korkutarak yararlanma ve nitelikli yağma suçlarının ceza zamanaşımı süresi, anılan yasanın 112/1-2. bendi gereğince, 24 yıldır. Adam kaldırma suçunun basit halinin ceza zamanaşımı süresi, mülga 765 sayılı TCK'nın 112/1-2. bendi gereğince, 24 yıl iken, nitelikli halinin ceza zamanaşımı süresi, mülga 765 sayılı TCK'nın 112/1-1. bendi gereğince, 30 yıldır. Adam

---

⁵³⁷ ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ., a.g.e., s. 625.

kaldırmada muhabere nakli suçunun ceza zamanaşımı süresi ise, mülga 765 sayılı TCK'nın 112/1-4. bendi gereğince, 10 yıldır.

5237 sayılı TCK'da düzenlenen, basit yağma, senedin yağması ve nitelikli yağma suçlarının ceza zamanaşımı süresi, anılan yasanın 68/1-d bendi gereğince, 20 yıldır. Çocuklar hakkında ceza zamanaşımı süresi ise, 5237 sayılı TCK'nın 68/2. bendi gereğince, büyüklere göre daha kısadır. 5237 sayılı TCK'nın 71/1-2. bendi gereğince, sayılan hallerde ceza zamanaşımı süresi kesilecektir.

3.5.2. Etkin Pişmanlık

5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık, malvarlığına karşı suçlara ilişkin ortak bir hükümdür. Bu düzenleme ile işlediği suç nedeniyle pişmanlık gösteren fail, azmettiren ve yardım eden hakkında, diğer şartların da gerçekleşmesi halinde, verilecek cezadan indirim imkanı getirilmiştir. Mülga 765 sayılı TCK'nın 523. maddesinde '*faal nedamet*' olarak düzenlenen etkin pişmanlık indirimi, diğer malvarlığına karşı suçlar bakımından uygulanırken, yağma suçları bakımından uygulanmıyordu. 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde ise, diğer malvarlığına karşı suçlara göre daha az indirim oranıyla sınırlı olmak üzere etkin pişmanlık indirimi, yağma suçu bakımından da kabul edilmiştir.

Yasada '*...suçları tamamlandıktan sonra*' şeklinde belirtildiği üzere, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için söz konusu suçun tamamlanmış olması gerekmektedir. O halde, failin, duyduğu pişmanlık nedeniyle, suçun icra hareketlerine başlayıp tamamlanma anına kadar suç işlemekten vazgeçmesi '*gönüllü vazgeçme*' düzenlemesi kapsamında değerlendirilecekken, suçun tamamlanmasından sonra mağdurun zararını gidermesi '*etkin pişmanlık*' düzenlemesi kapsamında değerlendirilecektir.

Yasada, geçen '*bizzat pişmanlık göstererek*' ifadesi, failin, sadece mağdurun zararını gidermesinin yeterli olmadığını,⁵³⁸ yasa koyucunun aynı

---

⁵³⁸ Yargıtay'a göre, failin, mağdurun zararını gidermesinin yanı sıra, suçtan pişmanlık duyduğunu söz ve hareketleri ile ifade etmesi gerekmektedir. Bkz. Y. CGK, 27.05.2008, 2008/11-127, 2008/147. (BİNİCİ, M., a.g.e., s. 72). Yasada, '*bizzat pişmanlık göstererek*' ifadesi yer aldığından, Yargıtay'ın bu yorumuna katılmaktayız.

zamanda failin pişmanlığını da önem verdiğinin göstergesidir.⁵³⁹ O halde, mağdurun zararının, cebri icra yoluyla giderilmesi, failin rızası dışında veya failden habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu suça konu malın ele geçirilmesi veya arama sonucu suça konu malın ele geçirilmesi hallerinde, failin pişmanlığından söz edilemeyeceğinden, sırf mağdurun zararının giderilmiş olduğundan bahisle etkin pişmanlık hükümleri uygulanmayacaktır.⁵⁴⁰ Ancak, failin bizzat pişmanlık göstermesi suça konu malı bizzat mağdura iade etmesi anlamına gelmeyeceğinden, failin bilgisi ve pişmanlığıyla üçüncü kişiler tarafından mağdurun zararının giderilmesi halinde de etkin pişmanlık hükümleri uygulanacaktır. O halde, failin, işlediği suç nedeniyle pişman olması ve mağdurun bu suçtan doğan zararını gidermesi şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

Yasa koyucu, *'hangi suçta'* ve *'ne zaman'* etkin pişmanlıkta bulunulduğuna göre, verilecek cezadan yapılacak indirim miktarında bir ayırıma gitmiştir. Buna göre, hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflas, taksirli iflas ve karşılıksız yararlanma suçlarında, failin, azmettirenin veya yardım edenin, suç tamamlandıktan sonra fakat kovuşturma başlamadan önce bizzat pişmanlık göstererek aynen geri verme veya tazmin yoluyla mağdurun zararını gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilecektir. Etkin pişmanlığın, kovuşturma başladıktan sonra fakat hüküm verilmeden önce gösterilmesi halinde ise, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilecektir.

Yağma suçu bakımından ise, anılan suçlardan farklı miktarlarda ceza indirimi öngörülmüştür. Buna göre yağma suçu bakımından etkin pişmanlığın suç tamamlandıktan sonra fakat kovuşturma başlamadan önce gerçekleşmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilecektir. Etkin pişmanlığın, kovuşturma başladıktan sonra fakat hüküm verilmeden önce gösterilmesi halinde ise, verilecek cezanın üçte birine kadarı indirilecektir. Yasada, *'kadar'* ifadesine yer verildiğinden, buradaki indirim oranları en üst oran olup, somut olayda uygulanacak oranı mahkeme heyeti takdir edecektir.

---

⁵³⁹ ÖZBEY, Ö., a.g.m., s. 134.

⁵⁴⁰ Y. CGK, 27.05.2008, 127/147. (ÖZBEY, Ö., a.g.m., s. 134 vd.).

Kovuşturma aşaması, CMK'nın 2/1-f bendine göre, iddianamenin kabulünden hükmün kesinleşmesine kadar olan aşamayı kapsamaktadır. O halde, sadece, iddianamenin düzenlenmiş olması kovuşturma aşamasına geçilmesinde yeterli değildir. Bu durumda, iddianame mahkeme tarafından kabul edilinceye veya iddianamenin değerlendirilmesi için öngörülen 15 günlük sürenin geçmesiyle iddianamenin kabul edilmiş sayılıncaya kadar, failin etkin pişmanlık göstermesi halinde, yağma suçundan verilecek cezada yarı oranına kadar indirim yapılacaktır. Buna karşılık, iddianamenin kabulü veya kabul edilmiş sayıldığı tarihten itibaren artık kovuşturma aşamasına geçildiğinden, bu tarihten hüküm verilineceye kadar failin etkin pişmanlık göstermesi halinde ise, yağma suçundan verilecek cezada üçte bir oranına kadar indirim yapılacaktır.

Yasada geçen, '*hüküm verilmezden önce*' ifadesinden ne anlaşılması gerektiği konusunda doktrinde fikir birliği yoktur. Bu konuda, ilk hüküm verilineceye veya ilk hüküm Yargıtay'dan defalarca bozulup gelse dahi son hüküm verilineceye kadar mağdurun zararının giderilmesi halinde, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasının mümkün olduğu şeklinde iki görüş bulunmaktadır.⁵⁴¹ Yargıtay tarafından bozulan karar, yerel mahkeme tarafından direnme kararı verilmemesi halinde ortadan kalkmakta, hükümsüz hale gelmektedir. Bu nedenle, son hüküm verilineceye kadar etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasının mümkün olduğu kanaatindeyiz.

Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun rızası aranmamaktadır. Ancak, kısmen geri verme veya tazmin halinde, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, mağdurun buna rıza göstermesi gerekmektedir. Aksi takdirde, fail hakkında, etkin pişmanlık hükümleri uygulanamayacaktır.

Suçun iştirak halinde işlenmesi durumunda, faillerden biri veya birkaçının geri verme veya tazmini gerçekleştirdiğinde, yalnızca bunlar etkin pişmanlıktan yararlanabilir, diğer failler yararlanamaz.⁵⁴² Faillerden birinin, etkin pişmanlıktan yararlanabilmesi için, yalnızca kendi payına düşeni değil, suça konu malın tamamını iade etmesi veya suç nedeniyle oluşan zararın tamamını tazmin etmesi gerekmektedir. Ancak, diğer faillerin de, bizzat

---

⁵⁴¹ ÖZBEY, ., a.g.m., s. 137 vd.

⁵⁴² ERDEM, M., R., a.g.m., s. 555 vd.

pişmanlık göstererek suç nedeniyle oluşan zararı tazmin etmek isterlerse, bunların ve ödemede bulunan failin anlaşarak kendilerine düşen payı ödemede bulunan faile ödemeleri halinde, etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmalıdırlar. Burada, zaten mağdurun zararı iade veya tazmin suretiyle önceden giderildiğinden, mağdura karşı tekrar bir iade veya tazmin söz konusu olmayacaktır. Aksini kabul halinde, faillerden birinin mağdurun zararını gidermesi halinde, diğer faillerin etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanma yolunun önü kapanmış olmaktadır ki, ortaya çıkan bu durumun '*adalet*' ve '*eşitlik*' ilkeleriyle bağdaşmadığı açıktır.⁵⁴³

---

⁵⁴³ ÖZBEY, Ö., a.g.m., s. 135.

SONUÇ

Malvarlığına karşı suçlarda, *'zilyetlik'*, açık veya örtülü olarak birçok suçun tanımında yer almaktadır. 5237 sayılı TCK'nın 141, 146 ve 155. maddelerinde açıkça *'zilyet'* ifadesi kullanılmıştır. Ancak, 5237 sayılı TCK'da, zilyetliğin tanımı yapılmamıştır.

Özel hukukta doktrine göre zilyetlik, genel olarak *'bir mal üzerinde fiili egemenlik kurmak'* ve *'zilyetlik iradesine sahip olmak'* şeklinde tanımlanmıştır.

Ceza hukukundaki zilyetlikten, eşyanın faile otonom olarak kullanma yetkisi verilmesinin anlaşılması gerektiği kanaatindeyiz. Bu nedenle *'özel hukuktaki zilyetlik'* ile *'ceza hukukundaki zilyetlik'* birebir örtüşmemekte ve farklı anlamlara gelmektedir. Burada önemli olan, failin özel hukuk hükümlerine göre zilyet olup olmadığı değil, *'otonom kullanma yetkisinin'* varlığı halinde zilyet olmasıdır. Otonom kullanım hakkı, o malı herhangi bir şahsın denetimine tabi olmadan kullanabilme imkanı vermektedir.

O halde, *'yasallık ilkesinin'* egemen olduğu Ceza Hukuku'nda, malvarlığına karşı birçok suçun tanımında yer alan *'zilyetlik'* ifadesinin tanımının, bir yasa değişikliğiyle 5237 sayılı TCK'nın tanımlar başlıklı 6. maddesine eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

5237 sayılı TCK'da; hırsızlık, yağma, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma suçları vs. şeklindeki alışlagelmiş sıralamaya uyulmamıştır. Ortak hükümler ayrı bir isim altında düzenlenmeyip, madde karmaşasına neden olunmuştur. Bunun yanında, suçtan elde edilen malvarlığı değerlerinin tedavülünün önlenmesine ilişkin hükümler ayrı bir başlık altında düzenlenmeyip, diğer suçların arasına serpiştirilmiştir. Cezayı azaltma nedeni olan bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacı ile suç işleme ortak bir hüküm olarak düzenlenmeyip, gereksiz yere madde sayısı arttırılmıştır. Yine, malvarlığına dahil olmayan ibadethaneler ve mezarlıklara karşı suçlar, *'din hürriyetine karşı suçlar'* bölümünde düzenlenmemiştir. Aidiyetinden ötürü ilgili yasalarında diğer

ceza hükümleriyle birlikte yer alması gereken *'şirket ve kooperatifler hakkında yanlış bilgi verilmesi'* suçu, 5237 sayılı TCK'da düzenlenmiştir. Anılan nedenlerden dolayı, 5237 sayılı TCK'nın malvarlığına karşı suçların sınıflandırılmasında hatalı olduğu kanaatindeyiz.

Yağma suçu, *'hırsızlık'* ve *'cebir veya tehdit'* kullanma suçlarından oluşan bileşik bir suçtur. Ancak, yağma suçu, kendini oluşturan bu suçlardan bağımsız ve ayrı bir suçtur.

Bu suç, araç ve amaç hareketlerinden oluşan çok hareketli bir suçtur. Cebir veya tehdit kullanmak araç hareketi oluştururken, malın alınması ise amaç hareketi oluşturmaktadır.

Basit yağma suçunun mağduru, mülga 765 sayılı TCK'da *'menkul malın zilyedi veya cürüm mahallinde bulunan bir başkası'* gösterilmiş iken, 5237 sayılı TCK'da *'kendisi veya yakını'* biçiminde sınırlayıcı bir düzenleme yapılmıştır. Bu durumda, bir malı teslim edenin veya malın alınmasına karşı koymayan kişinin yakını olmayan, ancak olay yerinde halihazırda bulunan kişiye yönelik tehdit veya cebir kullanılması halinde yağma suçunun oluşmayacağı sorunu gündeme gelmektedir. Bu bakımdan, 5237 sayılı TCK'nın 148/1. maddesine, *'suç yerindeki herhangi bir kimseye karşı'* ifadesinin eklenmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Mülga 765 sayılı TCK'da yağma suçunun konusunun, açıkça, taşınabilir mal olduğunun belirtilmesine karşın, 5237 sayılı TCK'da sadece mal deyimine yer verilmiş, ancak bu malın niteliğine (taşınabilir veya taşınmaz) ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir.

Madde gerekçesi, doktrindeki çoğunluk görüşü ve Yargıtay uygulamaları dikkate alındığında, basit yağma suçunun konusu, sadece taşınabilir malların oluşturabileceği sonucu çıkmaktadır. Ancak, elbette ki, bir kimsenin tehdit edilerek taşınmazını devretmeye mecbur bırakılması olayında, basit yağma suçunun oluşmayacağını kabul etmek adil olmayacaktır. Bu nedenle, bir yasa değişikliğiyle, taşınmaz malların da, yağma suçunun kapsamına alınmasının daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

5237 sayılı TCK'nın 149/3. maddesinde *'mağdurun herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesinin'* de, cebir kapsamında sayılacağı düzenlenmiştir. Yasaya göre, bu fıkra kapsamındaki

cebirin, oluşması için mağdurun kendisini hem bilmeyecek hem de savunamayacak hale getirilmesi şartlarının birlikte gerçekleşmesinin gerektiği anlamı çıkmaktadır. Oysa, aynı fıkranın mülga 765 sayılı TCK'daki karşılığı olan 501. maddede ise, 5237 sayılı TCK'dan farklı olarak 've' bağlacı yerine daha isabetli bir şekilde 'veya' bağlacının kullanıldığı görülmektedir. Yasa koyucu tarafından, 5237 sayılı TCK'nın 148/3. maddesi ile mülga 765 sayılı TCK'nın 501. maddesindeki hükmün kapsamını daraltma amacıyla bir sınırlamaya gidilmediği ve düzenlemenin sehven bu şekilde kabul edildiği kanaatindeyiz. O halde söz konusu hükümdeki iki şarttan birinin bile gerçekleşmesi, varsayılan cebirin oluşması için yeterli kabul edilmelidir. Elbette ki bu hükümdeki 've' bağlacının yerine, bir yasa değişikliğiyle 'veya' bağlacının getirilmesi daha doğru olacaktır.

Yine, cebir; sadece yağma suçunda bir unsur olmayıp, '*iş ve çalışma hürriyetinin ihlali*', '*kişiyi hürriyetinden yoksun kılma*', '*cinsel saldırı*', '*cezaevinden kaçma*' ve '*konut dokunulmazlığını ihlal*' suçlarından da unsur veya nitelikli haldir. Ancak, varsayılan cebirin sadece yağma suçunda düzenlenmesi diğer suçlarda bu sonucun geçerli olmayacağı ve kapsamının daralacağı sorununun gündeme getirmektedir. Bu yönüyle doktrinde haklı olarak düzenlemenin gereksiz ve tehlikeli olduğu şeklinde görüşler vardır. Dolayısıyla, cebir karinesinin, 5237 sayılı TCK'nın tanımlar başlıklı 6. maddesinde tanımının yapılması suretiyle sadece yağma suçunda değil, ilgili suçlarda da geçerli olmasının bir yasa değişikliğiyle sağlanmasının gerektiği kanaatindeyiz.

Basit yağma suçunda, malvarlığı değerine yönelik zararın hangi hallerde büyük sayılacağına objektif olarak tespitin zorluğu ve oluşabilecek farklı uygulamalar bir yana, bu değer yasada düzenlenen diğer değerler ile kıyaslandığında bariz şekilde daha az önemli görünmektedir. Bu nedenle yapılacak bir yasa değişikliğiyle malvarlığı değeri ifadesinin yasadan çıkarılması gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca, malvarlığı değeri ile karşılaştırıldığında ondan daha önemli sayılan '*şeref, kişi özgürlüğü ve özel yaşam*' gibi hukuksal değerlere yönelik tehdit halinde yağma suçunun oluşmadığının kabulü doktrinde haklı olarak eleştirildiğinden, söz konusu değişiklik bu haklılık da ortadan kalkacaktır.

Yağma suçunda, failin, maldan yararlanma amacını taşıması gerektiği

kanaatindeyiz. O halde, fail, '*malı tahrip*' veya '*bozmak*' kastı ile eylemini gerçekleştirmişse, failde '*yararlanma kastı*' şeklinde özel kast bulunmadığından yağma suçu oluşmayacaktır. Hırsızlık suçunun aksine, bu konuda yasada bir açıklık bulunmamaktadır. O halde, tıpkı hırsızlık suçunda olduğu gibi yağma suçunda da '*yarar sağlamak maksadıyla*' ifadesinin, yasaya eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz. Anılan değişikliğin gerçekleşmesi halinde, yağma suçunda, genel kasta ilaveten, '*yararlanma kastı*' şeklinde '*özel kast*'ın da bulunması gerektiği görüşünün yasal dayanağı oluşacaktır.

5237 sayılı TCK'nın 149/1-d bendinde, konut ve işyerinin eklentilerinin açıkça belirtilmemesi nedeniyle, bunların kapsam dışı bırakıldığı anlaşılmaktadır. Aslında, genel kural, konut veya işyeri kavramına, bunların eklentileri de, dahildir. Ancak, 5237 sayılı TCK'da '*eğitim ve öğretimin engellenmesi (112/1-b)*' ile '*hırsızlık (142-1-b)*' suçlarında '*bina ve eklenti*' ifadesine, '*konut dokunulmazlığının ihlali (116/1-2)*' suçunda '*konut ve işyerinin eklentisi*' ifadesine ve '*kötü muamele (232/1)*' ile '*banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (245/4-c)*' suçlarında sadece '*konut*' ifadesine yer verildiğinden, yasa bütünüyle dikkate alınarak '*yasallık ilkesi*' gereğince sistematik yorum yapıldığında, '*eklentide*' işlenen yağma suçunun, nitelikli hale sebebiyet vermeyeceği sonucu çıkmaktadır.

Bu itibarla, failin, yağma suçunu konut veya işyerinin eklentisinde işlemesi halinde, '*basit yağma*' ve '*konut dokunulmazlığının ihlali*' suçları meydana gelecektir. Bu nitelik halin düzenlendiği bende, bir yasa değişiklikle, '*eklentileri*' ifadesinin eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yasa koyucu, '*yağma*' suçu dışında '*hırsızlık (144.m.)*', '*dolandırıcılık (159.m.)*' ve '*sahtecilik (211.m.)*' suçlarında da, bu suçların alacağın tahsili amacıyla işlenmesini daha az cezayı gerektiren bir hal olarak kabul etmiştir. Anılan bu suçlarda, eylemin alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde ya müstakil bir ceza belirlenmiş ya da cezada belli bir oranda indirim yapılması kabul edilmiştir. Ancak, yağma suçunda, bu iki yöntemden biri yerine başka suçlara (tehdit ve kasten yaralama) atıf yapma yolu kabul edilmiştir. Yağma suçunda da, oransal bir indirim uygulanması yönünde bir yasa değişikliği yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Malın değerinin azlığının, yağma suçundan verilecek cezadan indirim

nedeni olarak kabul edilmesi, 5237 sayılı TCK ile getirilen bir yeniliktir. Fakat Yargıtay'ın bu yasada yer almayan bazı ölçütler getirmesinin, hem '*yasa koyucunun iradesiyle*' hem de '*yasallık ilkesiyle*' çatıştığı kanaatindeyiz. Burada, yasa koyucu tarafından, sadece malın değerini esas alan, objektif bir değer belirlenmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Failin bir malı hangi anda almış sayılacağı konusunda doktrinde fikir birliği yoktur. Bizce, hem '*hırsızlık*' hem de '*yağma*' suçlarında aynı ölçütün uygulanması gerekmekte olup, uygulanması gereken bu ölçüt, failin malı '*egemenlik alanına*' geçirmesidir.

5237 sayılı TCK'nın 169. maddesine göre, '*Hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.*' Görüldüğü üzere, yağma suçu bu kapsama alınmamıştır. Oysa, yağma suçunun da tüzel kişi yararına işlenmesi mümkündür. Bu nedenle, bir yasa değişikliğiyle yağma suçunun da anılan maddenin kapsamına alınması gerektiği kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- [1] AKDOĞAN, K., KÖSEOĞLU, C. (1963), *Devlet ve Şahıs Mallarına Karşı İşlenen Cürümlerle Sahtecilik Suçları*, Ankara.
- [2] ALACAKAPTAN, U. (1975), *Suçun Unsurları*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara.
- [3] ANTALYALI, M. *Yağma(Gasp) Suçunun Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi*, <http://www.online-hukuk.org/makale/yagmagasp-sucunun-alacagi-tahsil-amaciyla-islenmesi.html>. (Erişim Tarihi: 22 Mart 2012)
- [4] ARSLAN, Ç., AZİZAĞAOĞLU, B. (2004), *Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi*, Ankara.
- [5] ARTUÇ, M. (2011), *Malvarlığına Karşı Suçlar*, Ankara.
- [6] AYDIN, D. (2006), *Suçta Teşebbüs*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1.
- [7] AYGÜN, A., N. (1988), *Yağma-Yol Kesme –Adam Kaldırma Cürümleri*, Adalet Dergisi, S: 5.
- [8] BAKICI, S., YALVAÇ, G. (2008), *Ceza Hukuku Özel Hükümleri*, C:II, Ankara.
- [9] BİNİCİ, M. (2010), *5237 Sayılı TCK'da Hırsızlık Suçu*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bilecik.
- [10] CANAK, E. (1983), *Genel Yağma Suçlarından Adam Kaldırmak Suçu*, Adalet Dergisi, S: 6.
- [11] CİHAN, E. (1977), *Değişen Toplum ve Ceza Hukuku Karşısında Türk Ceza Kanununun 50 Yılı ve Geleceği Sempozyumu*, İstanbul.
- [12] ÇAĞLAYAN, M., M. (2005), *Türk Ceza Kanunu*, C: IV, Ankara.
- [13] DANIŞMAN, M. (2010), *Yağma Suçlarında Değer Azlığı*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 41.
- [14] DONAY, S. (2007), *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, İstanbul.
- [15] DÖNMEZER, S. (2001), *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, İstanbul.

- [16] DURAN, M. 5237 Sayılı Yasada Düzenlenen Yağma Suçu, <http://www.hukuki.net/hukuk/index.php?article=518>. (Erişim Tarihi: 30 Mart 2012)
- [17] EKER, H. (2010), *Yağma Suçunda Değer Azlığı Kavramı*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 50.
- [18] EKİNCİ, M., ESEN, S. (2003), *Sahtecilik, Hırsızlık, Gasp, Dolandırıcılık, Emniyeti Suistimal ve Bilişim Alanında Suçlar ile Müşterek Hükümler*, Ankara.
- [19] ERCAN, İ. (2009), *Ceza Hukuku Genel Hükümler-Özel Hükümler*, İstanbul.
- [20] JERDEM, M., R. *Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı Suçlar*, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale.htm>. (Erişim Tarihi: 23 Aralık 2011)
- [21] EREM, F., TOROSLU, N. (2000), *Türk Ceza Hukuku*, Ankara.
- [22] EROL, H. (2008), *Türk Ceza Kanunu*, C:II, Ankara.
- [23] ERTOSUN, A., S., TAŞKIN, A. (2008), *Yağma Suçu*, Ord. Prof.Dr. Sulhi Dönmezer Armağanı, C:II, Ankara.
- [24] ESEN, S. (2007), *Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar*, Ankara.
- [25] ESİN, K. (1987), *Devlet ve Şahıs Mallarına Karşı İşlenen Suçlar*, Ankara.
- [26] GÖRGÜN, M. (1996), *Uygulamada Ağır Ceza Davaları*, Ankara.
- [27] GÖZÜBÜYÜK, A., P. (1988), *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, İstanbul.
- [28] GÜLTAŞ, V. (2002), *Ağır Ceza Davaları*, Ankara.
- [29] GÜNDEL, A. (2009), *Zimmet-Sahtecilik-Dolandırıcılık-Yağma-Hırsızlık-Güveni Kötüye Kullanma Suçları*, Ankara.
- [30] HAFIZOĞULLARI, Z. *Hukuka Uygunluk Nedenleri*, <http://www.abchukuk.com/cezahukuku/hukuka-uygunluk.html> (Erişim Tarihi: 15 Ocak 2012)
- [31] HAFIZOĞULLARI, Z., KURŞUN, G. (2008), *Malvarlığına Karşı Suçların Ortak Genel Yapısı*, Prof. Dr. Turgut Akıntürk'e Armağan, İstanbul.
- [32] HAKERİ, H. (2011), *Ceza Hukuku*, Genel Hükümler, Ankara.
- [33] İDİZ, S. (1989), *Gasp Suçu*, Adalet Dergisi, S: 2.
- [34] KIYAK, F. (1955), *Yağma Cürümleri ve Tatbikatı*, Ankara.

- [35] KOCA, M. (2004), *5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar*, Kazancı Hakemli Hukuk Dergisi, S: 5.
- [36] KOCA, M. (2005), *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Yağma Suçu*, Legal Hukuk Dergisi, S: 32.
- [37] KOCA, M. (2002), *Hırsızlığın Bir İşleniş Şekli Olarak 'Kapkaççılık'*, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, S: 1-4.
- [38] KOCA, M. (2003), *Yağma Cürümleri*, Ankara.
- [39] KOPARAN, M., R. Ceza Sorumluluğunu Kaldıran ve Azaltan Sebepler, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/194.doc> (Erişim Tarihi: 11 Ocak 2012)
- [40] KOPARAN, M., R. *YTCK'da Malvarlığına Karşı Suçlar (Yağma)*, www.resatkoparan.com/parcalar/makaleler/Yagma.pdf. (Erişim Tarihi: 23 Mart 2012)
- [41] KÖPRÜLÜ, T. (2007), *Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı*, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı 71.
- [42] MAJNO, (1981), *Ceza Kanunu Şerhi (Türk ve İtalyan Ceza Kanunları)*, Cilt:4, Yargıtay Yayınları, Ankara.
- [43] MALKOÇ, İ. (2008), *Türk Ceza Kanunu*, C:I, Ankara.
- [44] MEYDAN, N., YAPAL, F. (2004), *İçtihatlı Türk Ceza Kanunu*, C:II, İstanbul.
- [45] MERAN, N. (2008), *Sahtecilik-Malvarlığı-Bilişim Suçları ile Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar*, Ankara.
- [46] MEYDAN, N., YAPAL, F. (EDİTÖRLER) (2006), *Yargı Dünyası Aylık İctihat, Mevzuat ve Bilimsel İncelemeler Dergisi*, S: 130.
- [47] NOYAN, E. (2007), *Hırsızlık Suçları*, Ankara.
- [48] ÖNDER, A. (1994), *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar*, İstanbul.
- [49] ÖZTÜRK, B., ERDEM, M., R. (2007), *Ceza Hukuku Genel Hükümler ve Özel Hükümler*, Ankara.
- [50] ÖZBEK, V., Ö., KANBUR, N., DOĞAN, K., BACAKSIZ, P., TEPE, İ. (2010), *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara.
- [51] ÖZBEY, Ö. (2010), *Yağma Suçunda Daha Az Cezayı Gerektiren Hal ve Etkin Pişmanlık Hükümünün Uygulanması*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 44.

- [52] **PARLAR, A., HATİPOĞLU, M.** (2008), *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C: 3, Ankara.
- [53] **POLAT, H.** (2008), *Cumhuriyet Savcısının El Kitabı*, Ankara.
- [54] **SELÇUK, S.** (1986), *Dolandırıcılık Cürmünün Kimi Suçlardan Ayırımı ve Çeklerle İlgili Suçlar*, Ankara.
- [55] **SAVAŞ, V., MOLLAMAHMUTOĞLU, S.** (1999), *Türk Ceza Kanunu'nun Yorumu*, Ankara.
- [56] **SAYAR, F.** (2008), *Hırsızlık Suçu ve Yeni Türk Ceza Kanunu*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir.
- [57] **SOYASLAN, D.** (2010), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara.
- [58] **ŞAFAK, E.** (2002), *Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları ile Müşterek Hükümler*, Ankara.
- [59] **ŞEYHANLIOĞLU, M., E.** (2010), *Hırsızlık Suçu*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- [60] **TAŞDEMİR, K., ÖZKEPİR, R.** (2002), *Hırsızlık Suçları*, Ankara.
- [61] **TAŞKIN, A.** (2008), *Yağma Suçunda Mal Kavramı*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, S: 20.
- [62] **TEZCAN, D., ERDEM, M., R., ÖNOK, R., M.** (2008), *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara.
- [63] **TOROSLU, N.** (2010), *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara.
- [64] **TÜRKDOĞRU, S.** (2008), *5237 Sayılı TCK'da 'Hırsızlık Suçunun, Elde veya Üstte Taşınan Eşyayı Çekip Almak Suretiyle ya da Özel Beceriyle İşlenmesi'*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- [65] **WESSELS, J., HILLENKAMP, T. (ÇVR. BEKTAŞOĞLU O.)** (2009), *Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk*, (Proje Yöneticisi: Kayıhan İçel-Editör: Yener Ünver), Ankara.
- [66] **ÜLKÜ MUHAMMED MURAT**, *5237 Sayılı TCK 148-150. Maddelerinde Yer Alan Yağma Suçu*, www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/152.pdf. (Erişim Tarihi: 12 Ekim 2011)

[67] ÜNAL, A. (2006), *Malvarlığına Karşı Suçların Türk Ceza Kanunundaki Yeri, 2005 Yılında İstanbul'da Meydana Gelen Bu Tip Suçlar ve Bu Suçları Önlemeye Yönelik Etkin Polis Organizasyonuna İlişkin Çözüm ve Öneriler*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

[68] YURTCAN, E., YELKENÇİ, K., N. (2008), *Malvarlığına Karşı Suçlar*, Türk Ceza Kanunu'nun İki Yılı, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayınları, Yayın No: 10, İstanbul.

EK – 1

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyisim , İsim : KUZUDIŞLİ, Müslüm

Uyruğu : T.C

Doğum Tarihi ve Yeri : 24.10.1985, Birecik

Medeni Hali : Bekar

Telefon : 0530 344 54 39

E posta : muslumkuzudisli@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi	2008

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Yer	Pozisyon
2011	Nurhak	Hakim
2012	Elbistan	Hakim

HOBİLER

Sinema, spor, seyahat, müzik,